

Dr. Ladislav Hosák - Dr. Josef Skutil - Fr. Štambacher st.

DĚJINY MĚSTEČKA VELKÝCH PAVLOVIC

Dr. Ladislav Hosák,

Dr. Josef Skutil,

Fr. Štambacher st.:

Dějiny městečka VELKÝCH

PAVLOVIC

Velké Pavlovice - Brno 1941

Nákladem obecní rady ve Velkých Pavlovicích. - Tiskla Novina v Brně.

Předmluva.

Opravdu s radostí jsem se chopil péra, když mne vyzvala obecní rada, abych k užitku spoluobčanů napsal dějiny městečka. Uždyť celé bezstarostné mládí jsem prožil ve Velkých Pavlovicích, kde můj otec byl 25 let řídícím učitelem, a tato doba zanechala v mé paměti nejkrásnější vzpomínky, k nimž se vracím tím častěji, čím delší je odstup. Mnoho se změnilo od těch dob. Druhové mého mládí přišli již po svých otcích na vedoucí místa a musím říci, že vykonali mnoho pro obecní dobro. Pavlovice nejsou již dnes zapadlou dědinou, jak bývaly před třiceti lety. Dnes setkáváme se často s jejich jménem v odborných časopisech i denním tisku; vinařství, pěstění meruněk, papriky, tabáku i melounů získalo jim dobrou pověst stejně jako družstevní podnikání. A pokud se týče vzhledu a úpravy obce, nastal za poslední léta jistě značný pokrok. Lze si jenom přáti, aby občané i nadále setrvali v svých snahách a mohli dědictví svých otců odevzdati nikoliv jen neztenčené, ale rozmnožené svým dětem.

K práci jsem použil kromě obvyklých pramenů vydaných i originálů ze zemského archivu a archivalii místní provenience (vděčně tu vzpomínám vzorné obecní kroniky vedené od roku 1925 ředitelem Františkem Kopřivou) zvláště akt panství hodonského, urbáře téhož panství, gruntovních knih (tyto jsou uloženy v zemském archivu v Brně) a registratury panství hodonského (tato je uložena nyní v archivu ministerstva zemědělství v Praze; výpisky z ní jsem si však činil již roku 1923, kdy byla uložena na zámku v Čejkovicích).

O práci jsem se rozdělil s univ. docentem Dr. Josefem Skutilem, který převzal vypracování části předhistorické, a p. Frant. Štambachrem st., jenž doplnil osudy jednotlivých selských gruntů zprávami asi od roku 1860 do dnešní doby.

Obzvláštními díky jsem zavázán p. starostovi Frant. Štambachrovi ml., p. tajemníku Jaroslavu Sedovi, p. tajemníku Josefu Sedovi a všem členům obecní rady, kteří vydání této práce umožnili.

Dr. Ladislav Hosák.

I.

Z pravěké minulosti Pavlovicka.

Dnešní Pavlovicko, ležící v kotlině na Trkmance (Svodnice), otevřené k jihu do nížiny a jinak chráněné posledními výběžky Ždánského lesa, příhodný terén, bylo osídleno již v pravěku, jak svědčí zdejší hojné archeologické nálezy.

První upozorňoval na prehistorické nálezy v okolí Velkých Pavlovic zapomenutý spisovatel moravský a řídící učitel boleradický Fr. Novák (* 1867, Telč, † 25. X. 1925)¹⁾ — jeho nálezy přešly se sbírkou Maškovou do Zemského muzea — a řadu pravěkých nálezů pavlovských zachránil v novější době zejména řed. J. Zezulák, jehož nálezy přešly taktéž do sbírek Zemského musea.

Pavlovické archeologické nálezy se staly sice brzy známými i v literatuře,²⁾ ale většina jich jest dosud neznáma a nepublikována.

Z okolí Pavlovic jsou známy ze zdejších cihelen, podobně jako z celé jižní Moravy, dosti hojné nálezy mamutích kostí,³⁾ hojné diluviální kosti a zuby byly získány (1940 v obecní cihelně,⁴⁾ ale bezpečných dokladů o tom, že by zde byl žil i diluviální člověk již v době diluviální, ač jsou známy stopy jeho pobytu a i veliké paleolitické stanice ze sousedního bohatého Kloboucka,⁵⁾ z Pavlovicka dosud není. Nepochybuji však o tom, že i zde bude přítomnost diluviálního člověka prokázána.

Nálezy z mladších období předhistorických jsou z našeho katastru dosti hojné. Tak již roku 1903 byla zde nalezena malá baňatá nádobečka z mladšího období kultury s keramikou pomalovanou se čtyřmi pupíky na břichu (MZM inv. č. 42535) a od té doby zde získal J. Zezulák přímo spoustu střepového materiálu (i střepy se stopami červeného pomalování), pazourkové odštěpy, hliněné lžíce a fragmenty jiných kusů a vrtanou palici z jeleního parohu (obr. 1.); všechny nálezy poukazují na rozsáhlější sídliště z období, kdy zejména jižní a jihozápadní Morava byla hustě osídlena.

Také z Velkých Pavlovic jsou, tak jako i z jiných našich osad, zachovány četné ojedinělé kamenné nálezy (přeražený mlat),⁶⁾ kterých získal J. Zezulák v poslední době 22 kusů (kopytovité klí-

ny, sekery ploché, mladoneolitické sekerky, fragmenty mlatů a j.v.), a které ukazují, že Pavlovicko bylo osídleno i v jiných obdobích neolitických.

Poměrně nehojně jsou na jižní Moravě nálezy z období kultury s t. zv. keramikou šnůrovanou, která je u nás připisována prvním Indoevropanům. Ze šnůrového hrobu ve Velkých Pavlovicích zachránil J. Zezulák baňatou amforu se širokým uchem a s lomeným břichem se 6 malými pupíčky, hrnek s mírně ohnutým okrajem zařezávaným a 4 lišťovitými výstupky a vrubovým pásem pod okrajem a k témuž nálezu prý patří, podle sdělení I. L. Červinkova, dále i velká baňatá amfora.

Nejhojnější jsou však z Pavlovicka nálezy z nejstarší doby bronzové. Roku 1881 byl vykopán u cukrovaru oválný hrob se skrčenou kostrou a dvěma nádobkami,⁷⁾ roku 1889 u Trkmance vykopána skrčená kostra s lebkou se stopami patiny a při stavbě dráhy objeveny u nádraží skrčené kostry (bronzové kroužky z dvojitého drátu, dva páry náramků z drátu stočených).⁸⁾ Z těchto unětických nálezů velkopavlovických získány: tmavý táhlý džbán s uchem pod okrajem, světle šedý džbán, džbánek, hrncovitá nádoba džbánkovitá, černá míska se žlábkem pod okrajem, jiná větší míska s hlubokým žlábkem pod okrajem, nálevkovitý koflíček s uchem, dále dva bronzové spirálovité náramky, tři fragmenty plechového manžetovitého náramku, tyčinkovitý fragment spirálovitého náramku, dvě bronzové náušnice, fragmenty bronzových drátěných obuší, 10 cm dlouhá drátěná jehlice s ulomenou hlavicí, kostěné šídlo a kelčák,⁹⁾ z pozdějších zdejších unětických nálezů zachránil J. Zezulák z několika hrobů se skrčenými kostrami velkou unětickou misu, baňatý džbán a uchatý džbáneček, šest unětických drobných nádobek, větší džbánek a misu (srv. ukázku výběru z těchto nálezů obr. 2.). Také později získán z hrobů se skrčenými kostrami džbánek časně únětického typu.¹⁰⁾ Již z tohoto výčtu únětického materiálu je viděti, že zde byl rozkopán velký únětický hřbitov, z něhož byl materiál zachraňován jen zcela nahodile.

Také z nejstaršího období popelnicových polí jsou z Pavlovic zachraňovány dosti četné památky. Z těchto lužických nálezů jsou dodnes zachovány nepravidelný džbáneček s uchem a čtyřmi vypnulinami s podkovovitou ozdobou, černá míska se zaobleným dnem a uchem, žárem deformovaná miska, červenavá větší míska s ura-

ženým okrajem, jiná podobná mísa, červenavá miska zaoblená jako cezan, miniaturní popelnička se dvěma drobnými oušky, jiná podobná s uraženými ošky, miniaturní džbáneček.¹¹⁾ Při stavbě silnice Velké Pavlovice—Němčičky—Horní Bojanovice byla nalezena roku 1940 mezi Němčičkami a Horními Bojanovicemi lužická okřínová popelnice, vložená do velké rozpadlé tmavošedé nádoby a v její blízkosti menší podobná přikrytá nádoba a jiná mísovitá nádoba.¹²⁾ Týž stesk o neodborném prokopávání naleziště týká se tedy i tohoto žárového pohřebiště.

Z dalších období předhistorických jsou nálezy pavlovické jen velmi řídké.

Tak roku 1903 byly zde nalezeny dva okrajové gallské střepy a fragment řezaného parohu,¹³⁾ potvrzující stopy osídlení germánského. U obou nálezů není však již dnes bohužel možno více udati, z kterých tratí pocházejí. Z období germánského, kdy celá jižní Morava byla vlastně dějištěm válek germánsko-římských, pocházejí i římské peníze, nalezené u Velkých Pavlovic. »U Větřáku« byly nalezeny stříbrný denár Hadrianův (117—138 po Kr.) typu Cohen II 1114 a Mattingly-Sydenham II 350 N 81¹⁴⁾ a mince Marka Aurelia (161—180 po Kr.), asi typu Cohen III 44.¹⁵⁾

Daleko důležitější než těchto několik nepatrných nálezů gallských a germánských jsou pro nejdávnější historii Velkých Pavlovic slovanské nálezy z období říše Velkomoravské. Z kostrových hrobů »Na Táboře« získal roku 1896 K. J. Maška nádobu s vlnicemi, roku 1899—1900 další dvě podobné nádoby a železný nůž, dva střípky, parohový ústipek a parohové hladítko,¹⁶⁾ roku 1933 zde získal odborný učitel J. Reitmayer v kostrovém hrobě bronzové esovité obuší a denárek Ondřeje uherského¹⁷⁾ (1046—1061) a také J. Zezulák získal ze zdejších kostrových slovanských hrobů (srv. obr. 3.) velkou nádobu s vlnicí a paralelními rýhami, hrnek střední velikosti se čtyřmi řadami hustých vlnic, jiný typický slovanský hrnek¹⁸⁾ a korálkový náhrdelník (srv. obr. 4. a 5.).

Prameny.

- 1) Srv. jeho feuilleton v Lidových novinách IV. č. 254, 258, 260, 1. VIII. a 11. XI. 1896 (nikoliv 1876, jak bývá mylně citováno).
- 2) Srv. na př. V. Brandl, Kniha (1892²), 92, J. Hladík, Památky archeologické a jejich stáří (1896), 34, kromě prací Červinkových, jež budou dále uvedeny na př. i V. Brettschneider v Hustopečsku (1928).
- 3) Srv. Moraviae fauna diluvialis (Sbor. klubu přír. v Brně XIV., 1931), 12, 62.
- 4) Ukládány v újezdní měšť. škole, zpráva řed. Ad. Žáka.
- 5) Pravěké nálezy na Kloboucku (1938).
- 6) I. L. Červinka, Morava za pravěku (1902), 98, Brettschneider l. c. 76.
- 7) MAG Wien 1881, 178, I. L. Červinka, Morava l. c. 170, Brettschneider l. c. 77.
- 8) I. L. Červinka, Morava l. c. 170, Brettschneider l. c. 77.
- 9) MZM inv. č. 54.067—54.084.
- 10) Obzor praehistorický IX. 1930—31, 151.
- 11) MZM inv. č. 57.881—57.890.
- 12) Uloženy v Újezdní měšť. škole ve Vel. Pavlovicích, zpráva řed. Ad. Žáka.
- 13) Ze sbírky K. J. Maškovy.
- 14) Srv. starší lit. v NČČsl. III., 1927, 130.
- 15) ibid. 136.
- 16) Srv. I. L. Červinka, Slované na Moravě a říše velkomoravská 1928, 154., obr. 23; MZM inv. č. 54.672—79.
- 17) MPVN 1933—37, 52.
- 18) Materiál uložen v MZM.

II.

Jméno a půdorys obce. Páni z Obřan.

Archeologické nálezy z Velkých Pavlovic a okoli svědčí, že na jejich místě byla sídliště již v době dávno předkřesťanské, než bezpečné zprávy o existenci Pavlovic jsou teprve z poloviny XIII. století. Jméno obce samo je čeleďní z doby křesťanské. Původně obýval každou obec jediný rod, jenž se nazýval podle společného předka; tak potomci Bořitovi sluli Bořetici, potomci Bojanovi Bojanovici, Boleradovi Boleradici a podobně. Při konečném vývoji názvosloví obcí ustrnul čtvrtý pád, tedy Bořetice, Boleradice atd. Staršího původu jsou ovšem čeleďní jména podle starých slovanských jmen (Bojan, Bolerad), mladší pak podle křestních jmen křesťanských (Pavlovice, Petrovice atd.). Podle jména můžeme tedy umístiti vznik názvu Pavlovic asi do druhé poloviny XI. neb první poloviny XII. stol. Tyto osady — zvané čeleďní — vznikly ještě v době, kdy pozemky náležely celému rodu společně (říkalo se, že rod žil v nedílu, to jest jeho členoyé nebyli odděleni), mladší jsou osady s jmény přivlastňovacími, končícími na -ov nebo -in (Kurdějov, Hodonín; říkalo se původně Kurdějův dvůr, Hodonin hrad a ustrnulo pro názvosloví jen prvé slovo); tyto osady pocházejí již z doby, kdy bylo rozšířeno soukromé vlastnictví půdy.

V poslední době dějí se pokusy určiti stáří osady podle půdorysu původně zastavěné plochy a obrazce obecního katastru. Tak za původní slovanské osady se pokládají tak zvané okrouhlice (domy jsou seskupeny v kruhu kolem návsi a pole rozkládají se za každým gruntem jako kruhová výseč až k hranicím katastru, který má přibližně kruhovou podobu). Za mladší typ vesnic se pokládají vsi typu silnicového (domy stálý vedle sebe po obou stranách silnice; pole každé usedlosti se táhly pruhem za domem až k hraniči katastru), řádkového (domy stojí řádkem jen po jedné straně silnice) a dvorcového (usedlosti jsou porůznu a pole obklopují stavení). Poslední tři typy se uvádějí v souvislost s německou kolonisací v XIII. století. Většina dějepisců však nevěří v možnost

určovati stáří osad podle půdorysu, neboť mnoho rozhodovalo povaha půdy a pak obec mohla svůj půdorys snadno změnit (usedlosti byly jen chatrče slepené z bláta a dřeva), konečně nemáme ani dosti zpráv o proměnách půdorysu osady a rozdělení polnosti ze starší doby. Pavlovice měly půdorys, jak lze sledovat až do polovice XVII. století, silnicový. Není však vyloučeno, že byly původně okrouhlicí a typem silnicovým se staly teprve, když byla osada organizována na právu zákupním a polnosti se znova rozdělovaly podle soustavy lánové (veškerá půda se rozdělila rovnomořně mezi sedláky v obci a každý takový díl slul lán).

Prvým známým držitelem Velkých Pavlovic (a také rozsáhlého zboží moravsko-krumlovském, ke kterému Pavlovice zprvu náležely) byl Boček z Obřan, který velkou část svého majetku zdědil po svém tchánovi Přibyslavovi z Křižanova (pravděpodobně i Pavlovice).

Přibyslav z Křižanova, odjinud z Obřan (velmi rozsáhlé zbytky hradíště jsou posud patrný nad Obřanami u Brna), náležel mezi přední velmože moravské v prvé polovině XIII. století, slynul bohatstvím i zbožností. Roku 1238 byl kastelánem (velitelem) na hradě Veveří, roku 1240 na hradě brněnském. Vedle Krumlova (Mähr. Kromau) a Obřan držel i rozsáhlé zboží na českých hraničích, jehož střediskem byl hrad Křižanov. Za manželku měl Němku Sybilu, která přišla do Čech v průvodu manželky Václava I. Kunhuty Štaufské jako dvorní dáma. Přibyslav zanechal tři dcery: Zdislavu, provdanou za Havla z Lemberka (v severních Čechách), Eufemii, provdanou za Bočka z Obřan, a Elišku, provdanou za Smila z Lichtenburku. Ještě před smrtí projevil přání založit na hraničích česko-moravských, porostlých tehdy hustým pomezním hvozdem, klášter. Provedení této myšlenky svěřil svému zeti Bočkovi z Obřan a poručil k tomuto účelu 14 liber zlata a 104 libry stříbra. Přibyslav zemřel dne 16. února 1251 a byl pohřben v minoritském klášteře v Brně. Jeho moravské statky zdědil Boček z Obřan, syn Heraltův.

Rovněž Heralt z Obřan, otec Bočkův, náležel mezi přední moravské pány a připomíná se v l. 1210—40 (snad po jeho smrti ujal se Přibyslav z Obřan jako poručník dětí nebožtíkových) a byl v l. 1230—40 purkrabím olomouckým. Zanechal čtyři syny: známého nám již Bočka (1232—55), Smila ze Střílek (1247—73), za-

kladatele kláštera Smilheimu ve Vizovicích, Kunu z Kunštátu (1243—95), od něhož pocházeli pozdější pánové z Kunštátu a Poděbrad, a Mikulu (1233—54). Boček z Obřan byl 1233 královským maršálkem (čestný úřad představeného královských stájí a rozhodčí v příč týkajících se šlechtictví), 1234 brněnským podkomořím (správcem královských příjmů na Brněnsku) a posléze od r. 1238 také purkrabím brněnským. R. 1251 stal se hrabětem z Perneku a Niddy (v Rakousích). Z tohoto jeho titulu vyvozovali později v XV. st. kronikáři, že prý páni z Obřan pocházeli od rakouských hrabat z Niddy. Tato báje byla vykonstruována teprve tehdy, když se pomýšlelo na kandidaturu Jiřího z Poděbrad na německý trůn. Ve skutečnosti byl Boček jmenován Přemyslem II. správcem kraje perneckého, když tento se stal pánum Rakous. Boček přikročil k realisování plánu svého tchána a r. 1252 založil na českém pomezí (na území, které tehdy náleželo k Čechám a teprve později bylo počítáno k Moravě) klášter řádu cisterciáckého¹⁾ Fons Sanctae Mariae (Pramen Matky Boží), který byl osazen mnichy z kláštera nepomuckého na Plzeňsku. Nový klášter Boček velmi bohatě obdaroval, mimo jiné daroval mu třetinu výnosu svých vinohradů z Pouzdřan (Pausram), Zaječí (Saitz) a Pavlovic a plný desátek²⁾ ze vsi Kobylí, Pavlovic a Zaječí (Saitz). Prvou listinnou zprávu o Pavlovicích máme tedy z r. 1252, když markrabí moravský Přemysl potvrdil založení kláštera žďárského; originál této listiny je uložen v archivu ministerstva vnitra v Praze. Druhá písemná zpráva o Pavlovicích je v listině, kterou dne 30. ledna 1277 papež Jan XXI. potvrdil klášteru žďárskému jeho statky; tato listina je uložena v zemském archivu v Brně, oddělení kláštera žďárského, pod signaturou A 16. Boček z Obřan zemřel již 20. prosince 1255 a byl pohřben v klášteře žďárském. Vdova po Bočkovi Eufemie, proslulá zbožností, přebývala pak se svými dětmi

¹⁾ Řád cisterciácký vznikl 1098 v klášteře Citeaux ve francouzské Champagne, proslul kromě zbožnosti i dobrým hospodařením, přinášel zejména lepší západoevropský způsob vzdělávání polí do střední Evropy.

²⁾ Do výnosu vína čítala se jednak úroda z vrchnostenských vinohradů, dále vinný desátek (desáté vědro a desátý máz úrody z selských vinohradů) a tak zvané zemní (platilo se každoročně za povolení založiti a držeti vinohrad, zpravidla 1—2 mázy vína z každého achtele vinohradu). Obilný desátek platili rovněž sedláci, a to desátý mandel a desátý snop.

Smilem, Heraltem a Anežkou v stavení u kláštera žďárského a zmřela r. 1279.

Ze synů Bočkových Smil z Obřan zemřel v mladistvém věku a všechny otcovské statky zdědil Heralt z Obřan, který se oženil s Jitkou z Valtic. Za nepokojů po bitvě na Moravském poli náležel Heralt spolu s Milotou z Dědic mezi rušítele veřejného pokoje, byl r. 1281 zajat a uvězněn. Teprve po dvou letech byl propuštěn na svobodu. Než na počátku vlády mladistvého krále Václava II. znovu se Heralt oddal loupežnickému řemeslu a škodil mnoho ze svého hradu obřanského zejména měšťanům brněnským. Dne 28. února 1286 podrobil se teprve Heralt králi Václavovi. Heralt potvrdil r. 1289 s manželkou Jitkou starobylé obdarování kláštera žďárského (v této listině se jmenují Pavlovice po třetí), zemřel r. 1291 a pohřben byl rovněž v klášteře žďárském (jeho manželka Jitka zemřela r. 1295). Heralt zanechal dva syny: Bočka, jenž záhy zemřel a Smila.

Smil z Obřan (1303—12) byl posléze moravským podkomořím, vzbouřil se proti králi Janovi Lucemburskému, který mu odňal panství krumlovské (spolu i Pavlovice), jež daroval Jindřichovi z Lipého. Ostatně Smil sám zemřel již r. 1312 jakožto poslední potomek rodu pánu z Obřan (vlastně hlavní jeho větve) po meči (zanechal jen dcery a vdovu Annu z Hradce). Páni z Obřan (a také petomní páni z Kunštátu) měli v erbu štít stříbrné barvy, po jehož hoření polovici byly tři pruhy černé a v klenotu totéž.

III.

Prvé období vlády pánů z Lipého.

Jindřich z Lipého pocházel z mocného rodu Ronoviců (tito měli název podle ostrve — větve se suky, německy Ron; v erbu měli dvě křížem přeložené černé větve se suky v zlatém poli a v kle-noutu chochol z pavích per a kapra na polštáři), kteří drželi Žitavu (Zittau) a jiné velké statky v severních Čechách. Jindřich založil vlastní slávu tohoto rodu, připomíná se po prvé r. 1297 jakožto majitel zboží žitavského a hrál pak v dějinách českých za posledních let Přemyslovců i v době následující významnou roli. Tak r. 1304 a po druhé 1307 uhájil Kutnou Horu proti Rakušanům a byl horlivým stoupencem krále Jindřicha Korutanského, který ho jmenoval svým podkomořím. Za sporů mezi šlechtou a královskými městy vystoupil Jindřich z Lipého jako náčelník české šlechty, ale byl r. 1309 v klášteře sedleckém od měšťanů kutnohorských zrádně zajat. Tehdy ztratil také přízeň královu, jenž mu odňal úřad podkomořský. Proto mocný velmož vystoupil proti králi a vyslovil se pro Jana Lucemburského. Značně přispěl k vítězství tohoto krále, když na Pohořelci v Praze potřel vojsko Jindřicha Korutanského. I později konal králi Janovi platné služby, zejména přispěl r. 1315 osobní statečností u Holiče k porážce uher-ského velmože Matouše Čáka Trenčanského, který využil sporů o trůn v Čechách a dočasně se zmocnil některých moravských po-hraničních hradů a měst. Než záhy se dostal Jindřich z Lipého do sporů s králem. Jindřich si totiž zřídil skvělý dvůr, který se vyrovnal královskému, stál v čele šlechty a zřejmě se snažil dosáhnouti postavení správce země; obklopil se četnou družinou a ve své pýše navázal i styky s královnou Eliškou Rejkou, zakladatelkou kláštera Králové na Starém Brně a vdovou po králi Václavovi II., která mu zcela věnovala svou přízeň.

Síla, moc a obliba Jindřicha z Lipého se stala záhy nebezpečnou autoritě králově, pročež královští Jindřicha jali a uvěznili na hradě Týřově. Odpovědí na násilný čin králův bylo povstání Ro-

noviců, kteří sice r. 1316 vymohli si propuštění Jindřichovo, však tak, aby Jindřich z Lipého vydal své hrady Landštýn (Landstein, na pomezí Čech, Moravy a Rakous), Moravský Krumlov (Kromau) a Vranov (Frain). Krumlov (Kromau) a tedy i Pavlovice daroval král svému stoupenci Vilémovi z Landštejna. Jindřich z Lipého však stanul znovu v čele oposice české a moravské šlechty proti králi a neváhal se pustit v otevřený boj proti králi a jeho cizozemským rádcům. Boj skončil narovnáním domažlickým r. 1318 a r. 1319 učinil král Jindřichovi z Lipého další ústupky: zaměnil mu opět zboží krumlovské za jeho hrad Žitavu (Zittau), ustanovil ho svým náměstkem v Čechách a zemským hejtmanem na Moravě, posléze ho jmenoval i svým maršálkem. Mimo to dal král Jan r. 1321 svoji neteř Anežku z Blankenheimu Jindřichovu synovi Jindřichovi II. z Lipého za manželku. Nelze říci, že by Jindřich z Lipého jednal vždy jen z pohnutek vlasteneckých, naopak využíval svého vysokého postavení k svému zisku a prospěchu i na úkor vlasti. Jindřich z Lipého zemřel 27. srpna 1329³⁾ a byl pohřben v klášteře Královém na Starém Brně. Ještě před smrtí r. 1322 Jindřich z Lipého potvrdil klášteru žďárskému všechna jeho nadání a statky.

Po smrti Jindřicha I. z Lipého vládli velikými statky rodovými společně jeho synové Jindřich II. Železný (zemřel 1337), Jan I. (zemřel 1337), Pertold a Čeněk z Lipého. Smlouvou z r. 1346 byly rozděleny statky pánu z Lipého mezi pozůstatlé bratry Pertolta a Čeňka a jejich synovce Jindřicha III. a Jindřicha IV., při čemž Pavlovice a Čejkovice podržel Pertolt, od r. 1343 nejvyšší maršálek království českého. Poslední vůlí datovanou na hradě Lipnici (u Německého Brodu) 10. prosince 1346 daroval Pertolt (zemřel 1347) své manželce Anežce užitek ze zboží čejkovského, vsi Senstráže (tato ves stávala na místě nynějšího Karlína na Ždánsku) a Pavlovic. Anežce náležel však jen výnos z Pavlovic, kdežto majitelem Pavlovic se stal po smrti Pertoltově Jindřich III. z Lipého.

³⁾ V mé knize Hustopečský okres na str. 117 je uvedno chybně datum smrti Jindřichovy 26. ledna 1329; na téže straně jsem vykládal chybně, jakoby Jindřich z Lipého zdědil krumlovské zboží po Smilovi z Obřan.

IV.

Páni z Kravař a z Cimburka.

Ten však dlouho zboží krumlovské nepodržel, nýbrž prodal je r. 1368 i s Pavlovicemi za 8000 hřiven grošů Janovi Jičínskému z Kravař (1323—69), manželu Kláry, dcery Jindřicha II. z Lipého.⁴⁾ Jan z Kravař pocházel ze zámožného a velmi rozvětveného moravského rodu, byl r. 1342 komorníkem olomouckým (prvá kniha zemských desk olomouckých má název a erb po Janovi) a v l. 1350—52 i komorníkem brněnským; držel rozsáhlé statky: panství starojické, helfštýnské, rožnovské a vsetínské. Poněvadž Jan zemřel r. 1369 bezdětek, zdědil statky jeho synovec Beneš III., syn Drslava z Kravař, který byl hofmistrem dvora krále Václava IV. a r. 1389 založil augustiniánský klášter ve Fulneku (Fulnek). Beneš z Kravař přikoupil r. 1385 od pánu z Holoubka Číčovice (nynější Šakvice), Zaječí (Saitz) a díly Přítluk (Prittach) a Mikulčic (nyní Nové Mlýny, Neumühl); zemřel r. 1398.

Jeho syn a dědic Jan III. z Kravař vyženil s Eliškou z Hradce bohaté věno, zemřel však již r. 1400 a zanechal nedospělého syna Beneše (říkalo se mu Benešek), který zdědil kromě panství krumlovského s Pavlovicemi i panství fulnecké, bílovecké a klimkovské v Opavsku. Benešek přilnul k učení Husovu, ustoupil však na sněmu brněnském r. 1421 před hrozbami krále Zikmunda a zřekl se kalicha, třebas nepřestal být jeho tajným ctitelem až do své smrti r. 1423 (zemřel neženat).

Panství krumlovské s Pavlovicemi pak zdědil jeho vzdálený příbuzný Jan VI. z Kravař, velmi zámožný, neboť držel i Starý a Nový Jičín (Alt-Neu-Titschein), Štramberk (Stramberg), Fulnek, Rožnov, Vsetín a Bílovec (Wagstadt); r. 1424 se oženil s Anež-

⁴⁾ Páni z Kravař měli v erbu stříbrnou zavinutou střelu na červeném štítě; tento erb Kravařů byl dán Pavlovicům do znaku při povýšení na městečko roku 1891 (pravá polovice); v levé polovici znaku městečka jsou tři šikmé pruhy, jejichž význam pro tuto dobu nemohu určiti.

kou, dcerou knížete opavského. Také on přilnul k husitství a musil současně s Beneškem na sněmu brněnském r. 1421 odpřisáhnouti kalich. Než při tom ve vhodné chvíli se stal opět příznivcem husitů; jeho město Krumlov (Mähr. Kromau) bylo opatřeno silnou husitskou posádkou a v jeho hradbách byl pohřben i táborský hejtman Bohuslav ze Švamberka. Současníci chválili jeho bystrost a prozíravost. Také Jan VI. zemřel (na sklonku r. 1433) bezdětek a jeho zboží, tedy i Pavlovice, připadlo Janovi z Cimburka, rozumnému hospodáři a laskavému pánu poddaných.

Jan z Cimburka byl horlivým husitou; osobně velmi statečný, zúčastnil se r. 1420 bitvy pod Vyšehradem, 1426 u Ústí nad Labem (Aussig) a 1427 u Tachova (Tachau). V l. 1437—60 byl zemským hejtmanem moravským (to je nejvyšším úředníkem); jeho synem byl známý politik a právník moravský Ctibor Tovačovský z Cimburka, jehož zásluhou byla čeština prohlášena úředním jazykem na Moravě.⁵⁾ Jan z Cimburka prodal ještě před r. 1436 (kup však byl zapsán do zemských desek pro bouře v zemi teprve r. 1447) Pertoltovi a jeho bratranci Jindřichovi z Lipého panství krumlovské, k němuž náležela i ves Číčovice, jinak Šakvice, 5 lánů úročných ve vsi Přítlukách (Prittisch), 6 lánů v Mikulčicích (nyní Nové Mlýny, Neumühl), vsi Zaječí (Saitz) a Pavlovice, dvůr v Číčovicích, dvůr v Zaječí (Saitz), díl mlýna přítluckého, rybník u Šakvic, rybník u Pavlovic, patronát kostela v Číčovicích, lesy u Číčovic a Mikulčic, desátek a horní⁶⁾ v Pavlovicích a Zaječí (Saitz) a díl jezera v Pavlovicích. Proti vkladu do desk položil však klášter žďárský odpor, neboť třetina desátků v Pavlovicích a Zaječí (Saitz) náležela klášteru.

⁵⁾ Páni z Cimburka měli ve znaku tři stříbrná cimbuří v červeném poli a v klenotu křídlo.

⁶⁾ Horní bylo totožné s zemním, jehož význam byl již dříve vysvětlen.

Páni z Lipého nešetřili práv kláštera žďárského a tu docházelo k soudům. R. 1436 opat žďárský Jan pohnal Pertolta z Lipého a Templštejna (oba braťra se totiž o zboží krumlovské rozdělili a Pertolt přejal hrad Templštejn a zboží v okolí Pavlovic) k právu brněnskému, že pobral klášteru v klidné a pokojné zemi desátky obilné a vinné v Kobylí, Zaječí (Saitz) a Pavlovicích. Soud rozhodl sice ve prospěch kláštera, ale Pertolt neustoupil; ještě příštího roku musel klášter žalobu opětovat. Když pak Pertolt slíbil, že již nebude klášteru křivditi a že se s klášterem vyrovná, ani tehdy nedostál slovu a r. 1437 žaloval klášter Pertolta již po třetí. Není nám známo, zda tentokrát se Pertolt podrobil výroku soudu, neboť v dalších letech se soudy pro nepokoje nekonaly. Spíše lze souditi, že nepovolil, a nebylo moci, která by jej k nápravě křivdy přinutila, neboť při nejbližším soudě žaloba se opakovala.

Tehdy však páni z Lipého nedrželi Pavlovice přímo, zastavili tento odlehly statek bohatému brněnskému měšťanu Michalu Kunigfeldarovi. Opat žďárský Jan v l. 1446—48 znovu poháněl Kunigfeldara, že drží klášteru horní právo v Pavlovicích a desátek v Kobylí. Zdá se, že ani tehdy klášter své příjmy z Pavlovic neobdržel, neboť na sklonku XV. st. své žaloby opakoval.

Po Pertoltovi III. z Lipého (zemřel r. 1449) dědil panství krumlovské jeho synovec Jindřich VIII. z Lipého, který své panství značně rozšířil koupí Klobouček, Haras (obě vsi zanikly u Brumovic), Divic (zanikly u Brumovic), Brumovic a Dubňan. Po něvadž již dříve náležely pánům z Lipého Pavlovice, Zaječí (Saitz), Šakvice a Kurdějov (Gurdau), vznikl tu nový velkostatek. Jindřich VIII. zúčastnil se velkou měrou politických událostí naší vlasti; již r. 1455 král Ladislav ho ustanovil za jednoho ze správců Moravy (k význačné úloze dopomohl mu mimo bohatství i vysoký úřad nejvyššího maršálka království českého, jenž se stal v rodě pánů z Lipého dědičným). Po smrti krále Ladislava při-

činil se Jindřich VIII. o zvolení Jiřího z Poděbrad za krále českého, začež mu král Jiří dal za manželku svoji dceru Barborku a věnem i královské město Ivančice. Za války krále Jiřího s Matyášem uherským byl 27. července 1469 spolu se synem krále Jiřího Viktorinem ve Veselí nad Moravou od Uhrů zajat; byla mu tehdy vyčítána zrada, nejspíše však neprávem. Jindřich VIII. zmřel r. 1473 a zanechal své statky synovi Pertoltu IV. (zemřel 1482), jehož manželkou byla Eliška z Kravař. Za krátké vlády Pertoltovy se počal klášter žďárský opět hlásiti k svým příjmům z Pavlovic, Zaječí (Saitz) a Kobylí a opat Linhart po dvakrát pohnal Pertolta, že odňal klášteru desátky vinné a obilné v Pavlovicích, Kobylí a Zaječí (Saitz) a horní (perkrecht) v Pavlovicích a Zaječí (Saitz). Výsledek sporu byl pro klášter opět nepříznivý, třebas byl v právu, neboť půhony se později opakovaly.

VI.

Vilém z Pernštejna. Vnitřní poměry.

Poručníkem syna Pertoltova Jindřicha IX. z Lipého až do zletilosti byl nejproslulejší tehdy český pán Vilém z Pernštejna, jenž měl až do zletilosti svěřencovy užívat titulu nejvyššího maršálka království českého. Vilém z Pernštejna narodil se kolem r. 1435 na zámku Velkém Meziříčí, osobní statečnost prokázal v slavném turnaji před králem Jiřím z Poděbrad a císařem Fridrichem III. 31. července 1459 v Brně, kde se velmi proslavil.⁷⁾ Za válek uher-ských stál Vilém věrně na straně krále Jiřího a teprve po jeho smrti spolu s knížetem Viktorinem, synem krále Jiřího, r. 1472 přestoupil k Matyášovi, jenž ho r. 1475 odměnil úřadem komorníka markrabství moravského (tento úřad postoupil Vilém r. 1485 svému bratru Vratislavovi z Pernštejna, jenž byl r. 1494 i zemským hejtmanem a r. 1496 bezdětek zemřel). Již r. 1487 se stal Vilém nejvyšším hofmistrem království českého, kterýžto úřad za-stával až do r. 1514. R. 1516 císař Maximilian I. nabízel mu úřad zemského hejtmana v Rakousích, ale Vilém odmítl. V úřadech si počínal Vilém naprosto nestranně a proti jeho jednání nebylo ani od odpůrců nic namítáno. Politicky byl velmi činným, vždy k pro-spěchu vlasti; r. 1490 se přičinil o zvolení Vladislava II. za krále uherského, čímž učiněn konec nešťastnému roztržení království, r. 1517 se zasloužil o smlouvou svatováclavskou, kterou bylo dosa-ženo narovnání mezi stavem městským a šlechtou a ukončeny tak dlouholeté spory v Čechách. Třebas byl Vilém z Pernštejna ka-tolíkem, byl v ohledu náboženském zcela snášlivým; když r. 1488 chtěl král Matyáš vypudit z Moravy České bratry, ustoupil právě na naléhání Vilémovo. Také později se nejednou ujal Bratří. Zná-mý je Vilémův výrok: S Římany (katolíky) věřím, s Čechy (husity) držím a s Bratřími umírám.

⁷⁾ Rod pánů z Pernštejna měl v erbu černou Zubří hlavu se zlatou houžví v stříbrném štítu a totéž i v klenotu.

Vilém z Pernštejna sídlil zpravidla na svém zámku v Pardubických, které tak zvelebil, že toto město posud se s chloubou zove městem Pernštejnů. Na Moravě však měl rozsáhlé statky, držel rodová panství pernštejnské a plumlovské, r. 1475 přikoupil panství helfštajnské, přerovské a hranické, 1480 Cimburk u Koryčan, 1485 Nosislav, 1490 panství třebíčské, 1469 hrad Louku u Kunštátu, 1503 Tovačov, 1508 Židlochovice a 1521 Kunštát, takže náležel k nejbohatším magnátům v českém státě. Byl nevyrovnatelným hospodářem, zaváděl rybníkářství, pivovarnictví, chov ovcí a hornictví, čímž velmi bohatl, třebaže k poddaným se choval mírně a ulehčoval jim v robotách i povinnostech. Také na svěřených panstvích svého chráněnce hospodařil výtečně.

Již r. 1507 vzdal se většinou veřejné činnosti, panství rozdělil mezi své syny Jana a Vojtěcha a sám si ponechal jen některé menší statky. Zemřel na pardubickém zámku dne 8. dubna 1521 a pohřben byl v klášterním kostele doubravnickém (u Tišnova), kde posud je umělecky tesaný a pernštejnským erbem ozdobený náhrobek jeho s nápisem:

LETHA PANIE TISICZEHO PIETI STEHO DWACZATEHO⁸⁾ W PONDIELY PO PROWODNI NEDIELY VMRZEL
GEST VROZENY PAN PAN WYLEM Z PERNSSTEYNA A
NA HELFENSSTEYNIE NIEKDY NAYWYSSI HOFMISTR
KRALOWSTVI Czeskeho KTERIŽ TVTO POCHOWAN
GEST.

O statky svého svěřence dbal Vilém z Pernštejna neméně než o své. Za jeho poručníkování byly definitivně ukončeny dlouhodobé spory mezi klášterem žďárským a vrchností pavlovskou. Ještě r. 1490 žaloval u zemského práva v Brně žďárský opat Vít, že Vilém z Pernštejna odjímá klášteru vinné a obilné desátky v Pavlovicích a Zaječí (Saitz) a horní právo tamže (škodu odhadoval na 500 hřiven grošů), ale již 11. prosince 1491 učiněno na hradě Pernštejně narovnání, kterým sice klášteru byly ponechány vinné desátky z Pavlovic a Zaječí (Saitz) tak, že bratři Vilém a Vratislav z Pernštejna v užívání těch desátků nikdy nemají překážeti, a klášter naproti tomu postoupil Vilémovi obilné desátky v Pav-

⁸⁾ Chybne místo 1521.

lovicích, Zaječí (Saitz) a Kobylí do života, aby po jeho smrti připadly opět klášteru.

O vnitřních poměrech v Pavlovicích je nám do konce XV. st. málo známo. Jistě je, že obec měla od nejstarších dob obyvatelstvo národnosti české, že při obci bylo dosti vinohradů a konečně, že okolí Pavlovic bylo bažinaté a mělo rybníky. O kostele v Pavlovicích nečiní se před koncem XV. st. vůbec zmínky. Řehoř Volný sice uvádí ve své Církevní topografii, že patronát kostela a fary náležel v XV. st. klášteru žďárskému a kolem r. 1480 přešel na světské držitele, ale v pramenu, který Volný uvádí, jsem ničeho takového nenalezl. O všech farách a kostelech na panství kláštera žďárského jsou dosti zevrubné zprávy. Kdyby byl tehdy kostel a fara v Pavlovicích, jistě by byl uveden ve smlouvě z r. 1491. Jest tedy pravděpodobné, že tehdy ještě neměly Pavlovice kostela, ani fary a že byly patrně přifařeny do Zaječí (Saitz) či Kobylí.

Nejspíše v XIV. st. nastala v Pavlovicích přeměna obce na právo zákupní, které zajišťovalo sedlákům lepší právo k jejich statku. Pokud byla osada na starém právu slovanském, mohla vrchnost sedláka kdykoliv z jeho statku vyhnati. Na právu zákupním byla uzavřena rukou dáním smlouva mezi vrchností a poddanými (tak zvaný handfest), kterou byly pevně stanoveny platy, dávky a roboty; jen v případě, kdyby sedlák svoji živnost zanedbával, mohla ho vrchnost s gruntu sehnati a osaditi grunt novým hospodářem. Veškerá selská půda byla při vysazování na právu zákupním znovu přeměřena a rozdělena rovným dílem na lány (vedle toho pastviny a lesy zůstaly společným majetkem celé obce, byla to tak zvaná občina). Prostředníkem mezi vrchností a poddanými byl rychtář, který vybíral pro vrchnost peněžité platy a dávky a dbal na správné konání robot. Rychtář nebyl volen obcí, nýbrž ustannován vrchností. Pokud byl v úřadě, nevykonával žádné roboty. Jemu náležela též nižší soudní pravomoc. Dále valná obec (t. j. sousedé) navrhovala několik osob do rady, z nichž si vrchnost vybírala purkmistra a starší k správě obce. Zvláštním obecním úřadem byl horný, jenž dozíral na vinohrady.

VII.

Třetí období pánů z Lipého.

Jindřich z Lipého dosáhl r. 1496 plnoletosti a oženil se r. 1500 s dcerou Viléma z Pernštejna Bohunkou, s níž vyženil některé statky a 10.000 zl. na hotovost. Toto věno zapsal Jindřich Bohunce na svých statcích Kurdějově (Gurdau), Kobylí s jezerem, Pavlovicích s rybníkem, dílu Zaječí (Saitz), Brumovicích a Šakvicích. R. 1512 Vilém z Pernštejna postoupil svému zeti ještě zámek a městečko Hodonín, takže Jindřich z Lipého vytvořil nové velké panství, jedno z největších moravských vůbec, hodonské, k němuž nadále Pavlovice náležely. Mimo jiné postoupil také Vilém Jindřichovi obilné desátky z Pavlovic, Zaječí (Saitz) a Kobylí, které již klášteru žďárskému nikdy nebyly vráceny. Jindřich z Lipého, nejvyšší maršálek království českého, zemřel r. 1513, zanechal syna Jana, který se ujal otcovského dědictví, a dceru Bohunku, která se provdala za Ladislava z Boskovic.

Bylo již častěji vzpomenuto rybníka pavlovského. V soudních knihách brněnských z r. 1499 se děje o rybníku nová zmínka a praví se, že nad rybníkem pavlovským byla hráz rybníka němčického. Poněvadž byla často voda v pavlovském rybníku tak nadřena, že topila přes hráze do rybníka němčického a bořeckého a vrchnosti z Bořetic a Němčiček pak lovily na svém území ryby z pavlovského rybníka, docházelo k sporům mezi sousedy. Tyto spory byly ukončeny smlouvou. V pátek před nastolením sv. Petra r. 1505 stala se smlouva v Brně prostřednictvím Václava z Ludanic na Jemnici, podkomoří markr. mor., mezi Jindřichem z Lipého na Mor. Krumlově (Mähr. Kromau) se strany jedné a Janem z Potnštejna na Žampachu, držitelem Němčiček, se strany druhé o topení rybníkem pavlovským do jezírka němčického tak, že Jan z Potnštejna měl užívat lovením ryb toho, co by se topilo rybníkem pavlovským na grunty němčické. S držiteli Bořetic Heraltem Kunou z Kunštátu a jeho manželkou Mandalenou z Lomnice učinil Jindřich z Lipého smlouvu ve čtvrtek den sv. Václava 1507 v městě

Brně; podle této smlouvy směl Jindřich svobodně topiti rybníkem pavlovským na hráz rybníka bořeckého a mohl dáti pod hrází dělati ploty, aby ryby nevešly do rybníka bořeckého, ale neměl brániť poddaným z Bořetic v napájení dobytka v rybníku pavlovském. Majitelé Bořetic postoupili tehdy Jindřichovi některé pozemky na hraničkách pavlovsko-bořeckých, začež jim opět Jindřich postoupil dvůr Kukvice (nyní Josefov u Hodonína).

Poslední smlouva o topení rybníkem pavlovským se stala v Pavlovicích v úterý po sv. Alžbětě 1531. Tehdy Zdeněk z Potnštejna na Němčickách vinil Jana z Lipého, nejvyššího maršálka krále českého, že dal udělati hrázku na rybníku svém pavlovském a tím vzdouvá vodu na rybníku svém do rybníka němčického. Pan maršálek naproti tomu ukázal dvě předešlé smlouvy, které ukazovaly, jak se má chovati při topení rybníkem pavlovským. Zemská komise tehdy rozhodla, že pan maršálek nemá stavěti hrázku proti rybníku němčickému a že má takovou strhnouti.

Dále měl Jindřich z Lipého spory s držiteli Němčiček Janem z Potnštejna a jeho manželkou Eliškou ze Zástřizl, když někteří lidé z Pavlovic, jmenovitě Pavel Lechošovský, Jan Zárušský, Piškula a Vaněk Tkadlec svévolně a pychem zroubali na gruntech němčických vinohrady ve Fuxlejtech. Zemský soud dal tehdy (1502) Janovi z Potnštejna za právo a Jindřich z Lipého měl mu od svých poddaných vymoci náhradu.

Jan z Lipého, syn Jindřichův, rovněž nejvyšší maršálek (zemřel 1541), neměl prozírávosti otcovy; jsa v stálé peněžní tísni, rozprodával zděděné statky. Přichýlil se k učení evangelickému. Jeho manželka byla Marie Anna ze Šternberka, s níž měl děti Pertolta, Viléma, Čeňka, Johanku (manželku Jana z Žerotína na Strážnici), Ludmilu (manželku Viléma z Žerotína na Dřevohosticích) a Blaženu (manželku Albrechta Černohorského z Boskovic).

Od dávných let byly mezi Pavlovskými a Bojanovskými spory o hranice a některé cesty mezi vinohrady kurdějovskými a bojanovskými, totiž mezi kurdějovskou horou Zeiselgrund a bojanovskou Cejsle. Sporům těmto učinila konec (na den sv. Václava 1538) zvláštní komise, jejímiž členy byli Jan z Žerotína na Strážnici, nejvyšší komorník markr. moravského, Vilém z Víckova na Cimburku, nejvyšší hofrychtér markr. moravského, a Jindřich Březnický z Náchoda na Horních Dunajovicích. Komise vyslechla

poddané z Pavlovic i Horních Bojanovic, ohledala sporné pozemky a stará hraniční znamení a obnovila hranice kopci hraničnými a kamením. O dílu vinohradu v hoře Hiršpercích, na který si činili Bojanovští nárok, rozhodla po slyšení svědků a prohlédnutí listin, které dali kdysi páni krumlovští poddaným z Pavlovic na vinohrady v Hiršpercích, aby Pavlovští při těch vinohradech bez překážky se strany Bojanovských zůstávali. Také ve sporu mezi Pavlovskými a Bojanovskými o oulehle od Hiršperků dala komise po místním ohledání a slyšení svědků udělati hraničné kopce od Hiršperků až po hranice němcické. Rozhodnutí komise se podrobil jak Jan z Lipého, tak i Jan z Pernštejna na Helfenštejně, pán statku bojanovského.

Při tomto jednání se vzpomíná privilegií, které dostali Pavlovští v dávné době od pánů svých na vinohrady v Hiršpercích. Tyto listiny jsou svědectvím, že v Hiršpercích byly vinohrady nejméně již v XV. st.

Po smrti Jana z Lipého drželi rodové statky jeho synové společně a vladařem rodu byl Pertolt z Lipého (jeho manželkou byla Zuzana Černohorská z Boskovic), nejvyšší maršálek král. českého. Pertolt V. byl pánum velmi váženým; Ferdinand I. ho ustanovil 1547 po zlomení odboje českých stavů spolu s několika jinými soudcem nad provinilými. Později však tento hrdý pán neváhal se postavit proti Ferdinandovi I., když tento usiloval o potlačení Jednoty bratrské na Moravě, na sněmu brněnském r. 1551 po bok zemského hejtmana Václava z Ludanic a přispěl tak k zachování náboženské svobody v zemi. R. 1565 byl zvolen za jednoho z hejtmanů stavovského vojska moravského v boji proti Turkům. Pertolt V. byl příznivcem Jednoty bratrské (podporoval ji zvláště v Ivančicích), ale vůči jiným vyznáním byl velmi snášlivý. Když pak jeden z bratří, Vilém, zemřel, rozdělili se zbylí bratři o svá panství tak, že Pertolt si podržel panství krumlovské a Čeněk panství hodonské s Pavlovicemi (r. 1559). Také Čeněk (od smrti Pertoltovy r. 1575 nejvyšší maršálek král. českého) byl horlivým stoupencem Jednoty bratrské, zemřel bezdětek na sklonku r. 1590.

Čeněk z Lipého dovolil listinou danou na Hodoníně v pondělí před sv. Lucií 1570 obci pavlovské, aby si udělala k dobru obec-

nímu rybníček s dvěma hrázkami v gruntech pusté vsi Trutmanic ve žlebích, které se již tehdy nazývaly Hantály.

Po Čeřkovi z Lipého dědil panství hodonské s Pavlovicemi jeho synovec Jan IV. z Lipého (zemřel r. 1598, jeho manželkou byla Magdalena z Vartenberku a po její smrti Kateřina Krajířka z Krajkové), nejvyšší maršálek král. českého, jenž zastával některé čelné úřady; zejména byl na čas hejtmanem markrabství moravského a stolníkem krále Rudolfa II. Také Jan IV. byl evangelíkem a podporoval Jednotu bratrskou. Obci pavlovské osvobodil vinohrad Krajinu (r. 1591) a r. 1591 osvobodil Pavlovským horu Hiršperky od některých platů, 1594 obnovil Pavlovicím gruntovní registra.

Již po čtyřech letech, r. 1594, prodal panství hodonské, obsahující zámek a město Hodonín s pivovarem, mlýnem a dvorem, patronátem kostela a fary, mýtem, štěpnicemi, chmelnicemi a jinými zahradami, vsi Lužice, Těšice a Dolní Bojanovice s dvorem a patronátem kostela a fary, Rakvice, díl Zaječí (Saitz), Šakvice s patronátem kostela a fary, Pavlovice s vinohrady, Kurdějov (Gurdau) s patronátem kostela a fary, Kobylí s patronátem kostela a fary, Plumlovky (ves tato splynula s Kobylím), pusté městečko Čejč s dvěma dvory, šafránicemi a vinohrady, Hovorany, které byly dány právě novým osadníkům k osazení (tito osadníci byli ponejvíce Charváti, kteří uprchli ze své vlasti před Turky), Brumovice, Krumvíř, Horní Němčičky s dvorem, vinohrady a ovocnicemi, Morákůvky s vinohrady, Mutěnice s dvorem, patronátem kostela a fary a vinohrady, Dubňany, pustou tvrz a dvůr Jarohňovice s mlýnem, mýtem a zahradami a Ratiškovice za 310.000 zlatých moravských Juliovi hraběti ze Salm-Neuburgu (zemřel r. 1595).⁹⁾ U příležitosti prodeje panství byl sepsán r. 1593 urbář panství hodonského, to jest soupis všech poddaných, jejich majetku a povinností a pak soupis panského majetku. Urbář se však nezachoval kromě stručného výtahu pro Němčičky.

⁹⁾ Hrabata ze Salm-Neuburgu měli ve znaku dva lososy.

VIII. Hrabata ze Salm-Neuburgu a Illyezházy.

Již r. 1595 přejal panství syn Julia a jeho manželky Alžběty z Harachu Weikhart hrabě ze Salm-Neuburgu (narozen 1575, zemřel 1612), jehož manželkou byla Zuzana Minkwitzová z Minkwitzburgu. Weikhart byl politicky velmi činný, zejména, jsa luteránem, zúčastnil se velmi horlivě odboje moravské šlechty proti císaři Rudolfovi II. r. 1608. Panství hodonské dlouho nepodržel, vyměnil je již r. 1600 přednímu uherskému magnátu Štěpánovi Illyezházemu z Illyezházu, palatinu (nejvyššímu zemskému úředníku) uherskému a hraběti liptovskému a trenčanskému, náčelníku uherských protestantů.

Illyezházy býval dříve vítaným hostem na císařském dvoře, ale rozešel se s císařem, když tento odňal mu některé zastavené hradby, a počal osnovati v Uhřích proti císaři povstání. Byl však pro tyto pikle odsouzen hrdla i statku a zachránil se jen útěkem do Uher. Poněvadž jeho statkům hrozila konfiskace, postoupil Hodonín na rádu Karla st. z Žerotína své manželce Kateřině rozené hraběnce Palfy-Erdödy. Než přece jen statek osudu neušel, byl konfiskován a spravován zemskými úředníky. Když však císařští po vítězství nad Turky počali v Uhřích potlačovati náboženské a stavovské svobody, vypuklo tam povstání, vedené Štěpánem Bočkajem, k němuž se přidružil i Illyezházy. Povstalci r. 1605 strašlivě zpustošili panství hodonské, břeclavské i strážnické, vypálili na př. Kobylí a Bílovice, není však dokladu, že by navštívili také Pavlovice, alespoň gruntovní kniha pavlovská tomu nenasvědčuje. Císař musil před povstáním kapitulovati, povolil dalekosáhlé náboženské svobody Uhrům a učinil jim i politické ústupky. Mezi podmínkami míru bylo také navrácení panství hodonského Illyezházemu, než nestalo se tak. Jmérem stavů moravských spravoval panství hrabivý náměstek zemského hejtmana Ladislav Berka z Dubé a Lipého prostřednictvím svého úředníka Jana Lesenného z Lesenné, který byl teprve 1. února 1608 propuštěn. Berka využíval svého postavení

k vlastnímu obohacení. Teprve když moravští stavové sami se spolčili s Uhry a Rakušany proti Rudolfovi II. na sněmě v Ivančicích 13. dubna 1608, prohlásili Berku za nepřítele země a zbavili ho úřadu. Hodonín byl tehdy vrácen Illyezaházymu. Než ten netěšil se dlouho ze statku, zemřel již 5. května 1609 a zanechal Hodonín s Pavlovicemi své manželce Kateřině hraběnce z Palfy-Erdödu. Štěpán Illyezaházy dovolil r. 1609 Pavlovským, aby pole řečená Nadzahrady si přeměnili na vinohrady.

Panství hodonské se při vkladu do desek popisuje takto: zámek a město Hodonín s pivovarem, mlýnem, dvorem poplužním, kostelním podacím, mýtem, přívozem, hospodou a vším příslušenstvím, s desátky ozimními i jarními, což v Doubravě a Kapřištích orají, ves Lužice, ves Těšice, ves Bojanovice s dvorem poplužním, kostelním podacím, ves Rakvice s obilným desátkem a vinným desátkem z hory Trkmanské kromě toho, což od starodávna kanovníkům kostela olomouckého náleží, ves Zaječí (Saitz), což tu k Hodonínu náleží, s vinným desátkem, který samotný toliko pánu hodonskému náleží z hory Brunšperku a z hory Plupefoch, též s 12 čtvrtěmi yinohradu v hoře Linstálích i s zemním, pak z hory Niederbergen, Mittelbergen a Oberbergen, jak tu od starodávna pánum hodonským v těch horách zemní a desátek vinný vybírány byl kromě toho, což pánu podivínskému a knězi opatu žďárskému náleží, ves Šakvice s kostelním podacím, s desátkem obilním jarním i ozimním, ves Pavlovice s vinohradem Poštorem, s vinným desátkem z hory Vysoké i s zemním kromě toho, což od starodávna opatu žďárskému náleží, s desátkem hory Soudné, z druhé hory řečené Bedřiška, z třetí hory řečené Stará Hora, z čtvrté hory řečené v Novosadech i s desátkem obilním, ves Kurdějov (Gurdau) s kostelním podacím, s desátkem obilním a vinným ze všech hor kurdějovských kromě svobodných vinohradů v těch horách ležících a 32 čtvrtí, z kterých kurdějovský kněz desátek běže, ves Kobylí s kostelním podacím, desátek vinný a s obilními desátky, cožkoli ti lidé na Kapansku, Čejecku a Kuničkách orají kromě toho, což klášteru žďárskému náleží, ves Plumlůvky s desátkem obilním, kteréhož se běže patnáctá kopa, s domem panským, na kterémž jsou novokřtěnci, s preshousem a rybárnou, s mlýnem pod jezerem Kobylským, městečko pusté Čejč s dvorem nově vysazeným, ves Hovorov (Hovorany) s obilním desátkem, s horou vinohradní pod

stálý plat k rozdělávání lidem puštěnou, ves Brumovice s vinným desátkem, ves Krumvíř s obilným desátkem, cožkoliv na týchž gruntech, tolikéž na Divicku a Harasku orají, ves Němčičky Horní s dvorem, zahradami a vinohrady panskými, Morkůvky s horou vinohradní na Harasku, ves Mutěnice s dvorem poplužním, kostelním podacím, s dvěma vinohrady v horách mutěnických a obilným desátkem jarním z těch rolí, což na Kapansku, Kuničkách, Mokroňovsku i u Mutěnic, což rolí panských orají, s desátky vinnými i z hory Vyšické, ves Dubňany s desátky obilnými jarními, dvůr a pustou tvrz Jarohňovice i s mlýnem, zahradami a mýtem šardickým, ves Ratíškovice s ospy, s obilním desátkem jarním i ozimním, což panských rolí orají v Doubravě.

Tento popis panství hodonského (jest z r. 1600) přináší dvě důležité podrobnosti. Předně nejmeneje v Pavlovicích podací kostelní, což je svědectvím, že tehdy fary v Pavlovicích nebylo, a pak, že klášter žďárský bral jen některé užitky vinohradní z hory Vysoké, kdežto z jiných hor nikoliv. To je svědectvím, že prvé vinohrady pavlovské z XIII. st. byly v hoře Vysoké.

IX.

Zdeněk Žampach z Potnštejna.

Kateřina Palfy z Erdödu panství hodonské dlouho nedržela, prodala je již r. 1614 za 150.000 zl. mor. manželu své sestry Barbory Zdeňkovi Žampachovi z Potnštejna¹⁰⁾ (zemřel koncem r. 1639, jeho manželka Barbora zemřela r. 1631) z rodu, který — jak výše vzpomenuto — držel dříve Němčičky. Žampach byl horlivým katolíkem a stoupencem císařovým, než zájmy církve podporoval jen potud, pokud nepoškozovaly jeho zájmy. K poddaným byl nemilosrdným pánum, který se snažil z nich vydříti, kolik jen bylo možno. Již před koupí hodonského panství ho doprovázela ne-pěkná pověst. K poddaným svým měšťanům hranickým choval se tak, že se raději chtěli z města vystěhovati; na panství světlovském dal poddané bítí a mučiti. Pro jeho poměr k církvi katolické bylo charakteristické, že neobsazoval fary na svém panství kněžími a raději posílal poddané ke kněžím evangelickým, jen aby mohl sklízeti zisk z far. Císař zachovával vždy věrnost a stranil se moravské stavovské oposice; již za odboje moravských stavů proti Rudolfovi II. r. 1608 nebyl se stavý zajedno a postavil se proti nim; tehdy byl by málem své stanovisko odpykal ztrátou statků. Podobně za českého povstání r. 1619 se nepřipojil k stavům a vstoupil do vojska císařského, v němž byl plukovníkem. Zato stavové moravští konfiskovali Žampachovi panství hodonské a dali je náčelníku odboje luterskému šlechtici Jindřichu Matyášovi hraběti z Thurnu; teprve v lednu r. 1621 se ujal Žampach panství hodonského. Než z tohoto statku měl jen malý užitek, neboť toto pohraniční panství bývalo často v rukou císařových nepřátel.

Císař odměnil věrnost Žampachovu různými poctami, povýšil zejména panství hodonské na hrabství, než Žampach toužil přede-

¹⁰⁾ Žampachové z Potnštejna měli erb čtvrcený, v 1. a 4. poli modré měli 5 zlatých růží, v 2. a 3. poli tři červené kosmé pásy v stříbrném poli, v kle-nutu jelení parohy.

vším po hmotném zisku, požadoval po císaři neméně než 500.000 tolarů náhradou za škody, které na svém panství utrpěl. Když pak bylo na Moravě zavedeno Obnovené zřízení zemské, které znamenitě posilovalo moc krále a církve na úkor stavů, jediný Žampach protestoval proti tomuto kroku, nikoliv ovšem z důvodů vlasteneckých, nýbrž ryze osobních. Jeho povahu nejlépe charakterisují četné násilnosti i proti osobám šlechtickým a pak vulgární způsob jeho vyjadřování. Vypráví se, že kdykoliv Žampach mluvil při soudě, musily ženy a děti opustiti místnost, aby byly ušetřeny jeho ošklivých slov. Panství hodonské rozšířil koupí Bořetic r. 1617 od Jana Čejky z Olbramovic a Kukvic (nyní Josefov), r. 1627 od Jeronýma Lesenného z Lesené.

Za války třicetileté Pavlovice velmi utrpěly. Již za bojů na panství mikulovském mezi císařským generálem Dampierrem a vojskem stavovským r. 1619 se bojovalo v nejbližším okolí u Nových Mlýnů (Neumühl), Dolních Věstonic (Unter Wisternitz) a Břeclavě (Lundenburg) a r. 1621 znova mezi císařskými a Uhry v okolí Hodonína. Jistě tyto boje se nepřehnaly přes Pavlovice bez pohromy. Určité zprávy o škodách máme však teprve z uherského tažení r. 1623; tehdy Uhři vyplenili Pavlovice a pobořili kostel sv. Kateřiny, který byl tak zpustošen, že ještě po třiceti letech čněly do výše jen holé zdi. Za tohoto vpádu byli Uhry odvedeni do zajetí dva chlapci a jedno děvče, všichni sirotci, a sice Šimon a Jíra, děti nebožtíka Tomáše Hanáčka, a Marketa, dcera Jana Šmejkala.

Zajisté ani průtahy Švédů a uherského vojska Jiřího Rakoczy v l. 1643—45 neušetřily Pavlovic. O pohromách svědčí i velký počet sirotků: r. 1643 jich bylo v Pavlovicích 45; ti byli bráni do služeb k sedlákům za plat 5—8 zlatých a nové boty.

X.

Náboženské poměry v době předbělohorské.

Obyvatelstvo se řídilo, jak bylo tehdy běžné, ponejvíce vyznáním své vrchnosti, která byla v XVI. st. v Pavlovicích vždy nekatolická; vedle toho máme však též určité zprávy o Bratřích a novokřtěncích. Fary a kostela v této době v Pavlovicích podle všeho ještě nebylo, alespoň se v pramenech nepřipomínají. Jest velmi pravděpodobno, že fara spolu s kostelem byly založeny teprve r. 1592, kterýžto letopočet spatřujeme posud na bráně hřbitova. Starý kostel (byl velmi malý, asi třetina nynějšího) byl zasvěcen sv. Kateřině. K r. 1606 jmenuje se v Pavlovicích prvý farář, než jeho jméno neznáme; přišel z Bořetic. Jest jisto, že to byl farář evangelický, neboť luterská vrchnost by nebyla na svém panství katolického faráře trpěla a mimo to máme soupis všech tehdy ustanovených katolických farářů, aniž by tento byl jmenován. Nedlouho potom, r. 1611, jmenuje se v Pavlovicích farářem Martin Kaššin.

Bratrský sbor stával na místě nynější fary, kde do r. 1858 byla síň s gotickými dveřmi a kde posud jsou velké klenuté sklepy. Tento sbor byl vysvěcen r. 1581 bratrem Zachariášem a příštího roku daroval bratr Kuna kalich ze sboru pavlovského bratří v Podivíně. Příznivcem Bratří byl Jan z Lipého, který daroval r. 1592 bratrské obci v Pavlovicích kus pozemku na stavbu nového sboru a obdařil bratrskou obec různými výsadami, jejichž rozsah dnes neznáme.

Vedle Bratří byli v Pavlovicích též jeden čas novokřtěnci (habáni). Na počátku XVI. st. někteří náboženští blouznivci v Německu si přáli pronikavých oprav v životě církevním a spojovali se snahou navrátiti se k původní církvi křesťanské i požadavky, které měly na podkladě učení bible přetvořiti lidskou společnost. Na mnoha místech v Německu vystupovali nadšení kazatelé, kteří hlásali nový lepší život a shromažďovali kolem sebe nadšené věřící. Jejich přivrženci se nazývali novokřtěnci, ježto neuznávali

křtu dětí, pravíce, že ten, kdo nemůže učení Kristovu porozumět, nemůže být přijat do církve. A tak křtili teprve dospělé. Novokřtěnci prohlásili katolické i luterské náboženství za bludné a tvrdili, že Duch svatý sídlí v každém z nich a proto že nepotřebuje žádné vrchnosti, ani duchovní, ani světské.

Toto učení bylo velmi výbojné a proto byli v Německu novokřtěnci považováni za nebezpečné veřejnému pořádku. Zvláště se jich obávali biskupové, panovníci a boháči. V městě Münsteru (Münster) se zmocnili novokřtěnci r. 1533 vlády, jejich náčelník se prohlásil za krále jerusalemského a obec byla zřízena na podkladě komunistickém. Vojsko biskupa münsterského dobylo opět města a měšťané se mstili novokřtěncům popravami. Novokřtěnci byli v Německu pronásledováni a prchali do sousedních zemí, zejména do Nizozemí a na Moravu, která byla považována za zaslíbenou zem náboženské svobody.

Na Moravě byli novokřtěnci jakožto dobrí a snaživí pracovníci vlídně přijati a za prvými příšli záhy jejich souvěrci ze Švýcarska, Tyrol, Švábska a Bavor. Jejich střediskem bylo Mikulovsko, kde jim páni z Liechtenštejna byli velmi nakloněni. Usazovali se však i jinde na jižní Moravě. Moravská šlechta je viděla ráda na svých statcích, neboť byli to lidé velmi pracovití, pilní, spořiví, střídmí; dobře obdělávali svá pole, měli nejlepší dobytek, pracovali ve vinohradech a zakládali malé manufaktury, zejména soukenické a hrnčířské, kde každý dělník byl podílníkem na zisku. Všechno jmění bylo všem společné, všichni jedli v společné kuchyni, přebývali v společném domě, jež nazývali Haushaben (odtud jejich přezdívka habáni, což značí dnes člověka velikého hrubého). Od původních novokřtěnců se lišila jejich moravská větve hlavně mírnějšími náboženskými a sociálními názory. Předevšak, jsouce téměř veskrze Němci, nemísili se s domácím obyvatelstvem a žili vlastním odlišným životem. Třebaže panovník usiloval o jejich vypuzení z Moravy, dovedla jich vždy ochránit šlechta, která měla z novokřtěnců velký užitek, neboť platili dvou násobné daně a odváděli různé dávky. Teprve v 2. polovině 16. století nastaly novokřtěncům horší časy, když Moravou táhla vojska proti Turkům a novokřtěnce odírala a pronásledovala. V době nebezpečí se uchylovali novokřtěnci v malých hloučcích po 10—12

osobách do tajných skrýší (lochů), kde vyčkávali, až nebezpečí pomine.

Novokřtěnci vyráběli vše ve velkém a jaciněji. Průmysl byl hlavním pramenem jejich bohatství. Na panství hodonském, mikulovském a břeclavském byli novokřtěnci téměř v každé osadě. Do Pavlovic přišli r. 1545 (usadili se tu patrně na č. 154, kde jest habánský sklep), ale velmi záhy se vystěhovali.

V Pavlovicích bylo vedle poddanských gruntů v XVI. st. jedno manství a několik svobodných dvorů. Manstvím byl nazýván takový statek, který měl vůči své vrchnosti povinnost posílati za válečného tažení do boje zbrojného pacholka s koněm. Manství nebylo ovšem pokládáno za obyčejný statek, jeho majitel nemusil robotovati a podléhal jen manskému soudu (v našem případě manskému soudu nejvyššího maršálka království českého) svého pána. Jedno z četných manství pánů z Lipého bylo v Pavlovicích a držel je kolem r. 1580 Vítěk Máslo, který koupil r. 1585 mlýn zvaný Rohrmühle pod Nýdkem (Neudek). Vdova po Vítkovi Anna Máslová prodala r. 1603 vrchnosti pavlovské vinohrad Poštor za 200 zlatých.

Svobodné dvory byly dvojí, jednak selské, dědičné, které byly přežitkem starého sociálního zřízení a jejichž majitelé nepodléhali vrchnosti, než samotnému králi (a tak se vsouvali mezi poddanský lid a šlechtu; byli svobodní, ale nenáleželi k zemským stavům), jednak dvory drobných šlechticů, které byly od vrchnosti osvobozeny od robot, případně nadány ještě jinými výsadami. Majitelé svobodných dvorů nepodléhali soudu panskému, nýbrž přímo zemskému soudu jako sama vrchnost, a nebyli na obci vůbec závislí.

Polohu svobodného dvora Felčarovského nelze dnes již vůbec zjistiti. Držel jej původně r. 1586, kdy od panství hodonského držel zástavou vsi Pavlovice, Rakvice, Zaječí (Saitz) a zaniklé Trutmanice Ladislav Velen z Žerotína, sirotek po Janovi z Žerotína, k panství břeclavskému, Burian Gros z Grosendorfu. R. 1590 držel Burian také svobodný dvůr v Hostěrádkách (r. 1592 byl nebožtík) a daroval svobodný dvůr v Pavlovicích své sestře Maruši Grosové z Grosendorfu, která opět postoupila tento dvůr s poli, vinohrady, zahradami a vším dobytkem koňským, hovězím, ovčím a sviňským r. 1588 svému manželu Janovi Goliovskému z Oupolna, úředníku panství břeclavského, jenž vzal r. 1589 Maruši na tento dvůr

na společenství. Ve smlouvě bylo vymíněno, že kdyby jeden z manželů zemřel, má děditi druhý bez ohledu na ostatní příbuzné. Po smrti Jana Goliovského zbyl tu jejich syn Jiřík Goliovský z Oupolna, který držel r. 1618 svobodný dvůr v Týnci na panství břeclavském, zúčastnil se českého povstání a po jeho potlačení byl pokutován ztrátou čtvrtého dílu svého majetku. Tento však již podle uvedené smlouvy dvůr v Pavlovicích nedědil, nýbrž ten přejala Maruše, která se r. 1595 provdala za Zdeňka Vítu ze Rzavého, jemuž darovala do života 12 čtvrtí vinohradu v němčické hoře Veselé. R. 1600 byl Zdeněk Vít již nebožtíkem a Maruše hospodařila tu ještě r. 1603, kdy koupila za 210 zl. od Anny Rejnové podsedek se zahradou v Pavlovicích. Posléze odkázala dvůr v Pavlovicích svému synovi Jiříku Goliovskému z Oupolna, který r. 1613 prodal dvůr i s podsedkem Rejnovským Janu Rejtejnovi z Varjelit.

Jan Rejtejn z Varjelit byl r. 1614 přijat do stavu rytířského, zúčastnil se pak českého povstání (1615—17 držel svobodný dvůr v Kněždubě) a po jeho potlačení byl potrestán ztrátou čtvrtiny svého jmění. Tehdy však již Jan Rejtejn dvůr v Pavlovicích nedržel, neboť jej r. 1617 prodal i s půllánem rolí na Pavlovsku, čtvrtí na Trutmansku, dvěma šestipokosovými loukami, achtem v hoře Nadzahradske, achtem ve Staré hoře, 3 koně s řemením, vůz s železny, brány s železnými hřebíky, 2 krávy, 12 hus, 9 slepic, 9 kachen a ostatní příslušenství za 1200 zl. Mikuláši Eisenbergerovi, zvanému Feldscherer (odtud se nazýval dvůr Felčarovský). R. 1660 náležel tento dvůr Mikuláši Grýslovi z Grýslova, jemuž jej toho roku Eva hraběnka Forgachová i se sklepem a místem k němu náležitým osvobodila ode všech platů kromě císařské kontribuce. Později tento svobodný dvůr se stal poddanským gruntem.

Svobodný dvůr Hrušovský, jinak Švajnbekovský, později Záblatský, jest nynější hostinec č. 143. Původně držel tento svobodný dvůr Albrecht Hrušovský z Hrušova, který r. 1593 přikoupil podsedek Jana Čuhy a 1 achtel v Hiršpercích, r. 1595 od Martina Hulinského půllán rolí a achtel vinohradu v Novosadech za 370 zl. a r. 1604 vyměnil Janu Kačbalovi místo osvobozené k stavění za podsedek vedle své lisovny. Albrecht Hrušovský zemřel již r. 1604 a dvůr přejal r. 1607 vzpomenutý již Jan Rejtejn z Varjelit, který však již r. 1610 prodal dvůr za 5200 zl. Zachariášovi Švaj-

bekovi z Luttenberka, který pocházel ze starobylého rakouského rodu, r. 1612 byl přijat mezi moravské rytířstvo, 1615 držel biskupské manství Šlapanice u Brna a 1617 svobodný dvůr ve Zdounkách u Kroměříže. Při prodeji se jmenuje příslušenství dvora: preshús naproti dvoru se sklepem velkým a presem, dvě zahrady (jedna za stodolou, druhá u preshúzu), stodola, půllán rolí na Pavlovsku, nivy v Hantálích, 12 čtvrtí vinohradů svobodných v hoře Růžené, 2 čtvrti vinohradů lhotních (t. j. osvobozených do r. 1615 od platů) v téže hoře, svobodný vinohrad nad mlýnem a nad panckou lisovnou, tehdy v role vysazený, vinohrad Krajina v Hiršpercích, z níž dává se vrchnosti platu 4 groše, 1 achtel v Novosadech, z něhož se platí vrchnosti 15 grošů, dále 4 veliké kádě, 6 tretšafů (vinné nádoby), 6 škopků, 4 putny, 3 tažné koně s řemením, vůz s žebřinami, dvoje brány s železnými hřebíky, 8 dojních krav, 4 tažní voli, býk, 4 mladí voli, 2 jalovice, 15 sviní, 96 ovcí, 5 hus a 25 kachen.

Zachariáš Švejnnek prodal r. 1617 dvůr s příslušenstvím za 6000 zl. mor. Melicharu Bittnerovi z Vratislavy a ten opět Ludvíku Tharoulovi z Tharoule, který byl r. 1636 pánum na Jesenici, Vražné, Slatině, Horních a Dolních Pavlovicích (Paulowitz) na Opavsku, císařským radou a radou biskupa olomouckého a kardinála Františka z Dietrichstejna. Zdeněk Žampach z Potnštejna potvrdil listem datovaným na Hodoníně 28. června 1636 práva a příslušenství tohoto dvora:

První rolí slove v Ostřicích (Ostrovcích),¹¹⁾ kteréhožto leží dva dílové rozdílně, oba pusté, první díl vedle rolí Jana Feyfara a Mikuláše Žídka, druhý díl podle rolí Jana Pagáče, každý díl na čtvery hony. Druhou rolí slove Příčník vedle rolí Ondřeje Zemánka a Martina Komárovského, toliko jeden hon. Třetí rolí slove Nad zahradami s jedné strany vedle silnice k Bořeticům a s druhé vedle rolí Jiříka Kostláka, na troje hony. Čtvrté rolí za Poštorem podle rolí Martina Charváta a Martina Komárovského na půltřetího honu. Páté rolí slove podsedky za Poštorem vedle rolí Sekáčkovské a rolí Matěje Maky, jeden hon. Šesté rolí slove podsedky

¹¹⁾ V Ostrovcích byl původně les, který se připomíná ještě v 1. polovině 18. století.

za Ouzskýma podle rolí Jakuba Čaple a Václava Škody na půl-druhého honu. Sedmé rolí pusté nivy v Hantálích podle rolí panských a trávníků neoraných. Dále vinohrad Nad zahradami nad mlýnem podle panských vinohradů slove Krajina a vinohradu Lessenovského (Jeronýma Lesenného z Lesené) jeden achtel. Druhý vinohrad v hoře Vysoká na čtyři čtvrti mezi vinohradem paní Maruše Švábenské z Modrštuku a panským vinohradem. Třetí vinohrad pustý v Novosadech na jeden achtel vedle vinohradu Krajiny Vítka Švenda a Mikuláše Žídka. Čtvrtý vinohrad v Hiršpercích podle hranic bojanovských a vinohradu Jakuba Čapky. Dvě louky na Rakvicku, náležité dříve k dvoru nebožtíka Jindřicha Kheyle (Jindřich Kheyle z Polvic držel r. 1616 svobodný dvůr v Rakvicích), jednu v Horních Loukách od Přítluk (Prittłach) podle luk Jiříka Sekerky, druhá v Dolních loukách mezi lukami Valentym Mlynářem a Martina Vysušila. Roboty, platy, desátky obilné všelijaké, ozimní i jarní, desátky vinné a zemní povinen dávati aby nebyl. Může s vinohradů a polí sklízeti a odvážeti, kdy se mu bude líbiti bez opovědění vrchnosti; pastýře vlastního může chovati, dobytek hovězí, ovčí a svinský na gruntech pavlovských, zajeckých, šakvických a bořeckých může bez překážky pásti tak, jak vrchnost sama činí. Usedlí Pavlovští i hofeři smějí, nikoliv snad z nějaké povinnosti, než z dobré vůle, jemu při pracích dělati. Jedině císařskou berni má dvořák platiti.

Ludvík Tharoule z Tharolu prodal kolem r. 1640 dvůr Švejnbekovský Janu Waderbornovi z Dundy na Drahanovicích, jemuž Jindřich Burian hrabě ze Žampachu potvrdil listinu datovanou v Brně dne 1. března 1644 privilegium svého otce z r. 1636. Ani Jan Waderborn nezůstal dlouho majetníkem dvora, již r. 1653 prodal jej sestrám Kateřině a Marii Žofii Bokovým z Eisenmostu. Posléze r. 1664 koupil od zmíněných sester tento svobodný dvůr Isidor Záblacký z Tulešic (rod Záblackých pocházel z Vimperku-Winterberg v jižních Čechách), jenž byl r. 1677 povýšen do stavu rytířského, 1669 držel na Moravskokrumlovsku Čermákovice, Horní Dubňany a Tulešice a zemřel r. 1695.¹²⁾ Podle lánského rejstří-

¹²⁾ Záblačtí z Tulešic měli v erbu palmu a na jejím vrcholku bednu, na níž bylo viděti okovy. Podle Záblackého se nazývá trať Záblacka.

ku z r. 1673 náležely k dvoru vinohrady dva čtvrti v hoře Liznberku, 4 čtvrti v hoře Vysoké, $2\frac{1}{2}$ achtele v Hiršperkách. V též rejstříku je uveden u Pavlovic svobodný dvůr s mlýnem pana Záblackého s poznámkou, že není známo, kolik je při něm rolí.

R. 1693 koupil dvůr Záblacký za 8000 zl. Jan Adam kníže z Liechtenštejnu, který držel tehdy panství hodonské, takže dvůr byl pak součástí velkostatku. Dům byl panskou hospodou »u hnědého lva«, býval nejprve pronajímán a koncem XVIII. st. prodán N. Musilovi. Ještě r. 1831 bylo v rukou Musilových 22 jiter 103 sáhy polí, 1130 sáhů zahrad, 2 jitro 1258 sáhů luk. R. 1883 prodala Arnoštka Terezie Musilová dům s příslušenstvím Karlu a Barboře Vladíkovým a ti pak 1905 Matěji Kalvodovi, jenž tu zřídil koksový mlýn.

Zprávy o svobodných dvorech v Pavlovicích jsou však staršího data, než tu udáno; nelze však uhodnouti, kterou zprávu lze vztahovati k dvoru Felčarovskému a kterou k Záblackému. Tak r. 1570 držel svobodný dvůr v Pavlovicích Mikuláš Hostovský ze Sudoměře, který zanechal vdovu Annu z Korostkova. Vdova prodala r. 1574 dvůr za 5000 zl. mor. Dobiášovi Dubňanskému z Bačic a odstěhovala se do Náměště nad Oslavou.

Dobiáš Dubňanský žaloval r. 1575 u zemského práva v Brně Jana Gbelského z Gbelska, úředníka panství hodonského, že r. 1575 při času Nanebevzetí P. Marie přijel do dvora jeho pavlovského (zde jest psáno po prvé ve Velkých Pavlovicích, dříve vždy se psalo jen v Pavlovicích) s rychtářem pavlovským a třemi lidmi z Pavlovic a čeledína dvorského Jíru Slováka koněm porazil, mocí ho z humna před dvorem vzal a do vězení ho vsadil. R. 1583 již Dobeš nedržel dvůr v Pavlovicích, nýbrž měl svobodný dvůr v Českých Křídlovicích (Böhmisich Grillowitz) na Znojemsku.

V 1. 1609—16 se jmenuje ještě třetí svobodný dvůr v Pavlovicích, který náležel Václavu Polkovskému z Polkovic. Snad manželkou Polkovského byla r. 1614 Marta Křikoská z Křikosína, která se tehdy jmenuje rovněž na svobodném dvoře v Pavlovicích. R. 1614 se připomíná ještě Tomáš Palfy z Erdödu na svobodném dvoře v Pavlovicích; zdá se tedy, že na sklonku 16. století byly v Pavlovicích 4 svobodné dvory.

Vedle těchto byl v Pavlovicích ještě svobodný mlýn pod Horním rybníkem, který původně příslušel k svobodnému dvoru Krč-

movskému v Plumlůvkách (tyto splynuly s Kobylím). Týž dvůr s pavlovským mlýnem držel r. 1581 Jan starší z Koněpas, pak Beneš mladší Krčma z Koněpas na svobodném dvoře v Bílovcích, jenž 11. září (v úterý po Nar. P. Marie) 1601 listinou datovanou na dvoře v Mutěnicích prodal Štěpánovi Illyezházymu, majiteli panství hodonského, za 3600 zl. mor. svobodný dvůr v Plumlůvkách s mlýnem svobodným pod rybníkem pavlovským s právem svobodného pouštění vody na ten mlýn z téhož rybníka, svobodným preshúsem nad týmž mlýnem a kusem země, který obec pavlovská Benešovi darovala.

.Kateřina Palfy z Erdödu, vdova po Štěpánovi Illyezházym, vyměnila již r. 1610 týž svobodný dvůr s mlýnem Petru Gallovi z Velkého Komárna za jeho statky v Chorvatsku, než Petr Gall prodal již r. 1615 (na Hodoníně, 9. července) dvůr i mlýn Zdeňku Žampachovi z Potnštejna k panství hodonskému.

*

V soudních knihách zemského práva brněnského se jmenují náhodně někteří sousedé pavovští z této doby. R. 1602 Jiřík Rejna, Jiřík Rozvařil, Pavel Bělehradský a Jiřík Drnovský.

R. 1603 žaloval Václav Hrubčický z Čechtína na Bořeticích Jiříka Čechočovského z Čechočovic na Kukvicích, že v pondělí po sv. Vavřinci 1603 z poručení jeho Jan Burianů, Jan Buček a Jan Přátelský ze vsi Kobylí a Vít Dřínků a Jan Smejkal z Pavlovic s jiným nemalým počtem lidí s kosami i jinými zbraněmi na roli dvorskou k dvoru bořeckému náležitou a oves na té roli posekli a hrabali a, kde se jim dobře líbilo, odvezli.

R. 1615 seděli v obecním úřadě pavovském: Jan Balaš, rychtář, Havel Vlachový, purkmistr, Jan Pegáč, Jakub Polehradský, Jakub Čaple, Tomáš Kačhal a Viktorin Jeřábek, obecní starší.

Na větší obecní pečeti pavovské z konce XVI. st. je obraz vinné révy s třemi hrozny a nápis PECZET D(iediny) WELKYCH PAWLOWITZ, na menší pečeti týž obraz a nápis S. M. D. W. P. (Sigill menší dědiny Velkých Pavlovic.)

Tato regista, založená Jiříkem Čechočovským z Čechočovic, úředníkem na Hodoníně, jsou uschována ve sbírce »Akta Hodonín-Pavlovice« v zemském archivu v Brně. Obsahují na 1086 foliových listech zápisu od r. 1594 (někdy jsou zapsány i starší koupě) do r. 1637 (ojediněle také z let 1641, 1651, 1653, 1656 a 1658) a navazuje na starší gruntovní regista, která se bohužel nezachovala.

Do gruntovních register je (listy 1—18 a 24—26) přivázán zlomek gruntovní knihy pavlovské z r. 1626, založené za úředních Jana Sušhrnka, rychtáře, Jana Balaše, purkmistra, Jana Fejfara, Bartoloměje Bílka, Václava Rakovského, Martina Janíčkova a Václava Matulova, konšelů, a horného Václava Nejedlého, a dále makulář zapisování vinohradů z r. 1626 (listy 18—23; zde jsou však jen zcela ojedinělé zápisu ze Staré Hory, Bedřišky, Soudné Hory a Hiršperků; z Novosadů a Liznberků zde není zápisů).

Z množství zápisů uvádím tu jen několik zajímavějších:

R. 1639 Jan Maška odkázal obci pavlovské půl achtele vinohradu v Bedřišce (folio 16).

R. 1603 prodal Martin Kovář Štěpánu hr. Illyezházymu achtel vinohradu Poštor za 80 zl. (folio 29).

R. 1598 se uvádí v Pavlovicích panská cihelna; od dělání cihel pro obec bylo dáno tehdy vrchnosti a cihláři 10 zl. (folio 31). R. 1598 bylo dáno od obce rybnikářům od dělání hrázky na jezírku 3 zl. 10 gr. (folio 31).

R. 1600 Jan Bříza prodal půllán s čtvrtí vinohradu v Novosadech panu Václavovi Sukovskému ze Sukovic za 344 zl. a ten prodal týž r. 1601 vrchnosti (fol. 73).

R. 1594 Václav Ejvanovský prodal kus pole s ovčírnou vedle preshouse s povolením vrchnosti za 80 zl. Zdeňku Vítovi ze Rzávého (fol. 209).

R. 1593 Jan Čuha prodal podsedek s čtvrtí vinořadu v Hiršpercích za 195 zl. Albrechtu Hrušovskému z Hrušova, který držel týž podsedek ještě r. 1603. R. 1607 Beneš ml. Krčma z Koněpas a Oldřich Vít ze Rzavého jakožto mocní poručníci po Albrechtovi prodali podsedek s 9 čtvrtěmi vinořadu na Němčicku a třemi čtvrtěmi na Pavlovsku za 1400 zl. Janu Rejtejnovi z Varjelit, jenž r. 1610 prodal dvůr Hrušovský za 5200 Janu Švajnbekovi z Luttenberka. Zachariáš Švajnbek prodal r. 1617 dvůr Hrušovský za 6000 zl. Melicharu Bittnerovi z města Vratislav (f. 464).

Před r. 1593 koupil Albrecht Hrušovský z Hrušova podsedek, který byl připojen k předešlému. R. 1664 Kateřina Goldenmüllerová a Marie Žofie, rozené sestry Bokové z Eisenmostu, prodaly pozůstalost Švejnbeckovskou Matouši Isidorovi Záblackému (f. 471).

R. 1663 byly zapsány dvě čtvrti vinořadu v Liznbercích po zběhlém Václavu Balašovi panu Záblackému (f. 488).

R. 1599 Václav Edlmon z Olomouce prodal podsedek a 27 a 3 achtele vinořadu za 653 zl. Bartlu Mezlovi z Olomouce. R. 1664 nabyl tento podsedek doktor mediciny Jan Waderborn (f. 490).

R. 1595 Martin Hulinský prodal půllán polí a achtel vinořadu v Novosadech za 370 zl. Albrechtu Hrušovskému z Hrušova (f. 515).

R. 1604 Jan Kačbal postoupil záměnou Albrechtu Hrušovskému z Hrušova místo, kde býval podsedek (f. 517).

R. 1591 Jeremiáš Michálek z Čachtic prodal podsedek s achtem vinořadu v Hišpercích za 160 zl. Jakubu Rejnovi. R. 1603 koupila podsedek po neb. Jakubovi za 210 zl. Maruše Grossová z Grossendorfu. R. 1613 Jiřík Goliovský z Oupolna prodal podsedek Janu Rejtejnovi z Varjelit, který prodal r. 1617 dvůr s příslušenstvím za 1200 zl. Mikulášovi Eisenbergrovi, zvanému Feldscherer. R. 1660 Eva hr. z Erdödu, rozená hr. Forgach, dala pustý grunt Felčarovský Mikuláši Gryslovi z Gryslau, Jeho Císařské Milosti raddě a královskému místosudí v markrabství moravském (fol. 543).

R. 1602 se mluví o padělku za sborem (f. 594).

R. 1594 Maruše Grossová z Grossendorfu zapsala dvůr, který měla po Burianovi Grossovi z Grossendorfu, svému manželovi Janovi Goliovskému z Oupolna (f. 885).

R. 1591 podsedek Nykle novokřtěnce je pustý (f. 905).

R. 1612 Mikuláš Mika prodal půllán s achtem vinořadu v Staré Hoře za 300 zl. Janu Rejtejnovi z Varjelit (f. 552).

Podle gruntovních register byla obec spravována rychtářem a konšely, k nimž přistupoval od r. 1612 ještě purkmistr. Rychtář byl prostě jmenován vrchností; stál nejprve v čele obce a byl i nižším soudcem. Od r. 1612 zastupoval pouze vrchnost, zapisoval roboty a byl nižším soudcem, kdežto představitelem samosprávy byl pak purkmistr, jemuž náležela hlavně péče o obecní majetek. Purkmistr a konšelé byli jmenováni vrchností na návrh odstupujícího purkmistra a konšelů. O vinořady a řád vinořadní (horenský) měl péči horný.

Rychtáři v Pavlovicích byli: 1580—81 Jan Nedožral, 1582—86 Michal Balaš, 1587—88 Valenta Dvorský, 1598—91 Jiřík Smejkal, 1592 Jan Karlů, 1593 Vavřinec Mokrý, 1594 Jiří Chudina, 1595 Vavřinec Mokrý, 1596—97 Jiřík Rozvařil, 1598 Martin Čuha, 1599 Jiřík Chrlický, 1600—1 Štěpán Slovák, 1602 Jiřík Chrlický, 1603—4 Vít Dřínka, 1605—7 Ondřej Čuha, 1608 Vavřinec Ištvan, 1609 Jan Přibyl, 1610 Prokeš Pěknička, 1611 Ondra Čuha, 1612 až 1614 Prokeš Pěknička, 1615—19 Jan Balaš, 1620 Matouš Bulík, 1621—23 Jan Sušhrnek, 1624—25 Jan Feyfar, 1626—27 Jan Sušhrnek, 1628—30 Martin Sládek, 1631—33 Jiřík Koštlák, 1634 až 1636 Petr Křenovský, 1637 Jan Feyfar, 1638 Martin Zemánek, 1639 Jan Sušhrnek, 1640 Ondra Zemánek, 1641 Martin Špička, 1651—52 Ondřej Jílek, 1653 Jiří Beznosý, 1656 Jan Charvát, později 1775 Václav Prát, 1788 Jan Melichar a 1820 Jan Prokeš.

Purkmistry byli: 1612 Jan Pegáč, 1613—14 Jan Přibyl, 1615 Pavel Macků, 1616—17 Jan Přibyl, 1618—19 Pavel Macků, 1620 Jan Pekáč, 1621 Martin Lašan, 1622 Jakub Čaple, 1623 Martin Lašan, 1624—25 Jakub Čaple, 1626—30 Jan Balaš, 1631—32 Václav Čuha, 1633 Václav Rakovský, 1634—35 Martin Sládek, 1636—39 Jíra Balaš, 1640 Jan Orthogon, 1641 Jakub Čaple, 1651 Jakub Přibyl, 1653 Matěj Mach, 1636 Ondra Jílek, 1658 Jan Souček, dále 1777 Josef Lebloch, 1788 Jan Lebloch a 1820 František Smiřický.

Hornými byli: 1599 Ondra Zábrdovský, 1603 Havel Machů, 1625—26 Václav Nejedlý a 1639 Martin Špička.

Jakožto ukázku z nejstarší gruntovní knihy pavlovské uvádím tento zápis z folia 27.:

Léta Páně 1592 v sobotu po rozeslání sv. apoštolů za rychtáře Jana Karlovýho a starších Tomáše Kostického, Vavřince Ištvana, Jiříka Chudiny, Ondry Zábrdovského, Vavřince Adamova, Mikuláše Mladka prodán jest od téhož rychtáře a starších nadepsanému Jiříku Graczovi grunt s půllánem rolí na Pavlovsku a půl čtvrtí na Trkmansku a 1 čtvrtí vinohradu v hoře Soudné za sumu 136 zlatých vídeňských.

Placení rok po roku při vánocích po 6 zlatých.

Vyhledalo se ve starých registřích, že zůstává od léta 1593, srazíce sobě po Dorotě, manželce své, za týž grunt dopláceti 124 zl.

Předních peněz jeho Milosti Pánu náleží po Anně, dceři Matouše Psíka, která se zmrhala, 10 zlatých.

Mimo to zůstávati za ouřadem má hotových peněz, kteréž také jeho Milosti Pánu náležejí, totiž po Jírovi, synu neb. Jana Psíka, jakožto po zběhlým sirotku 20 zlatých.

Druhých peněz náleží sirotkům nebožtíka Jana Hrbáčka 96 zl. Jsou čtyři: Anna, Manda, Václav a Macek; dostane se jim po 24 zlatých.

Třetích posledních peněz náležeti bude nápadníkům pozůstalým po nebožtíku Šebestianovi Koláři 18 zlatých.

Rukojmí za zaplacení: Burian Rozumů, Martin Žídek, Martin Zárušský.

Kup Václava Vrzala od Jiřího Gracze.

Léta 1596 v úterý masopustní za rychtáře Jiříka Rozvařila a konšelů jeho, koupil jest Václav Vrzal napředpsaný grunt s tím se vším, co k němu přináleží, tak, jak to Jiří Gracz v užívání měl, za sumu 136 zlatých. Platiti má vejrunky počnouc o příštích vánocích po 6 zlatých až do vyplacení vší té sumy; odevzdán mu za volný a svobodný, jakož dědina za právo a řád má. Rukojmí za placení a správu tohoto gruntu: Jíra Pekař, Urban Tlustej, Macek Bokar, Pavel Hrbáčků, Jan Drahotušský, Urban Kovář s nerozdílnou.

A Jiřík Gracz, což tu měl zaplacenýho 12 zlatých, to mu dobrovolně pustil, a na to se on, ani žádný právem jeho navracovati nemá nyní i na časy budoucí.

Havel Němec díl svůj po Mandě, manželce své, což mu tu 24 zlatých přináleželo, Václavovi Vrzalovi, švagru svýmu dobrovolně pustil. A již mu tu nic více nepřináleží.

Týž mu Václav z dílu svýho 10 zlatých pustil pro opravení gruntu Václavu Vrzalovi, soukupu; poráží se mu na tu sumu dílu jeho po Anně, manželce jeho, náležitým, totiž 14 zlatých.

Za téhož svrchupsaného úřadu položil Václav Vrzal závdanku na kup svůj, kterýžto závdanek náleží Jeho Milosti Pánu, 6 zl.

Léta Páně 1597 za rychtářství Jiříka Rozvařila a konšelů jeho položil Václav Vrzal vejrunku na kup svůj 6 zlatých. Z téhož vejrunku přináleží Jeho Milosti Pánu 4 zlaté a na sirotky nebožtíka Jana Hrbáčka zůstává 2 zlaté.

Z těch dvou zlatých vydáno Matějovi Bubeníčkovi za dluh nebožtíka Jana Hrbáčkovýho, totiž 1 zlatý 25 gr.

*

Na foliu 1059 je poznamenána pozůstalost po předním pavlovském sousedu Jiříku Chudinovi. Bohužel je to jediný zápis toho druhu, přece však velmi přispívá k poznání tehdejšího života.

1596 znamená se paměť, co se svršků jakých na sirotky nebožtíka Jiříka Chudiny vymínilo a při Janovi Karlovi k opatrování do zrostu sirotků zanechalo, jakž poznamenáno jest. Z čehož Jan Karlův s potomky svými práv býti má.

Na dceři po dvou kravách hodných a s jedno lůže šatů, každý dceři vydati má se po 5 kusích na lože.

Na pachole dva junce. Ostatek toho dobytka, což jest jeho koli, to se Kateřině všecko s gruntem prodá.

Náčení cínového, což jeho jest koliv, to se všecko rozděliti má i s mateří a jest 45 kusů, i spínadla a prstýnky tolikéž, spínadel 10 párů, 4 stříbrný prstýnky. Dům s rolí, koňmi, vozy, brány, pluhy, osetím i jinýma nadbytky, s vinohrady a kromě jednoho vinohradu v hoře Lizmpercích, ten jest předkem poručen mimo jiné díly Janovi, synu jeho, a 1 bečka vína jest též se jí zanechává. Co se truhelních šatů dotýče, těmi aby se máti s dcerami svými dělila.

Týž tý děvečce z Otnic vymíněna 1 kráva a 1 lože šatů.

Léta 1597 Jan Karel takovou krávu a s 1 lože šatů týž děvečce jest vydal v středu po sv. Janu.

Toto na sirotky Markytu a Annu: truhelních šatů i jiných zůstává mimo mateřinin podíl a při mateři zůstávají.

Truhelních šatů plachet tenkých i konopných 12 kusů.

Cích velkých na duchny 10 kusů.

Cíšek na polštáře tlustých i tenkých 20.

Ručníky tenký 4.

Ubrusů 8.

Sukně 2: Anně tamínová, Markytě tupltykytová. A každý 1 živůtek. Též máteř těm dcerám Anně a Markytě zanechává čepec zlatý, 1 tkanice zlatá, perlovec s náušnicemi, avšak máti týchž sirotků více zanechává týchž svršků, aby jestliže by Pán Bůh dítky prve následkem smrti s světa nezli máteř povolati ráčil, aby takové všecky svršky zase na mateř připadly mimo jiné všecky přátely.

Léta Páně 1596 ve středu po ochtábu sv. Tří králů vydán byl Janovi Karlovi, kterýž na místě manželky své přijal pás stříbrný, na kterýžto tkanici jsou želízka stříbrný 29 kusů, dvě veliký na konci, též 9 stříbrných oříšků a na konci 1 jablko stříbrný, kterýžto pás naleží sirotkům podle poručenství Jíry Chudiny.

Léta Páně 1598 v pátek den sv. Pavla na víru křesťanskou obrácení za rychtářství Jiříka Rozvařila a konšelů jeho takový všecky svršky i dobytek hovězí podle znění tohoto inventáře kromě pásu stříbrného ouřadu na místě sirotků od sebe odvedl.

Léta Páně 1599 za rychtářství Jiříka Chrlického a konšelů jeho takový pás stříbrný Jan Karlův témuž ouřadu na místě sirotků do rathúze odvedl.

*

Grunt prodával zpravidla jeho majitel sám. Kupec složil určitou sumu závdankem a ostatní platil ve splátkách, tak zvaných vejruncích. Z vejrunků se hradily nejprve pohledávky vrchnosti a obce (ty měly přednostní právo), na druhém místě pohledávky sirotků a teprve na třetím místě ostatní soukromé pohledávky. Každý kupec musil míti rukojmí, kteří se zaručili, že vejrunku budou správně placeny, hospodář bude řádně hospodařiti a s gruntu nezběhne. Nejednou se stalo, že rukojmí musili pak sami hledati kupce, když hospodář s gruntu zběhl, ba dokonce se stávaly i takové případy, že pak jeden z rukojmích musil grunt sám koupiti. Zemřel-li majitel gruntu a zanechal několik dědiců, tu jeden z nich koupil grunt a vyplácel ostatní dědice (na příklad své sou-

rozence a matku) ve splátkách a platil ovšem i dlužné vejrunky. V prodejích se často mluví o tak zvaných odúmrtních penězích obecních. Pavlovice měly právo odúmrtní, to znamená, že i ten, kdo neměl přímých dědiců, mohl svůj majetek odkázati; neučinil-li tak za svého života, tu třetina ceny jeho gruntu připadala odúmrtí na obec a vzdálenější dědicové, kteří statek dědili, museli tento podíl obci zaplatiti. Dále se mluví o penězích vrchnostenských; byly to podíly dědiček, které se zmrhaly, a pak sirotků, kteří utekli z různé příčiny jinam.

Nápadné jest rychlé střídání majitelů gruntů, což je jistě, známou neutěšených hospodářských a poddanských poměrů. Ještě r. 1594 byly téměř všechny grunty a podsedky osedlé, ale kolem r. 1604 stále více čteme o pustých gruntech a podsedcích (souvisí to patrně s mory, jimiž byla tehdy Morava navštívena). Za třicetileté války (zejména za vpádu Uhrů r. 1621) počet poustek přibývá. Nejvíce však obec ztrácela sbíháním utlačovaných poddaných kolem r. 1650. Vrchnost snažila se osaditi pusté grunty novým hospodářem, jak to jen bylo možno. Osadila pustý grunt novým hospodářem tak, že ten zaplatil jen dluhy na gruntu (ostatní bylo darováno) a že byl na tři léta osvobozen ode všech platů, dávek a robot. Jindy ovšem, když nebylo vhodné osoby, připojila prostě vrchnost pole od pustého gruntu k osedlému podsedku a podsedeck se tak stal sedlákem. Také obec měla zájem, aby na všech gruntech byli sedláci, a v nejednom případě darovala se svolením vrchnosti pustý grunt komukoliv. Nebylo-li možno získati hospodáře pro některý pustý podsedeck, prodala jej obec některému měšťanu neb šlechtici, který si vystavěl na místě chalupy presúz.

R. 1594 bylo v Pavlovicích: 2 lány (podle lánského rejstříku z r. 1673 4 lány), 13 tříčtvrtlánů (1673 13), 38 půllánů (1673 30), 5 čtvrtlánů (1673 10) a 109 podsedků (1673 110). Z toho je zřejmo, že většina půdy katastru náležela vrchnosti, neboť počet 53 sedláků a 5 čtvrtíků je na velký katastr, jaký měly Pavlovice s pustým Trkmanskem, poněkud malý. Ceny gruntů velmi kolísaly (z prodejní ceny nelze usuzovati, neboť její výše závisela hlavně na množství vinohradů, které ke gruntu náležely); kolem r. 1594 se prodával půllán bez vinohradu za 120—150 zlatých, podsedeck za 10—30 zlatých (byly však i případy, kdy se podsedeck prodával za 2—3 zl., než cena gruntů i podsedků neustále klesala (při tom

nutno si uvědomiti, že i kupní síla peněz byla stále menší, takže pokles cen nemovitostí byl ve skutečnosti ještě větší); tento zjev souvisel s množstvím pustých gruntů a podsedků a malou poptávkou po nemovitostech. Tak kolem r. 1620 byly grunty prodávány až za polovici ceny z r. 1594.

Hlavním pramenem obživy (ba ještě spíše než polní hospodářství a chov dobytka) bylo vinařství. Podsedci byli živí téměř úplně ze svých vinohradů a u některých podsedků bylo tolik vinohradů, že jejich prodejní cena byla mnohem vyšší než u lánů. Proslulé pavlovské vinařství lákalo šlechtu i měšťanstvo (z Brna, Vyškova, Olomouce, Vratislav, Rousínova, Slavkova i odjinud), aby se zde zakupovali. Prodával-li kdo grunt neb vinohrad některému šlechtici, nesmělo se tak státi bez vědomí a výslovného povolení vrchnosti.

Pro konec XVI. a počátek XVII. st., o nichž nám podávají zprávy regista, jest charakteristická nejen častá změna majitelů usedlostí, ale i časté přistěhovalectví obyvatelstva. U některých je přímo uvedeno, odkud se přistěhovali a kam se vystěhovali, u jiných můžeme souditi na přistěhovalectví podle rodového jména (Kloboucký, Bolehradský, Kostický, Hulinský atd.). Dosti lidí se přistěhovalo do Pavlovic z Uher, když majitelé panství drželi i statky v Uhrách; tehdy vyskytující se rodové Ištván, Imrich, Slovák, Uher jsou jistě z Uher. Kolem r. 1653 se zakoupilo v Pavlovicích několik sedláků z panství brumovského, které náleželo téže vrchnosti. Rodových jmen, ustálených v našem slova smyslu, nebylo. Tak Jan, syn Karlův, se jmenoval prostě Jan Karlů neb Karlový, ale syn Janův si podržel již jméno Karlový, což však nevylučovalo další změnu jména. Proto rodopisné bádání v této době je velmi obtížné. Jaká byla neustálenost rodových jmen, je zřejmo z těchto případů: vlasní bratr Matouše Plaška se jmenoval Pavel Haspivo, Jiříku Dvorskému se říkalo také Krejčí (patrně podle zaměstnání). Mnoho rodových jmen bylo odvozeno od zaměstnání, tělesných vlastností (Hrbáček, Kulhavý) anebo podle místa, odkud dotyčný přišel.

Registra nás také zpravují, že r. 1599 byla v Pavlovicích povodeň, pak o radnici, která byla v Pavlovicích již na konci XVI. st.

XIII.

Poslední Žampachové a jejich dědictví.

Po smrti Zdeňka hraběte ze Žampachu zdědil r. 1639 panství hodonské jeho synovec Jindřich Burian hrabě ze Žampachu, který již dříve strýci při správě panství vypomáhal a jehož manželkou byla Františka Eleonora hraběnka z Montrochier. Jindřich Burian bojoval v řadách císařských proti Švédům a padl při útoku na Olo-mouc 6. listopadu 1644. Po jeho smrti vznikl o dědictví spor, neboť na Hodonín si činili nárok Wallisové a hrabata z Montrochier, až císař rozhodl dekretem datovaným v Linci (Linz) 3. února 1646 ve prospěch synovce Jindřichova Jana Buriana hraběte ze Žampachu.

Za vpádu švédského generála Torstensonova na jižní Moravu v březnu 1645 Jan Burian unikl jen s velkou námahou do Vídne (Wien) za pomoci císařského rady a královského prokurátora Eliáše Wiesnera z Wiesenberku a žil pak po celou dobu švédské invaze na náklad svého záchrance, kterému byl ostatně zavázán za šťastný výsledek procesu o panství hodonské. Za tato dobrodiní daroval Jan Burian (zemřel 27. prosince 1648) Eliáši Wiesnerovi ves Hrušovany u Židlochovic a Pavlovice s dvorem, ovčírnou, stodolami, mlýnem, pivním urbářem (poddaní byli zavázáni odbírat panské pivo), hospodou, rybníkem, všemi poplatky z rolí, luk, luhů, pastvin, zahrad, rybolovů, vod, lesů, zvláště pak s právem bráti dříví z lesů panství hodonského blíže Pavlovic ležících. Listina byla datována ve Vídni (Wien) 31. srpna 1646. Eliáš Wiesner se stal teprve r. 1642 šlechticem a byl r. 1649 přijat do stavu rytířského.

Eliáš Wiesner nepodržel Pavlovice dlouho, již r. 1649 (v Brně na den sv. Jakuba) prodal Pavlovice za 20.000 zl. rýnských Janovi říšskému hraběti z Rotálu na Napajedlích, Kvasicích, Veselí a Otrokovicích, dědičnému komorníku ve Štyrsku, císařskému tajnému radovi, zemskému hejtmanu a plnomocnému komisaři na Moravě, jenž přispěl značně k zotavení Pavlovic z pohrom třicetileté války a dal opraviti Horní rybník.

Rod hrabat z Rotálu pocházel ze Štýrska a usadil se na Moravě teprve r. 1610. Jan z Rotálu byl od r. 1637 sudím zemským, 1640 spolu s dvěma jinými byl správcem markrabství moravského, 1641 byl povýšen do stavu hraběcího, 1642 se stal zemským komorníkem a 1648 zemským hejtmanem a předsedou královského tribunálu (těchto úřadů se vzdal r. 1655, aby mohl lépe spravovati své statky). Do dějin moravských se zapsal velmi neblaze, když se stal r. 1643 soudcem nad vzbouřenými Valachy. Své statky velmi rozmnожil; s poddanými necítil, na všech svých panstvích utužoval poddanské jho a zvláště násilně si počínal proti evangelíkům. Svého postavení využíval ve svůj prospěch, nedbaje ani zájmů státních. I u cizích panovníků požíval velké vážnosti a král španělský mu udělil r. 1663 vzácný řád zlatého rouna. Jan z Rotálu zemřel r. 1674.

Na tohoto pána vznesli r. 1651 k rozsouzení při mezi sousedy Ondřejem Zemánkem a Janem Hanákem rychtář, purkmistr a starší obce Pavlovic. Pře povstala, když na cestě z hustopečského jarmarku Ondřej Zemánek Janu Hanákovi plundroval, na cti týral a vyčítal, až se i do bití dali (4. července 1651). Oba sousedé již po dvakrát se pro tu příhodu před právem pavlovským porovnali, ale Hanák podal žalobu po třetí a tu obec takovou vznesla k rozsouzení před svého pána.

Ani Jan hr. z Rotálu nepodržel dlouho pavlovský statek, již 11. listopadu 1651 prodal Pavlovice s rybníkem nad mlýnem a rybníkem Trkmanským za 40.000 zl. rýnských Esteře hr. Forgachové z Ghymeše na Brumově, rozené Bošance z Velkých Bošan a vdově po Mikuláši hr. Forgachovi. Estera potvrdila (datum v Pavlovicích 28. října 1654) obci pavlovské privilegium Zdeňka Žampacha z Potnštejna a jeho manželky Barbory Palfyčky z Erdödu, kteří propustili Pavlovským horu pustou Hyršperky pod plat tak, aby každý, kdož by v té hoře vinohrady dělati chtěl, byl do čtyř let ode všech platů z takových vinohradů osvobozen. Jinak bylo hospodářství Estery velmi špatné a mnozí sedláci sběhli tehdy se svých gruntů.

Estera odkázala r. 1659 Pavlovice na díly svým dcerám Evě (provdané hraběnce Erdödy), Marii (provdané hraběnce Illyezházy), Esteře, Žofii (provdané hraběnce Frangipany) a Juditě (provdané hraběnce z Tattenbachu). Ze sester zemřela nejprve Ju-

dita a její díl připadl Esteře. Dne 29. listopadu 1669 prodala Eva svůj díl za 4000 zl., Marie svůj díl a díl Judy za 8000 zl. a Estera svůj díl a díl, který koupila od Žofie, za 8000 zl. rytíři Václavu Bartodějskému z Bartoděj na Otaslavicích a Přestavlkách, císařskému radovi a nejvyššímu písáři markrabství moravského.¹³⁾ Estera mladší žila pak dále v Pavlovicích na faře a užívala fun-dačních polí. Lid ji neměl v oblibě a nazýval ji »stará Farkáčka«. Zemřela v Pavlovicích r. 1697.

¹³⁾ Bartodějští z Bartoděj měli v erbu modrý pás s třemi stříbrnými routami v stříbrném štítě, v klenotu křídla.

XIV.

Lánské visitace.

Za Václava Bernarta Bartodějského navštívila dne 1. července 1673 Pavlovice zemská komise, která popisovala za účely berními všechnu rustikální (poddanskou) půdu (vedle toho bylo účelem soupisu zabrániti zabíráni selské půdy vrchností, jejíž pozemky, tak zvaný dominikál, byly daně prosté). Elaborát této komise není ovšem přesný a nepodává pravého stavu věcí, neboť vrchnosti zatajovaly usedlé; často, když přišla komise do vsi, vylámaly se ve statku dveře a okna a odnesl nábytek, aby takový dům byl v soupisu označen jako pustý a podíl daně pro vesnici menší. Elaborát tento, tak zvaný lánský rejstřík, podává tedy obraz horší, nežli byl ve skutečnosti stav. Již r. 1656 se konal podobný soupis lánů, ale jeho výsledek byl ještě horší (tyto první lánské rejstříky se nám nezachovaly). V lánském rejstříku z r. 1673, jenž je uložen pod č. 209b v zemském archivu v Brně, jest alespoň seznam hospodářů z roku 1656 (jména jejich uvádím vždy v závorce za držitele z r. 1673; není-li jméno v závorce uvedeno, znamená, že týž hospodář držel statek r. 1656 i 1673).

Veškerá pole pavlovská byla v soupisu zařazena do I., to jest nejlepší třídy podle výnosu. Hospodářskou jednotkou byl lán (plošný), který obsahoval v Pavlovicích polí na 96 měřic zrna výsevku. Lánů udrželo se ovšem do té doby jen málo, většinou byly to již jen díly lánů: půllány a čtvrtlány. Mimo lánovou půdu byli tu ještě domkáři, kteří se živili vinařstvím, řemesly neb padělkováním.

Staré osedlé grunty (to jest takové, které byly r. 1656 i 1673 osedlé) byly:

Lány (6 kusů polí o 96 měřicích výsevku): Martin Prudil (Václav Balaš), Lorenc Prudil (Jan Souček) a Jíra Tkadlec (Ondra Jílek). Celkem 3.

Půllány (6 kusů polí o 48 měřicích výsevku): Jiří Tylský (Ondřej Koryn), Macek Lacek (Jíra Rechánek), Marta Řezníčková (vdova Němečková), Jíra Roubal (Michal Levý), Tomáš Horňák (Ondřej

Cumpl), Mikuláš Vykoukal (Jiří Šušenek), Jan Plouhal, Dobeš Valjan (Mikuláš Žídek), Václav Pěkný (Jan Macháček), Marek Skácel (Šimon Lvík). Celkem 11.

Čtvrtlány (3 kusy rolí o 24 měřicích výsevku): Pavel Přibyl (Pavel Jeřábek), Jíra Kmenta (Jan Kmenta), Jiřík Smetana (Matěj Maxa), Jiřík Beznosý. Celkem 4.

Domky bez polí: Jan Hanák, Jakub Bačák, Diviš Hladík. Celkem 3.

Nově osazené grunty (to jest takové, které byly r. 1656 pusté, ale pak byly opatřeny hospodářem):

Půllány: Lukáš Šesták od r. 1669, Jan Melichar od 1672, Mikuláš Dobšů od 1673. Celkem 3 (tyto však v rejstříku z r. 1656 uvedeny nebyly).

Čtvrtlány: Říha Pupenčík od 1670, Václav Balaš od 1669, Jan Sýkora od 1660, Jan Kvasnička od 1670, Matouš Horák od 1669. Celkem 5 (tyto však v lánském rejstříku z r. 1656 uvedeny nebyly).

Domkáři s polmi (3 kusy polí o 4⁶/₈ měřic výsevku): Jan Hanák od 1670, Staněk Uher od 1673, Matouš Kmenta od 1673, Jíra Gajdoš od 1671. Celkem 4 (také tyto nebyly v rejstříku z 1656 uvedeny).

Nově pusté grunty (to jest takové, které byly r. 1656 osazeny, ale pak pozbyly hospodáře):

Lány: Fridrich Skoran 1660 zemřel. Celkem 1.

Tříčtvrtlán: Pavel Imrichovič byl r. 1659 propuštěn z gruntu. Celkem 1.

Půllány: Jiřík Pospíšil 1662 zemřel, Martin Hlavníček 1664 opustil grunt, Adam Slezák 1663 zajat Tatary, Jiřík Slovák odešel 1660 pro chudobu, Jakub Horák 1663 propuštěn do Uher, Jan Chytrík 1663 zabit od Turků. Celkem 5.

Čtvrtlány: Říha Urban 1661 zemřel. Celkem 1.

Staré pusté grunty (to jest takové, které neměly hospodáře ani r. 1656, ani 1673, jména majitelů jsou z doby před r. 1656):

Tříčtvrtlány: Vavřinec Mokrý, Ondra Neděle, Lukáš Starý, Šimek Hrbáčků, Marie Šebásková, Tomáš Kostický, Jan Golejovský,¹⁴⁾ Jakub Čech, Jíra Příborský, Valenta Dvorský, Martin Žídek, Martin Šiška. Celkem 12.

¹⁴⁾ Bývalý svobodný dvůr Felčarovský.

Půllány: Pavel Machů, Babuše Filipcová, Štěpán Slovák, Jíra Honzů, Anna Harašťová, Václav Víška, Havlík, Bartoň, Lítal, Martin Kloboucký. Dva nejmenovaní. Celkem 11.

Domky bez polí: počtem 103 (neuvádí se jmény).

Dále byly u Pavlovic tyto obdělávané vinohrady:

V hoře Liznberku (číslo za jménem udává počet čtvrtí): Jíra Filský 2, Jíra Koukal 1, Matouš Horák 1, Lukáš Šesták 1, Říha Pupenčík 1, Václav Balaš 1 $\frac{1}{2}$, Pavel Nejedlý 1, Jan Hanák 1 $\frac{1}{2}$, Jan Procházka 1, Marta Řeznice 1, Midruček z Hustopečí 1, Fourir 1, Jan Hanák 1, Václav Pospíšil, řezník, 1, Jakub st. Horák 1, Jan Myslivec 2, Říha Švec 1, Matouš Kmenta 1, Winzicher z Němčic 2, Martin Hlavenčík 1, Jakub Muzikant 1, Macek Černý 1. Celkem bylo v hoře Liznberku 26 čtvrtí poddanských vinohradů po 1 $\frac{3}{8}$ měřice, což činí 35 $\frac{6}{8}$ měřice. Dále bylo v této hoře panských vinohradů 15 čtvrtí a Záblacký držel 2 čtvrti.

V hoře Vysoké: Mikuláš Vykoukal 1, Veinzieher z Němčic 1, Ondra Zemánek 1. Celkem v hoře Vysoké 3 čtvrti po 1 $\frac{6}{8}$ měřice, což činí 5 $\frac{2}{8}$ měřice. Vrchnost zde držela 8 čtvrtí, Záblacký 1 čtvrt a Jan Kraus, měšťan z Brna, 1 čtvrt.

V hoře Hiršperkách (zde nejsou číslicemi udány čtvrti, nýbrž achtele): Pavel Přibyl 1, Jíra Kmenta 2, Mikuláš Vykoukal 2, Jíra Vykoukal 1, Lukáš Šesták 1, Jíra Smetana 2, Jíra Beznosý 3, Jan Sýkora 2, Marek Skácel 1, Říha Pupenčík 1, Václav Balaš 1, Jan Hanák 1, Diviš Hladík 1, Matouš Neleda 1, Jíra Gajdošek 1, Martin Přibyl 1, Vydra z Hustopečí 3, Jíra Pařízek z Němčic, Matyš Kreutziger z Podivína 3 $\frac{1}{2}$, Jíra Pirknecht 1, Pavel Forier 1, Martin Drahanovský z Hustopečí 1, Ondřej Suchej, fišmistr, 2, Muzikant z Hustopečí 1, Mates Moravec z Rakvic 2, Pavel Jílek 1, Purkrecht z Morkůvek 1, Macek Pirknecht 1, vincour pana Záblackého 1, Jakub Pirknecht 2, Jamaštík Jurman 2, Matys z Hustopečí 1. Celkem 22 čtvrtí 1 $\frac{1}{2}$ achtele, achtel po 1 $\frac{4}{8}$ měřice, činí 68 $\frac{2}{8}$ měřice. Vrchnost zde drží 18 achtelů, pan Záblacký 2 $\frac{1}{2}$ achtele.

V Staré Hoře (číslíce udávají achtely): Martin Horňák 1, Jakub Kvasnička 1, Staněk Uher 1, Pavel Nejedlý 1, Jan Procházka 1, Jíra Gajdoš 1, Martin Skopal 1, Tobiáš ze Starovic 1, Martin Hlavenčík 1, Kristian Hofer 1, Pavel Husina 2, Jan z Bílovic 2,

Jíra Hunterla 1. Celkem 7 čtvrtí a 1 achtel, achtel po $\frac{7}{8}$ měřice, činí $13\frac{1}{8}$ měřice. Vrchnost zde držela 6 achtelů.

Ve všech horách je dělaných vinohradů poddanských $122\frac{3}{8}$ měřice, vinohradů panských, Záblackého a měšťanů z královských měst $82\frac{1}{8}$ měřice. Všechny hory vinohradní byly podle výnosu zařazeny do II. třídy.

Pustých vinohradů bylo v hoře Liznberku 8 čtvrtí, činí 11 měřic, v hoře Vysoké 19 čtvrtí, činí $33\frac{2}{8}$ měřice, v hoře Hiršperku 12 čtvrtí 1 achtel, činí $37\frac{4}{8}$ měřice, v hoře Bedřišce 16 čtvrtí, činí 52 měřic, v Staré Hoře 7 čtvrtí 1 achtel, činí $13\frac{1}{8}$ měřice, v hoře Savlejty 21 čtvrtí, činí $36\frac{6}{8}$ měřice, v hoře Soudné 25 čtvrtí, činí $37\frac{4}{8}$ měřice, v hoře Novosadech 8 čtvrtí, činí 24 měřic a v hoře Nadzahradské 11 čtvrtí $57\frac{5}{8}$ měřice. Celkem $302\frac{4}{8}$ měřice.

	Počet	Kusů polí	Měřic polí	Měřic vinohradů
Staří osedlí . . . 21		96	912	$204\frac{4}{8}$
Nově osedlí . . . 12		45	283	—
Nově pusté . . . 9		54	480	—
Staré pusté . . . 124		126	1296	$203\frac{4}{8}$
Celkem 166		321	2971	507

XV. Bedřich hrabě z Oppersdorfu a jeho urbář.

Václav Bernart Bartodějský z Bartoděj prodal (datováno v Brně v sobotu před sv. Bartolomějem, 22. srpna) 1676 Velké Pavlovice s rybníkem Trkmanským za 50.000 zl. rýnských Fridrichovi hr. z Oppersdorfu, svobodnému pánu z Dubu a Frýdštejna, pánu na Hodoníně, císařskému radovi a komorníku a přísedícímu zemského práva, tak, že kupec měl složiti polovinu sumy na hotovosti a zbytek do tří let a 18 neděl od vkladu prodeje do zemských desek při 6% úroku. Oppersdorf však zaplatil zbytek sumy již 4. března 1683, ačkoliv lhůta ještě neuplynula, dětem zatím již zemřelého Václava Bartodějského Jiřímu, Ignácovi, Františce a Kateřině Bartodějským z Bartoděj. Tímto prodejem byly Pavlovice opět spojeny s panstvím hodonským.¹⁵⁾

Poslední majitel Pavlovic z rodu Žampachů Jan Burian byl ženat s Annou Helenou Jakardovskou ze Sudic a zemřel již r. 1648, odkázav panství hodonské (bez Pavlovic) své manželce s podmínkou, že tato vyplatí svému otci Janovi Jakardovskému ze Sudic 28.000 zl. Ta však postoupila otci místo hotových peněz pusté městečko Čejč a vsi Brumovice, Krumvíř, Morkůvky a Kobylí. Vdova Anna Helena provdala se již r. 1650 za Bedřicha (Fridricha) hraběte z Oppersdorfu.

Rod Oppersdorfu pocházel původně ze Švýcar, ale již v XV. století držel některé statky ve Slezsku a Ferdinandem I. byl povýšen do panského stavu v Čechách. Bedřich hrabě z Oppersdorfu byl 1657—67 hejtmanem kraje brněnského, 1667—80 moravským podkomořím, 1679—97 přísedícím zemského soudu a od r. 1697

¹⁵⁾ Páni z Oppersdorfu měli v erbu štít čtvrcený: v prvém a čtvrtém poli byla stříbrná korunovaná hlava gryfova, v druhém a třetím poli zlatém obrněné rámě držící meč. První a čtvrté pole bylo červené. V klenotu měli hlavu gryfa neb obrněnou ruku držící červený prapor se zlatým půlměsícem. Jejich erb je na pamětní desce pavlovského kostela.

nejvyšším komorníkem. Za nebezpečí vpádu uherských povstalců r. 1677 byl zvolen zemským velitelem na uherském pomezí. Po smrti prve své manželky Anny Heleny se oženil r. 1663 s Eleonorou hr. z Dietrichštejna. Český jazyk ovládal dokonale (byla to tehdy mezi vyššími stavy vzácnost). Byl také výborným hospodářem a počal opět scelovati rozdrobené panství hodonské. R. 1672 koupil od své tchyně Marie Anny Jakardovské ze Sudic Kobylí s ostatními vesnicemi, 1676 Velké Pavlovice a 1681 Rakvice. Bohužel, že jeho dobré hospodářství bylo na úkor poddaných, jejichž svobody byly rušeny a nahrazovány novými, méně výhodnými. Pavlovským osvobodil (datum na Hodoníně 5. března) r. 1682 vinohrady v hoře Nadzahradské pod plat tak, aby každý z 16 achtelů platil o sv. Václavu po 40 krejcařích. R. 1691 koupil od kláštera Králové na Starém Brně kdysi klášteru Králové náležitý desátek vinný a obilný v Pavlovicích, Zaječí (Saitz) a Kobylí, pak v Zaječí (Saitz) patronát kostela a fary, dvůr, jednoho poddaného, 14 čtvrtí vinohradu, lisovnu a náradí v domě za 5000 zl. rýnských.

Bedřich hrabě z Oppersdorfu byl horlivým katolíkem, z panství hodonského, nehledě k vlastní škodě, vypudil na 600 nekatolíků a mimo jiné vystavěl i kostel (bez věže) v Pavlovicích¹⁶⁾ a r. 1680 obnovil i faru v Pavlovicích, k níž byly tehdy přifařeny i vsi Bořetice a Němčičky (před r. 1680 byly Pavlovice přifařeny do Podivína, odkud každou třetí neděli přijízděl kaplan do Pavovic a konal v zámecké kapli bohoslužby).

Fara byla fundována půllánem rolí, ročně měl farář dostávat od vrchnosti 24 zl. rýnských, 24 měřic žita, 2 měrice luštěnin, 10 věder vína, 18 věder piva, $\frac{1}{2}$ kopy kaprů, $\frac{1}{2}$ kopy štík a 15 sáhů palivového dříví, od obce pavlovské 20 zl., 10 měřic žita a dvě vědra vína, od obce bořecké 15 zl. a od obce němčické 23 zl. 20 kr. a 2 vědra vína. Marie Antonie kněžna z Liechtenštejna založila r. 1726 ještě nadaci 104 zl. ročně na vydržování kaplana v Pavovicích, darovala boční oltář sv. Alžběty a odkázala pavlovskému kostelu 500 zl. Hradištský děkan Stanislav rytíř Kopinský daroval

¹⁶⁾ Nad bočním vchodem do kostela je pamětní deska s erbem Oppersdorfovým a nápisem: BEDRICH HRABIE Z OPPERSDORFV SWOBODNJ PAN W DVBV A FRIDSSEINIE NA HODONINIE GEHO MILOSTI CZISARZSKE RADDA.

r. 1726 kostelu 450 zl., z čehož mělo býti placeno zvonění umíráčkem.

Prvým administrátorem fary byl 1686—95 Petr František Krňáček, 1695—1700 Stanislav rytíř Kopinský, prvým farářem byl 1700—25 pavlovský rodák Jiří Komosný (narozen r. 1670), za něhož byly r. 1705 založeny farní matriky, dále byl tu farářem 1726—40 Gottfried Kryštof Gärtner (byl přeložen do Hodonína), 1741—72 moravskokrumlovský rodák Bernart Kurzweil, 1772—98 kyjovský rodák Jan Vrána, 1798—1813 hodonský rodák Matyáš Schenk (stal se pak farářem v Zaječí, Saitz), 1813—23 bojkovský rodák František Sobota, 1824—25 Jan Čupík, rodák z Brna (přeložen do Hodonína) a pak vyškovský rodák Bernart Stehno, známý z Herbenova románu »Do třetího a čtvrtého pokolení«.

Z pozdějších dějin fary uvádíme, že r. 1784 byly z farnosti pavlovské vyfařeny Němčičky a r. 1804 založena farní kronika. Kostel byl bez věže a zvonice byla postavena původně u fary. Když r. 1816 zvonice hrozila sesutím, byla zbořena a z cihel postavena obecní jatka. Nová dřevěná zvonice byla pak postavena po boku kostela proti tehdejší škole.

Snad Marie Antonie kněžna z Liechtenštejnu darovala pavlovskému kostelu krásný oltářní obraz Nanebevzetí P. Marie, jak zjistil univ. profesor Dr. Dostál, kopii obrazu slavného italského mistra Domenichini.¹⁷⁾

Bedřich hr. z Oppersdorfu dal r. 1691 sepsati nový urbář panství hodonského (jest uložen v Rukopisné sbírce zemského archivu v Brně pod č. 655; jiný exemplář téhož urbáře je v městském archivu v Hodoníně), v němž jsou popsány všechny selské usedlosti a jejich povinnosti a pak majetek velkostatku.

Z lánu se platilo tehdy vrchnosti 1 zl. 15 kr. o sv. Jiří a tolikéž o sv. Václavu, z půllánu 37 kr. 2 denáry o sv. Jiří a tolikéž o sv. Václavu, z čtvrtlánu 18 kr. 3 denáry o sv. Jiří a tolikéž o sv. Václavu, z podsedku 6 kr. o sv. Jiří a tolikéž o sv. Václavu, z obecního domu 3 kr. o sv. Jiří a tolikéž o Václavu.

¹⁷⁾ Domenichino, vlastním jménem Domenico Zampieri, se narodil r. 1581 v Boloni, zemřel r. 1641 v Neapoli, prošel boloňskou školou Caracciho a působil od r. 1621 jako papežský stavitel v Římě. Jeho obrazy jsou v Itálii velmi četné, vyznačují se solidním provedením a vznešeným pojedím.

Majitelé usedlostí r. 1691 byli (1 za jménem značí lán, $\frac{1}{2}$ půllán, $\frac{1}{4}$ čtvrtlán, p. podsedek):

Martin Hrbáček $\frac{1}{2}$, Pavel Brada $\frac{1}{2}$, Daněk Bílých $\frac{1}{2}$, Lukáš Přibyl $\frac{1}{2}$, Jan Hladík $\frac{1}{2}$, Říha Pupenčík $\frac{1}{4}$, Jura Skřička $\frac{1}{4}$, Jakub Beznosek $\frac{1}{4}$, Petr Zbořil $\frac{1}{2}$, Dobiáš Valian $\frac{1}{2}$, Pavel Pospíšil $\frac{1}{4}$, Václav Franc $\frac{1}{4}$, Václav Kvasnička $\frac{1}{4}$, Ondra Kermenedy $\frac{1}{4}$, 2 čtvrtlány bez majitele, Tomáš Horňák $\frac{1}{4}$, Karel Pospíšil $\frac{1}{4}$, Pavel Hanáček $\frac{1}{4}$, čtvrtlán bez majitele, Jan Volný $\frac{1}{4}$, Matěj Gajdoš $\frac{1}{2}$, 8 podsedků bez majitele, Jura Šesták $\frac{1}{4}$, Martin Paleček $\frac{1}{4}$, Václav Brada $\frac{1}{4}$, Jakub Kvasnička $\frac{1}{4}$, Jan Nejrač $\frac{1}{4}$, Jiřík Huntela $\frac{1}{4}$, čtvrtlán bez majitele, Pavel Horáček $\frac{1}{2}$, půllán bez majitele, Lorenc Prudil 1, platí ještě z loučky na Trkmansku 15 kr., Marta Řezníčková $\frac{1}{4}$, Pavel Bílek $\frac{1}{4}$, Jan Macháček $\frac{1}{2}$, Lukáš Šesták $\frac{1}{2}$, Václav Damaštík $\frac{1}{2}$, Marek Skácel $\frac{1}{2}$, čtvrtlány bez majitele dva, Matěj Sýkora $\frac{1}{4}$, Jakub Kolář $\frac{1}{4}$, Ondra Vachek $\frac{1}{4}$, Říha Slezák $\frac{1}{2}$, Jan Macháček $\frac{1}{2}$, Jakub Pivinský $\frac{1}{2}$, Jan Vojtěch $\frac{1}{4}$, Martin Perný $\frac{1}{4}$, Jura Perný $\frac{1}{4}$; na dalším místě býval čtvrtlán, byl však vrchností puštěn obci na školu a neplatilo se z něho nic; Bartoň Neleda $\frac{1}{4}$, Jan Zháněl $\frac{1}{4}$, Matouš Běňa $\frac{1}{4}$, Matouš Plouhal $\frac{1}{4}$, Nikodem Šlapal $\frac{1}{4}$, Jura Kovář $\frac{1}{4}$, Pavel Fourir $\frac{1}{4}$, Jakub Charvát $\frac{1}{4}$, Václav Pelikán $\frac{1}{4}$, Jan Nejedlý $\frac{1}{4}$, Matouš Horák $\frac{1}{2}$, Václav Hladík $\frac{1}{4}$, Jíra Vája $\frac{1}{4}$, Jura Horák $\frac{1}{4}$, Šebesta Pěnucha $\frac{1}{4}$.

Fara s lánem rolí, Matěj Černý $\frac{1}{4}$, Říha Kupka $\frac{1}{4}$, Franc Karousek $\frac{1}{4}$, Matouš Buchta $\frac{1}{4}$, Martin Horňák $\frac{1}{2}$, Václav Pospíšil $\frac{1}{4}$, Matouš Macháček $\frac{1}{4}$, Matěj Prudil $\frac{1}{2}$.

Celkem jmenuje urbář 1 lán, 19 půllánů (z toho 1 pustý), 53 čtvrtlánů (z toho 6 pustých) a 8 podsedků (všechny pusté).

O sv. Jiří vycházelo vrchnosti platů z gruntů 30 zl. 35 kr. a 1 denár a o sv. Václavu tolíkéž.

Hory vinohradní: Plat z hory frejunkové (osvobozené) Hiršperky, jest tu 121 čtvrtí, z každé čtvrti se platí o sv. Martinu 18 kr. 2 denáry, což činí 37 zl. 18 kr. 2 den. Poněvadž Isidor Záblacký drží 1 achtel vedle samých hranic bojanovských, zvaný Krajina, který jest osvobozen, vychází vrchnosti jen 37 zl. 9 kr. a 1 den.

Plat z hory Nadzahradské vychází o sv. Václavu. Táž hora byla zdělána s povolením p. Štěpána Illyezházyho r. 1609 a 1682 byla

Fridrichem z Oppersdorfu od obilných desátků osvobozena a stejně i od desátků vinných. Počíná se ta hora v širokosti tří achtelů panských vedle silnice bořecké a dochází až po panskou nivu. Na zdýl počátek má od zahrad za mlýnem po hranice bořecké a obsahuje v sobě 16 achtelů. Z každého achtele se platí 40 kr., což činí 10 zl. 40 kr. V té hoře má vrchnost 3 achtele, Isidor Záblacký proti silnici bořecké osvobozenou čtvrt. Nad tou vinicí podle samé silnice měl pán 1 achtel slove Krajina, ta však byla puštěna pod plat Lorencu Prudilovi, někdejšímu purkrabí (úředníku hospodářskému), což činí 40 kr.

Stará Hora obsahuje 58 čtvrtí poddanských a 5 čtvrtí panských.

Novosady obsahují 29 čtvrtí $1\frac{1}{2}$ achtele poddanského, Záblacký má tu 1 achtel osvobozený.

Krevty obsahují 4 čtvrti a 1 achtel poddanské.

V rolích jest poddanských vinohradů 8 čtvrtí a půl achtele.

Bedříšky obsahují 63 čtvrtí $1\frac{1}{2}$ achtele poddanských vinohradů.

Soudná obsahuje 65 čtvrtí a $\frac{1}{2}$ achtele poddanských vinohradů a Isidor Záblacký má zde vinohrad zvaný Kukla.

Savlejty obsahují 9 čtvrtí poddanských vinohradů, Isidor Záblacký má zde čtvrt.

Kamenice, jest zde 30 čtvrtí poddanských vinohradů.

Čechhanzle obsahují 13 čtvrtí poddanských vinohradů.

Vysoká obsahuje 46 čtvrtí 1 achtel poddanských vinohradů, Záblacký má tu 4 achtele osvobozené.

Lisenberky mají 47 čtvrtí poddanských, 5 čtvrtí panských a Isidor Záblacký má zde 4 čtvrti pod desátkem.

Poštory náležejí pánu a obsahují 6 čtvrtí.

Celkem jest desátkových vinic 337 čtvrtí a 1 achtel. Z těchto osvobozených hor se platí zemního z každé čtvrti 13 mázů, desátka vinného a všeho užitku desáté vědro a desátý máz.

Před lety bývaly zahrádky za mlýnem a pod nivou panskou, z nich vycházelo platu o sv. Jiří 23 kr. 5 den., a o sv. Václavu tolíkéž. Nyní stromoví dokonce vyhynulo a zahrádky od vrchnosti byly puštěny na výhon dobytka a pachty obecní bez platu.

Bývalo v Pavlovicích šest masných krámů, nyní jen dva, z každého vychází vrchnosti ročně po kameni přepouštěného loje.

Obec má svůj šenk vinný, platí z něho ročně 80 zlatých.

Obec měla někdy obdarování na vinohrad slove Krajina od Jana z Lipého z r. 1591; nyní náleží týž vinohrad jako svobodný obci.

Fara je vystavěna nákladem vrchnosti na poddanském gruntu Pekařovském, však napřště mají ji farníci vlastním nákladem opravovati a udržovati. Jest tu tvrz a proti ní dvůr panský, k němu rolí ve třech tratích 661 měřic a v Hantálích 131 měřic. Ve dvoře se chová 80 krav dojných, 50 kusů jalového dobytka, 16 tažných volů, 1500 ovcí, 1500 kusů jalového dobytka (ovčího), 40 plemenic černého dobytka, 100 kusů jalového černého dobytka, 14 morek starých, 14 hus starých, 14 kačen starých, 33 slepic s kohoutem. Naproti dvoru je preshaus a nad ním sýpky. Vedle preshausu je kovárna panská se stavením oficírským (úřednickým), kovář platí z kovárny nájmu 12 krejcarů.

Pod kovárnou jest pivovar a nad ním sýpky. Pivo se nevaří, ale běže se z panského pivovaru hodonského. Jsou dvě zahrady panské, jedna pod tvrzí, druhá za dvorem; zahradník může vše, co mimo potřebu panskou zbývá, k užitku obrátiti a platí za to 15 krejcarů.

Horní rybník, k němuž se připojilo jezírko němčické a bořecké, vysazuje se na tři tepla 600 kopami ryb. Pod rybníkem je šest sádek a mlýn panu Záblackému náležitý. Cihelna panská nese mimo potřebu panskou 20 zlatých.

Poddaní mají od vrchnosti puštěny pole Žleby v Hantálích bez platu.

V každé trati polní je jeden kus pole obecního, z něhož se desátek nedává.

Poddaní z Pavlovic robotují od sv. Václava do sv. Jana: z půl-lánu 3 dny s potahem, z čtvrtlánu, pokud mají potah, 2 dny s potahem, čtvrtníci bez koně 2 dny pěšky, od sv. Jana do sv. Václava robotují všichni bez rozdílu šest dní v týdnu, s potahem nebo pěšky.

Pololánici jsou povinni po dvou robotnících po celý týden k dvoru panskému postaviti, pokud se tvrdé obilí žne. Pokud žnou, dává se jim na osobu $\frac{1}{2}$ libry masa a bochník chleba, na každých 50 osob ještě po $\frac{1}{2}$ čtvrti mouky, $\frac{1}{2}$ čtvrti kaše, $\frac{1}{2}$ čtvrti krup, tři žejdlíky másla a na každou osobu máz piva, a to třikrát za celé žně.

Z panského přediva konopného neb koudevného má napřísti a odvésti každý celoláník 4 libry, půlláník 3 libry, čtvrtník 2 libry a hofer 1 libru příze. Na hon musí všichni choditi, kdykoliv se jím rozkáže. Hofeři pak zvláště po čas žní a sena dělání robotují po 1 dni v týdnu. Spravedlnost (to jest majetek) po zběhlých sirotících náleží vrchnosti.

XVI.

Vrchnosti v XVIII. století.

Fridrich hr. z Oppersdorfu prodal 29. září 1692 hrabství hodonské s Pavlovicemi za 720.000 zl. Janu Adamovi Ondřeji knížeti z Liechtenštejnu, který přikoupil svobodný dvůr Záblackého, ale již r. 1712 zemřel. Hrabství hodonské zanechal svým dcerám Marii Alžbětě, vévodkyni Holštýnské, a Marii Antonii, provdané za uher-ského velmože Marka Adama hr. Czobora. Marie Antonie koupila za 400.000 zl. podíl své sestry a provdala se r. 1731 po druhé za Karla Hrzana hr. z Harasova; byla velmi zbožná, vystavěla na panství několik kostelů a pamatovala také na záduší pavlovské. Zemřela v lednu r. 1750. Hrabství hodonské zanechala svým dětem z prvého manželství Josefovi hr. Czobor a Marii Antonii, ovdovělé kněžně z Cordonu, Josef hr. Czobor koupil podíl své sestry, ale záhy se stal smutně proslulým svou marnotratností, ne-hospodárností a podivínstvím a svá panství zcela zadlužil. Jeho sestra chtěla pařství rodu zachránit a přiměla ho, aby jí svěřil správu svých statků, ale ani ona nemohla zabránit prodeji uher-ských velkostatků Holiče a Šaština do rukou císařské rodiny, na-čež složila svůj úřad. Vnuceným správcem hrabství hodonského byl pak Kryštof hrabě Cavriani, který však nemohl konečnému úpadku zabránit. Panství hodonské se dostalo r. 1762 do konkursu a bylo koupeno za 1,005.500 zl. manželem Marie Terezie císařem Františkem Štěpánem Lotrinským, který učinil panství soukromým velkostatkem císařské rodiny. Císař Josef II. rozšířil ještě r. 1783 toto panství koupí Čejkovic.

Panství bývalo spravováno regentem v Hodoníně, ale pro vel-kou vzdálenost byly vsi v okolí Pavlovic podřízeny purkrabímu, který sídlil v Pavlovicích (tyto vsi se nazývaly horním statkem). R. 1762 se stalo sídlem vrchnostenských úřadů Kobylí a 1783 Čejkovice, než záhy potom bylo panství rozděleno na panství hodon-ské a čejkovské a statek pavlovský, z nichž bylo každé spravo-váno zvláště.

XVII.

Tereziánský katastr.

Lánský rejstřík nedostačoval již na počátku XVIII. st. svému úkolu a nebyl správnou základnou pro vybírání daní. Již za Karla VI. bylo pomýšleno na novou úpravu katastrů, než teprve po dlouholeté přípravě za Marie Terezie bylo dokončeno dílo, obsahující soupis pozemků, a to odděleně panských (dominikálních) a poddanských (rustikálních). Vedle tak zvané dominikální fasse z r. 1750 se nám zachovalo dosti z přípravných prací k rustikálnímu katastru, jež jsou — podobně jako dominikální fasse a rustikální katastr — uloženy pod názvem rektifikační akta v zemském archivu v Brně.

R. 1750 bylo vrchností přiznáno při dvoře pavlovském 51¹/₈ měrice polí nejhorší jakosti (aby se předešlo správnému zdanění), 88 měřic pastvin, 10⁵/₈ měrice zahrad, 33⁴/₈ měrice vinohradů střední jakosti v hoře Nadzahradske, 9 měřic vinohradů dobré jakosti v Poštorech, 8¹/₂ měřice vinohradu dobré jakosti v Staré Hoře, 26 měřic vinohradů střední jakosti v Čechhanzlích, 14¹/₈ měrice vinohradu špatné jakosti v Novosadech a 5 měřic vinohradů špatné jakosti v Liznberkách. Luk bylo na 162 vozy sena. Rybníky byly dva: Horní Pavlovský na 300 kop kaprů a Dolní Trkmanský na 400 kop kaprů. Panské víno se v Pavlovicích nesenkovalo.

Příjmy vrchnosti z Pavlovic r. 1750 byly:

úroku svatováclavského	29 zl. 51 kr.
úroku svatojirského	29 zl. 51 kr.
peří o sv. Václavu vycházelo	40 liber
přediva panského se spředlo	197 liber
z vinohradů platu	48 zl. 41 kr.
z vinného šenku se platilo	40 zl.

ze sklepů se platilo	11 zl. 48 kr.
z místa se platilo	15 kr.
za roboty platili někteří	94 zl. 40 kr.
úrok z kovárny panské	12 zl.
úrok z bytu panského	35 zl.
úrok od pekařů	15 zl.
úrok z panských domků	11 zl.
úrok z šenku panského	205 zl.
úrok z mlýnářova bytu	20 zl.
úrok z mlýna pod rybníkem	117 zl. 8 kr.
z mlýnářova bytu na Trkmanci	16 zl. 14 kr
z mlýna na Trkmanci úroku	47 zl. 30 kr.

Desátek z Pavlovic byl dáván faráři a vycházelo:

pšenice	59 kop slámy	132 ⁶ / ₈ měřic zrna
žita	99 kop slámy	260 ⁴ / ₈ měřic zrna
ječmene	85 kop slámy	254 ⁴ / ₈ měřic zrna
prosa	4½ kopy slámy	9 měřic zrna
vína	90 věder	

Kromě desátku dávala vrchnost faráři 24 zlatých, 8 sudů piva, 24 měřice zrna, 30 kaprů, 30 štik a 15 sáhů dřeva.

Poddaní z Pavlovic robotovali: 11 sedláků s dvěma koňmi po tři dny v týdnu, 57 čtvrtníků po třech dnech pěšky v týdnu, 15 podsedků po dvou dnech pěšky v týdnu a od sv. Jana do Václava ještě další čtyři dny pěšky v týdnu.

Dějiny jednotlivých gruntů v Pavlovicích lze sledovat jen do roku 1752, neboť mezi rokem 1673—1752, nejspíše na sklonku XVII. století, jak mnohde se na Moravě dálo, bylo provedeno nové rozdělení pozemků: ze dvou neb tří starých usedlostí bylo utvořeno 3—5 nových usedlostí. Bylo tedy sice více usedlostí než dříve, ale každá o menší výměře. Staré grunty (jména majitelů jsou z roku 1673) byly v nové (jména majitelů z roku 1752) rozděleny takto:

Grunty z lánské visitace:

Matěj Prudil a Jiří Bílský.

Vavřín Prudil a Macek Prudil.

Jíra Tkadlec a Marta Řezníčková.

Jíra Koukal, Tomáš Horňák
a Mikuláš Vykoukal.

Jan Plouhal, Dobeš Valjan a Martin
Horňák.

Václav Pěkný, Marek Skácel, Pavel
Přibyl a Jíra Kmenta.

Jiřík Smetana, Jiřík Beznosý, Lukáš
Šesták a Jan Melichar.

Mikuláš Dobšů, Říha Pupenčík,
Václav Balaš a Jan Kvasnička.

Matouš Horák, Říha Urbanů
a Fridrich Skoran.

Jiří Pospíšil, Martin Hlavníček
a Adam Slezák.

Utvořeny grunty:

Jakub Prudil, 64 měř. polí a 4 měř. vi-
nic, Jan Přibilík, 64 m. polí, Vavřín
Valuch, 34 m. polí.

Matěj Stangel, $55\frac{1}{8}$ m. polí, Jura Ku-
nický, 55 m. polí, Tomáš Přibyl, $33\frac{3}{8}$
měřic polí.

Ondra Kaštan, $60\frac{1}{8}$ m. polí, Fr. Karas,
 $61\frac{2}{8}$ m. polí, Jan Přibyl, $33\frac{1}{8}$ m. polí.

Jura Macháč, $62\frac{4}{8}$ měř. polí, Matouš
Jílek 62 m. polí, Václav Perný, $33\frac{7}{8}$ m.
polí.

Jan Sochůrek, $62\frac{6}{8}$ m. polí, Jan Tišura,
 $60\frac{5}{8}$ m. polí a Jura Vil, $33\frac{8}{8}$ m. polí.

Jura Novák, $64\frac{4}{8}$ m. polí, Josef Leb-
loch, $65\frac{4}{8}$ m. polí, Martin Melichar,
 $35\frac{1}{8}$ m. polí.

Jakub Hrstka, $35\frac{1}{8}$ měř. polí, Jakub
Kunický, 36 m. polí, Matouš Smiřický,
 $34\frac{4}{8}$ m. polí, Mikuláš Kvasnička, $34\frac{4}{8}$
měř. polí, Jura Šesták, $32\frac{1}{8}$ m. polí.

Jura Imrich, 33 m. polí, Josef Schubert,
 $36\frac{2}{8}$ m. polí, Matěj Šesták, 33 m. polí,
Vávra Pluhal, $33\frac{2}{8}$ m. polí.

Martin Kalus, $34\frac{3}{8}$ měř. polí, Bartoň
Kadlčík, 33 měř. polí, Pavel Špitálný,
 $35\frac{1}{8}$ m. polí, Franc Imrich, $34\frac{4}{8}$ měř.
polí, Jakub Vysušil, 32 m. polí, vdova
Horáčková, $34\frac{7}{8}$ m. polí.

Kašpar Šindler, $29\frac{2}{8}$ m. polí, Martin
Komosný, 38 m. polí, 10 m. vinohradů,
Václav Tayer, 34 m. polí, 13 m. vino-
hradů, Jan Coufal, 34 m. polí, Tomáš
Horáček, 34 m. polí.

- Jiří Slovák, Jakub Horák a Jan Vitřík.
- Pavel Machů, Babuše Filipcová a Štěpán Slovák.
- Jíra Honzů, Kuna Haraštová a Václav Víška.
- Hamlík, Bartoň Létal a Martin Kloboucký.
- Pavel Imrichovský, Vavřinec Mokrý a Ondra Neděle.
- Lukáš, Starý, Šimek Hrbáčků a Kuna Šebestová.
- Tomáš Kostický, Jan Goliovský a Jakub Čech.
- Jan Hycl, 33 m. polí, 5 měř. vinohradů, Jan Ševčík, 30 měř. polí, Matěj Trnka, 30 m. polí, Jan Kinský, 30 m. polí, Matěj Urbánek, 30 m. polí.
- Martin Foukal, 30 m. polí, Josef Krmíček, 30 m. polí, 6 m. vinohradů, Pavel Procházka, 34 m. polí, 5 m. vinohradů, Josef Olejník, 31 m. polí, Martin Procházka, 31 m. polí.
- Lukáš Káňa, 31 m. polí, Josef Olejník ml., 31 m. polí, Jan Polášek, 31 m. polí, Jura Krčka, 35 m. polí, 12 m. vinohradů, Jura Káňa, 33 m. polí, Ondra Kalus, 4 m. polí, 7 m. vinohradů.
- Václav Skočovský, 30 m. polí, Antonín Lorenč, 30 m. polí, Franc Ondráš, 30 m. polí, Jakub Vajbar, 32 m. polí, Ondra Klimovský, 31 m. polí, 5 m. vinohradů, Fr. Hradil, 4 m. polí.
- Fara, 97 m. polí, Václav Havránek, 32 m. polí, Pavel Nejedlík, 33 m. polí, Anastas Slezák, 29 m. polí, Jura Vláslák, 33 m. polí, Adam Křikava, 2 m. polí, Pavel Kudláček, 2 m. polí.
- Jakub Krmíček, 31 m. polí, 5 m. vinohradů, Pavel Benda, 31 m. polí, Jakub Sedláček, 32 m. polí, vdova Horáčková, 36 m. polí a 10 m. vinohradů, Martin Daniel, 33 m. polí, Matouš Fiala, 2 m. polí, Jan Hofman, 2 m. polí, Jakub Soukup, 2 m. polí, Jakub Hrstka, 2 m. polí, Václav Dvořák, 35 m. polí.
- Jakub Pilich, 33 m. polí, 5 m. vinohradů, Matouš Malíšek, 34 m. polí, Pavel Hladík, 35 m. polí, 5 m. vinohradů, Václav Vaneček, 30 m. polí, Václav Burian, 2 m. polí, Ferdinand Richter, 2 m. polí, Josef Bezděk, 2 m. polí, Vávra Krmíček, 30 m. polí, 7 m. vinohradů, vdova Krusťová, 31 m. polí.

Jíra Příborský, Valenta Dvorský
a Martin Žídek.

Jan Klimovský, 30 m. polí, Josef Černý,
36 m. polí, Václav Němeček, 31 m. polí,
Pavel Jílek, 2 m. polí, Jura Gajdošek,
2 m. polí, vdova Otavová, 30 m. polí,
Fr. Hodes, 31 m. polí, Jan Špera, 30 m.
polí, Tomáš Hill, 3 m. polí a 9 m. vi-
nohradů, Martin Valuch, 3 m. polí.

Martin Šiška.

Jakub Hizina, 3 m. polí, Jan Putrlík,
bez polí, 2 m. vinohradů, vdova Rozsy-
palka, bez polí, 3 m. vinohradů.

Jan Hanák, Staněk Oter, Matouš
Kmenta a Jíra Kajdoš.

Antonín Tänzer, bez polí, Jan Hanák,
bez polí, 8 m. vinohradů, Jura Foukal,
bez polí, 5 m. vinohradů.

Pavel Nejedlý, Jan Procházka,
Vydrůžek z Hustopeč a Fourier.

Tyto domky drží vrchnost.

Nově postavené (mezi 1673—1752) domky bez polí: Lukáš Daň-
hel, Jakub Krmíček, Maryna Malíšková, Jan Bezděk, Ondra Olej-
ník, Václav Kinský, František Kalus, Matěj Burian, Martin Ma-
chač, Matouš Smiřický, Václav Teyer, Jan Polášek, Josef Schu-
bert, Martin Hájek, Jan Šolek, Martin Hanušek, Jan Krčka, Ondra
Klimovský, Jura Šidlák, Fabian Burian, Jan Živný, Matěj Ko-
vařík, František Hodes, Jura Běhavka, Jakub Sedláček, Pavel Po-
hanka, Martin Komosný, Michal Novotný, kovář a Jakub Huba-
lík, šenkýř.

Hofeři s vinohrady: Václav Přibyl starší, Jakub Charvát, Mar-
tin Valjan, Jan Lacek, Antonín Keller, Josef Polach, Jura Hor-
ňák, Jan Hodes, Jan Tesařík, Josef Olejník, Josef Mitlík, Josef
Skácel, Matěj Kučera, Matouš Tříška, Václav Dvořák, Josef Ká-
zaný, Martin Horák, Jan Pektor a Václav Hrdina.

Všechny hofery (i bezzemky) jmeneje rustikální katastr z roku
1765. Mimo již uvedené: Ferdinand Tod, Josef Plotner, Adam
Lisman, Maryna Krčková, Veruna a Kateřina Šestákovy, Matouš
Fiala, Jura Brychta, Jan Maršílek, Veruna Maršálková, Martin
Šaran, Mariana Černá, Jura Mach, Václav Horáček, Jakub Pole-
šovský, Jan Novák, Anna Černá, vdova Černá, Veruna Hyzinka,
Havel Benkovic, Veruna Nivková, Jura Káňa, Martin Hádlík,
Antonín Loyder, vdova Mejdlíčka, Jan Vala, Matouš Skácel,

František Kotníř, František Pilich, vdova Nejedlíková, Filip Procházka, Jiří Macháč, Martin Brada, František a Martin Ševčíkovi, Maryna Holásková, Martin Homola a Šimon Tomančík.

Kontribuce se zaplatilo roku 1756 z Pavlovic:

od poddaných	1383 zl. 31 kr. 1 d.
od vrchnosti	18 zl. 45 kr.
od přespolních	25 zl. 18 kr. 3 d.
celkem	1427 zl. 35 kr. ¹⁸⁾

Podle rustikálního katastru z roku 1765 bylo v Pavlovicích 96 sedláků, 34 domkářů a 57 hoferů, t. j. celkem asi 1000 lidí. Obec držela tehdy $31\frac{6}{8}$ měřic polí, 124 měřic pastvin a $70\frac{7}{8}$ měřic vinohradů. Celkem bylo tehdy napočteno poddanské půdy $3.177\frac{6}{8}$ měřic polí, 124 měřic pastvin a $564\frac{5}{8}$ měřic vinohradů.

Tehdejší obecní pečeť měla obraz révy se čtyřmi hrozny a nadní korunkou; legendu: WELKI PAWLOWICZE-SANT. MARIA. 1750.

¹⁸⁾ Zlatý měl tehdy 60 krejcarů, krejcar 4 denáry.

XVIII.

Doba velkých reforem.

Na sklonku vlády královny Marie Terezie vítězil již v národním hospodářství směr fysiokratický, který pokládal půdu za jediný pramen bohatství. Proto také nastala doba velkých reforem, které značně ulehčily selskému stavu. Vážným krokem k nim byla stabilisace poddanských platů, dávek a robot, které byly přesně vypsány v tak zvané urbariální fassi (roku 1775), aby bylo znemožněno jejich zvyšování.

Podle urbariální fasse z roku 1775 platil v Pavlovicích pololáník 29 zlatých 33 kr. daně, úroku o sv. Jiří a Václavu celkem 1 zlatý 15 kr., byl povinen napříti 3 libry panského přediva a robotoval od sv. Václava do sv. Jana tři dny s 2 koňmi v týdnu (nebo šest dní pěšky), zbytek roku pak šest dní s 2 koňmi v týdnu (nebo šest dní pěšky s 2 osobami).

Čtvrtláník platil 15 zlatých 30 kr. daně, úroku vrchnosti o sv. Jiří a sv. Václavu 27 kr. 2 denáry, byl povinen spříti 2 libry přediva, robotoval od sv. Václava do sv. Jana 1 a půl dne v týdnu s 2 koňmi (nebo tři dny pěšky) a od sv. Jana do sv. Václava tři dny s 2 koňmi (nebo šest dní pěšky).

Podsedek platil 4 zlaté 54 kr. daně, vrchnosti úroku o sv. Jiří a sv. Václavu 18 kr., byl povinen přísti 1 libru přediva a robotoval od sv. Václava do sv. Jana dva dny pěšky v týdnu, zbytek roku čtyři dny pěšky v týdnu.

Domkáři bez polí na panské půdě robotovali po celý rok 1 den pěšky v týdnu.

Z obecního domu se nerobotovalo. Obec však platila ze dvou masných krámů 40 zlatých. Obilný desátek se odvážel robotou do panské sýpky. Vinného desátka se odváděl vrchnosti desátý díl vína. Za žní byli pololáníci povinni postaviti mimo uvedené povinnosti ještě dvě osoby k pěší robotě. Vrchnost jim dávala trojí večeři, každému půl libry masa, bochník chleba, máz piva, na 50

osob pak půl vértele kaše a tři žejdlíky sladu. Na hon jítí byli povinni poddaní, kdykoliv se jim poručilo. Na robotu se chodilo hodinu po východu slunce a robotovalo se s přestávkami od 12 do 13 hodin a od 17 do 18 hodin až hodinu před západem slunce. Těm, kteří robotovali pěšky, dávala vrchnost snídaní a přesnídávku, jestliže přišli včas. Při panském dvoře ponechávala vrchnost kus pastviny pro koně, kteří byli na robotě.

Ještě téhož roku byl vyhlášen nový robotní patent, kterým měly být poddaným roboty rovnoměrně stanoveny; poddaní sami se měli rozhodnouti, chtějí-li zůstat při starých robotách či zvoliti nové. Jednání o roboty se protáhlo do r. 1777. Pavlovští si zvolili vesměs nové, mírnější roboty, jen domkáři na panském si zvolili roboty nové, které byly pro ně výhodnější.

Po nové úpravě robotoval pülláník po celý rok tři dny týdně s 2 koňmi, od sv. Jana do sv. Václava ještě dva dny pěší roboty. Čtvrtláník robotoval po celý rok týdně 3 dny pěší roboty, podsedník po celý rok 1 den pěší roboty týdně, domkáři na dominikálním pozemku robotovali po celý rok $\frac{1}{2}$ dne pěšky týdně (ty domky, které drželi k svým gruntům pololáníci a čtrtláníci, byly roboty volné, pokud je držel takový majitel). Obecní dům byl stále roboty prostý. Hofer robotoval $\frac{1}{4}$ dne v týdnu po celý rok.

R. 1776 byl příjem vrchnosti z Pavlovic:

úrok z gruntů	,	61 zl. $10\frac{2}{4}$ kr.
úrok z vinohradů	51 zl. $38\frac{5}{8}$ kr.
úrok z šenku	40 zl.
úrok ze sklepů	18 zl. 23 kr.
úrok za roboty	11 zl. 15 kr.
za předivo	17 zl. 24 kr.
za hmyz	8 zl.
z židovského domku	6 zl.
z rolí	41 zl. $48\frac{3}{4}$ kr.
z tance	8 zl. 30 kr.
<hr/>												264 zl. $9\frac{2}{4}$ kr.

R. 1777 byl pudmistrem Josef Lebloch, který se vykoupil r. 1784 z roboty za roční plat 24 zl. Téhož roku podali Pavlovští stížnost, že musí odváděti kontribuci z pustého Trkmanska z 896^{7/8} měřic polí, kterých užívali Rakvičtí, a z 65 měřic pastvin, jichž původně užívali spolu s vrchností, které však byly přeměněny v panské pole.

R. 1780 byla vystavěna nová kontribučenská sýpka, které bylo používáno pro celé panství a pojala 12—14.000 měřic obilí.

Doba císaře Josefa II. přinesla mnoho nových užitečných reforem. Josef II. se snažil zlepšiti právní i hmotný stav selského lidu. Již r. 1781 vydal tak zvaný patent o zrušení nevolnictví, kterým bylo dovoleno sedlákům svůj grunt prodati a stěhovati se, dávati volně syny na studia neb řemeslo, ženiti se bez povolení vrchnosti a pod. Další reformou bylo spravedlivé zdanění, při němž se nemělo činiti rozdílu mezi půdou panskou a poddanskou. Poněvadž Tereziánský katastr nevyhovoval požadavkům doby, byl pořízen katastr nový (tak zvaný Josefinský), který již obsahoval všechny pozemky v obci (dominikální i rustikální) a uváděl každý pozemek pod zvláštním topografickým číslem. Sedláci sami pod přísahou měrili svá pole a udávali jejich velikost. Ačkoliv ani tento katastr nebyl nijak dokonalý, přece znamenal proti katastru Tereziánskému veliký pokrok.

Josefinský katastr z r. 1788 udával v Pavlovicích 207 domovních čísel, 3108 parcel, 982 jiter 982 sáhů půdy s tříročním výnosem 3574 měřic 10 měřiček pšenice, 6383 měřic 28 měřiček žita, 3537 měřic 30 měřiček ječmene, 6328 měřic 28 měřiček ovsa, s jednorocným výnosem 2189 věder vína, 3232 centnýřů 61 liber sena, 1615 centnýřů 64 liber otavy v úhrnné ceně 25.900 zlatých. Daně se mělo platiti ročně 2924 zlatých 16 kr. Tehdy byl pudmistrem Jan Lebloch, rychtářem Jan Melichar.

Berní reforma Josefa II. nepřežila smrti císařovy (r. 1790) a nadále dlouhou řadu let se berně vybírala opět týmž způsobem jako za vlády Marie Terezie.

R. 1820 byl na Moravě sestavován katastr výnosu daně pozemkové; tehdy bylo napočteno v Pavlovicích 233 domovních čísel, 3108 parcel, 982 jiter 982 sáhů užitkové půdy s ročním výnosem 25.900 zl.; domovní daně se platilo tehdy 98 zl. 40 kr. Pudmistrem byl téhož roku František Smiřický, rychtářem Jan Prokeš.

Z doby předbřeznové se zachovaly v topografiích moravských dvě zprávy o Pavlovicích, které nás zpravují o tehdejším stavu. Prvá je v Schwoyově Místopisu Moravy (Topographie vom Markgrafthum Mähren), vydaném ve Vídni (Wien) r. 1793; Velké Pavlovice, ves s farou, zámkem a dvorem, mili cesty východně od Hustopeč (Auspitz), má 210 domů, 207 rodin a 930 obyvatel, na 1400 jiter velmi dobré orné země a na 250 jiter vinohradů. Ves náležela dříve k rodinnému císařskému panství Hodonínu, ale před několika lety byla od téhož panství oddělena a opatřena zvláštěm pánským úřadem, jemuž podléhají také vsi Bořetice, Kobylí, Němčičky, Rakvice, Šakvice, Kurdějov (Gurdau) a větší část Zaječí (Saitz). Tyto obce tvoří statek velkopavlovský.

Mnohem podrobnější zpráva o statku velkopavlovském a o Pavlovicích je v topografii Řehoře Volného (Die Markgrafschaft Mähren), vydané v Brně r. 1846:

Plošná rozloha velkostatku jest 17.927 jiter 715 sáhů; povrch tvoří na jihu, jihovýchodě a částečně také na západě krásná rovina, která je jen u Přítluk (Prittach) a Zaječí (Saitz) přerušena mírnými návršími, na severu však jsou lesnaté neb révou osázené pahorky. Západní hranici velkostatku omývá Dyje, která dodává každoročně mnoho centů ryb (sumce, parmy, bělice, štíky a něco kaprů). Mimo Dyji není zde tekoucí vody, neboť od posledních dvou let, kdy Kobylské jezero (672 jiter 312 sáhů) většinou vyschlo a nyní se stále vysušuje, potok, který tekl přes kobylské louky a několika nyní vysušenými rybníky a hnal tři mlýny, každý o čtyřech složených (v Kobylí, Pavlovicích a u Trkmance), nyní mizí. Potok tekl na úpatí kobylských pahorků od východu k západu a byl posilován přítoky z některých rybníků panství ždánského, boleradského a hodonského. V něm se lovily, ponejvíce na prut, štíky, kapři a bělice. Bývalých sedm rybníků (Bořecký, zvaný

Koudelka, Němčický, Pavlovský, Trkmanský a tři Šakvické) jsou nyní odvodněny a jejich dna jsou lukami.

Obyvatelstva je 7836 duší (3721 mužů a 4115 žen), mezi nimi 38 nekatolíků helvetského vyznání (19 v Kobylí, 12 v Bořeticích a 7 v Němčičkách) a 4 židovské rodiny (v Kobylí, Pavlovicích, Šakvicích a Rakvicích). Ostatní jsou katolíci a mluví moravsky kromě Kurdějova (Gurdau) a Zaječí (Saitz), kde se mluví německy.

Hlavním pramenem obživy je rolnictví a vinařství. Užívá se:

	Dominikálu		Rustikálu	
	jiter	sáhů	jiter	sáhů
rolí	1732	549	8795	1541
luk a rybníků . . .	747	746	1149	119
vinohradů	57	526	2265	143
pastvin	488	1411	1807	133
lesa	504	1576	637	118

Půda (náplav na hlíně) je velmi úrodná a rodí mimo čtyři běžné druhy obilí (pšenice, žito, ječmen, oves) ještě proso, kukuřici, všechny druhy luštěnin, melouny a pod. Vinařství se těší velké péči a vynášelo by ještě více, kdyby sedláci pěstovali víno racionálně. Obci rakvické náležitá Trkmánecká hora rodí víno, které náleží k nejlepším v zemi. Víno ze sušených hroznů z téže hory (tentozpůsob zavedl pavlovský správce Schöpflin) může závoditi podle svědectví vinařské moravské společnosti s tokajským. K vínu z této hory se řadí kvalitou vína z hor němčických (zvláště z Růženné), zajeckých, pavlovských, bořeckých, kobylských, šakvických a kurdějovských. Nyní se získává na statku průměrně ročně 3500 věder chutného a udržitelného vína.

Také ovocnářství se těší, zvláště v nižších polohách vinohradů, velké péči, nejvíce u Němčiček a Kurdějova (Gurdau), kde jsou nejkrásnější třešně a panenská jablka; také se urodí mnoho vlašských ořechů. Velkou zásluhu o rozkvět ovocnářství má bývalý kaplan kurdějovský a nynější (1846) farář zajecký Josef Hertzig, který sám tisíce stromů zušlechtil a pěstoval zvláště švestky. Méně

pěstitelů má včelařství, které se jen málo vyplácí. Vrchnostenské a obecní lesy jsou převážně listnaté a dělí se v revíry kobylnský, němčický, šakvický a rakvický. Loví se vysoká i nižší zvěř, poslední velmi vydatně.

Dobytka bylo (1846)	panského	poddanského
koní	8	836
hovězího	2	1265
ovcí	4900	3766

Vedle toho se pěstuje hojně vepřového dobytka a drůbeže, koz jen velmi málo. Ušlechtilý chov ovcí je v pěti panských dvorech: v Pavlovicích, Bořeticích, Kobylí, Šakvicích a Rakvicích.

Živnostníků a řemeslníků je na panství 146, a to: 8 řezníků, 5 mlynářů, 4 pekaři, 4 palírníci, 2 rybáři, 2 krčmáři, 2 bednáři, 12 kovářů, 1 cihlář, 14 zedníků, 2 zámečníci, 27 krejčích, 22 ševců, 6 stolařů, 1 sedlář, 6 kolářů, 1 provazník, 1 kožišník, 8 tkalců, 1 tesař atd. Mimo to je zde 5 obchodníků a 2 trhovci.

Obchod se omezuje na prodej postradatelného obilí, ovoce a vína, které je od posledních dvou let dokonce i v Brně hledáno. Silnice jsou: z Hustopeč (Auspitz) středem statku do Břeclavě (Lundenburg, obchodní silnice) a druhá přes Kobylí a Pavlovice a Rakvice do Lednice (Eissgrub). Nejbližší pošty jsou v Mikulově (Nikolsburg), Hustopečích (Auspitz) a na Čejči.

Výchově mládeže slouží 8 škol (v Pavlovicích, Šakvicích, Zaječí-Saitz, Rakvicích, Kurdějově-Gurdau, Němčickách, Bořeticích a Kobylí). Každá obec má svůj vlastní chudobinec, jejichž společné jmění je 3247 zl. Z úroků této jistiny se živí 30 obecních chudých. Zdravotní personál: ranhojič v Pavlovicích a po 1 porodní babce v každé vsi.

Hrubé Pavlovice, 5 mil vzdálené od Brna, 1 míli východně od Hustopeč (Auspitz), na severu a východě jsou ohrazeny vino-hrady, ale na jihu rovinou a pěkným údolím mezi dvěma rybníky. Jsou sídlem panského správce; je tu k hustopečskému děkanství náležitá fara a škola pod ochranou vrchnosti a 1296 obyvatelů (599 mužů a 697 žen) v 266 domech. Farní kostel je zasvěcen Nebevzetí P. Marie a má 4 oltáře; k farnosti náleží nyní jen Pav-

lovice a Bořetice. Z ostatních budov jest jmenovati z 10 pokojů sestávající dům vrchnostenského správce (zámek) a panský dvůr, který má mimo stáj pro 1800 ovcí chlév (1846 byl však již zrušen) pro chov vepřového dobytka a stáje pro koně a hovězí dobytek, také obydlí pro úředníky a služebnictvo. Dvůr je z trvanlivého materiálu a je postaven do pravidelného čtyřúhelníka; náleží k nejlepším stavbám toho druhu v zemi. R. 1823 uhodilo do dvora, jehož část tehdy vyhořela; od té doby všechny vrchnostenské budovy jsou opatřeny hromosvody. Mimo to je u dvora místo ozdobené topolovou alejí, kde r. 1831 byla vystavěna panská palírna, pětiposchoďové sýpky na 12—14.000 měřic obilí, v jejichž přízemí jsou panské vinné presy, cihelna, ve které se ročně vyrábí 120.000 cihel a 150.000 tašek. Dále je v Pavlovicích dědičně prodaný hostinec, obecní šenk a na bývalém, z Kobylského potoka vedeném potoku mlýn (1846 nebyl činný) o trojím moučném a jednom kašném složení. Také při silnici na jih je mlýn (zvaný Trkmanecký) o čtverém složení, který byl rovněž vodou z bývalého Kobylského potoka poháněn a byl zbytkem bývalé vsi Trutmanic. Obě mlýnské budovy byly vrchností dědičně prodány.

Pavlovský kostel a fara jsou popsány v díle rajhradského benediktina Řehoře Volného »Kirchliche Topographie von Mähren«, vydaném v Brně r. 1858 takto:

Ves Pavlovice leží v údolí obklopeném vinohradami, 1 míli východně od Hustopeč (Auspitz); přifařena je ves Bořetice a Trkmanecký mlýn. Do r. 1785 byla z Pavlovic také spravována kuracie v Němčičkách.

Počet duší 2539 katolíků moravského jazyka, 20 nekatolíků a 28 židů (to je ovšem včetně Bořetic a Trkmaneckého mlýna). Školou povinných dětí je 250 v Pavlovicích a na 125 v Bořeticích, kde obec vystavěla r. 1830 vlastní školu. Patronem fary a kostela je císařsko-královská rodina.

Farářem je od 13. června 1826 Bernard Stehno, rozený ve Vyškově 1789, vysvěcený r. 1812, dříve kaplan v Dolních Bojanovicích. Kaplan je jeden. Mimo to žije v Pavlovicích pensionovaný farář z Boleradic Václav Havránek.

Kostel Nanebevzetí P. Marie je stranou vsi a jen na jedné straně má blízko domy; ke kostelu se připojuje hřbitov. Kostelní vížka je malá a proto před časy postavila obec uprostřed vsi ma-

lou zvonici pro dva nepatrné zvony o váze $3\frac{1}{2}$ a 2 centy. Všechny čtyři oltáře (sv. Barbory, fundovaný Jiřím Krčmou, sv. Josefa a sv. Alžběty, poslední fundovaný Marií Antonií kněžnou z Liechtenštejna, byly spolu s kazatelnou a křtitelnicí na útraty dobrých dinců od r. 1851 opraveny. Tito dobrodinci darovali také osm vysokých svícnů (cínových) a lampu, dali vydlážditi kostel kellheimským kamenem, vše nákladem 700 zlatých. Patron kostela již r. 1847 projevil úmysl rozšířiti kostel, ale události r. 1848 tomu zabránily; daroval dva pěkné pluviály a také jiní dárci přispěli různými potřebami, mimo jiné lustrem. R. 1851 byly zřízeny nákladem patrona a obce nové varhany za 600 zl. Ze stříbrného náčiní, jehož bylo r. 1806 ve váze 6 liber 102 loty, bylo r. 1809 jen málo státu za náhradní obligace odvedeno, kdežto monstrance, dva kalichy, ciborium a tři nádobky na olej byly farníky vykoupeny. Kostel má majetku 2 jitro 452 sáhů čtver. polí, faře náleží 42 jitro 383 čtver. sáhů polí, 5 jiter 1066 čtver. sáhů pastvin, zahrada při domě má 1 jitro. Fara má poschodí (!), v přízemí dvě světnice, kuchyň, sklep a jiné, v poschodí 5 světnic a jídelnu, vedle toho jsou při faře ještě hospodářské budovy.

XX. Chronologický přehled novějších událostí.

R. 1768 postavena socha P. Marie Sedmibolestné před kostelem.

R. 1769 byl purkmistrem Josef Lebloch.

R. 1776 se uvažovalo o stavbě věže při kostele; bylo však sporné, kdo má hraditi náklad, zda obec či vrchnost. Rozpočet na věž podal Matyáš Rischka, zednický mistr z Hodonína, a to:

Věž měla býti 11 sáhů vysoká, $2\frac{1}{2}$ sáhu široká, spotřeba

93.000 kusů cihel po 7 zl. 30 kr. činí	697 zl. 30 kr.
300 měr vápna po 10 kr. činí	150 zl. — kr.
10 kusů železa k závorám po 10 zl. činí	100 zl. — kr.
200 kusů kramlí po 12 kr. činí	40 zl. — kr.
na mzد od 122 sáhů činí	366 zl. — kr.
nádeníkům	170 zl. — kr.
1523 zl. 30 kr. ¹⁹⁾	

Kdyby k stavbě věže nedošlo (nedošlo k stavbě skutečně), žádal Rischka za opravu staré věže 275 zl. 13 kr. za materiál a 86 zl. za mzdy. Vedle rozpočtu Rischkova předložil tesařský mistr Jan Hollan rozpočet na tesařské dílo, a to za materiál 674 zl. 9 kr. a za mzdy 400 zl. 17 kr., kdežto při případné opravě staré věže 113 zl. 45 kr. za materiál a 93 zl. 17 kr. za mzdu.

V kostelní pokladně bylo tehdy (spravoval ji Leopold Teyer) 1069 zl. 7 kr., z čehož bylo rozpůjčeno pod úrok pavlovským sousedům 597 zl. a kurdějovským 400 zl.

R. 1786 postavena socha sv. Jana Nepomuckého mezi obcí a zámkem.

¹⁹⁾ Rozpočet s plánem věže je v guberniálním archivu R 136 v zemském archivu v Brně.

R. 1790 vyhořelo 61 domů (v tom i fara a škola) a 31 stodol.

R. 1793 vystavěla vrchnost novou školní budovu, obec však obstarala povozy a pracovní síly.

V prosinci r. 1805 přišli do Pavlovic Francouzi a nadělali škody za 24.000 zl.

R. 1816 byla zbořena věž uprostřed »Dědiny« a vystavěna dřevěná zvonice u kostela.

Dne 22. července 1818 narodil se ve V. Pavlovicích katolický spisovatel Jakub Procházka (zemřel 1893 v Brně).

R. 1826 pro nedostatek místa vystavěna škola na Suchém řádku nákladem 4000 zl. (č. 126); bylo však vyučováno i ve staré škole.

V prosinci r. 1831 pomřelo cholerou 60 lidí.

R. 1834 bylo veliké sucho, urodilo se však výborné víno.

R. 1835 bylo veliké sucho.

R. 1836 byl vysušen Horní rybník a Kobylský potok byl sveden do nového koryta. Od 8. září do 13. října zemřelo cholerou 82 lidí.

Dne 4. ledna 1839 vyhořel mlýn pod Horním rybníkem (nebyl již obnoven).

R. 1842 utonul v Dyji pod Novými Mlýny (Neumühl) správce pavlovského velkostatku Leopold hrabě Čejka z Olbramovic, výborný hospodář.

R. 1845 založen byl řadový cech pro Pavlovice a okolí.

Od 26. srpna do konce září r. 1849 zemřelo cholerou 40 lidí.

R. 1851 pořízeny nové varhany do kostela.

V září až listopadu r. 1855 zemřelo 100 lidí cholerou.

Dne 20. dubna 1858 vypukl v č. 162 požár, který zničil 85 domů (i faru).

R. 1859 dne 27. května vypukl požár v č. 75, vyhořelo V chalupách a V údolí 89 domů a lisoven. Dne 8. července vyhořelo 71 domů a lisoven V údolí a Na táboře. Dne 13. července vyhořelo 14 domů v Hustopečské ulici.

R. 1866 dne 16. července přišlo do V. Pavlovic pruské vojsko; v srpnu zuřila cholera. Téhož roku byl vystavěn cukrovar.

R. 1867 byla vystavěna u kostela nová zděná zvonice.

R. 1868 zakoupen za 400 zl. pro kostel od pražského malíře Josefa Scheivla obraz sv. Cyrila a Methoda (na obraze jsou vyobrazeny současné Pavlovice).

R. 1871 vystavěna škola na Suchém řádku.

Roku 1871 dne 30. ledna se narodil ve Velkých Pavlovicích Josef Blažek, nyní farář v Podolí u Brna, populární romanopisec (pseudonym Josef Pavlovický) a feuilletonista deníku »Den«.

R. 1872 se vystěhovalo 5 rodin do Ruska.

R. 1873 v srpnu, září a říjnu zemřelo 60 lidí cholerou.

R. 1875 velká úroda vína, obilí a ovoce.

R. 1878 velká úroda vína a obilí.

R. 1883 dne 24. dubna položen základní kámen k stavbě kostelní věže, která byla dne 16. září dokončena (náklad 12.000 zl.) a dne 13. listopadu brněnským biskupem dr. Fr. Sal. Bauerem vyšvěcena. Tehdy byly zakoupeny nové zvony a věžní hodiny. Téhož roku byla epidemie záškrtu.

R. 1884 se vystěhovalo opět několik rodin do Ruská.

R. 1890 dne 29. června, 14. srpna a 24. srpna byla průtrž mračen a krupobití. Téhož roku byl založen hasičský spolek.

R. 1891 byly Velké Pavlovice povýšeny na městečko.

R. 1894 v srpnu byla dokončena stavba nové školy (náklad 53.256 zl., dnešní měšťanská škola). Téhož roku byla zřízena četnická stanice.

R. 1897 vystavěna byla trať ze Zaječí (Saitz) do Hodonína a dne 16. května projel tratí prvý vlak. Téhož roku byla vystavěna fara nákladem 11.016 zl. a povoleny dva výroční a dva dobytí trhy: prvé pondělí před sv. Richardem a druhé pondělí v měsíci říjnu.

R. 1898 byly povoleny obilní trhy týdenní každé pondělí. Založen Spořitelní a záloženský spolek.

R. 1900 napočteno 471 domů a 2566 obyvatelů.

R. 1901 modernisován cukrovar, zřízena zemská vinařská škola. Urodilo se velmi dobré víno.

R. 1903 vysázeny topoly za Svodnicí.

R. 1913 založen Sokol.

R. 1914—18 světová válka; z V. Pavlovic padlo 34, zemřelo 25, nezvěstných bylo 28 mužů.

R. 1917 rekvirovány zvony k účelům válečným.

R. 1918 císařský velkostatek zabrán státem; zřízena obecní knihovna.

R. 1919 založen park u kostela a státní révařská školka.

R. 1920 dne 29. března zemská školní rada svolila k založení chlapecké a dívčí měšťanské školy, na nichž bylo zahájeno vyučování dne 1. září 1923.

R. 1921 zakoupeny pro kostel nové varhany za 26.184 K. Při sčítání téhož roku napočteno 520 domů a 2847 obyvatel.

R. 1922 byl v parku u kostela postaven pomník vojínů padlých za světové války. Téhož roku byla velká neúroda.

R. 1924 byl renovován kostel.

R. 1925 byl modernisován cukrovar.

R. 1926 vystavěna Sokolovna nákladem 300.000 K.

R. 1927 v létě bylo zavedeno elektrické osvětlení nákladem 621.500 K. Téhož roku započato bylo se stavbou nové části městečka za zajeckou silnicí (tak zvané Pavlovičky), vydlážděna byla kostkami silnice od sýpek ke kříži za městečkem. Byla provedena částečná parcelace cukrovarského velkostatku.

R. 1928 byla provedena částečná parcelace státního velkostatku. Obecní cihelna byla přeměněna nákladem 400.000 K v kruhovku. Od vánoc r. 1928 do března r. 1929 byly velmi kruté zimy (v Pavlovicích bylo naměřeno až -22° R); pomrzlo ovocné stromoví, zvláště ořechy a třešně.

R. 1929 dne 13. května byl položen základní kámen k stavbě obecné školy, která byla dne 24. srpna slavnostně otevřena.

R. 1930 vystavěn katolický lidový dům. Při sčítání lidu bylo napočteno 610 domů a 2774 obyvatelů.

R. 1931 dne 3. srpna zřítilo se vojenské letadlo, obsazené pilotem Pospíšilem z Brna a pozorovatelem Štěpánem Černým z Vel. Pavlovic, asi 50 m od domku Černého. Oba letci zahynuli.

R. 1934 bylo otevřeno sokolské kino, které bylo r. 1936 přeměněno ve zvukové. V červnu téhož roku byla vystavěna nákladem 86.000 K kostkami dlážděná silnice podél obou škol k hasičskému skladišti u hřbitova.

Roku 1938 dne 3. července zemřel Alois V. Horňanský (naroden 23. března 1871 v Železném u Tišnova); působil od roku 1893 nejprve jako učitel, pak jako řídící učitel ve Velkých Pavlovicích a zasloužil se o rozvoj zdejšího vinařství a pěstění meruněk. Redigoval časopis »Vinařský obzor«

Starosty vě V. Pavlovicích byli: 1861 Martin Horáček č. 43, 1862—68 Josef Jelínek č. 144, 1868—71 Jan Štefka č. 163, 1871 až 1873 Josef Jelínek č. 144, 1873—76 Josef Lebloch, 1876—87 František Horáček č. 26, 1887 Martin Veverka, 1888—91 Josef Benda, 1891—98 Tomáš Domanský, 1898—1903 Josef Veverka č. 42, 1903—10 Ing. Karel Schnabel, 1910—13 Josef Veverka, 1914—19 František Horáček č. 26, 1919—23 Stanislav Mikulica, 1923—27 Michael Kalužík, 1927—38 František Štambacher č. 379 a od r. 1938 František Štambacher č. 40.

XXI. Majitelé jednotliv. selských usedlostí a domků.

Přítomná doba budí opravdový zájem o dějiny rodů a jednotlivých usedlostí. Proto jsem neváhal uvésti ve své práci seznam majitelů domů a domků podle katastrálních operátů a gruntovních knih (tyto se zachovaly souvisle teprve od r. 1808). Bohužel, nebylo možno navázati na lánské rejstříky a tím na starou gruntovní knihu z konce 16. století, neboť někdy na konci 17. století nastalo v Pavlovicích (jako v tak mnohých obcích moravských) nové rozdělení gruntů. Proto mohl jsem sledovat majitele usedlostí a domků teprve od r. 1749 přibližně do r. 1860 (od tohoto roku do dnešní doby učinil tak p. Fr. Štambacher). U domků jsem uvedl jen data z katastrálních operátů, neboť zde se majitelé příliš měnili. Z katastrálních operátů uvádím také při každé usedlosti výměru pozemků v moravských měřicích z r. 1749 a výměru v jitrech a hrubý výnos z r. 1788.

Č. 1. Zámek. Vrchnost držela r. 1788 936 jiter pozemků s výnosem 7450 zl. R. 1820 zámek byl na poschodí, měl 9 světnic a 2 komory; domovní daně se platilo 4 zl.

Č. 2. Panská účtárna. R. 1820 měla 4 světnice a 1 komoru; domovní daně se platilo 1 zl.

Č. 3. Panský dvůr. R. 1820 měl 13 světnic a 4 komory; domovní daně se platilo 6 zlatých.

Č. 4. Čtvrtlán. R. 1749 a 1765 držel jej Jakub Vysušil (32 měř. polí), r. 1775 a 1788 Jiří Krčka (17 jiter pozemků s výnosem 160 zl.), r. 1820 Antonín Krčka (pokud není jinak uvedeno, domy byly přízemní a platilo se z každého 20 kr. domovní daně). Po Antonínu Krčkovi nabyl grunt r. 1835 Mikuláš Krčka, 1838 za 880 zl. František Kostelecký, 1847 za 2380 zl. Martin Janulík, r. 1853 za 3560 zl. František Bařina z Vrbice. Po jeho smrti koupil r. 1868 grunt od nedospělých dětí Šimon Aškenes z Podivína. R. 1900 koupila usedlost v dražbě Kontribučenská záložna v Hodoníně, která však prodala již r. 1905 dům Prokopu Procingerovi a 130 měřic polí

cukrovaru. Procinger prodal r. 1925 dům Janu Hyclovi a ten r. 1927 Fr. Lutonskému z Vizovic, po němž dědil r. 1939 jeho syn František Lutonský.

Č. 5. Čtvrtlán. Roku 1749 a 1765 držel jej Václav Havránek (32 měřic polí), roku 1775 Jan Bubeník, r. 1777 (16 jiter pozemků s výnosem 139 zlatých) a 1788 Ondřej Daniel, 1820 (dům měl dvě světnice a komoru) Václav Souček. Po Václavu Součkovi dědil usedlost jeho syn Jan. Roku 1852 koupil grunt Antonín Veverka z Rakvic, po němž dědil r. 1873 nezletilý syn Antonín a po tomto r. 1882 jeho sestra Johanna, provdaná za Ignáce Panice z Vrbice. Roku 1924 byla usedlost rozdělena mezi dědice; část gruntu dědila tehdy dcera Marie, provdaná za Františka Pláteníka z čís. 275 a předala ji svému synu Františku Pláteníkovi.

Č. 6. Domek bez polí na dominikální půdě. Roku 1749 a 1765 Antonín Tanzer, 1775 Jan Putrlík, 1788 (7 jiter pozemků s výnosem 69 zlatých) Karel a František Putrlíkové, r. 1820 Josef Markel. Mezi rokem 1840-50 koupil domek od Markla Martin Kurdík, po němž dědil r. 1868 syn Václav Kurdík. Ten zaměnil r. 1870 domek čís. 6. Šimonu Aškenesovi za selský dům č. 176 bez polí. R. 1900 koupila domek v dražbě Kontribučenská záložna v Hodoníně, ale prodala jej r. 1908 Janu Polákovi, od něhož koupil domek Šimon Čučka (jeho otec přišel z Podivína). Čučka prodal r. 1909 domek Pavlu Machačovi z Bořetic a ten r. 1910 Jindřichu Putnovi. Roku 1916 koupil domek cukrovar, ale prodal jej opět r. 1924 Miroslavu Záhorovskému z Luhačovic, jenž si tu zřídil obchod. Týž prodal r. 1929 domek s obchodem Antonínu Kotovi z Veliše u Benešova (Čechy).

Č. 7. Domek bez polí na dominikální půdě. R. 1749 a 1765 držel jej Jan Hanák (měl 8 měřic vinohradů), 1775 František Valian, 1777 Štěpán Koláček, 1788 František Hizina (měl 2 jitry polí s výnosem 35 zlatých) a r. 1820 Martin Jelínek. Martinův syn Matěj Jelínek prodal domek Jiřímu Hrabalovi, po němž dědil r. 1870 jeho syn Pavel Hrabal. Týž předal r. 1910 domek své dceři Kristýně, provdané za Pavla Hicla z čís. 29. Roku 1939 dědil jej jejich syn Josef Hicl.

Č. 8. Domek se uvádí teprve r. 1775, kdy jej držel Jan Smiřický, r. 1820, kdy jej držel Martin Hovězák. V domku byly tehdy dvě světnice a dvě komory; pozemky vynášely tehdy 34 zlatých. Roku

1828 držel domek panský poklasný Josef Cyprián, po němž dědil jeho syn Jan. Poslední zemřel r. 1892 a domek dědily jeho dvě dcery Marie a Františka (tato se provdala r. 1890 za Emanuela Dvořáčka z Jasinova u Letovic). Marie prodala r. 1922 svůj podíl svému synovci Jiřímu Dvořáčkovi, který koupil r. 1932 druhou polovici domku od své matky Františky a téhož roku domek zbořil a vystavěl poschodový dům.

Č. 9. Domek bez polí na dominikální půdě. Byl založen teprve v 1. polovici 18. století. Roku 1749 a 1765 držel jej Jakub Sedláček, 1775 Matěj Urbánek, 1777 Ondřej Daniel, r. 1820 (1 světnice, výnos pozemků 13 zlatých) Jan Kubík. Roku 1828 držel domek Jan Kubík, 1837 Terezie Hodesová, 1865 její syn Josef Hodes, po něm dědila r. 1884 dcera Anna, provdaná za Foukala z Rakvic. R. 1911 koupil domek Jan Buchta z č. 180, jenž jej předal roku 1940 své dceři, provdané za Antonína Foukala.

Č. 10. Domek bez polí na dominikální půdě. Roku 1749 držel jej s 5 měř. vinohradu Jura Foukal, 1765 Jan Foukal, 1775 Vavřín Foukal, 1788 Martin Buchta (měl 1 jitro pozemků s výnosem 16 zlatých), r. 1820 Martin Kašpar. Později držel domek Josef Berka, jehož dcera se provdala za Jana Žižlavského (z okolí Uher. Hradiště). Žižlavský prodal r. 1884 domek Adolfu Hájkovi. Roku 1908 koupil domek v dražbě Josef Benda z čís. 439, který jej postoupil roku 1928 své dceři Valentině, provdané Havlínové (tito přišli z Morkůvek).

Č. 11. Domek bez polí na dominikální půdě. Vznikl v 1. polovici 18. století. Roku 1749 a 1765 držel jej Lukáš Daniel, 1775 a 1788 Jakub Perný (měl dvě jitra pozemků s výnosem 26 zlatých) a roku 1820 Jan Zaňát. Roku 1828 držel domek František Horný a po něm J. Charvát, který prodal r. 1860 domek Františku Pekáčovi. Od Pekáče koupil r. 1888 domek Tomáš Líznar z Brumovic, po němž dědila r. 1911 jeho dcera Františka, provdaná za Jana Horáčka z čís. 185. Roku 1929 koupili domek manželé Laštůvkovi (pocházeli z Kroměřížska) a r. 1933 znovu manželé Horáčkovi.

Č. 12. Domek bez polí na dominikální půdě. Uvádí se teprve roku 1820, kdy jej držel Jakub Husák; domek měl 1 světnici a 2 komory, výnos z pozemků byl 5 zlatých. Roku 1828 držel domek Jakubův syn Jan Husák a později J. Kadlčík, po němž dědila jeho dcera, provdaná za Františka Mazúrka ze Štarviček. Roku 1912

držela domek Julie Mazůrková, 1916 Jan Mazůrek, po němž dědily roku 1923 jeho děti.

Č. 13. Domek byl vystavěn mezi r. 1749-75. Roku 1775 a 1788 držel jej Jan Sochůrek (měl se spolumajiteli Tomášem Kalusem a Pavlem Komosným 6 jiter pozemků s výnosem 71 zlatých), r. 1820 Kašpar Stockhauser. Roku 1854 koupil domek Martin Hlávka z čís. 175, po němž dědily r. 1902 jeho děti. Ty prodaly r. 1909 domek Antonínu Suskému, po němž r. 1917 držela jej ovdovělá manželka Emerencie, pak provdaná za Františka Komosného. Roku 1935 koupil domek Martin Bálka z čís. 462.

Č. 14. Domek na dominikálním pozemku byl založen v l. 1749 až 1775. R. 1775 a 1788 držel jej Jakub Kunický (měl 2 jitry pozemků s výnosem 30 zl.) a r. 1820 (1 světnice) Josef Čáda. R. 1869 držel domek Adolf Šindler, obvodní lékař, jenž prodal r. 1911 domek cukrovaru a z Pavlovic se vystěhoval. R. 1925 koupil domek Josef Horálek, úředník z Vrdů na Čáslavsku.

Č. 15. Čtvrtlán držel r. 1749 Matouš Horáček a r. 1765 vdova po něm, 1775 a 1777 Václav Černoch, 1788 (20 jiter pozemků s výnosem 181 zl.) Josef Kohout, r. 1820 (1 světnice a 2 komory) Václav Horáček. V gruntní knize se uvádí nejprve vdova po Václavu Černochovi a pak od r. 1840 Václav Horáček. R. 1850 držel grunt Václavův syn Václav Horáček, po němž dědil r. 1887 již kusou usedlost syn František Horáček. R. 1908 držela usedlost vdova po Františkovi Anna Horáčková.

Č. 16. Podsedek držel r. 1749 a 1765 František Hradil, 1775 a 1777 Josef Ždímal, 1788 (3 jitry pozemků s výnosem 30 zl.) vdova Huberová a Tomáš Guča, r. 1820 (2 světnice a 2 komory) Martin Svozil. Jeho dcera se provdala za Františka Stehlíka, po němž dědila 1869 dcera Magdalena, provdaná za Bernarda France. R. 1915 zdědil dům bez polí jejich syn Jan Franc.

Č. 17. Čtvrtlán držel 1749 a 1765 s 29 měř. polí Kašpar Šindler, 1775 a 1777 Šebestián Bláha, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 153 zl.) Jakub Pospíšil, r. 1820 Jakub Pospíšil. R. 1834 zdědil čtvrtlán v ceně 1000 zl. syn posledního Jan Pospíšil, 1849 jeho syn Antonín Pospíšil, po němž dědil r. 1857 jeho syn Jan Pospíšil. R. 1872 dědil nez. syn posledního Jan Pospíšil, který r. 1881 prodal usedlost Janu a Apolonii Horáčkovým a sám (měl hospodářskou školu) odešel do Ruska, kde se usadil v okolí Rostova. R. 1905 dě-

dila po Janovi dcera Marie, provdaná za Josefa Horáčka z č. 26 a r. 1936 dědil jejich syn Josef Horáček.

Č. 18. Čtvrtlán s 38 měř. polí a 10 měř. vinohradů držel 1749 a 1765 Martin Komosný, 1775 Jan Komosný, 1777 a 1788 (21 jiter pozemků s výnosem 184 zl.) František Komosný, r. 1820 (1 světnice) Jan Komosný, po němž dědil r. 1843 jeho syn Ignác Komosný. R. 1889 dědil dům s částí pozemků jeho syn Ignác Komosný, a po tomto 1935 Ignácův syn Jakub Komosný.

Č. 19. Čtvrtlán s 34 měř. polí a 13 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Václav Tayer, 1775 Leopold Tayer, 1777 Jan Jiří Brantner, 1788 (27 jiter pozemků s výnosem 264 zl.) Václav Brantner a Jan Kvasnička, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Jakub Lebloch. V gruntovní knize je však uvedeno bez data, že čtvrtlán v ceně 4000 zl. přejal po Václavu Brantnerovi Václav Makarius a dále za 2000 zl. Benedikt Hodinář. R. 1820 koupil usedlost Jakub Lebloch, jenž ji prodal r. 1829 Josefu Hiclovi a odstěhoval se do Vel. Bílovic. Josef Hicl předal r. 1865 čtvrtlán synovi Josefu Hiclovi, po němž dědil r. 1895 usedlost, ne však již v původním rozsahu, jeho syn Jan Hicl, po kterémž dědil r. 1935 syn Antonín Hicl.

Č. 20. Čtvrtlán s 34 měř. polí držel r. 1749 a 1769 Jan Coufal, 1775 Josef Tayer, 1777 Jan Jiří Brantner, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 162 zl.) Václav Brantner a r. 1820 (3 světnice a komora) Jakub Lebloch. Gruntovní kniha uvádí, že čtvrtlán přejal za 3000 zl. od Václava Brantnera Jakub Lebloch, r. 1821 za 1700 zl. Jan Foukal a jeho syn Martin Foukal, r. 1825 za 1700 zl. opět Jakub Lebloch. Jakub Lebloch prodal r. 1829 čtvrtlán Jiřímu Kočímu a ten ještě 1829 Kateřině Hřebačkové, která se přistěhovala i s manželem z Mor. Nové Vsi. Po Kateřině dědil její schovanec Josef Čech (rovněž z Mor. Nové Vsi) a 1866 jeho dcera Magdalena, původně provdaná za Jana Hajdu z Němčiček, pak za Jana Říhu z Rakvic. R. 1895 dědil dům s částí pozemků její syn Metoděj Říha a 1898 vdova po něm Barbora, která se provdala r. 1899 za Martina Bálku z č. 170. R. 1939 dědil jejich syn Václav Bálka.

Č. 21. Byla tu panská cihelna. R. 1788 je na ní uveden Josef Homola (2 jitra pozemků s výnosem 17 zl.) a r. 1820 (2 světnice) Emerich Todt. Pokud cihelna stávala, obýval domek vždy panský palič. R. 1908 byla cihelna zrušena a domek obývali pak střídavě dělníci státního dvora.

Č. 22. Čtvrtlán s 34 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Tomáš Horáček, 1775 a 1788 (26 jiter pozemků s výnosem 243 zl.) Jan Lebloch a 1820 (2 světnice a komora) František Procházka. Gruntovní kniha uvádí, že čtvrtlán přejal za 1000 zl. od Jakuba Leblocha Benedikt Hodinář, 1827 František Procházka, 1840 jeho syn Prokop Procházka a r. 1862 v ceně 2000 zl. dcera posledního Anna Procházková, později provdaná za Tomáše Veverku z č. 184. R. 1895 dědil dům s částí pozemků Tomáš Veverka, který prodal r. 1923 dům bez polí svému bratru Cyrilu Veverkovi.

Č. 23. Čtvrtlán s 33 měř. polí a 5 měř. vinohradů držel r. 1749 Jan Hicl, 1765 Jakub Hicl, 1775 a 1788 (28 jiter pozemků s výnosem 290 zl.) Josef Hicl, vedle něhož menší díly drželi Matěj Hicl a František Horáček. Toho r. byly u gruntu uvedeny také kostelní pozemky 2 jitro s výnosem 12 zl. R. 1820 (1 světnice a 2 komory) držel grunt Josef Hicl, po němž přejal r. 1829 čtvrtlán v ceně 400 zl. Jan Hicl, r. 1857 v ceně 1000 zl. Janův syn Jan Hicl a r. 1865 v ceně 2800 zl. Martin Korčák. R. 1885 dědil usedlost Martinův syn Jan Korčák, jenž prodal r. 1909 usedlost cukrovaru a vystěhoval se do Horních Rakous, kde si koupil větší statek. Cukrovar prodal r. 1911 dům bez polí Miloslavu Hodinářovi, který prodal r. 1913 dům Dr. Bohumilu Zapletalovi, lékaři (z Rataj u Kroměříže), jenž postavil tu poschoďový dům. — Pozemky k tomuto čtvrtlánu kdysi náležité byly r. 1919 cukrovaru zabaveny a dány do parcelace.

Č. 24. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Ševčík, 1775 a 1777 Filip Ilčík, 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 140 zl.) a 1820 (1 světnice) Jakub Korčák a po něm jeho syn Jakub Korčák. R. 1827 nabyla grunt Anna, manželka Matěje Korčáka, 1838 v ceně 400 zl. její syn Martin Korčák. R. 1885 dědil Martinův syn Jan Korčák, jenž prodal 1909 čtvrtlán cukrovaru. Cukrovar zaměnil 1910 čtvrtlán Jaroslavu Bálkovi za dům č. 503 bez polí. Po Bálkově držela od r. 1923 dům vdova Kateřina, po níž r. 1935 dědila dcera Marie, provdaná za Václava Práta. Pozemky kdysi k čtvrtlánu náležité byly r. 1919 zabrány pozemkovým úřadem a parcelovány.

Č. 25. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matěj Trnka, 1775 a 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 148 zl.) František Husák a r. 1820 Matyáš Hicl, po němž dědil r. 1831 grunt v ceně 400 zl.

jeho syn Václav Hicl a 1854 v ceně 4000 zl. Václavův syn Antonín Hicl. R. 1880 koupil dům s částí polnosti Václav Bálka (měl také č. 170), po němž dědil 1892 jeho syn Václav Bálka a pak manželka posledního Marie Bálková, která r. 1909 postoupila usedlost zá-měnou Janovi Horákovi z Boleradic za č. 300. R. 1929 dědil usedlost Janův syn Jan Horák.

Č. 26. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Kinský, 1775 a 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 132 zl.) Jan Kynický, r. 1820 (1 světnice) vdova Černá. Podle gruntní knihy převzal grunt v ceně 2000 zl. po Josefu Kynickém Jan Černý, r. 1824 v ceně 600 zl. jeho syn Jan Černý, 1862 dcera Janova Marianna Černá, provdaná Červená a r. 1865 v ceně 2300 zl. František a Veronika Horáčkovi. R. 1895 dědil jejich usedlost, poněkud zmen-šenou, syn František Horáček.

Č. 27. Čtvrtlán tento se uvádí teprve r. 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 178 zl.), kdy jej držela vdova Krčková. R. 1820 držel grunt (1 světnice) Filip Benda, který však byl počítán mezi dom-káře. R. 1833 zdědil domek Pavel Benda, 1840 jeho dcera Petro-nila Bendová, provdaná Ellichová, r. 1870 Vilemína Ellichová, snacha předešlé. R. 1891 koupila domek Marie Mikulášková (po-cházela z Tišnovska), která prodala jej r. 1895 Pavlu Prátovi z č. 32, po němž dědily r. 1938 jeho dcery Kateřina a Františka Prátovy.

Č. 28. Půllán s 60 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Ondra Kaštan, 1775 Václav Lunda, 1788 (29 jiter pozemků s výnosem 248 zl.) Jan Straka a r. 1820 (1 světnice) Martin Kocmánek. Podle gruntní knihy držel půllán na počátku 19. st. Josef Kocmánek, r. 1827 zdědil jej v ceně 2000 zl. Martin Kocmánek, 1832 Václav Kocmánek. R. 1842 byl grunt rozdělen ve dva čtvrtlány, z nichž jeden byl připojen k č. 300. Č. 28 dědil po Václavu Kocmánkovi jeho syn Josef Kocmánek (r. 1842) a po něm r. 1870 dcera Marianna, provdaná za Františka Bendu. Bendovi prodali r. 1877 dům bez polí Fr. Kalusovi. Týž prodal r. 1884 dům Františku Horáčkovi a vystěhoval se do Ruska. Také Fr. Horáček prodal r. 1900 dům Františku Štambachrovi a vystěhoval se do Žyniškovic v ruském Podolí. R. 1906 koupili dům manželé Antonín a Veronika Horáč-ko, z nichž od r. 1938 drží jej Veronika jako vdova.

Č. 29. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matěj Urbánek, r. 1775 a 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 129 zl.) Martin Maršálek a r. 1820 (1 světnice a 2 komory) Josef Hicl. Gruntovní kniha uvádí na poč. 19. st. majitelem Jana Maršálka, pak vdovu Barboru Maršálkovou a posléze Jana Hicla a od r. 1835 (cena gruntu 500 zl.) František Hicl. Dále dědil r. 1846 usedlost syn posledního František Hicl a 1882 dům s částí pozemků Františkův syn Josef Hicl. R. 1935 dědil Josefův syn Josef Hicl a po něm r. 1938 pozůstalé děti.

Č. 30. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a ještě 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 146 zl.) Martin Foukal, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Martin Krejčířík. Podle gruntovní knihy po Matěji Foukalovi drželi od r. 1824 grunt Anna a František Olejníkovi, od 1828 (za 600 zl.) Jakub Kostrhun, od 1837 jeho syn Martin Kostrhun a od r. 1860 (za 2400 zl.) Samuel Benedikt. Po smrti Benediktově dědila jeho dcera, provdaná za Alberta Singera, která rozprodala na drobno pozemky a posléze r. 1920 prodala dům Záloženskému spolku Raiffeisenovu.

Č. 31. Čtvrtlán s 30 měř. polí a 6 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Josef Krmíček, r. 1775 a 1777 Jakub Krmíček (tehdy byl starším při horním právu a proto byl dočasně volným od roboty), r. 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 144 zl.) Jan Krmíček a 1820 (1 světnice a 1 komora) Jan Jusa. Gruntovní kniha uvádí na poč. 19. st. držitelem Josefu Pěstounkovou, od 1808 (za 2000 zl.) Václava Hájka, pak (za 3510 zl.) Jana Gregora, posléze (za 4800 zl.) Jana Jusu, od 1824 syna posledního Josefa Jusu, od r. 1854 Matěje Kostrhuna, od 1867 Marianu Kostrhunovou (později manželka Ant. Součka), od 1876 (v dražbě za 5030 zl.) Matěje Dobiáše (ze Žeravic), který rozprodal na drobno pole a r. 1886 prodal domek poštmistru Janu Peningerovi, po němž dědila r. 1901 vdova Františka Peningerová a r. 1927 dcera Bohdanka Peningerová.

Č. 32. Půllán držel i s 61 měř. polí r. 1749 a 1765 František Karas, 1775 Matouš Tatárek, r. 1788 (29 jiter pozemků s výnosem 255 zl.) Joachym Prát, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Martin Prát, po němž dědil r. 1836 Matěj Prát. R. 1868 byl půllán rozdělen, jeden čtvrtlán obdržel Matějův syn Martin Prát, druhá čtvrt rozdělena mezi ostatní sourozence. R. 1898 zdědil usedlost s částí pozemků Martinův syn Martin Prát.

Č. 33. Čtvrtlán s 34 měř. polí a 5 měř. vinořadů držel r. 1749 a 1765 Pavel Procházka, 1775 a 1788 (22 jiter s výnosem 224 zl.) Martin Procházka (malý díl měl Josef Vala), od r. 1801 dcera Martinova Barbora, provdaná za Havla Suského z Němčiček (tehdy byla v domě 1 světnice a 1 komora), a od 1836 jejich syn Matěj Suský. R. 1880 dědil Matějův syn Tomáš Suský, 1898 domek s částí pozemků Tomášův syn František Suský a 1930 syn posledního František Suský.

Č. 34. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Josef Olejník, r. 1775 a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 140 zl.) Jan Olejník, pak Matěj Černý, od 1811 (za 6200 zl.) František Janka z Pavlova (tehdy byly zde 2 světnice a 1 komora). R. 1841 dědila dcera posledního, provdaná za Jakuba Pláteníka z Vranovic. R. 1880 dědil domek s částí pozemků jeho syn Jakub Pláteník a r. 1905 koupil domek bez polí Alexandr Opršal.

Č. 35. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Martin Procházka, 1775 a 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 135 zl.) Martin Šulc a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Martin Šulc. R. 1822 byl grunt v ceně 2850 zl. zapsán Jakubu Tučkovi, r. 1825 Cyrilu Francovi. R. 1846 koupil usedlost v dražbě za 2000 zl. Jan Snopek z Kostic, po němž dědila r. 1866 dcera Rosalie, provdaná za Matěje Jelínka. Ta přepustila r. 1868 usedlost své dceři Marianně, manželce Josefa Tihláře z Boleradic. R. 1908 dědil domek s částí pozemků jejich syn Štěpán Tihlář.

Č. 36. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Lukáš Káňa, 1775 Josef Franc, 1777 Fabián Vápeník, 1788 (14 jiter pozemků s výnosem 131 zl.) Jakub Krmíček a r. 1820 (1 světnice a 2 komory) Josef Krejčířík. Podle gruntovní knihy převzal grunt v ceně 1400 zl. po Jakubu Krmíčkovi Josef Krejčířík z H. Bojanovic, 1832 (za 600 zl.) jeho snacha Kateřina, provdaná za Martina Krejčíříka, 1837 její syn Jan Krejčířík, 1837 Janův syn Martin Krejčířík a 1875 Martin Krejčířík, syn předešlého. R. 1908 dědil domek s částí pozemků syn Martinův Josef Krejčířík.

Č. 37. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 Bartoň Skácel, r. 1765 Josef Olejník ml., 1775 Jiřík Coufal, 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 152 zl.) Viktorin Foukal a r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Josef Foukal. R. 1850 byl grunt v ceně 1200 zl. zapsán Josefovu

synovi Františku Foukalovi a r. 1871 Františkovu synovi Antonínu Foukalovi, po němž dědil r. 1906 nezl. syn Josef Foukal.

Č. 38. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 Martin Šesták, 1765 Jan Poláček, 1775 týž, 1788 (16 jiter s výnosem 140 zl.) Václav Poláček a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Antonín Poláček. R. 1823 byl grunt zapsán synovi posledního Antonínu Poláčkovi, r. 1827 Štěpánu Štefkovi, 1845 jeho synovi Františku Štefkovi, po němž dědil r. 1864 syn František Štefka. R. 1872 prodal František Štefka usedlost za 10.000 zl. manželům Františku a Anně Mikulicovým z Kobylí; sám se vystěhoval do Monastýrky u Proskurova na Ukrajině. Od r. 1895 držel grunt Františkův syn Stanislav Mikulica a od r. 1928 jeho syn Josef Mikulica.

Č. 39. Půllán s 63 měř. polí držel r. 1749 Jan Krčka, 1765 Jura Machač, 1775 Jan Fintejsl, 1788 (31 jiter pozemků s výnosem 288 zl.) Martin Fintejsl, 1820 (1 světnice a 1 komora) Martin Přibyl. R. 1822 byl grunt v ceně 3500 zl. zapsán Janu Kurdíkovi. R. 1831 byl půllán rozdělen ve dva čtvrtlány, z nichž první s domkem obdržel starší syn Pavel Kurdík, druhý mladší syn Martin Kurdík. Pavel Kurdík odevzdal r. 1859 usedlost své schovance Mariáně Rábové ze Staroviček, která se provdala za Jana Veverku z č. 184. R. 1919 dědil domek s částí pozemků syn posledního Jan Veverka, 1932 pak Janův syn Martin Veverka.

Č. 40. Čtvrtlán s 35 měř. polí a 12 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Jura Krčka, 1775 Václav Šesták, 1788 (18 jiter pozemků s výnosem 168 zl.) Jiří Horáček a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Jiří Horáček. Po Jiřím Horáčkovi dědil grunt v ceně 2000 zl. Jan Horáček a 1839 Janův syn Jan Horáček. R. 1875 dědil usedlost Janův syn Jan Horáček, který prodal r. 1896 dům bez polí Vincenci Skotákově ze Suchdola u Blanska. Týž prodal r. 1914 dům Čeňku Jetelinovi (pocházel z Čech) a odstěhoval se do Újezda u Bystřice p. Hostýnem. Jetelina prodal r. 1933 dům za 85.000 K Františku Štambacherovi.

Č. 41. Čtvrtlán s 33 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jura Káňa, 1775 Josef Skácel, 1777 Jan Koplík, 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 129 zl.) Jan Krčka, 1820 (2 světnice a 1 komora) Josef Vitásek. Po Františku Vitáskovi byl grunt v ceně 2400 zl. zapsán 1860 Josefu Popovskému, 1864 v téže ceně Josefу Janoškovi z Vrbice a po jeho smrti vdově Marianně, provdané za Václava

Pláteníka z č. 34. R. 1898 dědil její syn Václav Janošek a 1937 syn posledního Josef Janošek.

Č. 42. Půllán s 62 měř. polí držel 1749 Jan Jílek, 1765 Matouš Jílek, 1775 Pavel Halada, 1777 Viktorin Hlávka, 1788 (30 jiter pozemků s výnosem 274 zl.) Viktorin Hlávka, 1820 (1 světnice, 1 komora) Jan Hlávka. Podle gruntovní knihy dědil po Viktorinu Hlávkovi v ceně 2000 zl. jeho syn Josef Hlávka a pak Josefův bratr Jan Hlávka, 1851 (v ceně 3000 zl.) František Hlávka, 1852 manželé Jan a Veronika Hlávkovi, 1852 jejich syn Jan Hlávka. R. 1853 byl půllán rozdělen ve dva čtvrtlány, z nichž první (bez domu) přejal František Horáček, druhý (s domem) Marianna Hlávková, která se provdala r. 1872 za Josefa Veverku z č. 184. R. 1920 zdědil dům s částí pozemků jejich syn Cyril Veverka. Druhý čtvrtlán (bez domku) koupil Martin Horáček z č. 43.

Č. 43. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel 1749 a 1765 Václav Skočovský, 1775 a 1788 Bartoň Cvak (16 jiter pozemků s výnosem 145 zl.), 1820 (1 světnice a 1 komora) Mikuláš Horáček. Gruntovní kniha uvádí na poč. 19. st. majitele Martina Horáčka, od r. 1821 (grunt měl cenu 600 zl.) jeho syna Mikuláše Horáčka a od r. 1834 Mikulášova syna Martina Horáčka. R. 1890 dědil usedlost s částí pozemků vnuk posledního Martin Horáček a 1920 Martinův syn František Horáček.

Č. 44. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Antonín Lorenc, 1775 Matěj Bařina, 1788 (17 jiter s výnosem 150 zl.) vdova Bařinová a r. 1820 (1 světnice a 2 komory) Jiří Benda, po němž r. 1828 (grunt byl v ceně 400 zl.) dědil jeho syn Jiří Benda. R. 1877 držela již dům bez polí dcera Jiřího Magdalena se svým manželem Františkem Dostoupilem (měli pole od čtvrtlánu č. 168), 1884 vdova Magdalena Dostoupilová, později provdaná za Jakuba Michnu z č. 164. Ta předala r. 1905 dům své nezletilé dceři Františce Michnové, od níž koupil r. 1911 dům Martin Popelka. R. 1931 koupil od Popelky dům Josef Suský z č. 33.

Č. 45. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 František Ondráš, 1775 Jan Nejedlík, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 153 zl.) týž, 1820 (1 světnice a 1 komora) Josef Buchta, po němž dědil r. 1832 (grunt byl v ceně 500 zl.) jeho syn Martin Buchta a r. 1883 Martinův syn Martin Buchta. R. 1923 dědil Martinův

syn Martin Buchta, který prodal r. 1926 dům Janovi a Karolině Vilkovým z Polska.

Č. 46. Domek, na němž se uvádí r. 1788 Martin Rech (1 jitro pozemků s výnosem 12 zl.). R. 1820 škola (2 světnice a 1 komora). Když byla v r. 1893—94 vystavěna nová poschoďová školní budova na č. 47, byla škola na č. 46 zrušena a zřízena tam četnická stanice, ponechán tam byt učitele a později tam umístěn i obecní úřad. R. 1919 byl byt učitele zrušen a umístěn tam obecní úřad. V r. 1929 byl domek č. 46 zbořen a vystavěna nová poschoďová školní budova pro obecnou školu, kdežto školní budova na č. 47 byla určena pro školu měšťanskou.

Č. 47. Čtvrtlán s 32 měř. polí držel r. 1749 Jakub Zpěvák, 1765 Jakub Vajbar, 1775 Josef Kasaný, 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 130 zl.) Jiří Kasaný, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Martin Nehoda. Po Matěji Nehodovi držela grunt v ceně 1000 zl. Cecilie Pláteníková, 1836 přejal jej Jiří Hrabal a r. 1841 jeho syn František Hrabal, 1848 syn Františkův Jan Hrabal, jenž r. 1893 zaměnil domek bez polí Tomáši Domanskému. Týž prodal domek obci, která jej zbořila a vystavěla na jeho místě v l. 1893 a 1894 obecnou školu. Nyní je v budově umístěna škola měšťanská.

Č. 48. Čtvrtlán s 31 měř. polí a 5 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Ondra Klímovský, 1775 a 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 130 zl.) Pavel Řehák a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Fabián Čekal. Gruntovní kniha uvádí majitele: na poč. 19. st. Jakuba Klemeše, pak jeho manželku Kateřinu Klemešovou (grunt měl tehdy cenu 2000 zl.), od 1810 Fabiána Čekala, od 1830 Václava Horáčka, od 1835 vdovu Rosalii Horáčkovou, od 1859 (cena gruntu 2908 zl.) Josefa Nešpora, od 1860 Šimona Aškenesa, od 1862 držela grunt Elekta Heklová, od 1872 její manžel Karel Hekl, od 1875 Joachim Jelínek, od 1877 (cena gruntu 4500 zl.) Jan a Kateřina Nosianovi (přišli ze Slovenska). R. 1883 dědil usedlost (pole však byla většinou rozprodána) syn posledního Štěpána Nosiana, který prodal r. 1895 domek Arnouldu Weissovi st. Weiss prodal r. 1898 domek Antonínu Dorazilovi, od něhož koupil jej r. 1910 Jan Prajka. R. 1912 koupil dům od Prajky Martin Foukal.

Č. 49. Podsedek s 4 měř. polí a 7 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Ondra Galus, 1775 vdova Šestáková, 1788 (4 jitra pozemků s výnosem 37 zl.) Václav Procházka a Josef Krejčí, r. 1820

(1 světnice a 1 komora) Jiří Bednařík. Po Jiřím Bednaříkovi dědil r. 1828 jeho syn František a r. 1843 dcera Františkova, provdaná za Josefa Šedu z Němčiček. Dcera posledního Marianna Šedová, která r. 1885 usedlost zdědila, provdala se za Floriána Macháče do Němčiček a r. 1889 prodala dům bez polí Ignáci Weizmannovi, který si tu zřídil obchod, ale r. 1905 prodal dům i s obchodem Josefу Horáčkovi z č. 148, po němž r. 1931 dědil jeho syn Josef Horáček.

Č. 50. Čtvrtlán s 33 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Pavel Nejedlík, 1775 Matěj Nejedlík, r. 1788 (18 jiter pozemků s výnosem 184 zl.) Matěj Nejedlík a Matěj Kafka, r. 1820 (2 světnice a komora) Martin Štefka. Gruntovní kniha uvádí postupně od poč. 19. stol. majitele: Matěje Štefku, od r. 1827 (grunt byl v ceně 220 zl.) jeho syna Martina Štefku, od 1835 syna posledního Jana Štefku, od 1854 (grunt byl v ceně 2550 zl.) Jakuba Horáčka, po jehož smrti vdova Veronika se provdala za Matouše Sadílka z č. 150. R. 1877 dědil domek s částí pozemků Jakubův syn Martin Horáček. R. 1892 koupil dům Jan Otýpka z Boleradic, 1898 v dražbě Josef Prát, po jehož smrti přejal jej r. 1908 jeho bratr František Prát. Vdova po Františkově Kristýně prodala r. 1927 domek Lidové jednotě, která postavila na jeho místě spolkový dům.

Č. 51. Čtvrtlán s 29 měř. polí držel r. 1749 Jan Daniel, r. 1765 Anastas Slezák, r. 1775 a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 145 zl.) Martin Zimolka, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Martin Zimolka. Po posledním přejal r. 1855 grunt v ceně 3200 zl. Tomáš Kalus, r. 1869 jeho syn Matěj Kalus, který prodal r. 1872 dům bez polí manželům J. a Anně Vyhňákovým, kdežto pole prodal Františku Bendovi z č. 114, sám se vystěhoval do Monastyrky u Proskurova na Podolí. R. 1886 dědil domek syn Vyhňákových Josef, jenž prodal r. 1909 dům Cyrilu Veverkovi a vystěhoval se do Bukovice na severní Moravě. Veverka prodal již r. 1923 usedlost Janu Bízovi a sám koupil dům č. 22 od svého bratra Tomáše. Bíza přišel z Vrbice, ale jeho rod pochází z východní Francie, odkud se přestěhoval do Čejče. R. 1940 dědil Janův syn František Bíza.

Č. 52. Čvrtlán s 33 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jura Vlasák, r. 1775 Josef Hrstka, r. 1777 Josef Prát, r. 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 144 zlatých) Martin Tureček, r. 1820 (1 svět-

nice a 1 komora) Václav Tureček. Podle gruntovní knihy přejal na počátku 19. století grunt v ceně 1.000 zlatých po Martinu Turečkovi jeho syn Václav Tureček, r. 1862 (v ceně 945 zlatých) Václavova dcera Petronila, provdaná Kynická, r. 1881 její syn Jiří Kynický. Po Jiřím dědila vdova Rosálie Kynická a 1921 dědil usedlost s částí pozemků její syn Arnold Kynický, jenž prodal r. 1924 dům č. 52 bez polí Josefu Hiclovi.

Č. 53. Domek (1820, 4 světnice a komora) držela od r. 1808 Nepomucena Seifertová, r. 1820 Jan Krčka, od r. 1835 František Kroupa, od r. 1840 (za 600 zlatých) František Plaček, od r. 1844 Eleonora, manželka Ferdinanda Plačka, od r. 1846 Martin Franc, od r. 1851 (v ceně 1.700 zlatých) Samuel Benedikt, od r. 1863 (za 1.200 zlatých) František Musil, od r. 1873 Terezie a Arnoštka Musilová a od r. 1883 Karel a Barbora Vladíkovi.

Č. 54. Domek na dominikálním pozemku držel r. 1777 Jakub Prudek, r. 1788 (4 jitro pozemků s výnosem 42 zlatých) Jan Šolek a sirotci po Jakubu Prudkovi, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Václav Líznar.

Č. 55. Domek na dominikálním pozemku držel r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 4 zlatých) František Čechák, r. 1820 (1 světnice) Jiřík Čechák.

Č. 56. Domek na dominikální půdě vznikl v 1. pol. 18. století. R. 1765 držel jej Jakub Krmíček, r. 1775 a 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 20 zlatých) Jiří Krmíček, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) vdova Krmíčková.

Č. 57. Domek na dominikální půdě vznikl v 1. pol. 18. století. R. 1765 držela jej Marianna Mališková, r. 1775 a 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 3 zl.) František Olejník, r. 1820 (3 světnice a 2 komory) Ondra Franc.

Č. 58. Domek na dominikální půdě vznikl v 1. pol. 18. století. R. 1765 jej držel Jan Bezděk, r. 1775 Jan Pohlodek a František Novák, r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 12 zlatých) tíž, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Antonín Koplík.

Č. 59. Domek na dominikální půdě vznikl v 1. pol. 18. století. R. 1765 držel jej Ondra Olejník, r. 1775 tíž, r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zlatých) Jakub Skácel a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Antonín Černý.

Č. 60. Domek na dominikální půdě vznikl v 1. pol. 18 století. R. 1749 jej držel Jakub Mille, r. 1765 Václav Kinský, r. 1775 Jan Melichar (pokud ten držel domek, byl volný od roboty), r. 1788 (2 jitro pozemků s výnosem 24 zlatých) Antonín Čermák, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Bartoň Titura.

Č. 61. Domek na dominikální půdě. R. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 4 zl.) držel jej Josef Kunický, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Michal Pavlík.

Č. 62. Domek na panské půdě. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) držel jej Viktorin Foukal.

Č. 63. Domek na dominikální půdě. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) jej držel Filip Beck.

Č. 64. Domek na dominikální půdě držela r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zlatých) vdova Přibylka, r. 1820 (1 světnice) Jan Foukal.

Č. 65. Domek na dominikální půdě, r. 1820 nebyl obydlen.

Č. 66. Domek na dominikální půdě, r. 1820 nebyl obydlen.

Č. 67. Domek na dominikální půdě držela r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 13 zlatých) vdova Polešovská, r. 1820 domek byl neobydlen.

Č. 68. a 69. Domky na domin. půdě byly r. 1820 neobydleny.

Č. 70. Domek na dominikální půdě držel r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Matěj Plösl.

Č. 71. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 František Kalus, r. 1775 Leopold Theuer, hostinský, r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 7 zlatých) Martin Malíšek a r. 1820 (2 světnice a 2 pokoje) Martin Folíř.

Č. 72. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 Matěj Burian, r. 1775 vdova Malíšková, r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 3 zl.) Bernard Malíšek a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Pavel Dražtík.

Č. 73. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 Martin Machač, r. 1775 Matěj Horáček ml., r. 1788 neuvedeno, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Martin Přibyl.

Č. 74. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 Matouš Smiřický, r. 1775 Josef Hrstka, půlláník z Bořetic, r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 24 zlatých) František Lorenc a r. 1820 (1 světnice a 2 komory) František Lorenc.

Č. 75. Domek na dominikální půdě držel r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 13 zlatých) Vavřinec Dančura a Ondřej Zapletal, r. 1820 (2 světnice a 2 komory) Tomáš Bazal a Václav Zach.

Č. 76. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 Václav Teyer, r. 1775 Josef Procházka z Kyjova, r. 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 59 zlatých) Jan Maršílek a Jakub Procházka, r. 1820 (1 světnice a 2 komory) Josef Minařík.

Č. 77. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1775 Jan Poláček, r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 15 zlatých) Martin Poláček, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) vdova Šablová.

Č. 78. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1775 Josef Šubrt, r. 1788 (3 jitra pozemků s výnosem 25 zlatých) vdova Klimovská a r. 1820 (1 světnice a 1 komora) vdova Klimovská.

Č. 79. Domek na dominikální půdě. R. 1749 a 1765 jej držel Michal Novotný, kovář, r. 1775 vdova Lossmannová, r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 13 zlatých) Tomáš Jašek a Ondra Zelený, r. 1820 (1 světnice) Jan Ševčík.

Č. 80. Domek na dominikální půdě. R. 1749 a 1765 jej držel František Ševčík, r. 1775 František Coufal, r. 1788 (1 a půl jitra pozemků s výnosem 16 zlatých) František Coufal a Martin Benkovič, r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Jan Bednařík.

Č. 81. Domek na dominikální půdě. R. 1749 a 1765 držel jej Martin Hájek, r. 1775 vdova Kaluska, r. 1777 Matěj Maršílek, r. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zlatých) Jakub Mauric a r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Florian Krčmář.

Č. 82. Domek na dominikální půdě držela r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Markéta Milonová.

Č. 83. Domek na domin. půdě držel r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Matouš Hicl.

Č. 84. Domek na domin. půdě držel r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 19 zlatých) Jan Lebloch ml., r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Tomáš Dančura.

Č. 85. Domek na domin. půdě držel r. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 5 zlatých) Leopold Holub, r. 1820 (1 světnice) Bohumil Reichmann.

Č. 86. Domek na domin. půdě držela r. 1820 (2 světnice) Barbora Hankeová.

Č. 87. V katastrálních operátech chybí.

- Č. 88. Domek na domin. půdě držel r. 1820 (1 světnice) Tomáš Zajíc.
- Č. 89. Domek na domin. půdě držel r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 26 zlatých) Ferdinand Svozil. R. 1820 se neuvádí.
- Č. 90. Domek na domin. půdě držel r. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 27 zlatých) Pavel Procházka. R. 1820 se neuvádí.
- Č. 91. V katastrálních operátech se neuvádí.
- Č. 92. Domek na dominikální půdě držela r. 1788 (1 jítra pozemků s výnosem 9 zlatých) vdova Meinzlová. R. 1820 se neuvádí.
- Č. 93. Domek na dominikální půdě držel r. 1820 (1 světnice) Ondřej Minařík.
- Č. 94. Domek na dominikální půdě drželi r. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 3 zl.) sirotci po Janu Kozlíkovi.
- Č. 95. V katastrálních operátech se neuvádí.
- Č. 96. V katastrálních operátech se neuvádí.
- Č. 97. Domek na dominikálním pozemku drží r. 1820 (1 světnice) Pavel Svoboda.
- Č. 98. Domek na dominikálním pozemku držel r. 1820 (1 světnice) Tomáš Božek.
- Č. 99. Domek na dominikálním pozemku držel r. 1788 (1 jítra pozemků s výnosem 11 zlatých) Josef Jankerle. Roku 1820 není uvedeno.
- Č. 100. Domek na dominikální půdě držel r. 1820 (1 světnice) Martin Krejčířík.
- Č. 101. Domek na dominikální půdě držel r. 1765 Jan Klimovský, r. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 3 zlaté) Jan Pivoda, r. 1820 (1 světnice) Ignác Tifura.
- Č. 102. Domek na dominikální půdě držel r. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 4 zlatých) Jan Ovesňák, r. 1820 (2 světnice) Antonín Běžek.
- Č. 103. Domek na dominikální půdě držel r. 1820 (1 světnice) Tomáš Chalupa.
- Č. 104. Domek na dominikální půdě držel r. 1788 (půl jitra pozemků s výnosem 5 zlatých) Václav Bulík, r. 1820 (1 světnice) Tomáš Zajíc.
- Č. 105. Domek na dominikální půdě držel r. 1820 (1 světnice) Josef Markl.

Č. 106. Domek na dominikální půdě držel r. 1788 (půl jitru pozemků s výnosem 4 zlatých) Mikuláš Peřina, r. 1820 (1 světnice) Václav Červený.

Č. 107. Domek na dominikální půdě držel r. 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 50 zlatých) Josef Velim, r. 1820 (1 světnice) Bartoň Kynický.

Č. 108. Domek na dominikální půdě držel r. 1749 a 1765 Jakub Hubáček, šenkýř, r. 1775 Jan Melichar, r. 1788 (půl jitru pozemků s výnosem 4 zl.) Matěj Urbánský, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) František Olejník.

Č. 109. Podsedek s 3 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Hyzina, r. 1775 a 1788 Felix Buntsch (4 jitru pozemků s výnosem 33 zl.) a r. 1820 (2 světnice a 1 komora). V gruntovní knize je č. 109 škrtnuto a přepsáno na č. 260, které držel na počátku 19. století Josef Vala, pak (v ceně 500 zlatých) Václav Benda a od r. 1842 jeho syn Leopold Benda. Po Leopoldovi dědila r. 1878 domek bez polí dcera, provdaná za Jana Valouška. R. 1892 koupil domek Václav Kocmánek, který jej prodal r. 1894 Rafaelu Kalousovi. Týž zaměnil r. 1902 dům Šimonu Čučkovi za č. 223. Roku 1905 Čučka prodal dům J. Šústkovi a ten r. 1914 Pavlu Strakovi. Po tomto dědila roku 1914 dcera, provdaná Logalová (z Križovace v Istrii). R. 1924 koupil dům v dražbě Karel Straka, ale prodal jej r. 1925 Jakubu a Kateřině Valouškovým.

Č. 110. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Adam Kříkava, r. 1775 Tomáš Štejlíř, r. 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 42 zlatých) František Olejník a r. 1820 (1 světnice) Josef Jaborník. V gruntovní knize je čís. 110 škrtnuto a přepsáno na 104. Po Jiřím Jaborníkovi držel podsedek jeho syn Josef Jaborník a od r. 1861 Jan Jaborník. Roku 1875 koupil dům bez polí František Bařina, po němž dědila r. 1911 jeho dcera Františka, provdaná za Štěpána Štavíka. Po smrti Františky dědily r. 1929 pozůstalé děti.

Č. 111. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Pavel Kudláček, r. 1775 Václav Balík, r. 1777 Martin Vojtíšek, r. 1788 (6 jiter pozemků s výnosem 51 zl.) Bartoň Michal a r. 1820 Jan Procingr. Podle gruntovní knihy držel podsedek na poč. 19. století Bartoloměj Milon, od r. 1822 jeho syn Antonín Milon, od r. 1869 (v ceně 1100 zl.) Mariana Štefanová, od r. 1867 Kateřina Kučková a od r. 1871 (v ceně 1100 zl.) Martin Kučka. Kučka se odstěhoval

do Čejče a prodal r. 1881 usedlost s částí pozemků Josefу Prátovi z č. 32, po němž dědil r. 1908 syn Josef Prát. Týž prodal r. 1913 dům Antonínu Foukalovi z č. 37 a odstěhoval se na usedlost č. 148.

Č. 112. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matouš Fiala, 1775 Matěj Svoboda, 1777 Matěj Fiala, 1788 (7 jiter pozemků s výnosem 70 zl.) Martin Horáček a Pavel Kynický, r. 1820 podsedek se neuvádí. Podle gruntovní knihy držel podsedek v ceně 1524 zl. po Kašparu Rechovi od r. 1863 Karel Červený. Po Červeném dědila r. 1871 jeho dcera Františka provdaná za Bartoloměje Malíška a r. 1926 dědila její dcera Marie provdaná za Františka Bendu.

Č. 113. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Špera, 1775 Jura Hereštík, 1777 Martin Bulík, 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 145 zl.) Antonín Bayer, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) Petr Bayer. Po Petrovi dědil r. 1848 grunt v ceně 1000 zl. jeho syn František Bayer, r. 1850 dědila jeho manželka Kateřina, která se pak provdala za Josefa Bendu z Němčiček, jenž r. 1852 dědil po manželce. R. 1894 dědil usedlost jeho synovec Josef Benda z Němčiček. R. 1923 přešel dům s částí pozemků na jeho dceru Františku a jejího manžela Františka Stříteckého z Němčiček.

Č. 114. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 Jura Hába, 1765 František Hodes, 1775 Jan Hovězák, 1788 (18 jiter pozemků s výnosem 162 zl.) Jan Hovězák a r. 1820 (1 světnice) Jiří Kalus. Podle gruntovní knihy držel čtvrtlán r. 1808 Janův syn Vendelín Hovězák, pak Jiří Kalus, od 1828 jeho syn František Kalus, po němž r. 1835 dědil bratr Jakub Kalus. R. 1841 držel grunt František Netopil, jenž prodal jej ještě r. 1841 manželům Matyáši a Kateřině Bařinovým. R. 1870 koupil čtvrtlán za 2801 zl. František Benda z Němčiček, po němž dědil r. 1902 dům s částí pozemků jeho syn Jan Benda. R. 1937 dědil jeho syn František Benda.

Č. 115. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 Tomáš Otava, r. 1765 vdova Otavová, 1775 Jan Vlasák; 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 152 zl.) Pavel Vlasák a r. 1820 (1 světnice) vdova Vlasáková. Podle gruntovní knihy držel grunt na poč. 19. st. Pavel Vlasák, od r. 1823 (v ceně 600 zl.) jeho syn Pavel Vlasák, od r. 1849 Pavlův syn Václav Vlasák, od 1851 (v ceně 1500 zl.) Isidor Vlasák, bratr Václavův. Po něm držela usedlost vdova Barbora, která se provdala za Pavla Horáčka z č. 15. R. 1881 dědil čtvrtlán Vavřinec Kalus, jenž zaměnil dům Josefově Buchtovi za č. 282.

R. 1892 koupil dům Martin Horáček, ale ihned jej prodal Františku Kučerkovi z č. 166, po němž dědila dcera Ludmila, provdaná za Martina Korčáka z č. 380. R. 1932 koupil dům Antonín Škrobák z Čejkovic a r. 1937 Antonín Benda z č. 114.

Č. 116. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Václav Němeček, 1775 Jiří Máchal, 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 137 zl.) Josef Máchal a r. 1820 (1 světnice) Bartoloměj Malíšek. Podle gruntovní knihy držel na poč. 19. st. grunt Martin Přibyl, pak (v ceně 2000 zl.) Jan Melichar. R. 1837 hospodařil tu Vincenc Procházka, po němž dědil 1851 syn Filip Procházka. R. 1889 dědil usedlost s částí pozemků jeho syn František Procházka a r. 1915 dcera posledního Rosalie, provdaná za Josefa Švástu.

Č. 117. Podsedek s 3 měř. polí a 9 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Tomáš Hýbl; r. 1773 koupil si tento podsedek Tomáš Veselský, 1788 (6 jiter pozemků s výnosem 51 zl.) Petr Nedoma a r. 1820 (1 světnice) Václav Franc, po němž přejal grunt v ceně 450 zl. r. 1832 syn Josef Franc. R. 1894 držela podsedek vdova po Josefovi Kateřina a r. 1913 dědil dům bez polí Jan Horáček.

Č. 118. Podsedek s 3 měř. rolí držel r. 1749 a 1765 Martin Valouch, 1775 Jiří Prudek, 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 50 zl.) Jakub Rozsypal z Rakvic, r. 1820 Jakub Rozsypal. Podle gruntovní knihy dědila r. 1802 podsedek v ceně 500 zl. po Jiřím Prudkovi jeho manželka Anna, provdaná pak za Jakuba Rozsypala; od r. 1830 držel jej vdovec po Anně Jakub Rozsypal, od 1837 jeho syn Jan Rozsypal, od r. 1846 (v ceně 500 zl.) jeho dcera Mariana Rozsypalová, od r. 1873 druhá jeho dcera Františka, provdaná Prátová. R. 1925 dědila dcera poslední Františka, provdaná Dostoupilová.

Č. 119. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Hofmann, 1775 Jan Putrlík, 1777 Josef Herynk, 1788 (4 jitro pozemků s výnosem 39 zl.) Jiří Rosa, 1820 (1 světnice) Matěj Prokš. František Průcha prodal r. 1804 podsedek za 640 zl. Antonínu Preissovi, r. 1808 přejal jej v ceně 1000 zl. František Průcha, 1827 v ceně 600 zl. Matyáš Prokeš, 1858 jeho dcera Eleonora, provdaná za Tomáše Bendu, r. 1875 její manžel Tomáš Benda. R. 1898 dědil syn posledního Antonín Benda (než jen s částí pozemků).

Č. 120. Čtvrtlán s 36 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Josef Černý, 1775 Jan Vala, 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 137 zl.) Jan

Jašek, r. 1820 (1 světnice) Jan Olejník. Podle gruntovní knihy prodal jej na poč. 19. st. Matyáš Olejník za 1000 zl. Janu Hodesovi, pak držel grunt Jan Olejník, od r. 1845 (v ceně 1000 zl.) Mikuláš Prajka. R. 1866 dědila usedlost v ceně 3500 zl. dcera Mikulášova Anna, provdaná za Jakuba Melichara. R. 1885 dědila dcera jejich Eleonora, provdaná za Jana Procingera a r. 1911 koupil dům bez polí od manželů Procingerových Matěj Procházka.

Č. 121. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jakub Soukup, 1775 a 1788 (4 jitra pozemků s výnosem 34 zl.) Martin Šrámek, 1820 (1 světnice) Tomáš Jelínek. Podle gruntovní knihy prodal Jan Hodes r. 1804 podsedek za 1000 zl. Matyáši Olejníkovi, po němž dědil (v ceně 1725 zl.) Tomáš Jelínek, 1828 dcera posledního Terezie Jelínková, která se provdala r. 1832 za Jiřího Procházku, r. 1861 (v ceně 400 zl.) dědil jeho syn František Procházka. R. 1873 koupil podsedek za 3100 zl. Martin Buchta, jenž držel i čtvrtlán č. 45. R. 1884 dědila usedlost jeho dcera Františka, provdaná za Jana Švástu, a r. 1916 dědila domek s částí pozemků její dcera Marie, provdaná Soukalová (Soukal se přiženil z Rudíkova u Vel. Meziříčí).

Č. 122. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 Martin Daniel, r. 1765 Josef Hrstka, 1775 Matěj Urbánek, 1788 (6 jiter pozemků s výnosem 53 zl.) Josef Vala, 1820 (1 světnice) Martin Poláček. Ondřej Minařík prodal r. 1808 podsedek za 500 zl. Martinu Poláčkovi, r. 1808 přejal jej za 1500 zl. Cyril Franc, 1825 Cyril Zöger, 1835 (v ceně 520 zl.) Bartoloměj Tiitura, 1836 vdova po témž Anna Tiťurová, 1839 Josef a Magdalena Pařízkovi, 1840 (za 660 zl.) Pavel Prát, 1858 (za 1500 zl.) Viktorin Horáček, 1875 dědil jeho syn Tomáš Horáček, po němž dědil r. 1929 syn Jan Horáček.

Č. 123. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Václav Burian, r. Josef Kalus, 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 51 zl.) Josef Kalus, 1820 (1 světnice) Vendelín Hovězák. Josef Kalus postoupil na poč. 19. st. podsedek svému synovi Jiřímu Kalusovi, pak držel usedlost Vendelín Hovězák, od r. 1821 (v ceně 1000 zl.) Antonín Hajda, od 1821 Martin Procházka, od 1830 Josef Gruza, který prodal r. 1872 podsedek Janu Hiclovi z č. 19 a sám se odstěhoval do Monastyrky u Proskurova na Ukrajině. R. 1905 koupil usedlost

ve veřejné dražbě František Prát z č. 32, po němž dědil r. 1939 jeho syn František Prát.

Č. 124. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Ferdinand Richter, 1775 Jiří Jurinek, 1788 (3 jitro polí s výnosem 27 zl.) František Jurinek, 1820 (1 světnice) Antonín Hlávka. Podle gruntní knihy postoupil r. 1820 za 1000 zl. Matěj Bayer podsedek Antonínu Hlávkovi, r. 1821 převzal jej za 2500 zl. Martin Hovězák, 1832 jeho syn František Hovězák, 1846 dědila v ceně 500 zl. jeho dcera Anna, provdaná za Ondřeje Procházku, 1859 jejich syn Jan Procházka, 1879 za 100 zl. Ondřej Procházka. R. 1888 dědila usedlost vdova Marianna Procházková, 1906 dědil dům s částí pozemků její syn Josef Procházka a r. 1933 Josefův syn Josef Procházka.

Č. 125. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Josef Bezdeček, 1775 Jakub Horáček, 1788 (9 jiter pozemků s výnosem 81 zl.) Antonín Keller, 1820 (1 světnice) Jan Čermák. Podle gruntní knihy Juliana, vdova po Antonínu Junkovi, prodala r. 1806 podsedek za 600 zl. Janu Schüllerovi, pak nabyl podsedek za 2000 zl. Jan Bednářík, dále Jan Čermák z Němčiček, 1806 jeho syn Jan Čermák, 1836 Janův syn František Čermák, r. 1848 Františkův syn František Čermák ml. R. 1878 dědil podsedek Františkův syn František Čermák, r. 1905 dům s částí pozemků jeho nezletilý syn František Čermák.

Č. 126. Domek na obecním držel 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 12 zl.) Florian Krčmař, 1820 (2 světnice) byla to obecní pastouška.

Č. 127. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Martin Hanušek, 1775 Matouš Horáček st. (držel i jiný grunt), 1788 neuváděno, 1820 (1 světnice) Josef Stojan.

Č. 128. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Pavel Pohanka, 1775 vdova Staňková, 1777 Jan Nejedlík (měl i jiný grunt), 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 11 zl.) Pavel Malíšek, 1820 byl to presúz.

Č. 129. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Martin Komosný, 1775 Jan Nejedlík ml., 1788 (1 jitro pozemků s výn. 9 zl.) Josef Benda, 1820 (1 světnice) Jan Kocmánek.

Č. 130. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Ondra Klimovský, 1775 Jan Komosný (držel i jiný grunt), 1788 (2 jitra

pozemků s výnosem 22 zl.) Filip Novák, 1820 (1 světnice) František Krejčířík.

Č. 131. Domek bez polí na domin. půdě držel r. 1749 a 1765 Jiří Šidlák, 1775 Josef Skácel, 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 6 zl.) týž, 1820 (1 světnice) Václav Flesner.

Č. 132. Domek bez polí na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Jan Živný, 1775 a 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 37 zl.) Martin Machač, 1820 (1 světnice) Josef Buchňák.

Č. 133. Domek bez polí na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Fabián Burian, 1775 Matěj Stangel, 1777 Jan Špitálník, 1788 se neuvádí, r. 1820 (1 světnice) vdova Přibylová.

Č. 134. Domek bez polí na dominik. půdě držel r. 1820 (1 světnice) František Ledvina.

Č. 135. Domek bez polí na dominik. půdě držel r. 1788 (4 jitra pozemků s výnosem 40 zl.) Matěj Vrána, 1820 (1 světnice) vdova Vránová.

Č. 136. Mlýn se připomíná již v r. 1610 (viz Dějiny) a býval vrchností pronajímán. R. 1788 (22 jiter pozemků s výnosem 196 zl.) držel mlýn Matěj Vrána, mlynář, kdežto č. 136b držel jako výměnek (necelé jitro pozemků s výnosem 3 zl.) Jan Herman. R. 1808 držela mlýn Kateřina, vdova po Františku Svobodovi (mlýn měl 3 světnice a komoru), 1820 její syn Florian Svoboda, který měl s vrchností soud o vodu; při prohrál, zadlužil se a prodal r. 1837 mlýn za 12.675 zl. Josefu Elsnerovi. Dne 4. ledna 1839 mlýn vyhořel a Elsner prodal mlýn vrchnosti, která mlýn zrušila a přeložila tok potoka do nižšího místa, aby bylo umožněno vysušení rybníků. Stavení bylo rozebráno a zbytky odklizeny; poslední zbytky bývalého skladiště, kde byla zřízena palírna (na levém břehu potoka vedle nynějšího mostu), byly odklizeny kolem r. 1881.

Č. 137. R. 1820 (2 světnice a 1 komora) byla tu panská rybárna.

Č. 138. Domek na dominik. pozemku držel r. 1749 a 1765 František Hodes, 1775 a 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zl.) Pavel Hodes, r. 1820 (1 světnice) Pavel Hodes.

Č. 139. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Matěj Kovařík, 1775 Martin Procházka, 1788 není uvedeno, 1820 (1 světnice) Tomáš Dančura.

Č. 140. Domek na dominik. půdě držel r. 1749 a 1765 Jiří Bě-

havka, 1775 Jiří Melichar, 1788 neuvedeno, 1820 (1 světnice, 1 jítra pozemků s výnosem 40 zl.) Pavel Malíšek.

Č. 141. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Pavel Jílek, 1775 vdova Nespálková, 1788 (5 jiter pozemků s výnosem 51 zl.) Pavel Podaný, 1820 (1 světnice) Pavel Podaný. Podle gruntovní knihy postoupil Pavel Podaný r. 1808 podsedek svému synovi Josefу Podanému, po němž dědil r. 1820 syn Pavel Podaný. R. 1844 drželi podsedek manželé Josef a Terezie Jusovi. Po Terezii dědil r. 1856 (v ceně 840 zl.) její synovec Vincenc Šeda, 1892 syn posledního František Šeda a r. 1940 dcera Františkova Františka, provdaná za Václava Štambachra.

Č. 142. Podsedek s 2 měř. polí držel r. 1749 Jiří Gajdošek, 1765 Jan Bednařík, 1775 Tomáš Dvořák, 1788 (4 jitra pozemků s výnosem 31 zl.) Libor Pavelka a r. 1820 (1 světnice) Josef Korotvička. Podle gruntovní knihy dědil r. 1802 podsedek v ceně 300 zl. po Kateřině, dceři Libora Pavelky, její manžel Josef Korotvička, 1842 dědila podsedek v ceně 500 zl. jeho dcera, provdaná za Josefa Podeště z Bořetic. R. 1881 dědil usedlost její syn Josef Podeště a r. 1922 pozůstalé děti.

Č. 143. Bývalý svobodný dvůr (viz při dějinách obce) držel r. 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 153 zl.) Matouš Gemsa. V domě byla panská hospoda »U hnědého lva«. Na konci 18. stol. byl dvůr prodán Karlu Musilovi, ale při dvoře bylo již jen 22 jiter 103 sáhy polí, 1130 sáhů zahrady, 2 jitra 1258 sáhů luk, bednárna (naproti), dva sklepy a chalupa č. 301. R. 1808 držela hostinec vdova po Karlovi Terezie Musilová (hostinec byl poschoďový, měl 5 světnic a komoru), od r. 1853 František Musil, od r. 1873 Terezie Arnoštka Musilová, která prodala r. 1883 hostinec s příslušenstvím za 8000 zl. Karlovi a Barboře Vladíkovým z Brna. Karel Vladík prodal r. 1905 hostinec Matěji Kalvodovi ze Žatčan, který tu zřídil koksový mlýn.

Č. 144. Čtvrtlán s 31 měř. polí a 5 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Jakub Krmíček, 1775 a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 140 zl.) Martin Jelínek, 1820 (1 světnice) Matěj Jelínek. Gruntovní kniha udává majitele: od r. 1808 Martin Jelínek, pak jeho syn Matěj Jelínek, od r. 1808 Juliana, vdova po Matěji Jelínkovi. R. 1828 dědil její syn Matěj Jelínek, r. 1844 jeho syn Josef Jelínek, jenž zemřel r. 1888 bezdětek. Příbuzní se rozdělili o pole a

dům prodali Tomáši Domanskému z Vídně, jenž r. 1893 zaměnil dům s Janem Hrabalem za dům č. 47. Hrabal zaměnil r. 1922 dům Františku Bajerovi za domek č. 518 a r. 1940 koupil dům František Peter z č. 145.

Č. 145. Čtvrtlán s 31 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Pavel Ben-
da, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 151 zl.) Tomáš Bed-
nařík, panský porybný (proto byl roboty prostý), 1820 (1 světnice)
Martin Procinger. Podle gruntovní knihy zdědil r. 1798 čtvrtlán
po otci Tomášovi v ceně 1000 zl. Jiří Bednařík, pak Josef Pro-
cinger, dále Martin Procinger, 1823 jeho manželka Kateřina Pro-
cingrová (v ceně 500 zl.), 1850 její syn Jan Procinger. R. 1876
koupil čtvrtlán Antonín Nešpor z Hrušek, jenž prodal r. 1884
usedlost manželům Jiřímu a Rosalii Kynickým z č. 52. Ti prodali
r. 1899 dům bez polí Františku Petrovi (pocházel z Dolních Ra-
kous), po němž dědil r. 1925 jeho syn František Peter.

Č. 146. Püllán s 62⁶/8 měř. držel r. 1749 a 1765 Jan Sochůrek,
1775 Ondřej Kalus, 1788 (31 jiter pozemků s výnosem 272 zl.) Jo-
sef Procházka, jenž prodal r. 1792 püllán za 400 zl. Františku Olej-
níkovi, po němž opět dědil jeho syn Jan Olejník. R. 1820 (2 svět-
nice a 2 komory) držel grunt Jan Hodes, od r. 1821 (cena 3990 zl.)
Pavel Urbančík, pak Josef Král, od 1824 Michal Prudek z Rakvic
a ten předal r. 1830 usedlost v ceně 800 zl. své dceři, která se
provdala za Josefa Rozinku z Horních Bojanovic. R. 1859 byl půl-
lán rozdělen ve dva čtvrtlány, čtvrtlán s budovami obdržel syn
Josefův Pavel Rozinka, kdežto čtvrtlán bez budov dcera, která se
provdala za Jurasa do Bořetic. R. 1886 držela čtvrtlán Pavlova
dcera Mariána, provdaná za Františka Michnu z č. 164. R. 1890
koupil dům bez polí František Veverka z č. 39 a r. 1933 dědil
jeho syn Josef Veverka.

Č. 147. Čtvrtlán s 32 měř. polí držel r. 1749 Josef Paška, 1765
a 1775 Jakub Sedláček, panský vrátný (proto byl roboty prostý),
1788 (17 jiter pozemků s výnosem 167 zl.) Filip Krejčířík, po němž
dědil r. 1808 grunt v ceně 2000 zl. jeho syn Jakub Krejčířík, dále
ujal jej (r. 1820 2 světnice a komora) Jakub Buchta, 1820 Martin
Šulc, 1822 Jakub Tučka, 1823 (cena 2200 zl.) Martin Štefka, po
němž dědil r. 1828 usedlost syn Antonín Štefka, který ji prodal
opět Antonínu Hyclovi. Týž předal r. 1839 čtvrtlán v ceně 550 zl.
synovi Antonínu Hyclovi, po němž dědil r. 1882 usedlost (ne však

již celou) syn Jan Hycl. R. 1920 dědil dům syn posledního František Hycl.

Č. 148. Čtvrtlán s 347/8 měř. držela r. 1749 a 1765 vdova Horáčková, 1775 a 1788 (23 jiter pozemků s výnosem 213 zl.) Matěj Horáček, po němž dědil čtvrtlán v ceně 1000 zl. r. 1789 jeho syn Jan Horáček (r. 1820 1 světnice a 2 komory), 1823 dědil Janův syn Jakub Horáček, 1827 Jakubův bratr Matěj Horáček, 1837 Matějův syn František Horáček. R. 1889 dědil usedlost s částí pozemků jeho syn Josef Horáček, jenž předal r. 1908 dům své dceři Marii, provdané za Josefa Práta z č. 111. R. 1932 dědil dům jejich syn Josef Prát.

Č. 149. Čtvrtlán s 33 měř. držel r. 1749 Jan Sochůrek, 1765 Martin Daniel a Josef Hrstka, 1775 Jan Foukal, 1788 (19 jiter pozemků s výnosem 175 zl.) Jiřík Čechák, jenž 1802 prodal čtvrtlán za 1000 zl. Antonínu Kolářovi, od r. 1820 (1 světnice) držel grunt Filip Popovský z Bořetic, 1837 jeho syn Filip Popovský, od r. 1858 (cena 2495 zl.) Jan Vala. R. 1865 dědil syn posledního Jan Vala, ale r. 1867 koupil v dražbě tuto usedlost Šimon Aškenes z Podivína. R. 1868 koupil dům bez polí Martin Štefka z č. 231 pro svoji dceru Eleonoru, která se provdala za Matěje Kalusa z č. 160. Kalus prodal r. 1872 dům bez polí Pavlu Strakovi (z Kožušic u Bučovic) a odstěhoval se do Ruska, kde společně s Martinem Štefkou z č. 231, Matějem Kalusem z č. 149, Františkem Štefkou z č. 38, Janem Štefkou z č. 163, Jakubem Hlávkou z č. 175 a Josefem Gruzou z č. 123 zakoupil velkostatek v Monastyrce u Proskurova na Ukrajině ve výměře 9000 desjatin polností a lesů (jejich potomci pozbily majetek za ruské revoluce). R. 1912 dědil dům Pavlův syn Karel Straka.

Č. 150. Čtvrtlán s 35 měř. polí držel r. 1749 Jiří Gajdošek, 1765 Václav Dvořák a Jiří Charvát, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 150 zl.) Jakub Dančura, po němž dědil r. 1802 jeho syn Tomáš Dančura (r. 1820 2 světnice a komora), r. 1841 dědil Tomášův syn Tomáš Dančura, od r. 1853 (cena 3500 zl.) držel grunt Václav Sadílek z Velkých Bílovic, po němž dědil r. 1868 grunt syn František Sadílek. Týž prodal r. 1884 čtvrtlán Albertu Singerovi a vystěhoval se do Ruska. Singer prodal r. 1893 dům bez polí Františku Závorkovi a ten r. 1904 Josefce Hromkové z Čej-

kovic. Po smrti Josefky Hromkové koupili r. 1934 dům Josef Cyprián ml. a jeho švagr Josef Sládek v společné užívání.

Č. 151. Čtvrtlán s 33 měř. polí a 5 měř. vinohradu držel r. 1749 a 1765 Jakub Pilich, 1775 Jan Pilich, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 156 zl.) František Procházka, r. 1820 (1 světnice) Antonín Hajda. Podle gruntovní knihy Jan Pilich prodal r. 1787 čtvrtlán Františku Procházkovi, po němž držel grunt nejprve Benedikt Hodinář a pak (v ceně 3.900 zl.) Martin Jakubec, od r. 1820 držel grunt v ceně 2.150 zl. Antonín Hajda, od 1821 Vendelín Hovězák, od r. 1826 Bartoň Krmíček, od r. 1852 (za 1.400 zl.) Martin Krmíček, od 1861 (za 3.200 zl.) Alžběta Šafaříková, manželka učitele, od r. 1877 Josefa Šafaříková, manželka Eduarda Šafaříka, od r. 1878 František Matzenauer. Roku 1904 koupil dům bez polí Tomáš Švela z Brumovic, od něhož koupil r. 1908 dům T. Flodr z Bludiny pro svoji dceru, manželku učitele Eduarda Berky. Roku 1909 koupil dům Karel Hložánek, okresní cestmistr z Hustopeče, který prodal jej roku 1924 Albíně Hrubé.

Č. 152. Čtvrtlán s 34 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matouš Malíšek, 1775 Jakub Folíř, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 154 zl.) Jakub Dudek, 1820 (1 světnice) František Benda. Podle gruntovní knihy dědil r. 1802 grunt Martin Folíř, od r. 1821 držel jej v ceně 800 zl. František Benda, od 1827 Ignác Formánek, od 1827 (za 560 zlatých) Josef Šimík, od 1845 Jakub a Vincencie Šimíkovi, r. 1873 zdědil čtvrtlán v ceně 2.000 zl. jejich synovec Jan Štambacher (rod pocházel z Mor. Žížkova č. 50, kam se přistěhoval z panství drnholického; rod se psal původně Steinbacher). Roku 1898 dědil usedlost jeho syn František Štambacher a 1910 vdova po něm Marie, později provdaná za Michala Kalužíka z č. 517. R. 1927 dědil její syn František Štambacher.

Č. 153. Fara. V novější době byli faráři: Karel Zelinka z Tišnova (od září 1870 do 20. února 1873), Antonín Němec (od 5. června 1873 do 3. května 1875, odešel do Hodonína), Bartoloměj Špatina z Pačlavic (od 8. srpna 1875 do 15. listopadu 1902, kdy odešel na odpočinek, bydlil pak v Pavlovicích a zemřel 17. září 1904), Josef Hanák z Lulče (od 23. února 1903 do 27. října 1910, kdy zemřel při kněžské konferenci, jsa náhle raněn mrtvici), Tomáš Pekař z Ořechova u Uher. Brodu (od 28. února 1911 do 27.

dubna 1917, kdy zemřel v zemské nemocnici v Brně) a nyní dp. Josef Süssmayer z Třebíče (od 1. září 1917).

Č. 154. Čtvrtlán s 35 měř. polí a 5 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Pavel Hladík, 1775 a 1788 (22 jiter pozemků s výnosem 212 zl.) Jiří Melichar, r. 1820 (2 světnice a 1 komora) František Petrášek. Podle gruntovní knihy dědil grunt r. 1802 po Jiřím Melicharově jeho syn František Melichar a pak (v ceně 1.000 zl.) jeho syn Ondřej Melichar. R. 1872 dědil Ondřejův syn Isidor Melichar, jenž prodal r. 1892 dům bez polí Janovi Veverkovi z č. 39. R. 1919 dědil dům jeho syn Martin Veverka a 1939 vdova po posledním Františku Veverková.

Č. 155. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Václav Vaněček, 1775 a 1788 (19 jiter pozemků s výnosem 170 zl.) Josef Šesták, 1820 (1 světnice) Pavel Holub. Podle gruntovní knihy vyženil r. 1784 grunt sňatkem s Kateřinou, dcerou po neb. Jakubu Šestákovi, Bernard Malíšek, pak dědil (v ceně 2.000 zl.) jeho syn Josef Malíšek, 1826 (v ceně 600 zl.) Josefův syn Josef Malíšek. R. 1887 dědil usedlost s částí pozemků jeho syn Pavel Malíšek a r. 1926 Pavlův syn Josef Malíšek.

Č. 156. Čtvrtlán s $35\frac{1}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Martin Melichar, 1775 a 1788 (18 jiter pozemků s výnosem 177 zl.) Jiří Kynický, 1820 (1 světnice) Bartoloměj Kynický. Podle gruntovní knihy prodala vrchnost r. 1773 tento grunt Jiřímu Kynickému, po němž dědil r. 1808 syn Bartoloměj Kynický, r. 1835 dědil grunt v ceně 600 zl. syn posledního František Kynický a r. 1870 (v ceně 1.500 zl.) Marianna Kynická, vdova po Františkovi, která se provdala za Jakubce do Bořetic. Po její smrti koupil dům bez polí Jan Svozil a r. 1924 dědil usedlost jeho syn Stanislav Svozil.

Č. 157. Půllán s $60\frac{5}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Tičura, 1775 a 1788 (30 jiter pozemků s výnosem 261 zl.) Tomáš Máchal, 1820 (1 světnice a 2 komory) Václav Máchal. Podle gruntovní knihy dědil půllán před r. 1775 po své manželce Anně Tomáš Máchal, r. 1819 (v ceně 1.000 zl.) jeho syn Václav Máchal, r. 1850 (v ceně 1.000 zl.) byl rozdělen půllán ve dva čtvrtlány mezi dcery Václavovy, první čtvrtlán s č. 157 obdržela Mariána Máchalová, provdaná za Petra Šedu z Němčíček, druhý Petronila, provdaná za Františka Hrabala z č. 47. Čtvrtlán č. 157 dědil po Mariáně Šedové její syn Petr Šeda, r. 1916 vdova po Petrovi Anna Šedová,

která se provdala za Tomáše Veverku z č. 22. R. 1936 nabyl čtvrtlán synovec poslední Bohumil Foukal, než jen s částí pozemků.

Č. 158. Půllán s $65\frac{4}{8}$ měř. držel r. 1749 a ještě 1788 (30 jiter pozemků s výnosem 330 zl.) Josef Lebloch. Podle gruntovní knihy vrchnost prodala r. 1771 půllán za 38 zl. (to znamená, že půllán nebyl zakoupený) Josefu Leblochovi, po němž dědil r. 1808 (cena 3.000 zl.) jeho syn Antonín Lebloch (r. 1820 byly zde 2 světnice a 2 komory). R. 1827 dědil Antonínův syn Václav Lebloch, r. 1870 (v ceně 4.000 zl.) Václavův syn Josef Lebloch. R. 1888 koupil dům bez polí Martin Kostrhún, po němž dědil r. 1924 syn Jos. Kostrhún.

Č. 159. Čtvrtlán s 30 měř. polí a 7 měř. vinohradů držela r. 1749 vdova Krmíčková a r. 1765 její syn Václav Krmíček. R. 1775 se uvádí na gruntě Václav Bulík, který měl asi vdovu po Vávrovi, neboť r. 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 142 zl.) držel čtvrtlán opět Vávrův syn Václav Krmíček. R. 1820 dědila usedlost v ceně 1950 zl. dcera, provdaná za Filipa Bendu z Němcíček. R. 1829 dědila usedlost v ceně 600 zl. jejich dcera Terezie Bendová, provданá za Jana Průčka z Kobylí (dům měl tehdy 2 světnice a komoru). R. 1868 dědil jejich syn Jan Průček a po něm r. 1889 jeho sestra Františka Průčková a r. 1899 druhá sestra Terezie, provdaná za Františka Bendu z Dubicka u Olomouce (bydlel pak v Pavlovcích na odpočinku). R. 1927 dědila jejich dcera Anežka, manželka Amose Harnacha, rodáka z Vysokého Mýta a nadučitele na odpočinku.

Č. 160. Čtvrtlán s 31 měř. polí držela r. 1749 a 1765 vdova Krusová, 1775 Josef Procházka, 1788 (24 jiter pozemků s výnosem 224 zlatých) Josef Bučnák. R. 1803 přejal po Ondřeji Kalusovi grunt jeho syn Martin Kalus (r. 1820 1 světnice a 2 komory), r. 1828 dědila Martinova manželka Veronika Kalusová, 1832 (v ceně 600 zlatých) její syn Tomáš Kalus, r. 1876 dědil usedlost s polovicí pozemků Tomášův syn Tomáš Kalus, jenž prodal r. 1884 dům bez polí Rosalii Jelínkové, provdané Horákové v Rakvicích, kdežto pole koupil Albert Singer. Kalus se odstěhoval na Ukrajinu. Rosalie Horáková prodala r. 1888 dům Jakubu Horáčkovi z č. 406 a sama se vystěhovala do Charvátska. Horáček prodal r. 1892 dům Tomáši Domanskému a vystěhoval se do Bořetic. Domanský zaměnil r. 1893 dům Josefově Šťavíkovi za č. 179. Po Josefu Šťavíkovi

dědil r. 1898 dům jeho syn Josef Šťavík a po posledním r. 1934 jeho syn Josef Šťavík.

Č. 161. Čtvrtlán s 30 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Klimovský, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 156 zl.) Matěj Krmíček. Josef Gruza prodal r. 1795 čtvrtlán za 550 zl. Václavovi Červenému (r. 1820 byly tu 2 světnice a 1 komora), po němž dědil r. 1830 jeho syn Václav Červený. Po Václavovi dědil r. 1867 jeho syn Jan Červený, r. 1906 dcera posledního Ludmila, provdaná za Františka Bendu z č. 173. R. 1926 dědila grunt jejich dcera Ludmila, provdaná za Josefa Práta z č. 32.

Č. 162. Obecní domek, původně půllán. R. 1820 (2 světnice a 1 komora) byl tu obecní šenk. Domek byl stále roboty prostý.

Č. 163. Čtvrtlán s 34 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Vavřinec Valouch, r. 1775 a 1788 (19 jiter pozemků s výnosem 161 zl.) Jan Kynický, po němž dědil téhož roku syn Jan Kynický. R. 1808 přejal grunt v ceně 2.000 zl. Janův syn František Kynický (r. 1820 1 světnice), po němž dědila r. 1824 jeho manželka Jenovefa Kynická. R. 1853 přejala grunt v ceně 2.000 zl. dcera Jenovefy Anna, provdaná za Františka Kalužíka, jenž se přistěhoval z Mor. Žižkova č. 34. R. 1859 koupil dům v dražbě Jan Štefka, kdežto Kalužík se odstěhoval do Boleradic. Štefka prodal r. 1872 usedlost s částí pozemků Martinu Veverkovi z č. 184, ostatní pole pak koupil Josef Benda z č. 113 (Štefka se odstěhoval na Ukrajinu). R. 1889 dědil dům Martinův syn František Veverka. R. 1904 koupil usedlost František Kalužík z č. 168 a r. 1935 dědil jeho syn Josef Kalužík.

Č. 164. Půllán s 64 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jan Přibyl, 1775 Bernart Procházka a 1788 (34 jiter pozemků s výnosem 306 zl.) jeho syn Vavřinec Procházka. Jan Putrlík prodal r. 1807 půllán za 1.430 zl. Matěji Otýpkovi, dále jej postupně drželi Matěj Prudek, Jan Putrlík, Pavel Skoumal, František Osička (r. 1820 1 světnice), od 1821 (v ceně 3.400 zl.) Josef Šikorovský, 1822 Matyáš Kostrhún z Mor. Nové Vsi, jenž zaměnil usedlost r. 1833 Apolonii Zegerové za č. 165. Táž prodala r. 1834 půllán Martinu Michnovi z Vrbice. R. 1850 byl půllán v ceně 1575 zl. rozdělen mezi dva syny Martinovy, Matěje a Martina Michnu. R. 1897 dědil dům s částí pozemků Matějův syn Martin Michna, jenž prodal r. 1902 usedlost Janu Dostoupilovi z č. 177.

Č. 165. Půllán s $55\frac{1}{8}$ měř. držel r. 1749 a ještě 1775 Matěj Štancl, který platil za roboty (ale po jeho smrti se mělo z gruntu robotovati), 1788 (26 jiter pozemků s výnosem 243 zl.) Filip Illčík, který prodal r. 1797 půllán za 300 zl. Janu Krčkovi. Dále držel grunt Tomáš Suchánek, pak Jan Zöger (1820 1 světnice). Vdova po Janu Apolonie Zögerová zaměnila r. 1833 usedlost Matyáši Kostrhúnovi za č. 164. R. 1841 rozdělen byl půllán mezi syny Matyášovy Josefa (čtvrtlán č. 165) a Matyáše Kostrhúny (poslední měl č. 320). R. 1859 koupil usedlost Cyril Nešpor z Hrušek, po němž dědil r. 1879 dům s částí polí syn Cyril Nešpor. Po Cyrilovi dědil r. 1934 syn Cyril Nešpor, který zaměnil r. 1937 usedlost Františku Foukalovi za č. 553.

Č. 166. Čtvrtlán s $33\frac{3}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Tomáš Přibyl, 1775 a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 147 zl.) Josef Přibyl; po Josefу Přibylovi dědil r. 1803 grunt v ceně 400 zl. Jiří Přibyl (r. 1820 byla tu 1 světnice), 1826 (v ceně 1.500 zl.) jeho syn Antonín Přibyl, 1834 František Kynický, 1835 Fabián Melichar, 1836 Tomáš Veselý, 1843 (v ceně 1.500 zl.) Josef Foukal, 1854 Kateřina Foukalová, vdova po Josefу, která se r. 1858 provdala za Antonína Kučerku z Turovic. R. 1891 dědil dům s částí pozemků jejich syn Josef Kučerka.

Č. 167. Čtvrtlán s $33\frac{1}{8}$ měř. polí držel r. 1749 Václav Přibyl, 1765 a ještě 1788 (15 jiter pozemků s výnosem 141 zl.) Jan Přibyl, po němž dědil r. 1795 grunt v ceně 400 zl. jeho syn Václav Přibyl, 1819 (v ceně 1.000 zl.) Václavův syn Tomáš Přibyl, 1849 (v ceně 1.200 zl.) Tomášův syn Václav Přibyl. R. 1889 dědil usedlost Václavův syn František Přibyl.

Č. 168. Čtvrtlán s $33\frac{7}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Václav Perný, 1775 Jakub Perný, 1775 a 1788 (43 jitro pozemků s výnosem 420 zl.) Jan Putrlík. V gruntovní knize je č. 168 přeškrtnuto a opraveno na 106. Po Janu Putrlíkovi dědil r. 1802 jeho syn Jan Putrlík, 1826 v ceně 3.000 zl. Josef Smýkal (1820 2 světnice a 2 komory), 1827 Jan Dostoupil, 1837 (v ceně 600 zl.) jeho syn František Dostoupil, 1869 syn posledního František Dostoupil ml., 1875 jeho manželka Magdalena Dostoupilová. Táž prodala r. 1876 dům bez polí Michalu Kalužíkovi, jenž vlastnil čtvrtlán polí od půllánu č. 28; sama pak se přestěhovala na č. 44, jejž zdědila. R. 1896

dědil dům s částí polí Michalův syn Jakub Kalužík a r. 1939 syn posledního Jan Kalužík.

Č. 169. Domek na dominikální půdě s 2 měř. vinohradů držel r. 1749 a ještě 1775 Jan Putrlík (byl i s potomstvem osvobozen od robot za roční plat 3 zl.). Později byl domek vojenskou strážnicí a náležel obci (r. 1820 byly zde 4 světnice a 1 komora). Obec prodala r. 1816 stavení č. 169 a za 250 zl. Janu Putrlíkovi, r. 1828 přejal domek v ceně 300 zl. Jan Dostoupil z č. 168, 1859 Veronika Dostoupilová, r. 1877 Václav Kocmánek, obuvník, 1878 Apolonie Kocmánková, r. 1879 H. Fiala, obchodník, 1880 Růžena Fialová, 1882 Lazar a Johana Kišovi, r. 1918 jejich dcera Rosa Kišová. R. 1923 koupil domek Mikuláš Hlávka, jenž r. 1929 předal domek svému otci Františku Hlávkovi. R. 1930 koupila rozpadlý domek, který překážel frekvenci, obec a dala jej zbořiti.

Domek č. 169b prodala r. 1816 obec za 250 zl. Mikuláši Horáčkovi, po němž dědil r. 1881 Martin Horáček, r. 1882 Apolonie Horáčková. R. 1882 koupil jej Lazar a Johana Kišovi, načež domek sdílel osud č. 169.

Č. 170. Domek na dominikální půdě s 3 měř. vinohradů držela r. 1749 a 1765 vdova Rozsypalová, 1775 František Sokol, jenž držel ještě jinou usedlost, r. 1820 (1 světnice) byla tu obecní strážnice. Obec prodala r. 1865 domek Václavu Bálkovi z č. 225, jenž vlastnil čtvrtlán pole od půllánu č. 171. R. 1892 dědil jeho syn Jaroslav Bálka, jenž r. 1908 prodal dům svému bratru Františku Bálkovi.

Č. 171. Půllán s 64 měř. polí a 4 měř. vinohradů držel r. 1749 a 1765 Jakub Prudil, 1775 Václav Stangl, 1788 (30 jiter pozemků s výnosem 268 zl.) vdova Stanglová. Po Kateřině, vdově po Tomáši Bálkovi, dědil r. 1802 půllán v ceně 600 zl. její syn Josef Bálka a po posledním jeho syn Josef Bálka (r. 1820 2 světnice a 2 komory). R. 1849 byl půllán rozdělen ve dva čtvrtlány mezi syny Josefový, čtvrtlán s budovou dědil František Bálka, čtvrtlán bez budovy jeho bratr Václav Bálka, který bydlel na č. 225. Čtvrtlán č. 171 dědil Františkův syn František Bálka, jenž prodal r. 1898 dům bez polí Pavlovi Procházkovi, po kterém dědil r. 1919 jeho syn Josef Procházka.

Č. 172. Čtvrtlán s 36 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Václav Kynický, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 156 zl.) Václav

Prát (byl r. 1775 rychtářem a proto prostým roboty); Johanka Valterová prodala r. 1797 čtvrtlán za 600 zl. Bartoloměji Novákovi (r. 1820 2 světnice a 1 komora), po němž dědila r. 1831 vdova Rosalie Nováková. Táž se provdala r. 1833 za Ignáce Formánka. R. 1837 koupil usedlost Jakub Blažek z Velkých Bílovic, po němž dědil r. 1870 usedlost syn Václav Blažek. R. 1914 koupil dům bez polí Jan Horáček.

Č. 173. Půllán s $64 \frac{4}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jiří Novák, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 156 zl.) Jan Melichar. Po Martinu Melicharově dědil r. 1802 půllán v ceně 2.000 zl. jeho syn Jan Melichar, pak (v ceně 8.000 zl.) Karel Hodinář, který přišel odněkud z Hané (r. 1820 1 světnice) a po něm r. 1828 jeho syn Martin Hodinář. R. 1862 byl půllán rozdělen ve dva čtvrtlány mezi jeho dcery; první díl s domem obdržela Veronika, provdaná za Jiřího Benda z Němčiček, druhý Marie, provdaná za Martina Korčáka z č. 24. R. 1905 dědil usedlost syn Veroniky Jan Benda, r. 1922 syn Janův František Benda a po jeho smrti r. 1939 nezletilé děti.

Č. 174. Čtvrtlán s $35 \frac{1}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jakub Hrstka, 1775 a 1788 (33 jiter pozemků s výnosem 140 zl.) Antonín Friedel, jenž r. 1799 prodal čtvrtlán za 200 zl. Františku Smiřickému (r. 1820 2 světnice a 2 komory). R. 1828 dědil Františkův syn František Smiřický, po němž dědila r. 1849 usedlost v ceně 1.000 zl. jeho dcera provdaná za Tomáše Švástu z Rakvic. R. 1892 dědil syn posledního Tomáš Švásta, jenž r. 1901 prodal dům Josefu Veverkovi z č. 39 a sám se vystěhoval do Bořetic.

Č. 175. Půllán s 55 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jiří Kunický, 1775 a 1788 (33 jiter pozemků s výnosem 295 zl.) Jakub Klimovský. Po Michalu Prokšovi dědil r. 1799 grunt v ceně 1.000 zl. jeho syn Jan Prokeš (r. 1820 2 světnice a 1 komora), 1821 Antonín Hlávka. R. 1848 byl půllán rozdělen ve dva čtvrtlány mezi syny Antonínovy, čtvrtlán s domem obdržel Jakub Hlávka, druhý čtvrtlán Martin Hlávka, jenž bydlel na č. 13. Jakub Hlávka prodal r. 1872 usedlost Františku Tesárkovi, panskému adjunktu a sám se vystěhoval do Monastýrky na Ukrajině. R. 1891 koupil dům s dílem polí v exekuční dražbě Jan Broskva z Boleradic, ale prodal jej 1901 Vilému a Pavlíně Machálkovým z Malínek u Bučovic. Machálek prodal r. 1910 dům bez polí Františku Jánskému z č. 201

a vystěhoval se do Selešovic. Jánský předal r. 1923 dům synovi Františku Jánskému.

Č. 176. Čtvrtlán s 36 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jakub Kunický, 1775 a 1788 (18 jiter pozemků s výnosem 165 zl.) Tomáš Kunický (byl panským porybným a proto byl volným roboty). Po Tomáši Kunickém r. 1801 dědil čtvrtlán v ceně 476 zl. jeho syn Josef Kunický. Od r. 1824 držel grunt Vincenc Svoboda, 1835 Florián Svoboda, 1839 (v ceně 666 zl.) Josef Dostoupil, 1848 Terezie Dostoupilová, která se provdala za Šafaříka do Staroviček a prodala r. 1868 usedlost Šimonu Aškenesovi z Podivína. Týž prodal r. 1870 dům Václavu Kurdíkovi, jenž měl čtvrtlán polí od č. 39. Po Václavovi dědil r. 1910 jeho syn Antonín Kurdík, jenž prodal r. 1938 dům bez polí za 85.000 K Janu Veveřkovi z č. 146.

Č. 177. Čtvrtlán s $34\frac{4}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matouš Smiřický. R. 1808 přejal grunt v ceně 2.000 zl. jeho zeť Jan Dostoupil, 1841 (v ceně 800 zl.) Jakub Dostoupil, syn Janův, 1864 Jakub Dostoupil, syn předešlého, 1866 bratr Jakubův Jan Dostoupil. R. 1904 zdědil usedlost Janův syn Jakub Dostoupil. Rod Dostoupilův pochází ze Staroviček. R. 1820 byly v domku 2 světnice a 2 komory.

Č. 178. Čtvrtlán s $34\frac{4}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Mikuláš Kvasnička, 1775 Martin Hádlík, 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 155 zl.) Ondřej Hádlík. R. 1802 dědil po Martinu Hádlíkovi čtvrtlán Tomáš Kalus (1820 1 světnice), r. 1832 přejali grunt v ceně 660 zl. František a Anna Valouškovi, 1853 v ceně 2.000 zl. Josef a Františka Nešporovi (pocházeli asi z Hrušek), 1854 (v ceně 3.360 zlatých) jejich dcera Kateřina Nešporová, 1855 (v ceně 3.680 zl.) František a Veronika Bařinovi z Vrbice, 1868 Kašpar Domanský z Podivína. R. 1869 koupili usedlost v dražbě za 2.200 zl. manželé Václav a Terezie Horáčkovi z č. 15, kteří ji předali r. 1870 synovi Janu Horáčkovi. R. 1888 koupil čtvrtlán v dražbě Tomáš Domaninský, syn Kašparův z Vídně (Wien). Týž prodal r. 1899 usedlost Arnoldu Weissovi, po němž r. 1909 dědil jeho syn Arnold Weiss.

Č. 179. Čtvrtlán s $32\frac{1}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jiří Sesták, 1775 a 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 166 zl.) František Sokol, po němž dědil r. 1803 jeho syn Josef Sokol, 1808 v ceně 3000 zl. Josefův syn Martin Sokol, pak Martinova sestra Kateřina Sokolová, která se provdala za Matěje Černého z Velkých Bílovic

(dům měl 2 světnice a komoru). Černí se tu udrželi do r. 1871, kdy dům koupil Josef Šťavík z Kobylí (Černý se vystěhoval do Bílovic). Týž zaměnil r. 1893 dům za č. 160 Tomáši Domanskému. R. 1898 koupili dům manželé Arnold a Cecilie Weisssovi, od nichž koupil r. 1904 dům Jan Štikarovský, obchodník z Popic (Poppitz).

Č. 180. Čtvrtlán s 33 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Jiří Imrich, 1775 Vavřinec Forejt a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 128 zl.) Jan Forejt. Po posledním dědil r. 1805 grunt v ceně 2000 zl. jeho syn Vavřinec Forejt (1820 uveden v matrice výnosu pozemkové daně majitel Jakub Ondráš, manžel vdovy po Vavřincovi, 2 světnice a 1 komora), r. 1831 dědil syn Vavřincův Jan Forejt, 1858 dědili manželé František (syn Janův) a Terezie Forejtovi. R. 1878 koupili usedlost manželé Matěj a Petronila Pospíšilovi z Rakvic, r. 1879 Martin Buchta, jenž r. 1880 předal dům s částí polí svému synu Janu Buchtovi, po němž dědil r. 1920 jeho syn Jan Buchta.

Č. 181. Čtvrtlán s 36²/8 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Josef Šubrt, 1775 a 1788 (16 jiter pozemků s výnosem 147 zl.) Martin Surman, po Martinu Surmanovi zdědil r. 1802 grunt v ceně 1000 zl. jeho syn Matouš Surman (1820 1 světnice). Po Matoušovi dědil r. 1832 jeho syn František Surman, 1866 (v ceně 2000 zl.) jeho syn Josef Surman. R. 1925 zdědila dům s částí pozemků Josefova dcera Julianá, provdaná za Martina Michnu z č. 164, a po ní r. 1940 její syn Pavel Michna.

Č. 182. Čtvrtlán s 33 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Matěj Šesták, 1775 Vavřinec Foukal (byl vrátným v zámku a proto volným od roboty), 1788 (17 jiter pozemků s výnosem 157 zl.) Pavel Buchta. Jan Nejedlík prodal r. 1792 čtvrtlán za 300 zl. Janu Maršílkovi, po němž dědil r. 1821 jeho syn Jan Marzálek (1820 1 světnice), 1859 koupili usedlost Pavel a Veronika Prátovi a 1859 Jan Hajda z Němčiček, jenž se přiženil do Pavlovic, vzav si Magdalenu, dceru Čecha z č. 20. R. 1866 zdědila usedlost jeho nezletilá dcera Mariána Hajdová, později provdaná za Jakuba Pláteníka z č. 34. Pláteník prodal r. 1890 dům bez polí Martinu Lacinovi a sám si zakoupil dům č. 186 bez polí. Martin Lacina předal r. 1938 dům svému synu Karlu Lacinovi.

Č. 183. Čtvrtlán s 33²/8 měř. polí držel r. 1749 a 1765 Vavřinec Pluhal, 1775 Štěpán Koláček, 1788 (14 jiter pozemků s výnosem 124 zl.) Antonín Herzog, neboť čtvrtlán zdědila r. 1787 jeho man-

želka Terezie. R. 1826 přejal čtvrtlán Antonínův syn Jakub Herzog (1820 1 světnice), 1833 (v ceně 715 zl.) Kateřina, manželka Václava Hainische, panského hajného. R. 1865 dědila usedlost jejich dcera, provdaná za Jana Ryšavého z Vojkovic, která prodala r. 1869 čtvrtlán za 5000 zl. Michalu a Kateřině Prajkovým z Kobylí. R. 1904 dědil dům s částí polí jejich syn Tomáš Prajka.

Č. 184. Čtvrtlán s $34\frac{3}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 Martin Kalus, 1775 Tomáš Perný (tehdy byl fojtíkem a proto prostým roboty), který prodal r. 1785 grunt (s 18 jitry pozemků s výnosem 174 zl.) za 1000 zl. Janu Tičurovi (r. 1820 1 světnice), po němž dědil r. 1823 jeho syn Václav Tičura. R. 1829 koupil čtvrtlán za 600 zl. Jan Veverka z Velkých Bílovic, po němž dědila r. 1889 dům s částí pozemků dcera Kateřina Veverková. Ta předala r. 1897 usedlost dceři po svém bratru Janovi Veverkovi z č. 39 Kateřině Veverkové.

Č. 185. Čtvrtlán s 33 měř. polí držela r. 1749 vdova Kadlčíková, 1765 Bartoloměj Kadlčík, 1775 a 1788 (17 jitry pozemků s výnosem 147 zl.) Matouš Horáček ml., po němž dědil r. 1802 grunt v ceně 423 zl. jeho syn Tomáš Horáček (r. 1820 1 světnice a 2 komory), r. 1828 vdova po Tomášovi Marianna Horáčková, 1848 (v ceně 1067 zl.) její syn Tomáš Horáček. R. 1872 dědil dům s částí pozemků Tomášův syn Jan Horáček a po posledním r. 1914 jeho syn Josef Horáček.

Č. 186. Čtvrtlán s $35\frac{1}{8}$ měř. držel r. 1749 a 1765 Pavel Špitálný, 1775 Václav Licman, 1788 (15 jitry pozemků s výnosem 132 zl.) Antonín Zajíc, který prodal r. 1806 grunt za 560 zl. Janu Krmíčkovi, po němž dědil r. 1808 jeho syn Jakub Krmíček (r. 1820 2 světnice a 1 komora). R. 1814 dědila grunt vdova po Jakubovi Kateřina Krmíčková. R. 1828 dědil usedlost její syn Jakub Krmíček a r. 1856 Jakubův syn Josef Krmíček. R. 1890 koupil dům s částí pozemků v dražbě Mořic Aškenes (dům, 36 měřic pozemků, živý i mrtvý inventář, celá podzimní úroda i víno, vše bylo prodáno za pouhých 4467 zl.). Týž rok prodal Aškenes dům bez polí za 1800 zl. Jakubu Pláteníkovi, po němž dědil r. 1910 jeho syn František Pláteník.

Č. 187. Čtvrtlán s $34\frac{4}{8}$ měř. polí držel r. 1749 a 1765 František Imrich, 1775 a 1788 (16 jitry pozemků s výnosem 149 zl.) Josef Pokorný. Václav Hlivický prodal r. 1799 čtvrtlán za 1090 zl.

Václavu Hlávkovi. R. 1820 dědila usedlost Václavova dcera Marianna, provdaná za Jakuba Horáčka, r. 1842 dědil jejich syn František Horáček. Týž zemřel r. 1881 a nezanechal žádných potomků, dědicové prodali dům r. 1882 Františku Forejtníkovi z Němčiček a ten r. 1887 Mořici Aškenesovi, který tu zřídil zájezdný hostinec. R. 1911 koupil hostinec Martin Popelka z Třebíče a r. 1911 Stanislav Kocmánek.

Č. 188. R. 1820 (1 světnice), panské stavení, byt drába.

Č. 189. Domek. R. 1820 (1 světnice) Petr Vala.

Č. 190. Kovárna (za Svodnicí). R. 1788 bydlel zde Josef Blažka, r. 1808 byla kovárna majetkem Josefa Štuřáka (byly zde 2 světnice a komora), r. 1828 jeho syna Bartoloměje Štuřáka, rovněž kováře, r. 1861 Františka Závorky, kováře. R. 1872 koupil kovárnu v dražbě Jan Opršal, kovář z Rakvic, který prodal r. 1882 kovárnu pro jarní zátopy cukrovaru a vystavěl si novou kovárnu na č. 421. Cukrovar kovárnu zrušil a budova byla pak bydlištěm slovenských panských zemědělských dělníků (bačalanda). R. 1928 koupil stavení Arnold Weiss z č. 178.

Č. 191. Trkmanský mlýn. R. 1788 (10 jiter pozemků s výnosem 77 zl.) Josef Brázda. R. 1808 koupil Trkmanský mlýn od vrchnosti za 14.940 zl. Jakub Šiška (r. 1820 3 světnice a 1 komora), 1821 dědila vdova Barbora Šišková, později provdaná za Josefa Krmíčka. Podle jiných záznamů gruntovní knihy byl mlýn již na sklonku 18. st. majetkem Kornýslů, r. 1814 držel jej Eduard Kornýšl, r. 1828 jeho syn Josef Kornýšl. R. 1836 držela mlýn vdova po Josefově Barbora Kornýšlová, r. 1840 její syn Eduard Kornýšl, jenž r. 1848 po přeložení toku potoka neměl vody a proto prodal mlýn vrchnosti, která používala stavení za obydlí pro čeleď blízkého dvora. Nyní patří bývalý mlýn do obce rakvické a má domovní číslo 1.

Č. 192. Domek. R. 1820 (1 světnice) Martin Surman.

Č. 193. Domek. R. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 12 zl.) Martin Přibyl, 1820 (1 světnice) Václav Přibyl.

Č. 194. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zl.) Matouš Svoboda, 1820 (lisovna, 1 světnice a komora) Josef Foukal.

Č. 195. Domek. R. 1820 (1 světnice) Václav Horáček.

Č. 196. Domek. R. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 16 zl.) Martin Horáček, 1820 (2 světnice) Jiří Horáček.

- Č. 197. Domek. R. 1788 (2 jitra pozemků s výnosem 14 zl.) vdova Holoubková, 1820 (1 světnice a 1 komora) Kašpar Ševčík.
- Č. 198. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) vdova Krmíčková.
- Č. 199. Domek. R. 1788 Antonín Bayer, 1820 (1 světnice a 1 komora) Jan Matula, obecní kovář.
- Č. 200. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 7 zl.) Václav Olejník, 1820 (1 světnice a 1 komora) Bernart Malíšek.
- Č. 201. Domek. R. 1788 Petr Vala, 1820 (1 světnice a komora) Martin Procházka.
- Č. 202. Domek. R. 1820 (1 světnice) Matěj Komosný.
- Č. 203. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 9 zl.) Jan Jílek, 1820 (1 světnice a 1 komora) Kateřina Jílková.
- Č. 204. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 10 zl.) Jan Bubeník, 1820 (1 světnice a 1 komora) František Brada.
- Č. 205. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 5 zl.) Ondřej Procinger, 1820 (1 světnice a 1 komora) Martin Hodes.
- Č. 206. Domek. R. 1820 (2 světnice a 1 komora) Jiří Procházka.
- Č. 207. Domek. R. 1788 (1 jitro pozemků s výnosem 12 zl.), r. 1820 (1 světnice a 1 komora) Jan Sedňa.
- Č. 208. Domek. R. 1820 (1 světnice) Pavel Komosný.
- Č. 209. Domek. R. 1820 (1 světnice) vdova Krmíčková.
- Č. 210. Domek. R. 1820 (1 světnice) Tomáš Havránek.
- Č. 211. Domek (1 světnice a 1 komora) Tomáš Šesták.
- Č. 212. Domek (1 světnice) Bartoloměj Malíšek.
- Č. 213. Domek (1 světnice a komora) Josef Procházka.
- Č. 214. Domek (1 světnice) Václav Tureček.
- Č. 215. Domek (1 světnice a 1 komora) Jan Koplík.
- Č. 216. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Václav Hlávka.
- Č. 217. Domek. R. 1820 (1 světnice) Josef Hicl.
- Č. 218. Domek. R. 1820 (1 světnice) Kašpar Rek.
- Č. 219. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) vdova Holubová.
- Č. 220. Domek. R. 1820 (1 světnice) Jan Procinger.
- Č. 221. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Petr Bayer.
- Č. 222. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Tomáš Fintajsl.
- Č. 223. Domek. R. 1820 (obecní cihelna). Byla tehdy pustá.
- Č. 224. Domek. R. 1820 (1 světnice) Matěj Jelínek.
- Č. 225. Domek. R. 1820 (2 světnice a 1 komora) Jan Hromek.

Č. 226. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Josef Veselý.
Č. 227. Domek. R. 1820 (2 světnice) Matěj Horáček.
Č. 228. Domek. R. 1820 (1 světnice) Antonín Herzog.
Č. 229. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Jakub Šeda.
Č. 230. Domek. R. 1820 (1 světnice) Bartoloměj Olejník.
Č. 231. Domek. R. 1820 (1 světnice a 1 komora) Jan Mouček.
Č. 232. Domek. R. 1820 (2 světnice a 1 komora) Jakub Hejl.
Č. 233. Domek. R. 1820 (1 světnice) Matěj Jaňát.
Č. 300. Čtvrtlán povstal r. 1842 rozdělením gruntu č. 28. Ještě téhož roku koupil Michal Kalužík z Mor. Žižkova, po němž dědil r. 1866 syn Michal Kalužík, jenž prodal r. 1882 dům bez polí Tomáši Horáčkovi z č. 15 (sám bydlel pak na č. 168). Týž prodal r. 1888 dům Františku Pekáčovi z č. 12. R. 1890 koupil dům v dražbě Jan Horák z Boleradic, jenž jej r. 1909 zaměnil za dům č. 25 Marii Bálkové, která se pak provdala za Martina Martince z Kobylí.

Č. 320. Čtvrtlán povstal rozdělením půllánu č. 165. Jeho majitelem byl r. 1841 Matyáš Kostrhún, jenž r. 1850 předal polovinu polnosti mladšímu synovi Matyáši Kostrhúnovi. R. 1895 dědil usedlost Matyášův syn František Kostrhún a r. 1927 Františkův syn František Kostrhún.

XXII. Rejstřík jmenný. Sestavila Libuše Sváková.

- Anežka*, dcera knížete opavského, 17.
Aškenes, rod v Pavl., 84, 85, 95, 109, 117, 120.
- Bačák*, rod v Pavl., 54
z Bačic Dubňanský Dobiáš, 40.
- Bajer*, rod v Pavl., 108.
- Balaš*, rod v Pavl., 41, 42, 43, 44, 53, 54, 55, 67.
- Balík*, rod v Pavl., 101.
- Bálka*, rod v Pavl., 87, 88, 89, 90, 115, 122.
- z Bartoděj Ignác Bartodějský*, 57.
z Bartoděj Jiří Bartodějský, 57.
z Bartoděj Václav Bartodějský, 52.
z Bartoděj Václav Bernart Bartodějský, 53, 57.
z Bartoděj Františka Bartodějská, 57.
z Bartoděj Kateřina Bartodějská, 57.
- Bartoň*, rod v Pavl., 55.
- Bařina*, rod v Pavl., 84, 94, 101, 102, 117.
- Bauer Dr. Fr. Sal.*, biskup brněnský, 81.
- Bavory*, 34.
- Bayer*, rod v Pavl., 102, 105, 121.
- Bazal*, rod v Pavl., 99.
- Beck*, rod v Pavl., 98.
- Bednářík*, rod v Pavl., 96, 99, 105, 107, 108.
- Bedřiška hora*, 29, 42, 56, 61.
- Běhavka*, rod v Pavl., 69, 107.
- Bělehradský*, rod v Pavl., 41.
- Béňa*, rod v Pavl., 60.
- Benda*, rod v Pavl., 68, 83, 86, 90, 94, 96, 101, 102, 103, 105, 108, 110, 112, 113, 116.
- Benedikt*, rod v Pavl., 91, 97.
- Benešov* 85.
- Benkovic*, rod v Pavl., 69, 99.
- Berka*, rod v Pavl., 86, 110.
- Bezděk*, rod v Pavl., 68, 69, 97, 105.
- Beznosek*, rod v Pavl., 44, 54, 55, 60, 67.
- Běžek*, rod v Pavl., 100.
- Bílek*, rod v Pavl., 42, 60.
- z Bílovic Jan*, 55.
Bílovec (Wagstadt), 17, 28, 41.
- Bílovice Velké*, 88, 109, 116, 117, 118, 119.
- Bílský*, rod v Pavl., 67.
- Bílý*, rod v Pavl., 60.
- Bíza*, rod v Pavl., 96.
- Bláha*, rod v Pavl., 87.
- z Blankenheimu Anežka*, 16.
- Blažek Josef*, farář, 81.
- Blažek*, rod v Pavl., 116.
- Blažka*, rod v Pavl., 120.
- Blučina*, 110.
- Bočkaj Štěpán*, 28.
- Bojanovice* 29, 39, 60.
- Bojanovice Dolní*, 27, 77.
- Bojanovice Horní*, 9, 11, 26, 92, 108
- Bojanovští páni* 25, 26.
- Bojkovice*, 59.
- Bokar*, rod v Pavl., 45.
- Bolehradský*, rod v Pavl., 49, viz i Po-lehradský.
- Boleradice*, 11, 77, 90, 92, 96, 113, 116, 122.
- Bořetice*, 11, 24, 25, 32, 33, 38, 41, 58, 61, 74, 75, 76, 77, 85, 98, 107, 109, 111, 112, 116.
- z Boskovic Albrecht Černohorský*, 25.
- z Boskovic Ladislav* 24.
- z Boskovic Zuzana Černohorská*, 26.
- Bošany Velké*, 51.
- Božek*, rod v Pavl., 100.
- Brada*, rod v Pavl., 60, 70, 121.
- Brandl Vincenc*, historik, 10.
- Brantner*, rod v Pavl., 88.
- Brázda*, rod v Pavl., 120.
- Brettschneider*, ředitel, 10.
- Brněnsko*, úděl, 13.
- Brněnský kraj*, 57.
- Brno*, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 26, 39, 40, 42, 49, 50, 53, 55, 57, 59, 65, 74, 76, 77, 80, 107.
- Brno Staré*, 15, 16, 58.
- Brod Něm.*, 16.
- Broskva*, rod v Pavl., 116.
- Brumov*, 49, 51.

- Brumovice*, 19, 24, 27, 30, 57, 86, 110.
Brumovské panství, 49.
Brunšperk hora, 29.
Brychta, rod v Pavl., 69.
Břeclav (Lundenburg), 28, 32, 76.
Břeclavské panství, 28, 35, 36, 37.
Bříza, rod v Pavl., 42.
Bubeníček, rod v Pavl., 46.
Bubeník, rod v Pavl., 85, 121.
Buček, rod v Pavl., 41.
Bučňák, rod v Pavl., 112.
Buchňák, rod v Pavl., 106.
Buchta, rod v Pavl., 60, 86, 94, 102, 104, 108, 118.
Bukvice, 96.
Bulík, rod v Pavl., 44, 100, 102, 112.
Buntsch, rod v Pavl., 101.
Burian, rod v Pavl., 41, 68, 69, 104, 106.

Cavriani hrabě Kryštof, 64.
Ceisle, hora bojanovská, 25.
Cimburk, 22, 25.
z *Cimburka Jan*, 18.
z *Cimburka Ctibor Tovačovský*, 18.
Cîtaux, klášter, 13.
z *Cordonu* knězna Marie Antonie, 64.
Coufal, rod v Pavl., 67, 88, 92, 99.
Cumpl, rod v Pavl., 54.
Cvak, rod v Pavl., 94.
Cyprián, rod v Pavl., 86, 110.
Czobor hrabě Josef, 64.
Czobor hrabě Marek Adam, velmož uherský, 64.

Čáda, rod v Pavl., 87.
z *Čachtic* Jeremiáš Michálek, 43.
Čák Matouš Trenčanský, uherský velmož, 15.
Čapka, rod v Pavl., 39.
Čaple, rod v Pavl., 39, 41, 44.
Čech, rod v Pavl., 54, 68, 88, 118.
Čechák, rod v Pavl., 97, 109.
z *Čechočovic* Jiřík Čechočovský, 41, 42.
Čechtanzle, vinohrady, 61, 65.
z *Čechtina* Václav Hrubčický, 41.
Čechy, 12, 13, 15, 16, 21, 22, 39, 57, 85, 93.
Čejč, 27, 29, 29, 57, 76, 96, 102.
Čejkovice, 16, 64, 103, 109.
Čekal, rod v Pavl., 95.
Čermák, rod v Pavl., 98, 105.
Čermákovice, 39.
Černoch, rod v Pavl., 87.

Černý, rod v Pavl., 55, 60, 61, 82, 90, 92, 97, 103, 117, 118.
Červený, rod v Pavl., 90, 101, 102, 113.
Červinka I. L., archeolog, 8, 10.
Čestí bratří, 21, 33.
Číčovice, viz *Šakvice*, 17.
Čučka, rod v Pavl., 85, 101.
Čuha, rod v Pavl., 37, 43, 44.
Čupík Jan, farář, 59.

Damaštík, rod v Pavl., 60.
Dampierre, cís. generál, 32.
Dančura, rod v Pavl., 99, 106, 109.
Daniel, rod v Pavl., 68, 85, 86, 96, 104, 109.
Danhel, rod v Pavl., 69.
z *Dědíc* Milota, 14.
z *Dietrichštejna* Eleonora, 58.
z *Dietrichštejna* František, biskup olomoucký, 38.
Dívce (zaniklá ves), 19.
Divicko, 30.
Dobeš, rod v Pavl., 40.
Dobiáš, rod v Pavl., 91.
Dobšů, rod v Pavl., 54, 67.
Domanský, rod v Pavl., 83, 95, 108, 112, 117, 118.
Domenichini, italský malíř, 59.
Dorazil, rod v Pavl., 95.
Dostál, Dr. univ. profesor, 59.
Dostoupil, rod v Pavl., 94, 103, 113, 114, 115, 117.
Doubrava, jméno trati, 29, 30.
Doubravnice, 22.
Drahanovice, 39.
Drahanovský, rod v Hustopečích, 55.
Drahotušský, rod. v Pavl., 45.
Dražtík, rod v Pavl., 98.
Drnovský, rod v Pavl., 41.
Dřevohostice, 25.
Dřínka, rod v Pavl., 41, 44.
z *Dubé* a Lipého Ladislav Berka, 28, 29.
Dubicko u Olomouce, 112.
Dubňany, 19, 27, 30.
Dubňany Horní, 39.
Dudek, rod v Pavl., 110.
Dunajovice Horní, 25.
z *Dundy*, Waderborn Jan, 39.
Dvorský, rod v Pavl., 44, 49, 54, 69.
Dvořáček, rod v Pavl., 86.
Dvořák, rod v Pavl., 68, 69, 107, 109.
Dyje, 74, 80.

Edlmon Václav z Olomouce, 43.
Eisenberger Mikuláš, 37, 43.

- z *Eisenmostu* Boková Marie Žofie, 39,
 43.
 z *Eisenmostu* Kateřina, roz. Boková,
 39, 43.
Ejvanovský, rod v Pavl., 42.
Ellich, rod v Pavl., 90.
Elsner, rod v Pavl., 106.
 z *Erdödu* Barbora Palfy, 51.
 z *Erdödu* Eva, roz. Forgach, 43.
 z *Erdödu* Kateřina Palfy, 31, 41.
 z *Erdödu* Tomáš Palfy, 40.
 z *Erdödu* Eva, 51, 52.

Fejfar Jan, rod v Pavl., 42.
Felčarovský Dvůr, 36, 40.
Feldscherer, rod v Pavl., 43.
Ferdinand I., 26, 57.
Feyfar, rod v Pavl., 38, 44.
Fiala, rod v Pavl., 68, 69, 102, 115.
Filipec, rod v Pavl., 55, 68.
Filský, rod v Pavl., 55.
Fintajsl, rod v Pavl., 93, 121.
Flesner, rod v Pavl., 106.
Flodr, rod v Pavl., 110.
Folíř, rod v Pavl., 98, 110.
Forejt, rod v Pavl., 118.
Forejtník, rod v Pavl., 120.
Forgach, hrabě Mikuláš, 51.
Forgachová Eva, hraběnka, 37.
Forier, rod v Pavl., 55.
Formánek, rod v Pavl., 110, 116.
Foukal, rod v Pavl., 68, 69, 86, 88,
 91, 92, 93, 95, 98, 102, 109, 112,
 114, 118, 120.
Fourir, rod v Pavl., 55, 60, 69.
Franc, rod v Pavl., 60, 87, 92, 97, 103,
 104.
Francie, 96.
Francouzi, 80.
Frangipany Žofie, 51, 52.
Fridrich III., císař německý, 21.
Friedel, rod v Pavl., 116.
Fulnek, klášter, 17.
Fuxlejty, vinohrady, 25.

Gajdoš, rod v Pavl., 54, 55, 60.
Gajdošek, rod v Pavl., 55, 69, 107,
 109.
Galus, rod v Pavl., 95.
Gärtner Gottfried Kryštof, farář, 59.
 z *Gbelska* Jan Gbelský, 40.
Gemsa, rod v Pavl., 107.
 z *Ghymeše* Estera hraběnka Forga-
 chová, roz. Bošanka, 51.
 z *Ghymeše* Estera, dcera hr. Forga-
 chové, 51, 52.

Golejovský, viz z Oupolna.
Goliovský, viz z Oupolna.
Gracz, rod v Pavl., 45.
Gregor, rod v Pavl., 91.
 z *Grossendorfu* Grosová Maruše, 36,
 37.
 z *Grossendorfu* Burian Gross, 36, 43.
 z *Grossendorfu* Maruše Grošová, 43.
Gruza, rod v Pavl., 104, 109, 113.
 z *Gryslau* Mikuláš Gryzl, 43.
 z *Grýzlova* Gryzl Mikuláš, 37.
Guča, rod v Pavl., 87.

Hába, rod v Pavl., 102.
Hádlik, rod v Pavl., 69, 117.
Hadrián, císař římský, 9.
Hainisch, rod v Pavl., 119.
Hajda, rod v Pavl., 88, 104, 110, 118.
Hájek, rod v Pavl., 69, 86, 91, 99.
Halada, rod v Pavl., 94.
Haná, 116.
Hanáček, rod v Pavl., 32, 60.
Hanák, farář v Pavl., 110.
Hanák, rod v Pavl., 51, 54, 55, 69,
 85.
Hanke, rod v Pavl., 99.
Hantály, trať, 27, 38, 39, 62.
Hanušek, rod v Pavl., 69, 105.
 z *Harrachu* Alžběta, 28.
Harasko, 30.
 z *Harasova* Karel Hrzán, 64.
Harasy (zaniklá ves), 19.
Harašta, rod v Pavl., 55, 68.
Harnach, rod v Pavl., 112.
Haspivo, rod v Pavl., 49.
Havlík, rod v Pavl., 55.
Havlín, rod v Pavl., 86.
Havránek Václav, farář z Bolehradic,
 77.
Havránek, rod v Pavl., 68, 85, 121.
Hejl, rod v Pavl., 122.
Helfštějn, 17, 22, 26.
Hekl, rod v Pavl., 95.
Hereštík, rod v Pavl., 102.
Herman, rod v Pavl., 106.
Hertzig, farář zajecký, 75.
Herynek, rod v Pavl., 103.
Herzog, rod v Pavl., 118, 119, 122.
Hicl, rod v Pavl., 85, 88, 89, 90, 91,
 97, 99, 104, 108, 109, 121, viz
 i Hycl.
Hill, rod v Pavl., 66.
Hiršperky, hora, 26, 27, 37, 38, 39,
 40, 42, 43, 51, 55, 56, 60.
Hizina, rod v Pavl., 69, 85, viz i Hy-
 zyna.

- Hladík*, rod v Pavl., 53, 55, 60, 68, 111.
Hladík, J., archeolog, 10.
Hlavenčík, rod v Pavl., 55.
Hlavníček, rod v Pavl., 54, 67.
Hlávka, rod v Pavl., 87, 94, 105, 109, 115, 116, 120, 121.
Hlivický, rod v Pavl., 119.
Hložánek, rod v Pavl., 110.
Hodes, rod v Pavl., 69, 86, 102, 104, 106, 108, 121.
Hodinář, rod v Pavl., 88, 89, 110, 116.
Hodonín, 11, 24, 27, 27, 29, 32, 38, 41, 42, 50, 57, 58, 59, 64, 74, 79, 80, 84, 85, 110.
Hodonské panství, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 36, 40, 41, 50, 57, 58, 59, 64.
Hofer, rod v Pavl., 55.
Hofman, rod v Pavl., 68, 103.
Holásková, rod v Pavl., 70.
Holič, 15, 64.
Hollan, rod v Pavl., 79.
Holoubek, rod v Pavl., 121.
z *Holoubka*, páni, 17.
Holštýnská vévodkyně Marie Alžběta, 64.
Holub, rod v Pavl., 99, 111, 121.
Homola, rod v Pavl., 70, 88.
Honzů, rod v Pavl., 55, 68.
Hora Kutná, 15.
Horáček, rod v Pavl., 60, 67, 68, 69, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 94, 95, 96, 98, 102, 103, 104, 105, 109, 112, 115, 116, 117, 119, 120, 122.
Horák, rod v Pavl., 54, 55, 60, 67, 68, 69, 90, 112, 122.
Horálek, rod v Pavl., 87.
Hornák, rod v Pavl., 53, 55, 60, 67, 69.
Horňanský, rod v Pavl., 82.
Horní rybník, 50, 80.
Pod Horním rybníkem, svobodný mlýn, 40.
Horný, rod v Pavl., 86.
Hostěrádky, 36.
Hovězák, rod v Pavl., 85, 102, 105, 110.
Hovorany, 27.
Hovorov (Hovorany), 29.
Hrabal, rod v Pavl., 85, 95, 108, 111.
Hradiště Uherské, 86.
z *Hradce* Anna, 14.
z *Hradce* Eliška, 17.
Hradil, rod v Pavl., 68, 87.
Hranice, 22, 31.
Hrbáček, rod v Pavl., 45, 46, 49, 54, 60, 68.
Hrdina, rod v Pavl., 69.
Hromek, rod v Pavl., 109, 121.
Hrstka, rod v Pavl., 67, 68, 96, 98, 104, 109, 116.
Hrubý, rod v Pavl., 110.
Hrušky, 108, 114, 117.
z *Hrušova*, Hrušovský Albrecht, 37, 43.
Hrušovany, 50.
Hrušovský dvůr, 43.
Hřebačka, 88.
Hubáček, rod v Pavl., 101.
Hubálík, rod v Pavl., 69.
Huber, rod v Pavl., 87.
Hulinský, rod v Pavl., 37, 43, 49.
Huntela, rod v Pavl., 60.
Hunterla, rod v Pavl., 56.
Hus Jan, 17.
Husák, rod v Pavl., 86, 89.
Husina, rod v Pavl., 55.
Hustopeče (Auspitz), 51, 74, 76, 77, 110.
Hýbl, rod v Pavl., 103.
Hyel, rod v Pavl., 68, 85, 109, viz i *Hicl*.
Hyzina, rod v Pavl., 101, viz i *Hizina*.
Hyzinka, rod v Pavl. 69.
Chalupa, rod v Pavl., 100.
Champagne, kraj ve Francii, 13.
Charvát, rod v Pavl., 38, 44, 60, 69, 86, 109.
Charváti, 27.
Charvátsko, 41, 112.
Chrlický, rod v Pavl., 44, 47.
Chudina, rod v Pavl., 44, 45, 46, 47.
Chytrík, rod v Pavl., 54.
Ilčík, rod v Pavl., 89, 114.
z *Illyezházy* Marie, 51, 52.
z *Illyezházu* Illyezházy Štěpán, 28, 29, 41, 42, 60.
Imrich, rod v Pavl., 49, 67, 118, 119.
Imrichovič, rod v Pavl., 54.
Imrichovský, rod v Pavl., 68.
Ištvan, rod v Pavl., 44, 45, 49.
Ivančice, 20, 26, 29.
Jaborník, rod v Pavl., 101.
Jakubec, rod v Bořeticích, 111.
Jakubec, rod v Pavl., 110.
Jamaštík Jurman, 55.
Jan, opat žďárský, 19.
Jan XXI., papež, 13.

- Jaňát*, rod v Pavl., 122.
Janiček, rod v Pavl., 42.
Janka, rod v Pavl., 92.
Jankerle, rod v Pavl., 100.
Janošek, rod v Pavl., 93, 94.
Janoška, rod v Pavl., 93.
Jánský, rod v Pavl., 116, 117.
Janulík, rod v Pavl., 84.
Jarohněvice, 27, 30.
Jasinov u Letovic, 86.
Jašek, rod v Pavl., 99, 104.
Jednota bratrská, 20, 28.
Jelínek, rod v Pavl., 83, 85, 92, 95,
104, 107, 112, 121.
Jemnice, 24.
Jeřábek, rod v Pavl., 41, 54.
Jesenice, 38.
Jetelina, rod v Pavl., 93.
Jičín Nový (Neutitschein), 17.
Jičín Starý (Alttitschein), 17.
Jílek, rod v Pavl., 44, 53, 55, 67, 69,
94, 107, 121.
Josef II., císař římský, 64, 73.
Junek, rod v Pavl., 105.
Juras, rod v Bořeticích, 108.
Jurinek, rod v Pavl., 105.
Jus, rod v Pavl., 107.
Jusa, rod v Pavl., 91.
Kačbal, rod v Pavl., 37, 41, 43.
Kadlčík, rod v Pavl., 67, 86, 119.
Kafka, rod v Pavl., 96.
Kajdoš, rod v Pavl., 69.
Kalašin Martin, farář v Pavl., 33.
Kalous, rod v Pavl., 101.
Kalus, rod v Pavl., 67, 68, 69, 87, 90,
96, 98, 99, 102, 104, 108, 109, 112,
117, 119.
Kalužík, rod v Pavl., 83, 110, 113, 114,
115, 122.
Kalvoda, rod v Pavl., 40, 107.
Kamenice hora, 61.
Káňa, rod v Pavl., 68, 69, 92, 93.
Kapansko, 29, 30.
Kapřiště, jméno trati, 29.
Karas, rod v Pavl., 67, 91.
Karel I., císař římský, 65.
Karlín, 16.
Karlový, rod v Pavl., 45.
Karlů (Karlový), rod v Pavl., 44, 46,
47, 49.
Karousek, rod v Pavl., 60.
Kasaný, rod v Pavl., 95.
Kašpar, rod v Pavl., 86.
Kaštan, rod v Pavl., 67, 90.
Kázaný, rod v Pavl., 69.
Keller, rod v Pavl., 69, 105.
Kermendy, rod v Pavl., 60.
Kinský, rod v Pavl., 68, 69, 90, 98.
Kiš, rod v Pavl., 115.
Klemeš, rod v Pavl., 95.
Klimkovice (Königsberg) 17.
Klimkovský, rod v Pavl., 68, 69, 95,
99, 100, 105, 113, 116.
Kloboucko, 7.
Kloboucký, rod v Pavl., 49, 55, 68.
Kloboučky, zaniklá ves, 19.
Kmenta, rod v Pavl., 54, 55, 67, 69.
Kněždub, 37.
Kobylí, 13, 19, 20, 23, 24, 27, 28, 29,
41, 57, 58, 64, 74, 75, 76, 93, 112,
118, 119, 122.
Kobylské jezero, 74.
Kobylský potok, 77, 80.
Kocmánek, rod v Pavl., 90, 101, 105,
115, 120.
Kočí, rod v Pavl., 87.
Kohout, rod v Pavl., 87.
Koláček, rod v Pavl., 85, 118.
Kolář, rod v Pavl., 45, 60, 109.
Komárovský, rod v Pavl., 38.
Komosný Jiří, farář, 59.
Komosný, rod v Pavl., 67, 69, 87, 88,
105, 121.
z Koněpas Beneš mladší, *Krčma*, 41,
43.
z Koněpas Jan starší, 41.
Kopinský Stanislav, rytíř a děkan,
58, 59.
Koplík, rod v Pavl., 93, 97, 121.
Korčák, rod v Pavl., 89, 103, 116.
Kornýšl, rod v Pavl., 120.
z Korostkova Anna, 40.
Korotvička, rod v Pavl., 107.
Korutanský Jindřich, král český, 15.
Koryčany, 22.
Koryn, rod v Pavl., 53.
Kostelecký, rod v Pavl., 84.
Kostice, 92.
Kostický, rod v Pavl., 45, 49, 54, 68.
Kostlák, rod v Pavl., 38, 44.
Kostrhun, rod v Pavl., 91, 112, 113,
114, 122.
Kot, rod v Pavl., 85.
Kotníř, rod v Pavl., 70.
Koudelka, rybník, 75.
Koukal, rod v Pavl., 55, 67.
Kovář, rod v Pavl., 42, 45, 60.
Kovařík, rod v Pavl., 69, 106.
Kozlík, rod v Pavl., 100.
Kožušice u Bučovic, 10.
Krajina, vinohrad, 27, 38, 39, 60, 61,
62.

- z *Krajku*, Kateřina Krajířka, 27.
Král, rod v Pavl., 108.
Kraus, měšťan z Brna, 55.
 z *Kravař Anežka*, 17.
 z *Kravař Beneš III.*, 17.
 z *Kravař Benešek*, 17, 18.
 z *Kravař Drslav*, 17.
 z *Kravař Eliška*, 20.
 z *Kravař Jan III.*, 17.
 z *Kravař Jan VI.*, 17, 18.
 z *Kravař Jan Jičínský*, 17.
Krček, rod v Pavl., 90, 114.
Krčka, rod v Pavl., 68, 69, 84, 93, 97.
Krčma, rod v Pavl., 78.
Krčmář, rod v Pavl., 99, 115.
Krčmovský dvůr, 40.
Krejčí, rod v Pavl., 49, 95.
Krejčířík, rod v Pavl., 91, 92, 100, 106, 108.
Kreutziger z Podivína, 55.
Krevty, hora, 61, 120, 121.
Krmíček, rod v Pavl., 68, 69, 91, 92, 97, 107, 110, 112, 113, 119.
Krnáček Petr Frant., první administrátor fary, 59.
Kroměřížko, 86.
Kroupa, rod v Pavl., 97.
Krumlov Mor. (Mährisch Kromau) 12, 14, 16, 17, 18, 24, 39, 59.
Krumlovské panství, 26.
Krumlovští páni, 26.
Krumvíř, 27, 30, 57.
Krus, rod v Pavl., 112.
Krusta, rod v Pavl., 68.
Křenovský, rod v Pavl., 44.
Křídlovice České (Böhmisches Grillovitz), 40.
Kříkava, rod v Pavl., 68, 101.
 z *Kříkosína Marta Kříkovská*, 40.
 z *Křížanova Eliška*, dcera Přibyslava, 12.
 z *Křížanova Eufemie*, dcera Přibyslava, 12, 13.
 z *Křížanova Přibyslav*, 12.
 z *Křížanova Zdislava*, dcera Přibyslava, 12.
Křížovac v Istrii, 101.
Kubík, rod v Pavl., 86.
Kučera, rod v Pavl., 69.
Kučerka, rod v Pavl., 103, 114.
Kučka, rod v Pavl., 101.
Kudláček, rod v Pavl., 68, 101.
Kukla, vinohrad, 61.
Kukvice, dvůr, 25, 41. (Nyní Josefov u Hodonína).
Kulhavý, rod v Pavl., 49.
 z *Kuna*, čes. bratr, 33.
Kunhuta Štaufská, manželka Václava I., 12.
Kunický, rod v Pavl., 67, 87, 98, 116, 117.
Kuničky 29, 30.
Kunigeldar Michal, měšťan brněnský, 9.
Kunštát, 2.
 z *Kunštátu Hecht Kuna*, 13, 24.
 z *Kunštátu páni*, 14.
Kupka, rod v Pavl., 60.
Kurdějov (Gurdau), 11, 19, 24, 25, 27, 29, 74, 75, 76.
Kurdík, rod v Pavl., 85, 93, 117.
Kurzweil Bernart, farář v Pavl., 59.
Kvasice, 50.
Kvasnička, rod v Pavl., 54, 55, 60, 67, 88, 117.
Kyjov, 59, 99.
Kynický, rod v Pavl., 90, 97, 101, 102, 108, 111, 113, 114, 115.
Lacek, rod v Pavl., 53, 69.
Lacina, rod v Pavl., 118.
Ladislav, král český, 19.
 z *Landštejna Vilém*, 16.
Landštýn (Landstejn), 16.
Lašan, rod v Pavl., 44.
Laštůvka, rod v Pavl., 86.
Lebloch, rod v Pavl., 44, 67, 73, 79, 83, 88, 89, 99, 112.
Lednice (Eisgrub), 76.
Ledvina, rod v Pavl., 106.
Lechošovský, rod v Pavl., 25.
Lemberka Havel, 12.
 z *Lesenné Jan Lesenný* 28.
 z *Lesenné Jeroným Lesenný*, 32, 39.
Lesenovský vinohrad, 39.
Letovice, 86.
Levý, rod v Pavl., 53.
Licman, rod v Pavl., 119.
 z *Liechtenštejna Jan Adam*, 40.
 z *Liechtenštejna Jan Adam Ondřej*, 64.
 z *Liechtenštejna Marie Antonie*, 58, 59, 64, 78.
 z *Liechtenštejna páni*, 34.
 z *Lichtenburku Smil*, 12.
Linhart, opat, 20.
Linec (Linz), 50.
Linstály, hora, 29.
Linzberk, hora, 40, 42, 43.
 z *Lipého Blažena*, 25.
 z *Lipého Bohunka*, 24.
 z *Lipého Čeněk*, 25, 26, 27.

- z Lipého Čeněk I., 16.
 z Lipého Jan., 24, 25, 26, 33, 62.
 z Lipého Jan I., 16.
 z Lipého Jan IV., 27.
 z Lipého Jindřich 18, 24, 25.
 z Lipého Jindřich I., 14, 15, 16.
 z Lipého Jindřich II., 16.
 z Lipého Jindřich III., 16.
 z Lipého Jindřich IV., 16.
 z Lipého Jindřich VIII., 19, 20.
 z Lipého Jindřich IX., 21.
 z Lipého Johanka, 25.
 z Lipého Klára, 17.
 z Lipého Ludmila, 25.
 z Lipého páni, 19, 36.
 z Lipého Pertold, 18, 19, 25, 26.
 z Lipého Pertold I., 16.
 z Lipého Pertold III., 19.
 z Lipého Pertold IV., 20, 21.
 z Lipého Vilém, 25, 26.
Lipnice, hrad, 16.
Liptov, 38.
Lisman, rod v Pavl., 69.
Lítal, rod v Pavl., 55, 68.
Líznar, rod v Pavl., 86, 97.
Lizmperky, hora, 46, 55, 56, 61, 65.
Logal, rod v Pavl., 101.
 z Lomnice, Magdalena, 24.
Lorenc, rod v Pavl., 68, 94, 98.
Lossmann, rod v Pavl., 99.
Lotrinský František Štěpán, císař římský, 64.
Louka, hrad, 22.
Louky Dolní (jméno trati), 39.
Louky Horní (jméno trati) 39.
Loyder, rod v Pavl., 69.
Lucemburský Jan, král český, 14, 15, 16.
 z *Ludanic* Václav, 24, 26.
Luháčovice, 85.
Lukáš, rod v Pavl., 68.
Luleč, 110.
Lunda, rod v Pavl., 90.
Lutonský, rod v Pavl., 85.
 z *Luttenberka* Švajnbek Jan, 43.
 z *Luttenberka* Švajnbek Zachariáš, 37, 38, 43.
Lužice, 27, 29.
Lvík, rod v Pavl., 54.
Macků, rod v Pavl., 44.
Mach, rod v Pavl., 44, 69.
Macháč, rod v Pavl., 67, 70.
Macháč, rod v Němčíčkách, 96.
Macháček, rod v Pavl., 54, 60.
Máchal, rod v Pavl., 103, 111.
Machálek, rod v Pavl., 116.
Machů, rod v Pavl., 44, 55, 68.
Maka, rod v Pavl., 38.
Makarius, rod v Pavl., 88.
Malinky u Bučovic, 116.
Malíšek, rod v Pavl., 68, 69, 97, 98, 102, 103, 107, 110, 111, 121.
Maloška, rod v Pavl., 42.
Marie Terezie, císařovna, 64, 65, 71, 73.
Mark Aurel, císař římský, 9.
Markel, rod v Pavl., 85, 110.
Marzálek, rod v Pavl., 69, 91, 99, 118.
Martinec, rod v Pavl., 122.
Máslo, rod v Pavl., 36.
Maška K. J., archeolog, 9, 10.
Matula, rod v Pavl., 42, 121.
Matyáš, král uherský, 20, 21.
Matys z Hustopečí, 55.
Matzenauer, rod v Pavl., 110.
Mauric, rod v Pavl., 99.
Maxa, rod v Pavl., 54.
Maxmilián I., císař, 21.
Mazůrek, rod v Pavl., 86, 87.
Meinzl, rod v Pavl., 100.
Mejdlička, rod v Pavl., 69.
Melichar, rod v Pavl., 44, 54, 67, 73, 98, 101, 103, 104, 107, 111, 114, 116.
Meziříčí Veleké, zámek, 21.
Mezí Bartl z Olomouce, 43.
Mídruček z Hustopečí, 55.
Michal, rod v Pavl., 101.
Michna, rod v Pavl., 94, 108, 113, 118.
Mika, rod v Pavl., 47.
Mikulášek, rod v Pavl., 90.
Mikulčice, viz Mlýny Nové.
Mikulica, rod v Pavl., 83, 93.
Mikulov (Nikolsburg), 76.
Mikulovsko, 34.
Mikulovské panství, 32, 35.
Mille, rod v Pavl., 98.
Milon, rod v Pavl., 99, 101.
Minařík, rod v Pavl., 99, 100, 104.
 z *Minkwitzburgu* Zuzana Minkwitzová, 28.
Mitlík, rod v Pavl., 69.
Mittelsbergen, hora, 29.
Mládek, rod v Pavl., 45.
Mlynář, rod v Pavl., 39.
Mlýny Nové (Neumühl), 17, 32, 80.
 z *Modrštuku*. Švábská Maruše, 39.
Mokroňovsko, 30.
Mokrý, rod v Pavl., 44, 54, 68.
Monastýrka u Proskurova v Podolí, 93, 96, 104, 109, 116.

- Montrochier*, hrabata, 50.
Morava, země, 9, 13, 16, 18, 19, 21,
 22, 26, 32, 34, 48, 50, 66, 73.
Moravec z Rakvic, 55.
Moravské markrabství, 51, 52.
Moravští stavové, 31.
Morkůvky, 27, 30, 57, 86.
Mouček, rod v Pavl., 122.
Musil, rod v Pavl., 40, 97, 107.
Mutěnice, 27, 30, 41.
Mutěnické hory, 30.
Muzikant, rod v Pavl., 55.
Münster, 34.
Myslivec, rod v Pavl., 55.
Mýto Vysoké, 112.

Nad zahradami (jméno trati), 38.
Nad zahradami (vinohrad), 39.
Nadzahradská hora, 37, 56, 58, 60, 65.
 z *Náchodska* Jindřich Březnický, 25.
Náměšť nad Oslavou, 40.
Napajedla, 50.
Neděle, rod v Pavl., 54, 68.
Nedodržal, rod v Pavl., 44.
Nedoma, rod v Pavl., 103.
Nehoda, rod v Pavl., 95.
Nejedlík, rod v Pavl., 68, 70, 94, 96,
 105, 118.
Nejedlý, rod v Pavl., 42, 44, 55, 60,
 69.
Nejrač, rod v Pavl., 60.
Neleda, rod v Pavl., 55, 60.
Němčický rybník, 75.
Němčičky, 9, 24, 25, 27, 31, 37, 59,
 74, 75, 76, 77, 88, 92, 102, 105, 111,
 112, 116, 118, 120.
Němčičky Horní, 30.
Němčicko, 42, 58.
Němec, farář, 110.
Němec, rod v Pavl., 45.
Německo, 33, 34.
Němeček, rod v Pavl., 53, 69, 103.
Nepomuky, klášter, 13.
Nespálek, rod v Pavl., 107.
Nešpor, rod v Pavl., 95, 108, 114, 117.
Netopil, rod v Pavl., 102.
Niederbergen, hora, 29.
Nivka, rod v Pavl., 69.
Nizozemí, 34.
Nosian, rod v Pavl., 95.
Nosislav, 22.
Novák Frant., učitel, 7.
Novák, rod v Pavl., 67, 69, 97, 116.
Nová Ves Mor., 88, 113.

Nové Mlýny, (Neumühl), 18.
Novokřtěnci (habáni), 33, 34, 35, 43.
Novosady, 29, 37, 38, 42, 43, 56, 61,
 65.
Novotný, rod v Pavl., 69, 99.
Nykle, 43.

Oberbergen, hora, 29.
 z *Obramovic* a Kukvic Jan Čejka,
 Kukvice (nyní Josefov), 32.
 z *Obřan* Anežka, 14.
 z *Obřan* Boček, 12, 13.
 z *Obřan* Boček II., 14.
 z *Obřan* Heralt, 12.
 z *Obřan* Heralt, 14.
 z *Obřan* Mikula, 13.
 z *Obřan* páni, 14.
 z *Obřan* Smil, I., 14.
 z *Obřan* Smil II., 14, 16.
Obřany, 12.
 z *Olbramovic* Leopold hrabě Čejka,
 80.
Olejník, rod v Pavl., 68, 69, 91, 92,
 97, 101, 104, 108, 121, 122.
Olomouc, 29, 49, 50.
Ondráš, rod v Pavl., 68, 94, 118.
Ondřej L., král uherský, 9.
Opavsko, 17, 38.
 z *Oppersdorfu* hrabě Bedřich, 57, 58,
 59, 61, 64.
Opršal, rod v Pavl. 92, 120.
Orthogon, rod v Pavl., 44.
Ořechov u Uher. Brodu, 110.
Osička, rod v Pavl., 113.
Ostrice (Ostrovce), jméno trati, 38.
Otaslavice, 52.
Otava, rod v Pavl. 69, 102.
Other, rod v Pavl., 69.
Otnice, 46.
Otrokovice, 50.
Otýpka, rod v Pavl., 96, 113.
 z *Oupolna* Goliovský Jan, 36, 37, 43.
 z *Oupolna* Goliovský Jiřík, 37, 43, 54,
 68.
 za *Ouzskýma* (jméno trati), 39.
Ovesňák, rod v Pavl., 100.

Pačlavice, 110.
Pagáč, rod v Pavl., 38.
Paleček, rod v Pavl., 60.
 z *Palfy Erdödy* Kateřina, 28, 29.
Pardubice (zámek), 22.
Pařízek, rod v Pavl., 104.

- Pařízek*, rod v Němčicích, 55.
Paška, rod v Pavl., 108.
Pavelka, rod v Pavl., 107.
Pavlík, rod v Pavl., 98.
Pavlov, 92.
Pavlovice (Paulowitz) Dolní, 38.
Pavlovice (Paulowitz) Horní, 38.
Pavlovický Josef, pseudonym Josefa Blažka, 81.
Pavlovičky, 82.
Pavlovský rybník, 65, 75.
Pegáč, rod v Pavl., 41, 44.
Pekáč, rod v Pavl., 44, 86, 122.
Pekár, rod v Pavl., 45, 62.
Pekár, farář v Pavl., 110.
Pěknička, rod v Pavl., 44.
Pěkný, rod v Pavl., 54, 67.
Pektor, rod v Pavl., 69.
Pelikán, rod v Pavl., 60.
Peninger, rod v Pavl., 91.
Peňucha, rod v Pavl., 60
Pernecko, kraj v Rakousích, 13.
z Perneku a Niddy hrabata, 13.
Pernštejn, hrad, 22.
z Pernštejna Bohunka, 24.
z Pernštejna Jan, 22, 26.
Pernštejnské panství, 22.
z Pernštejna Vilém, 21, 22, 24.
z Pernštejna Vojtěch, 22.
z Pernštejna Vratislav, 21, 22.
Perný, rod v Pavl., 60, 67, 86, 114, 119.
Peřina, rod v Pavl., 101.
Pěstounek, rod v Pavl., 91.
Peter, rod v Pavl., 108.
Petrášek, rod v Pavl., 111.
Pilich, rod v Pavl., 68, 70, 110.
Pirknecht, rod v Pavl., 55.
Piškula, rod v Pavl., 25.
Pivinský, rod v Pavl., 60.
Pivoda, rod v Pavl., 100.
Plaček, rod v Pavl., 97.
Plašík, rod v Pavl., 49.
Pláteník, rod v Pavl., 85, 92, 94, 95, 118, 119.
Plösl, rod v Pavl., 98.
Plotner, rod v Pavl., 69.
Plouhal, rod v Pavl., 54, 60, 67.
Pluhal, rod v Pavl., 67, 118.
Plumlovské panství, 22.
Plumlůvky, 27, 29, 41.
Plupefoch, hora, 29.
Plzeňsko, 13.
Podaný, rod v Pavl., 107.
z Poděbrad Barbora, 20.
z Poděbrad Jiří, král český, 13, 20, 21.
z Poděbrad a Kunštátu pánové, 13.
z Poděbrad Viktorin, 20, 21.
Podešť, rod v Pavl., 107.
Podivín, 9, 33, 58, 84, 109, 117.
Podolí u Brna, 81.
Pohanka, rod v Pavl., 69, 105.
Pohlodek, rod v Pavl., 97.
Pokorný, rod v Pavl., 119.
Polach, rod v Pavl., 69.
Poláček, rod v Pavl., 93, 99, 104.
Polášek, rod v Pavl., 68, 69.
Polák, rod v Pavl., 85.
Pole Moravské, 14.
Polehradský, rod v Pavl., 41, viz i Bolehradský.
Polešovský, rod v Pavl., 69, 98.
z Polkovic, Václav Polkovský, 40.
Polsko, 95.
z Polvic, Kheyle Jindřich, 39.
Popelka, rod v Pavl., 94, 120.
Popice (Poppitz), 118.
Popovský, rod v Pavl., 93, 109.
Pospišil, rod v Pavl., 54, 55, 60, 67, 87, 118.
Pospišil, pilot z Brna, 82.
Poštov (jméno trati), 38.
Poštov (vinohrad), 29, 36, 42.
Poštory hora, 61, 65.
z Potnštejna Jan, 24, 25.
z Potnštejna, Zdeněk, 25.
z Potnštejna. Zdeněk Žampach, 31, 38, 41, 51.
Pouzdřany (Pausram), 13.
Praha, 13, 15.
Prajka, rod v Pavl., 95, 104, 119.
Prát, rod. v Pavl., 44, 89, 90, 91, 96, 102, 103, 104, 105, 109, 113, 116, 118.
Preiss, rod v Pavl., 103.
Procinger, rod v Pavl., 84, 85, 101, 104, 108, 121.
Procházka, rod v Pavl., 55, 68, 69, 70, 89, 92, 95, 99, 100, 103, 104, 105, 106, 108, 110, 112, 113, 115, 121.
Procházka Jakub, katolický spisovatel, 80.
Prokeš, rod v Pavl., 44, 73, 103, 116.
Prokš, rod v Pavl., 103.
Průček, rod v Pavl., 112.
Prudek, rod v Pavl., 97, 103, 108, 113.

- Prudil*, rod v Pavl., 53, 60, 61, 67, 115.
Průcha, rod v Pavl., 103.
Přátelský, rod v Pavl., 41.
Přemysl II., král český 13.
Přemyslovci, 15.
Přerov, 22.
Přestavalky, 52.
Přibílik, rod v Pavl., 67.
Přiborský, rod v Pavl., 54, 69.
Přibyl, rod v Pavl., 44, 54, 55, 60, 67, 69, 93, 98, 103, 106, 113, 114, 120.
Přičník (jméno trati), 38.
Přítluky (Prittłach), 17, 18, 39, 74.
Psík, rod v Pavl., 45.
Pupečník, rod v Pavl., 54, 55, 60, 67.
Purkrecht z Morkůvek, 55.
Putna, rod. v Pavl., 85.
Putrlík, rod v Pavl., 69, 85, 103, 113, 114, 115.

Ráb, rod v Pavl., 93.
Rakoczy Jiří, 32.
Rakousy (Österreich), 13, 16, 21, 29.
Rakousy Dolní, 108.
Rakousy Horní, 89.
Rakovský, rod v Pavl., 42.
Rakvice, 27, 29, 36, 39, 58, 73, 74, 75, 76, 85, 86, 88, 103, 108, 112, 116, 118, 120.
Rakvicko, 39.
Rataje u Kroměříže, 89.
Ratiškovice, 27, 30.
Rech, rod v Pavl., 95, 102.
Rechnek, rod v Pavl., 53.
Reichmann, rod v Pavl., 99.
Rejčka Eliška, královna česká, 15.
Rejna, rod v Pavl., 37, 41, 43.
Reitmayer J., učitel, 9.
Rek, rod v Pavl., 121.
Richter, rod v Pavl., 68, 105.
Rischka, zednický mistr v Hodoníně, 71.
Rohrmühle pod Nýdkem (Neudek), 36.
Ronovici, šlechtická čeleď, 15.
Rosa, rod v Pavl., 103.
Rostov, 87.
 z *Rotálu* hrabata, 51.
 z *Rotálu* Jan, říšský hrabě, 50, 51.
Roubal, rod v Pavl., 53.
Rousínov, 49.
Rozinka, rod v Pavl., 108.
Rozsypal, rod v Pavl., 69, 103, 115.
Rozumů, rod v Pavl., 45.

Rozvařil, rod v Pavl., 41, 44, 45, 46, 47.
Rožnov, 17.
Rudíkov u Vel. Meziříčí, 104.
Rudolf II., král český, 27, 28, 29, 31.
Rusko, 81, 87, 90, 109.
Růžená hora, 38, 95.
Ryšavý, rod v Pavl., 119.
 ze *Rzavého Oldřicha Vítá*, 43.
 ze *Rzavého Vítá Zdeněk*, 37, 42.

Řehák, rod v Pavl., 95.
Řezník, rod v Pavl., 55.
Řezníček, rod v Pavl., 53, 60, 67.
Říha, rod v Pavl., 88.

Sadílek, rod v Pavl., 96, 109.
 ze *Salmu -Neuburgu Julius Weikart*, 27, 28.
Savlejty hora, 56, 61.
Sedňa, rod v Pavl., 121.
Sedláček, rod v Pavl., 68, 69, 86, 108.
Sedlec klášter, 15.
Seifert, rod v Pavl., 97.
Sekáčkovská role, 38.
Sekerka, rod v Pavl., 39.
Selešovice, 117.
Senestráz, zaniklá ves, 16.
Scheiwl Josef, pražský malíř, 80.
Schenk Matyáš, farář v Pavl., 59.
Schnabel, rod v Pavl., 83.
Schöpflin, pavlovský správce, 75.
Schubert, rod v Pavl., 67, 69.
Schüller, rod v Pavl., 105.
Schwoy, 74.
Singer, rod v Pavl., 91, 109, 112.
Skácel, rod v Pavl., 54, 60, 67, 69, 92, 93, 97, 106.
Skočovský, rod v Pavl., 68, 94.
Skopal, rod v Pavl., 55.
Skoran, rod v Pavl., 54, 67.
Skoták, rod v Pavl., 93.
Skoumal, rod v Pavl., 113.
Skřička, rod v Pavl., 60.
Sládek, rod v Pavl., 44, 110.
Slatina, 38.
Slavkov, 49.
Slezák, rod v Pavl., 54, 60, 67, 68, 96.
Slezsko, 57.
Slovák, rod v Pavl., 40, 44, 49, 54, 55, 68.
Slovensko, 95.
Smejkal, rod v Pavl., 41, 44.
Smetana, rod v Pavl., 54, 55, 67.
Smilheim, klášter, 13.

- Smířický, rod v Pavl., 44, 67, 69, 73, 85, 98, 116, 117.
 Smýkal, rod v Pavl., 114.
 Snopek, rod v Pavl., 92.
 Sobota Frant., farář, 59.
 Sochárek, rod v Pavl., 67, 87, 108, 109.
 Sokol, rod v Pavl., 115, 117.
 Souček, rod v Pavl., 44, 53, 85, 91.
 Soudná hora, 29, 42, 45, 56, 61.
 Soukal, rod v Pavl., 104.
 Soukup, rod v Pavl., 68, 104.
 Staněk, rod v Pavl., 105.
 Stangel, rod v Pavl., 67, 106, 115.
 Stará hora, hora, 29, 37, 42, 44, 55, 56, 61, 65.
 Starovičky, 93, 117.
 Starý, rod v Pavl., 54, 68.
 Stehlík, rod v Pavl., 87.
 Stehno, Bernart, farář, 59, 77.
 Stockhauser, rod v Pavl., 87.
 Stojan, rod v Pavl., 105.
 Straka, rod v Pavl., 90, 101, 109.
 Strážnice, 25, 28.
 ze Štířík Smil, 12.
 Střítecký, rod v Pavl., 102.
 ze Sudic Anna Helena Jakardovská, 57, 58.
 ze Sudic Jan Jakardovský, 57.
 ze Sudic, Marie Anna Jakardovská, 58.
 ze Sudoměře Mikuláš Hostovský, 40.
 Suchánek, rod v Pavl., 114.
 Suchdol u Blanska, 93.
 Suchý rádek, 80, 81.
 ze Sukovic Václav Sukovský, 42.
 Surman, rod v Pavl., 118, 120.
 Suský, rod v Pavl., 87, 92, 94.
 Süßmayer, farář v Pavl., 110.
 Sušenek, rod v Pavl., 54.
 Sušhrnek, rod v Pavl., 42, 44.
 Světloušské panství, 31.
 Svoboda, rod v Pavl., 100, 102, 106, 117, 120.
 Svodnice, potok, 7, 81, 120.
 Svozil, rod v Pavl., 87, 100, 111.
 Sybila, manž. Přibyslava z Křižanova, 12.
 Sýkora, rod v Pavl. 54, 55, 60.
 Šabl, rod v Pavl., 99.
 Šafářík, rod v Strakovičkách, 117.
 Šafářík, rod v Pavl., 110.
 Šakvice, 17, 18, 19, 24, 27, 29, 74, 75, 76.
 Šakvické rybníky, 75.
 Šaran, rod v Pavl., 69.
 Šardice, 30.
 Šaštín, 64.
 Šebášková, rod v Pavl., 54.
 Šebestová, rod v Pavl., 68.
 Šeda, rod v Pavl., 96, 107, 111, 122.
 Šesták, rod v Pavl., 54, 55, 60, 67, 69, 93, 95, 111, 117, 118, 121.
 Ševčík, rod v Pavl., 68, 70, 89, 99, 110, 121.
 Šidlák, rod v Pavl., 69, 106.
 Šikorovský, rod v Pavl., 113.
 Šimík, rod v Pavl., 110.
 Šindler, rod v Pavl., 67, 87.
 Šiška, rod v Pavl., 54, 69, 120.
 Škoda, rod v Pavl., 39.
 Škrobák, rod v Pavl., 103.
 Šlapal, rod v Pavl., 60.
 Šlapnice u Brna, 38.
 Šmejkal, rod v Pavl., 32.
 Šolek, rod v Pavl., 69, 97.
 Španělský král, 51.
 Špatina, farář v Pavl., 110.
 Špera, rod v Pavl., 69, 102.
 Špička, rod v Pavl., 44.
 Špitálník, rod v Pavl., 106.
 Špitálný, rod v Pavl., 67, 119.
 Šrámek, rod v Pavl., 104.
 Štambach(e)r, rod v Pavl.. 83, 90, 93,
 Štancl, rod v Pavl., 114.
 Štarvičky, 86.
 Šťavík, rod v Pavl., 101, 112, 113, 118.
 Štefan, rod v Pavl., 101.
 Štefka, rod v Pavl., 83, 93, 96, 108, 109, 113.
 Štejíř, rod v Pavl., 101.
 ze Sternberka Marie Anna, manželka Jana z Lipého, 25.
 Štikarovský, rod v Pavl., 118.
 Štramberk (Stramberg), 17.
 Štúrák, rod v Pavl., 120.
 Štyrsko, 50, 51.
 Šubrt, rod v Pavl., 99, 118.
 Šulc, rod v Pavl., 92, 108.
 Šusted, rod v Pavl., 101.
 Švábsko, 34.
 Švajnbekovský dvůr, 37, 39.
 ze Švamberka Bohuslav, táborský hejtman, 18.
 Švásta, rod v Pavl., 103, 104, 116.
 Švec, rod v Pavl., 55.
 Švédové, 32, 50.
 Švenda, rod v Pavl., 39.
 Švýcarý, 34, 37.

- Tachov* (Tachau), 18.
Tanzer, rod v Pavl., 85.
Tatárek, rod v Pavl., 91.
Tataři, 54.
 z *Tattenbachu* Judita, 51, 52.
Tayer, rod v Pavl., 67, 88
Tánzer, rod v Pavl., 69.
Telč, 7.
Templštejn, hrad, 19.
 z *Templštejna Pertolt*, 19.
Tesárek, rod v Pavl., 116.
Tesařík, rod v Pavl., 69.
Těšice, 27, 29.
Teyer, rod v Pavl., 69, 79, 99.
 z *Tharoulu* Tharoul Ludvík, 38, 39.
Theuer, rod v Pavl., 98.
 z *Thurnu* hrabě Jindřich Matyáš, 31.
Tihlař, rod v Pavl., 92.
Tišnov, 22, 82, 90, 110.
Titura, rod v Pavl., 67, 98, 100, 104,
 111, 119.
Tkadlec, rod v Pavl., 25, 53, 67.
Tobiáš, rod v Starovicích, 55.
Tod, rod v Pavl., 69, 88.
Tomančík, rod v Pavl., 70.
 Torstenson, švédský generál, 50.
Tovačov, 22.
Člustej, rod v Pavl., 45.
Trenčín, 28.
Trkmanec, 8, 66, 74, 77.
Trkmanka, potok, 7.
Trkmanská hora, 29, 75.
Trkmansko, 45, 60, 73.
Trkmanský mlýn, 120.
Trkmanský rybník, 51, 57, 65, 75.
Trnka, rod v Pavl., 68, 89.
Trutmanice (zaniklá ves), 27, 36, 77.
Trutmansko, 37.
Třebíč, 22, 111, 120.
Tříska, rod v Pavl., 69.
Tučka, rod v Pavl., 92, 108.
 z *Tulešic* Záblatský Isidor 39, viz
 i *Záblacký*.
Turci, 26, 27, 28, 34, 39, 54.
Tureček, rod v Pavl., 96, 97, 121.
Turovice, 114.
Tylský, rod v Pavl., 53.
Týnec, 37.
Tyroly, 34.
Týrov, hrad, 15.

Uher, rod v Pavl., 49, 54, 55.
Uhry, 28, 49, 54
Uhři, 20, 29, 32, 48.
Újezd u Bystřice pod Hostýnem, 93.
Ukrajina, 112, 113.

Urban, rod v Pavl., 53.
Urbančík, rod v Pavl., 108.
Urbánek, rod v Pavl., 68, 86, 91, 104.
Urbánský, rod v Pavl., 101.
Urbanů, rod v Pavl., 67.
Ústí nad Labem (Aussig), 18.

Václav I., král český, 12.
Václav II., král český, 14, 15.
Václav IV., král český, 17.
Vachek, rod v Pavl., 60.
Čája, rod v Pavl., 60.
Vajvar, rod v Pavl., 68, 95.
Vala, rod v Pavl., 69, 92, 101, 103,
 104, 109, 120.
Valaši, 51.
Valian, rod v Pavl., 60, 85.
Valjan, rod v Pavl., 54, 67, 69.
Valouch, rod v Pavl., 103, 113.
Valoušek, rod v Pavl., 101, 117.
Valter, rod v Pavl., 116.
 z *Valtic*, Jitka, 14.
Valuch, rod v Pavl., 67, 69.
Vaněček, rod v Pavl., 68, 111.
Vápeník, rod v Pavl., 92.
 z *Varjelit Rejtejn* Jan 37, 43, 44.
 z *Vartenberku* Magdalena, 27.
Váňa, rod v Pavl., 112.
Veinzieher, rod v Němčicích, 55.
Velim, rod v Pavl., 101.
Velis u Benešova, 85.
 z *Velkého Komárna* Petr Gall, 41.
Veselá, hora, 37.
Veselí nad Moravou, 20, 50.
Veselský, rod v Pavl., 103.
Veselý, rod v Pavl., 114, 122.
Věstonice Dolní (Unter Wisternitz),
 32.
Veverka, rod v Pavl., 83, 85, 89, 93,
 94, 96, 108, 111, 112, 113, 116, 117,
 119.
Veveří, hrad, 12.
 z *Vítkova* Vilém, 25.
Vídeň (Wien), 50, 74, 108, 117.
Vil, rod v Pavl., 67.
Vilka, rod v Pavl., 95.
Vímperek (Winterberg), 39.
Viška, rod v Pavl., 55, 68.
Vít, žďárský opat, 22.
Vitásek, rod v Pavl., 93.
Vitřík, rod v Pavl., 68.
Vizovice, 13, 85.
Vladík, rod v Pavl., 40, 97, 107.
Vladislav II., král uherský, 21.
Vlachový, rod v Pavl., 41.
Vlasák, rod v Pavl., 68, 96, 102.

Vojkovice, 119.
Vojtěch, rod v Pavl., 60.
Vojtíšek, rod v Pavl., 101.
Volný, rod v Pavl., 60.
Volný Řehoř, topograf, 23, 74, 77.
Urána Jan, farář v Pavl., 59.
Urána, rod v Pavl., 106.
Uranov (Frain), 16.
Uranovice, 92.
Uralislav 49.
z *Uralislavy* Bittner Melichar, 38, 43.
Uražná, 38.
Urbice, 84, 85, 93, 96, 113, 117.
Urdy na Čáslavsku, 87.
Urzal, rod v Pavl., 45, 46.
Usetín, 17.

Waderborn, rod v Pavl., 43.
Wallisové, 50.
Weikhart, hrabě ze Salm.-Neuburgu, 28.
Weiss, rod v Pavl., 95, 117, 118, 120.
Weizmann, rod v Pavl., 96.
z *Wiesenberku* Eliáš Wiesner, 50.
Winzieker, rod v Němcicích, 55.

Záblacký z Tulešic, 40, 43, 55, 56, 60, 61, 64.
Záblacký dvůr, 37, 40.
Zábrdovský, rod v Pavl., 44, 45.
Záhorovský, rod v Pavl., 85.
Zach, rod v Pavl., 99.
Zachariáš, český bratr, 33.
Zaječí (Saitz), 13, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 29, 36, 58, 59, 74, 75, 81.
Zajíč, rod v Pavl., 100, 119.
Zanát, rod v Pavl., 86.
Zapletal, rod v Pavl., 89, 99.
Zárušský, rod v Pavl., 25, 45.
Závorka, rod v Pavl., 109, 120.
ze *Zástrízl* Eliška, manž. Jana z Potušejna, 25.
Zboril, rod v Pavl., 60.

Zdounky u Kroměříže, 38.
Zeger, rod v Pavl., 113.
Zeiselgrund, hora kurdějovská, 25.
Zelený, rod v Pavl., 99.
Zelinka, farář v Pavl., 110.
Zemánek, rod v Pavl., 38, 44, 51, 55.
Zezulák, učitel v Pavl., 7, 8, 9.
Zháněl, rod v Pavl., 60.
Zigmund, král český, 17.
Zimolka, rod v Pavl., 96.
Znojemsko, 40.
Zöger, rod v Pavl., 104, 114.
Zpěvák, rod v Pavl., 95.

Žák Adolf, ředitel, 10.
Žampach, 24.
ze *Žampach* Jan Burian, 50, 57.
ze *Žampachu* Jindřich Burian, 50.
ze *Žampachu* hrabě Burian Jiří, 39.
ze *Žampachu* hrabě Zdeněk, 50.
Žatčany, 107.
Ždánsko, 16.
Ždánský les, 7.
Žďár, klášter, 13, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 29, 30.
Ždímal, rod v Pavl., 87.
Železné u Tišnova, 82.
Žeravice, 91.
z *Žerotína* Jan, 25, 36.
z *Žerotína* Karel Starší, 28.
z *Žerotína* Ladislav Velen, 36.
z *Žerotína* Vilém, 25.
Židek, rod v Pavl., 38, 39, 45, 50, 54, 69.
Židlochovice, 22.
Žitava (Zittau), 15, 16.
Živný, rod v Pavl., 69, 106.
Žižkov Mor., 110, 113, 122.
Žižlavský, rod v Pavl., 86.
Žleby, pole, 62.
Žyniškovce v ruském Podolí, 90.

Rejstřík věcný.

- Čechy, 80.
Cesty, 25, 82.
Cihelna, 42, 76, 82.
Cukrovar, 80, 81, 82.
Desátek, 66, 71.
Dělení pozemků, 66.
Domek židovský, 72.
Dvůr, 62, 76.
Fara, 23, 30, 33, a n. 58, 62.
Faráři, 59.
Horný, 42.
Hranice obce, 26.
Cholera, 80, 81.
Jména sousedů, 41, 49.
Kino, 82.
Kostel, 23, 30, 33 a n., 58, 76, 77, 80,
 81, 82,
Krámy masné, 61, 71.
Manové, 36.
Mlýn, 40, 41, 66, 76, 80.
Národnost, 23.
Novokřtěnci 33 a n., 43.
Obchod, 76.
Osvětlení elektrické, 81.
Ovocnářství, 75.
Palírna, 76.
Park, 82.
Pečet, 41, 70.
Pivovar, 62.
Pohromy živelní, 49, 80, 81, 82.
Potok, 80.
Prodeje gruntů, 47.
Půdorys osady, 11.
Purkmistr, 42.
Radnice, 49.
Registra purkrechtní, 42 a n.
Roboty, 62, 63, 71, 72.
Rybniček, 24, 25, 26, 27, 50, 62, 65, 74,
 80.
Rychtář, 42.
Řemesla, 76.
Sochy, 79, 82.
Starostové, 83.
Sýpka, 73, 76.
Šenk vinný, 61, 65, 72.
Škola, 80, 81, 82.
Školka vinařská, 82.
Trať železniční, 81.
Trhy, 81.
Tvrz, 62.
Urbář, 27, 59.
Útisk poddaných, 31.
Varhany, 80.
Včelařství, 76.
Věž kostelní, 79, 81.
Vinohrady, 13, 18, 19, 20, 22, 25, 27,
 29, 42 a n., 49, 51, 55, 56, 58, 60,
 61, 65, 75.
Vpád nepřátel, 32.
Výhon dobytka, 61.
Zámek, 76.
Zbor bratrský, 33, 43.
Zřízení obecní, 23.
Zvonice, 59, 80.
Zvony, 78, 81.

O B S A H

Předmluva	5
Z pravěké minulosti Pavlovicka	7
Jméno a půdorys obce. Páni z Obřan	11
Prvé období vlády pánů z Lipého	15
Páni z Kravař a z Cimburka	17
Druhé období pánů z Lipého	19
Vilém z Pernštejna. Vnitřní poměry	21
Třetí období pánů z Lipého	24
Hrabata ze Salm-Neuburgu a Illyezházy	28
Zdeněk Žampach z Potnštejna	31
Náboženské poměry v době předbělohorské	33
Svobodné dvory	36
Registra purkrechtní z r. 1594	42
Poslední Žampachové a jejich dědictví	50
Lánské visitace	53
Bedřich hrabě z Oppersdorfu a jeho urbář	57
Vrchnosti v XVIII. století	64
Tereziánský katastr	65
Doba velkých reforem	71
Pavlovice v starých topografiích	74
Chronologický přehled novějších událostí	79
Majitelé jednotlivých selských usedlostí a domků	84
Rejstřík jmenný	123
Rejstřík věcný	136

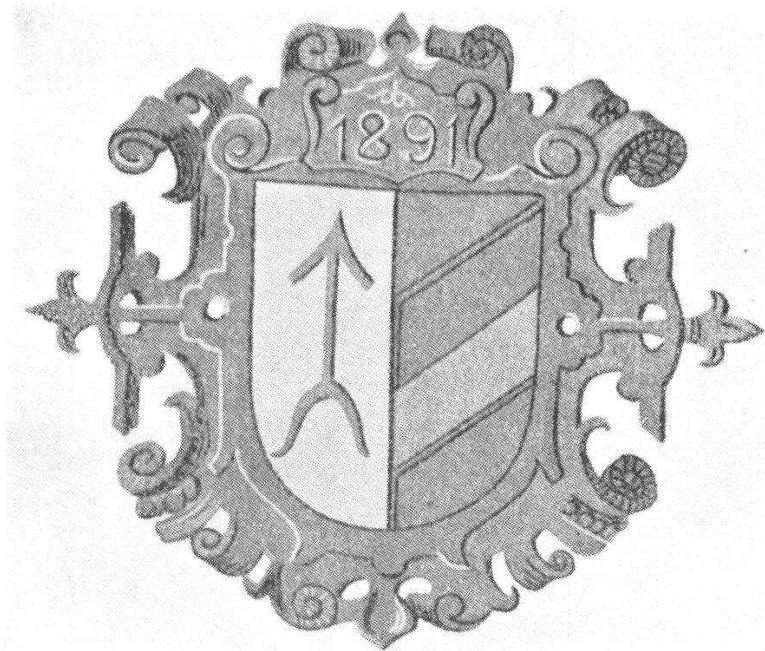
Dr. Ladislav Hosák - Dr. Josef Skutil - František Štambacher st.:

DĚJINY MĚSTEČKA VELKÝCH PAVLOVIC

Vydáno v roce 1941. - Nákladem obecní rady ve Velkých Pavlovicích. - Obálku navrhl a kreslil prof. Frant. Hradecký.

Obrázky z archivu obce Velkých Pavlovic

Uvítiskla tiskárna Novina v Brně, Kiosk 7

Znak městečka Velkých Pavlovic z r. 1891.

Štambachr František,

narozen 3. VII. 1899,

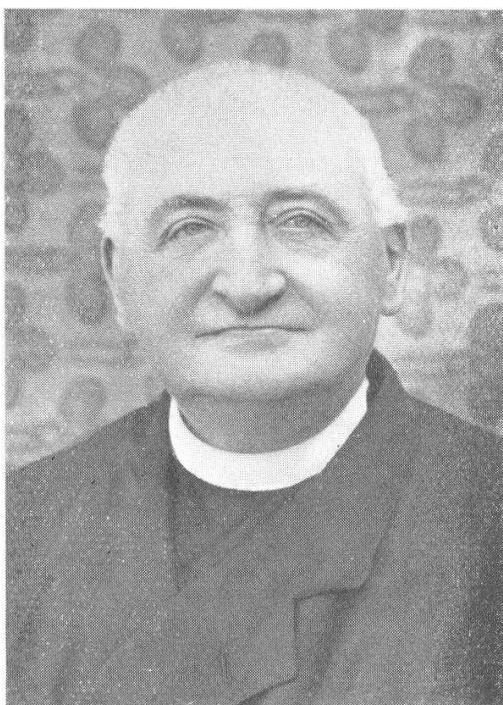
starosta od 4. VII. 1938

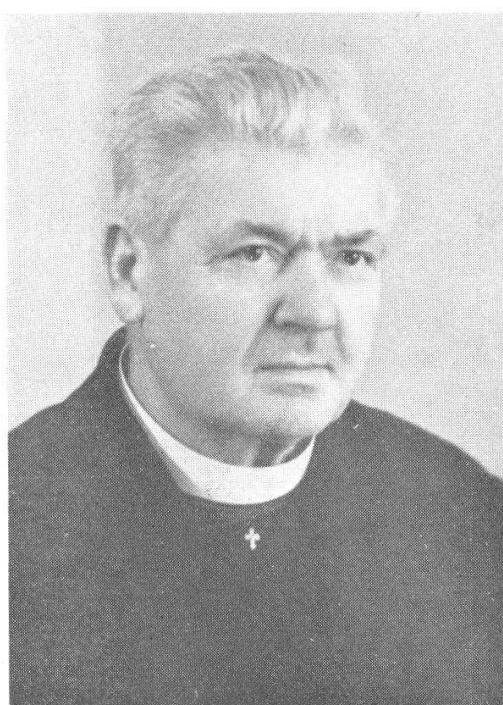
Holub Alois,
narozen 2. V. 1902,
obecní strážník

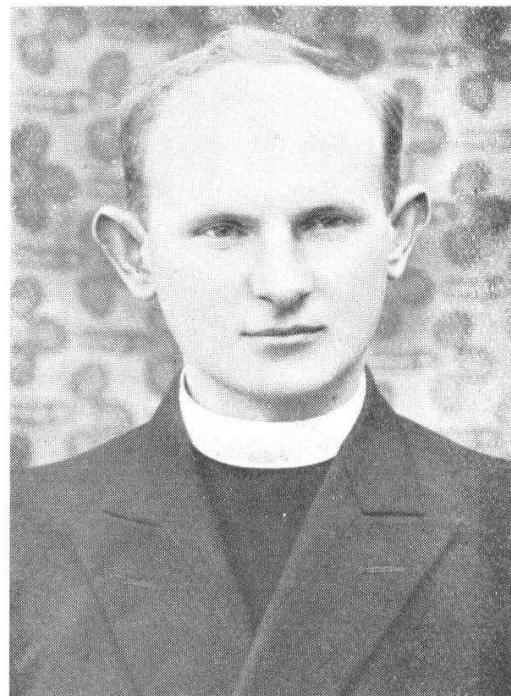
Horáček František,
narozen 22. XI. 1889
obecní strážník

P. Süssmayer Josef,
narozen 23. VIII. 1870
farář ve Vel. Pavlovicích

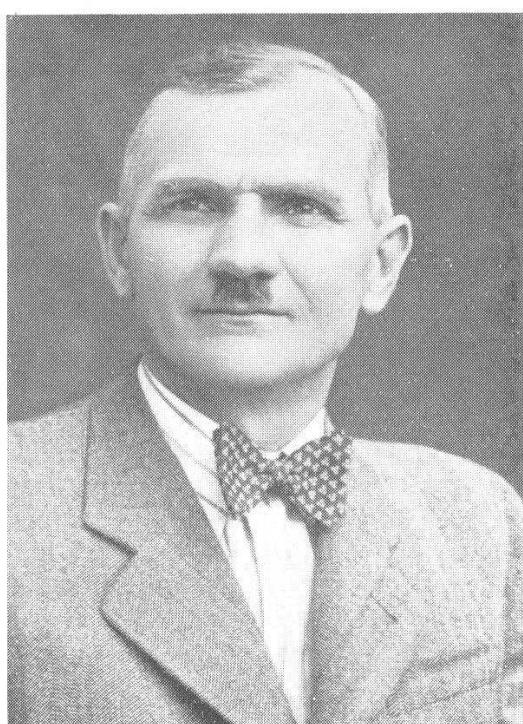
P. Blažek Josef,
naroz. 30. I. 1871 ve Vel. Pavlovicích,
farář a spisovatel v Podolí.
Zemřel 30. XI. 1940 v Podolí u Brna

P. Stehlík František,
narozen 6. II. 1911,
kaplan

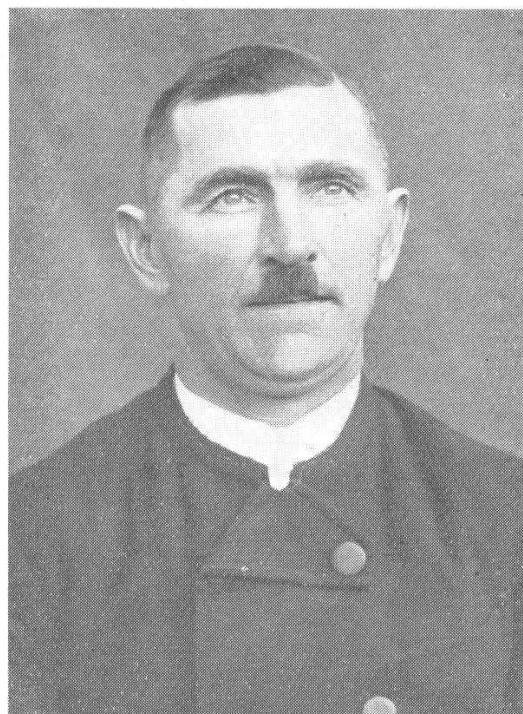
Střítecký František,
narozen 30. XI. 1898,
I. náměstek starosty

Hanuš Bedřich,
narozen 12. VIII. 1892,
II. náměstek starosty

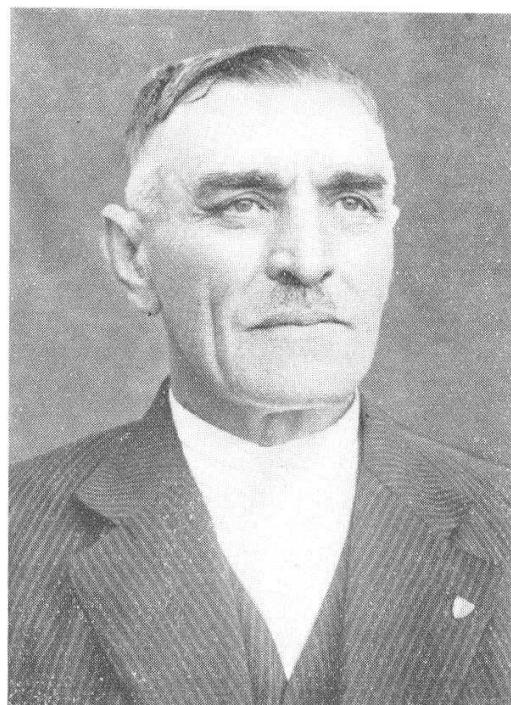
Černý Josef,
narozen 14. XI. 1887,
člen obecní rady a zastupitelstva

Horáček Václav,
narozen 18. IX. 1895,
člen obecní rady a zastupitelstva

Horáček Josef,
narozen 16. I. 1894,
člen obecní rady a zastupitelstva

Nesvadba Pavel,
narozen 6. I. 1884,
člen obecní rady a zastupitelstva

Sedá Jaroslav,
narozen 9. I. 1898,
člen obecní rady a zastupitelstva,
předseda újezd. školní rady.

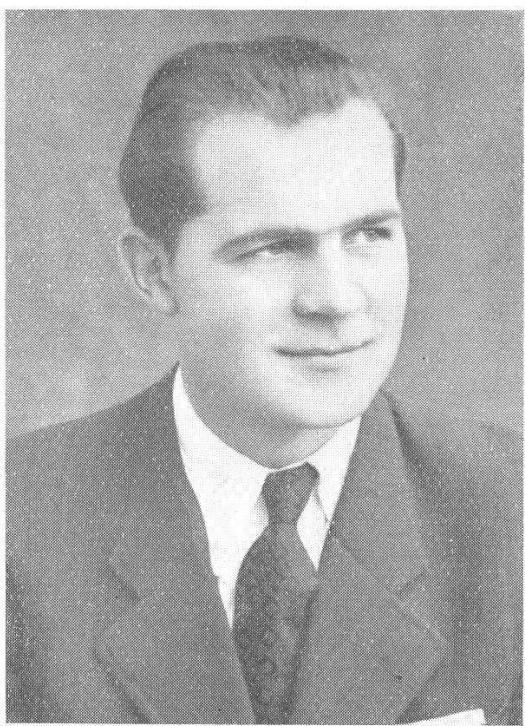
Veverka Jan,
narozen 15. XI. 1890,
člen obecní rady a zastupitelstva

Štambachr František,
narozen 23. I. 1873,
starosta od 27. října 1927 do 3. července 1938.

Sedá Josef,
narozen 2. VI. 1897,
obecní tajemník od 11. května 1925

Nešpor František,
narozen 26. II. 1914,
přednosta zásobovacího oddělení

Marie Horáčková,
narozena 24. III. 1922,
úřednice od 25. IX. 1938

Sedá Josef,
narozen 23. II. 1906.
obecní strážník

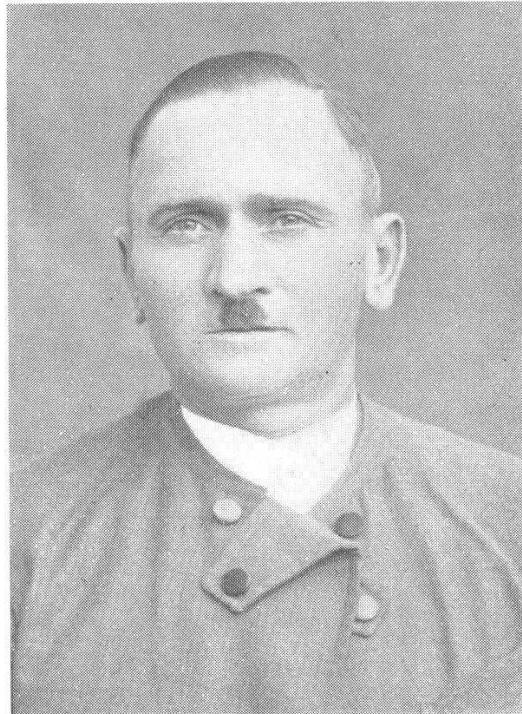
Kalus Jan,
narozen 16. V. 1895,
člen obecního zastupitelstva

Kurdík Cyril,
narozen 24. III. 1897,
člen obecního zastupitelstva

Michna Eduard,
narozen 18. II. 1902,
člen obecního zastupitelstva

Mikulica Josef,
narozen 25. I. 1903,
člen obecního zastupitelstva

Pláteník Cyril,
narozen 3. VII. 1895,
člen obecního zastupitelstva

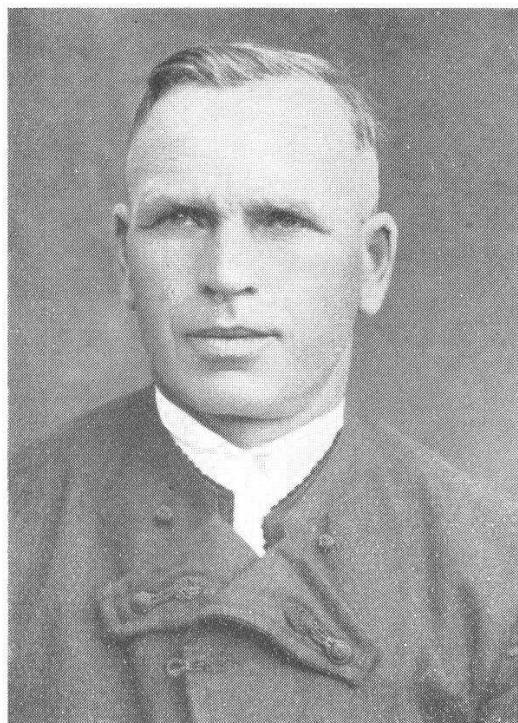
Podešť Štěpán,
narozen 18. XII. 1883,
člen obecního zastupitelstva

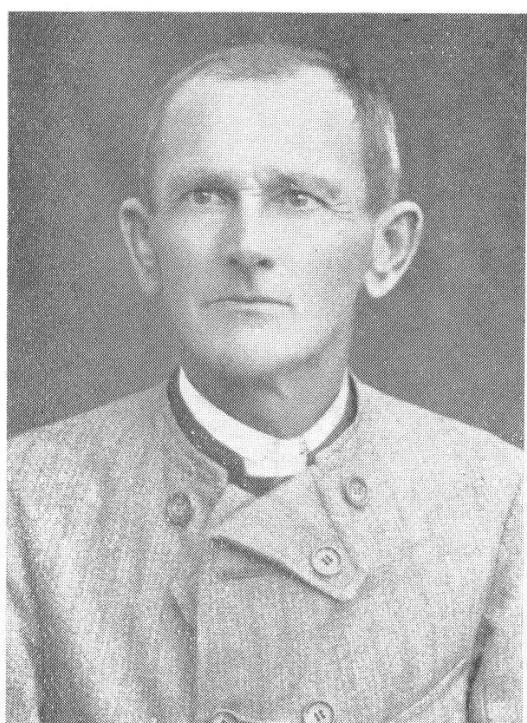
Suský Jan,
narozen 15. X. 1904,
člen obecního zastupitelstva

Suský Josef,
narozen 26. VIII. 1908,
člen obecního zastupitelstva

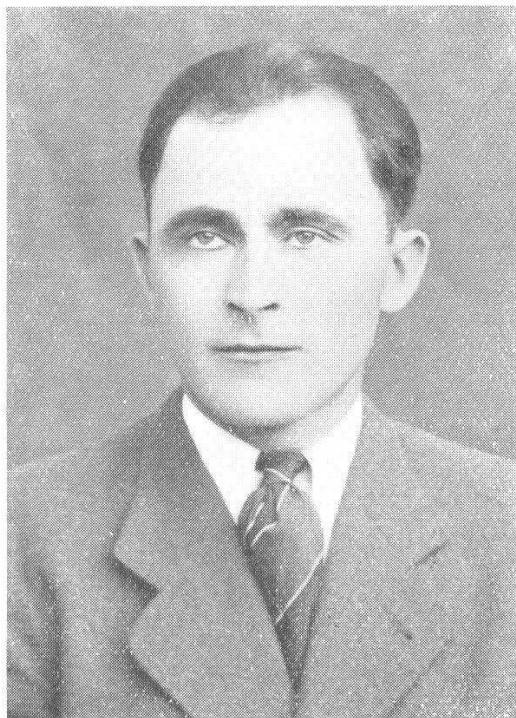
Svozil Stanislav,
narozen 11. II. 1897,
člen obecního zastupitelstva

Švásta Josef,
narozen 18. I. 1890,
člen obecního zastupitelstva

Horáček František,
narozen 29. V. 1863,
starosta od 5. prosince 1913 do 30. června 1919.

Bukovský František,
narozen 24. IX. 1903,
člen obecního zastupitelstva

Cvan Bartoloměj,
narozen 24. VIII. 1897,
člen obecního zastupitelstva

Forejta Josef,
narozen 17. II. 1891,
člen obecního zastupitelstva

Foukal František,
narozen 24. XII. 1889,
člen obecního zastupitelstva

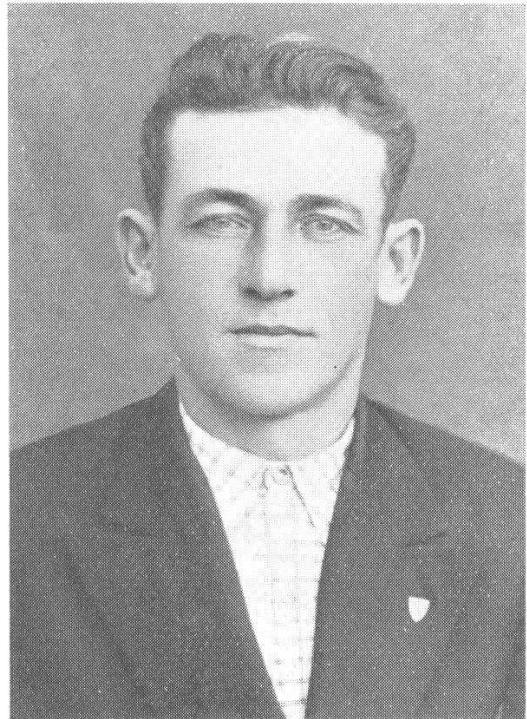
Halm Jan,
narozen 24. VI. 1883,
člen obecního zastupitelstva

Hrabal Stanislav,
narozen 22. VI. 1904,
člen obecního zastupitelstva

Hycl Jan,
narozen 4. III. 1892,
člen obecního zastupitelstva

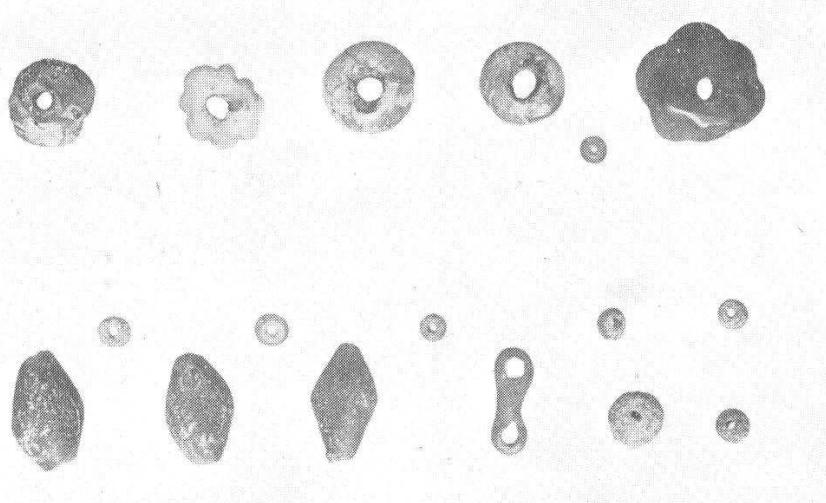
Jílka Jan,
narozen 13. VI. 1909,
člen obecního zastupitelstva

Mikulica Stanislav,
narozen 13. X., 1870, zemřel 23. VII. 1931,
starosta od 1. července 1919 do 9. října 1923.

Kalužík Michal,
naroden 28. VII. 1877, člen obecního zastupitelstva,
starosta od 10. října 1923 do 27. října 1927.

Ukázka staroslovanských nálezů z Velkých Pavlovice (keramika a perly z náhrodníků; sbírky zemského muzea v Brně).

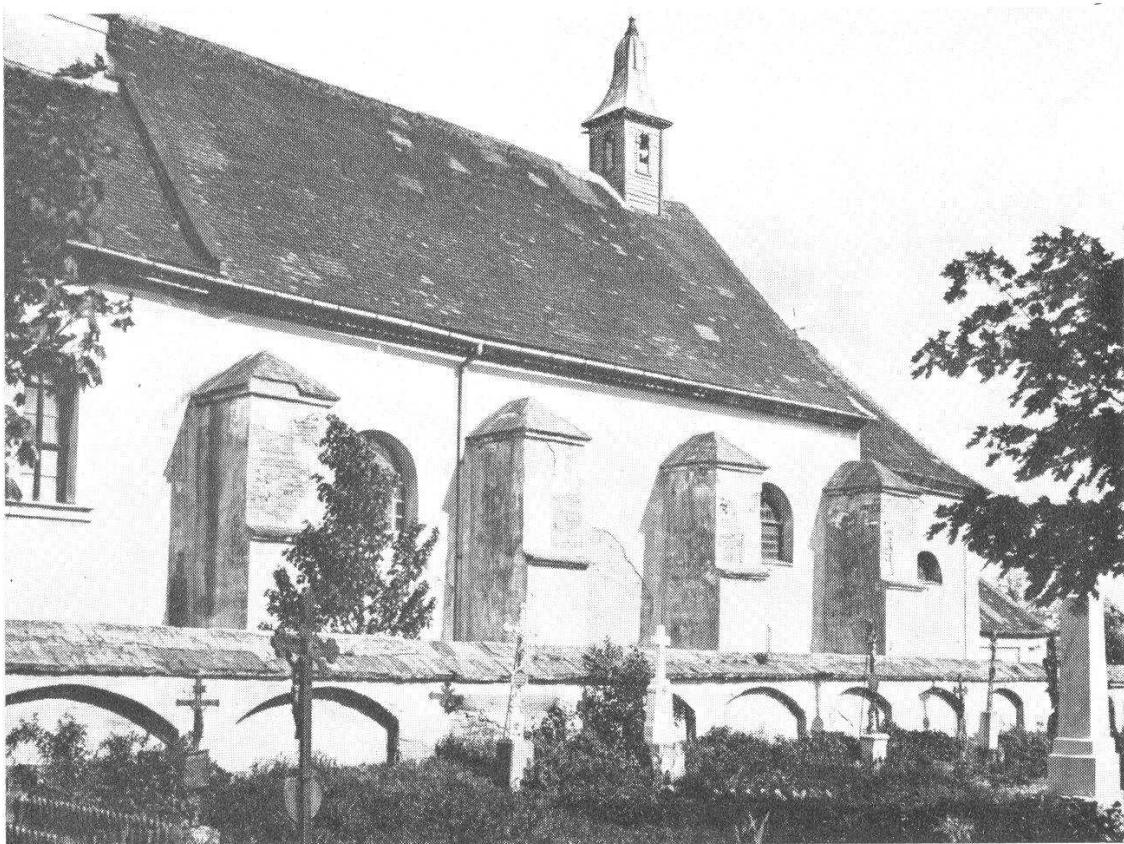

*Ukázka staroslovanské hradištní keramiky z drobných nálezů
ve Velkých Pavlovicích ($\frac{2}{3}$ skutečné velikosti; sbírky zemského muzea v Brně).*

Kostel ve Velkých Pavlovicích.

Západní boční zeď kostela.

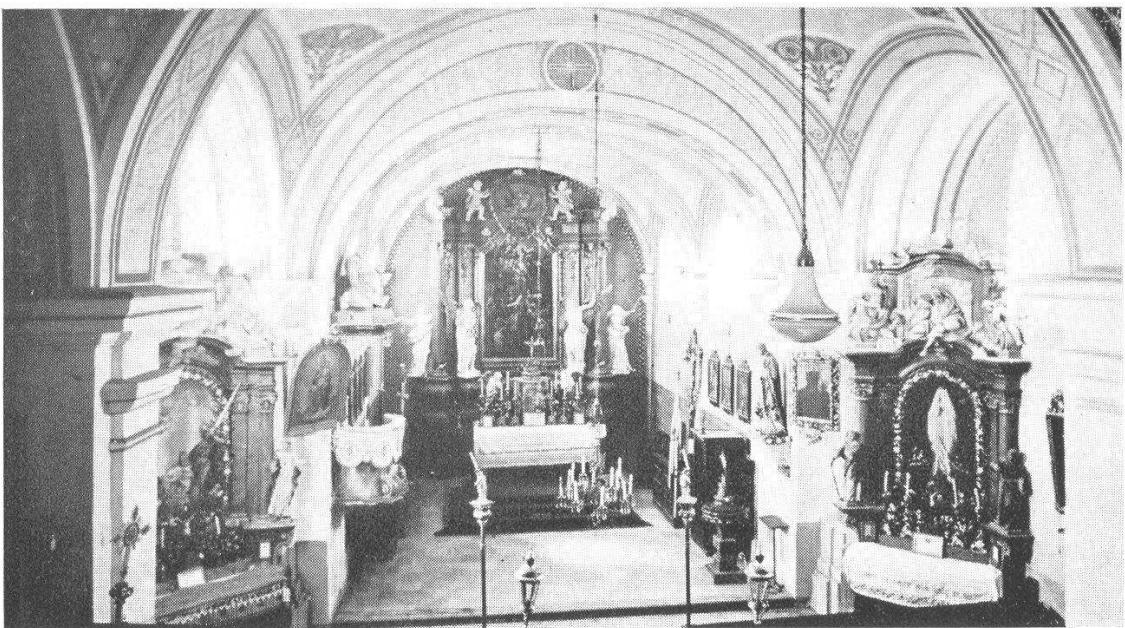

Fotoarchiv památkového úřadu v Brně.

*Oltářní obraz
ve Velkých Pavlovicích.*

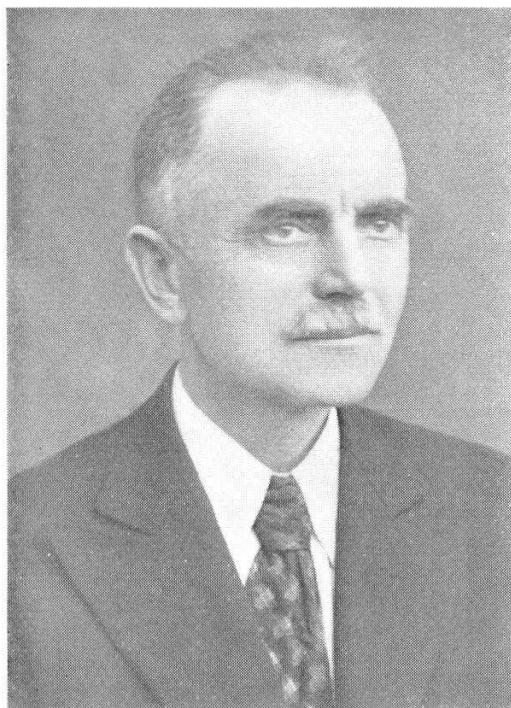

*Unitřek farního kostela
ve Velkých Pavlovicích.*

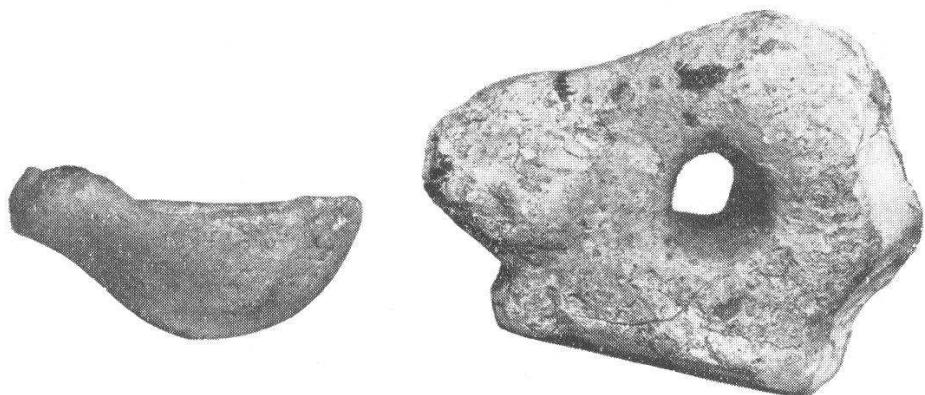
A. U. Horňanský.
řídící učitel,
narozen 23. III. 1871 v Železném,
zemřel 3. VII. 1938 ve V. Pavlovicích.

Žák Adolf,
narozen 9. VI. 1888,
ředitel měšťanské školy

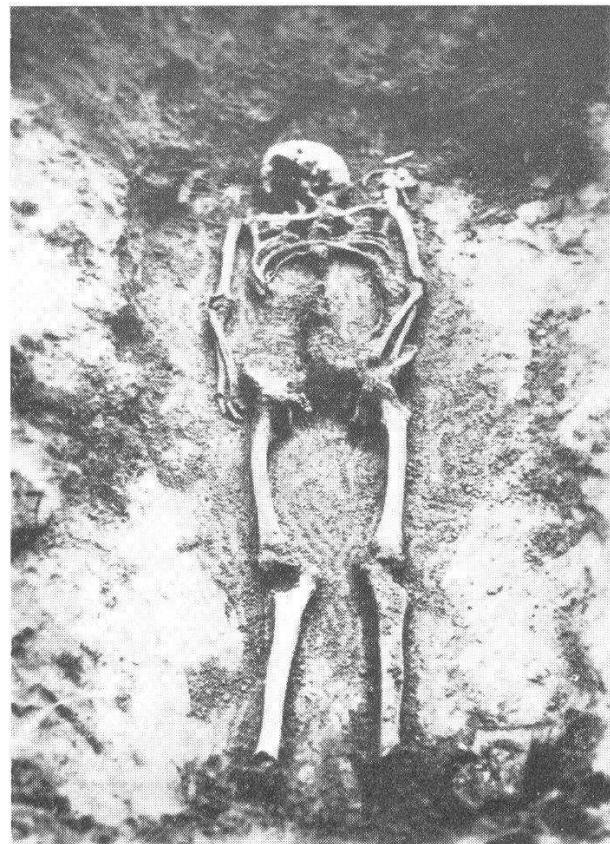
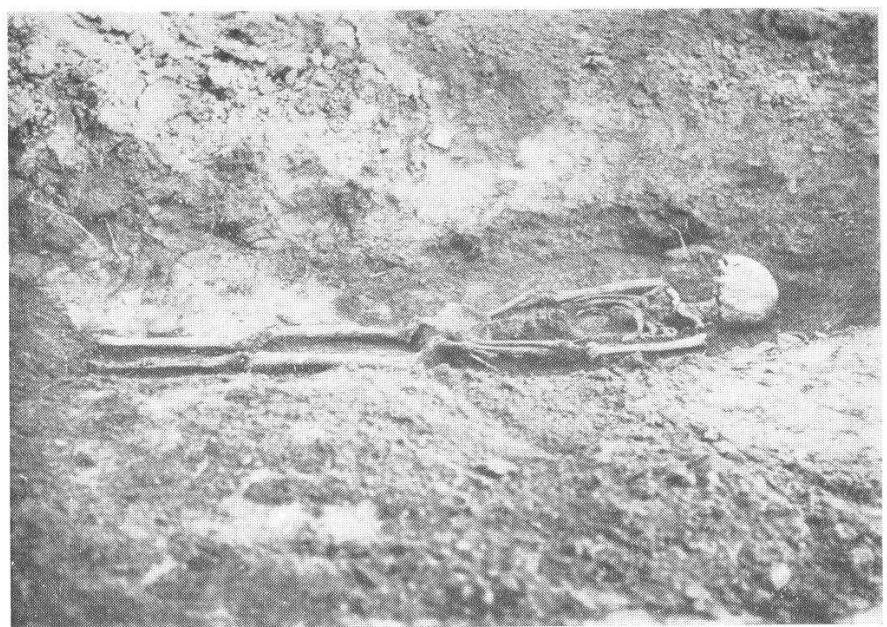
Zoubek Antonín,
narozen 18. III. 1903,
řídící ob. školy ve Vel. Pavlovicích

Ukázka neolitických nálezů z Velkých Pavlovic (období kultury s keramikou malovanou; sbírky zemského muzea v Brně).

Ukázka únětických nálezů z Velkých Pavlovic (sbírky zemského muzea v Brně).

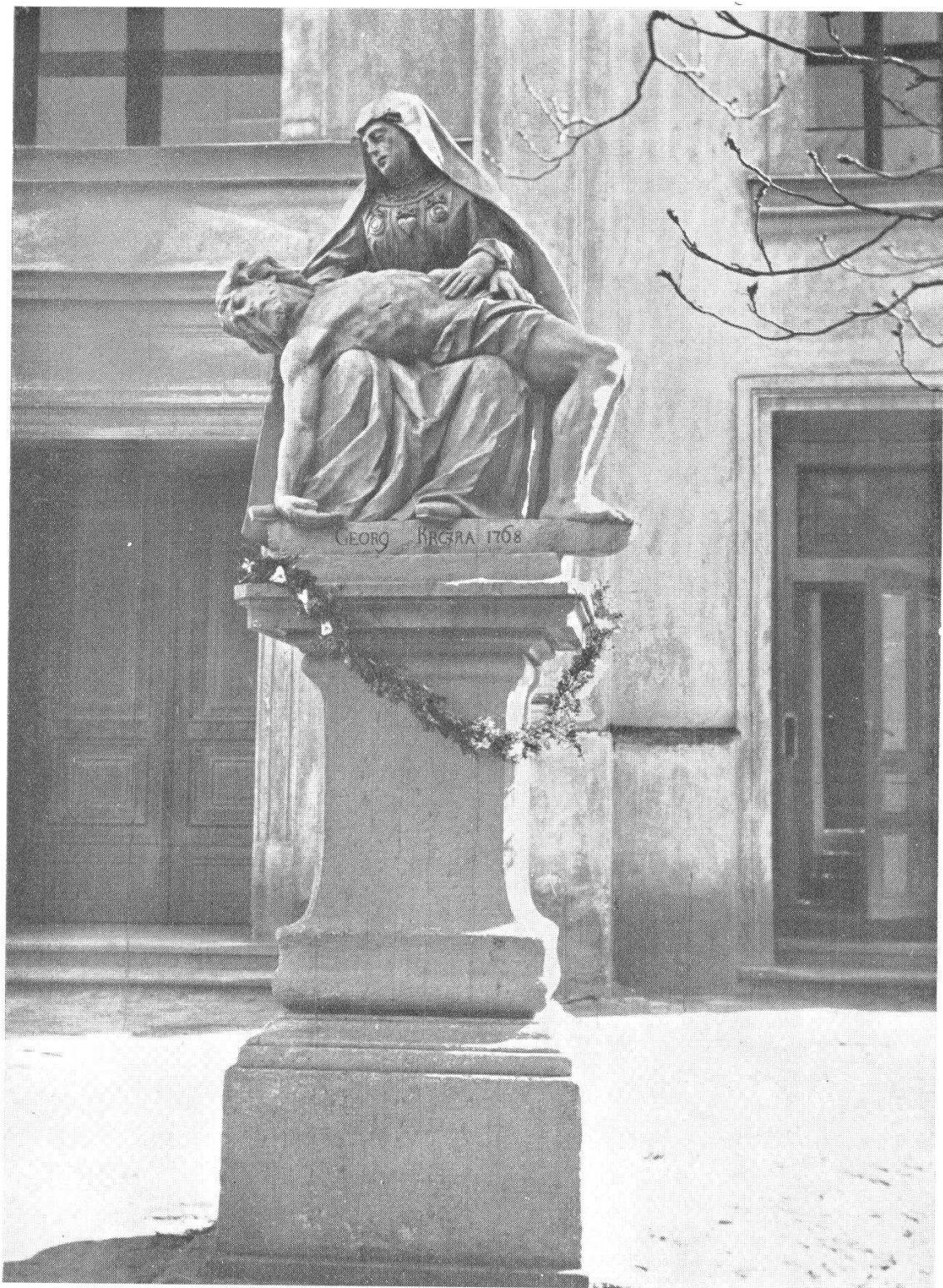

Staroslovanské řadové kostrové hroby z Velkých Pavlovice.

Fotoarchiv památkového úřadu v Brně.

Brána hřbitova.

Fotoarchiv památkového úřadu v Brně.

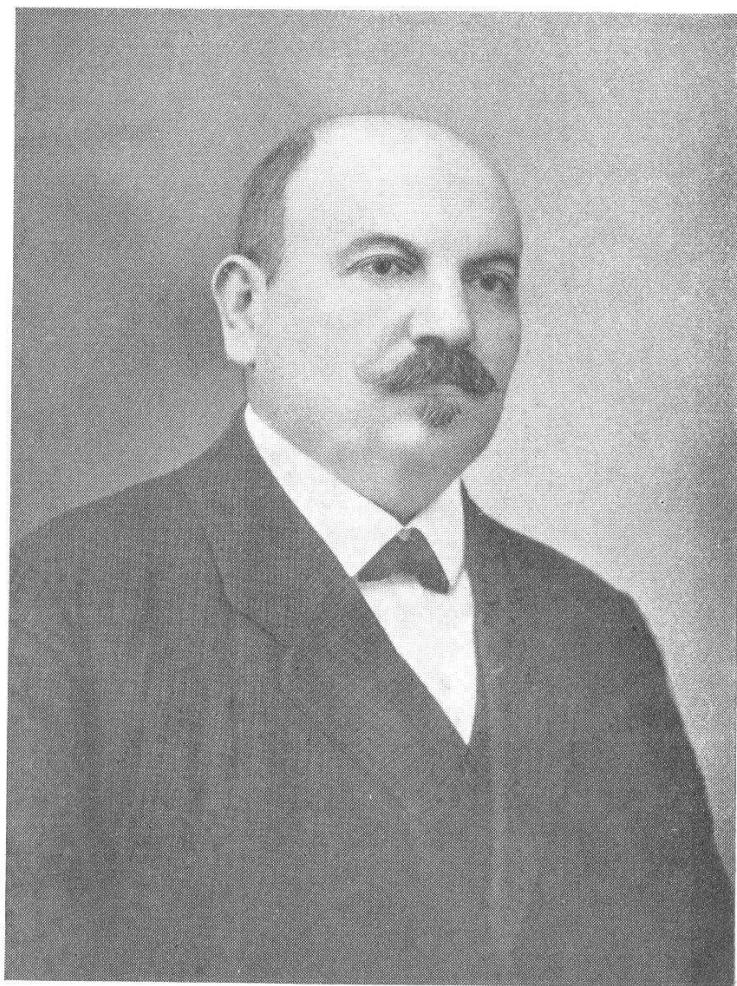
Pieta z r. 1768.

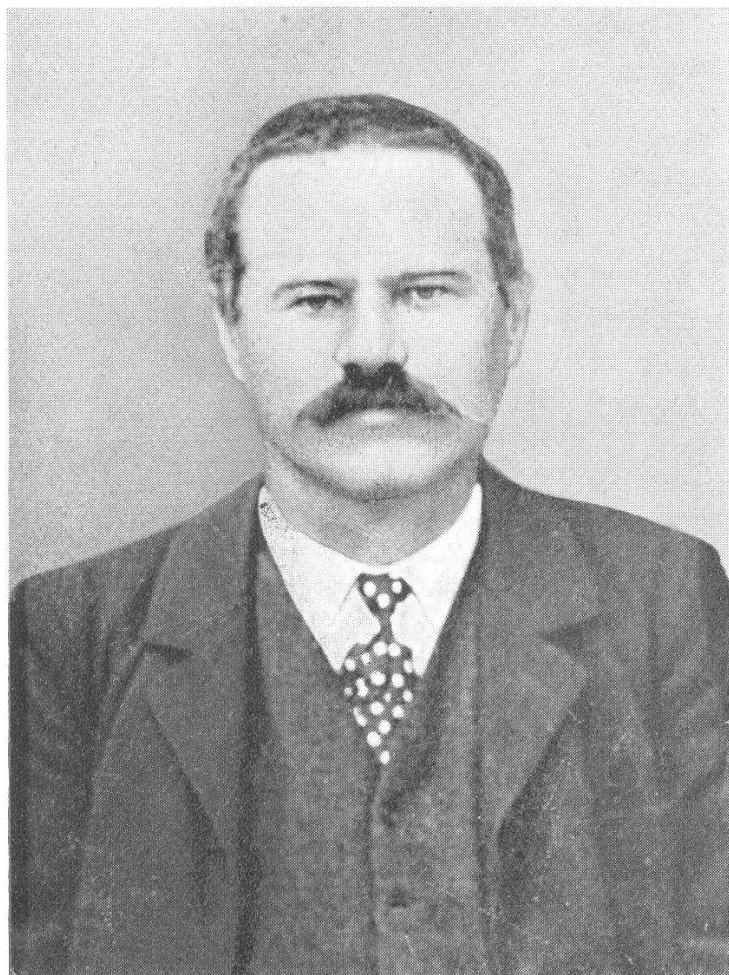
Měšťanská škola ve Velkých Pavlovicích.

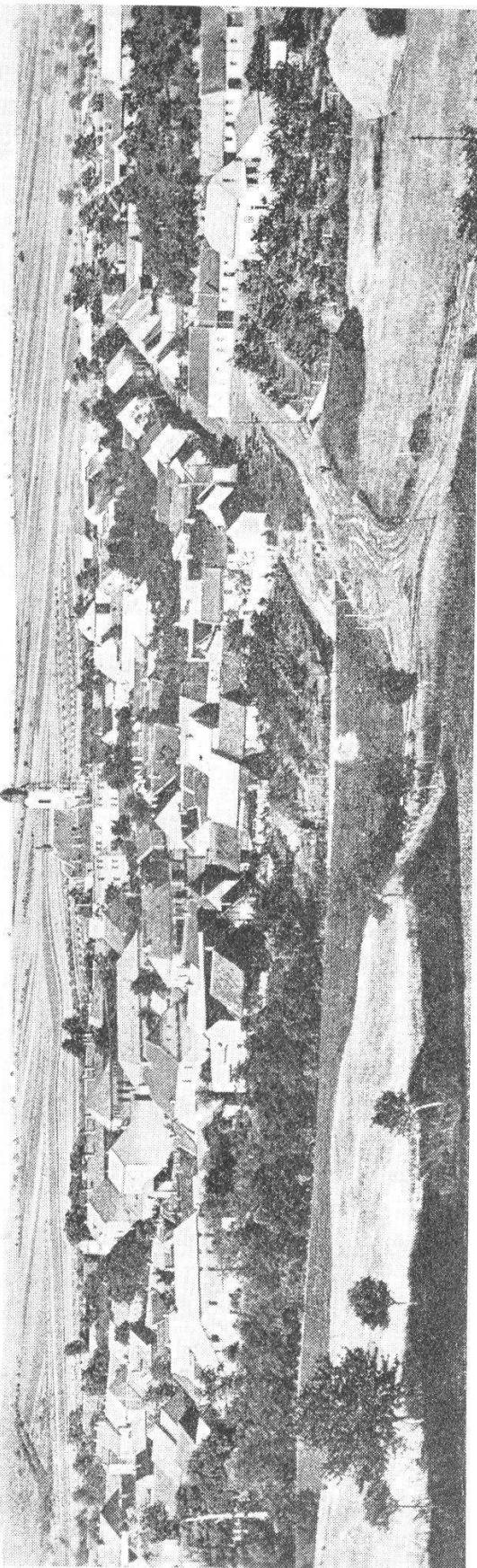
Obecná škola ve Velkých Pavlovicích.

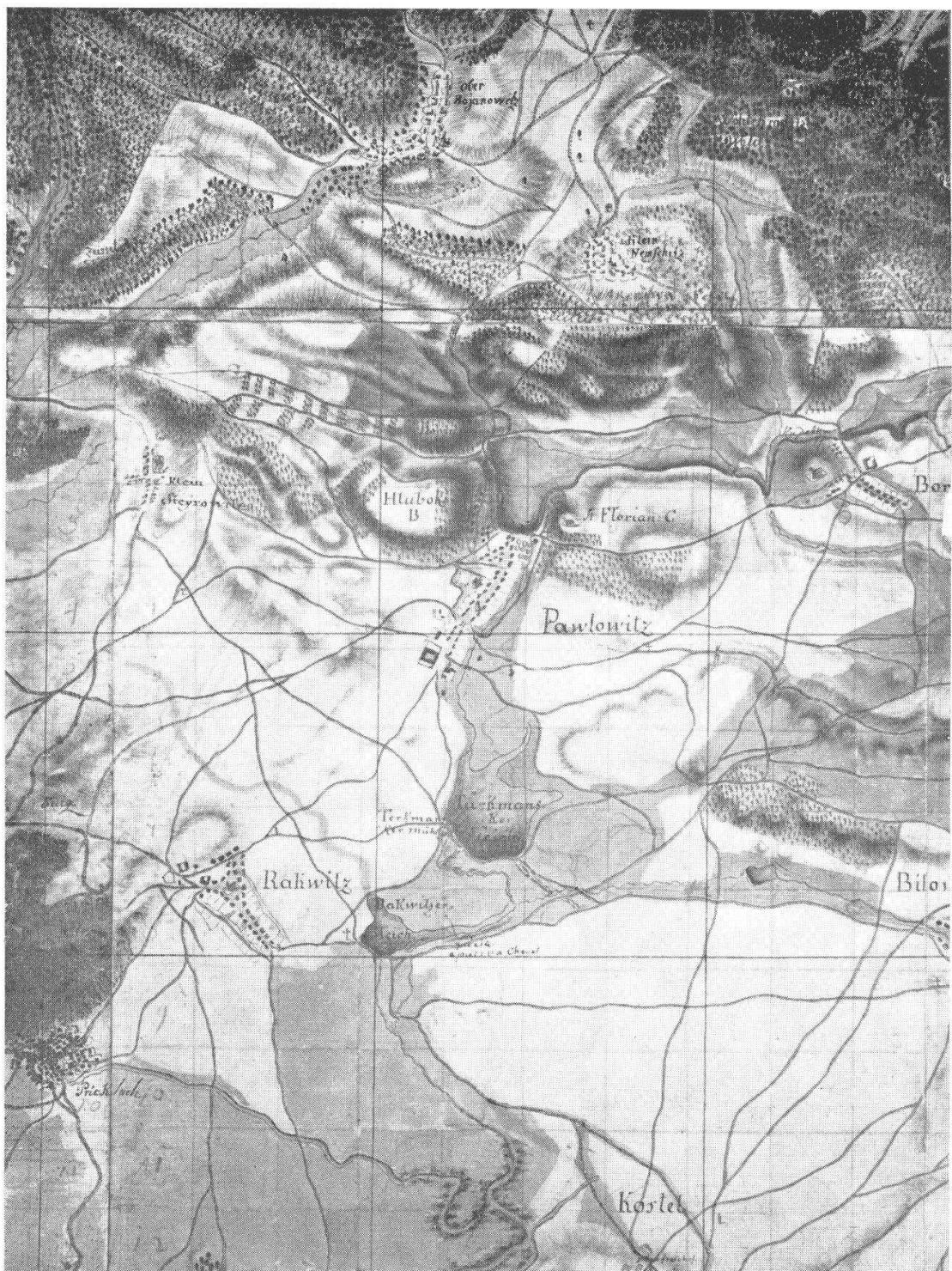
František Kopřiva,
ředitel měšťanské školy v. v. a zakladatel
obecní pamětní knihy.

Anselm Hosák,
řídící učitel,
narozen 19. IV. 1866 v Dačicích,
zemřel 15. XII. 1928 v Břeclavi (Lundenburg).

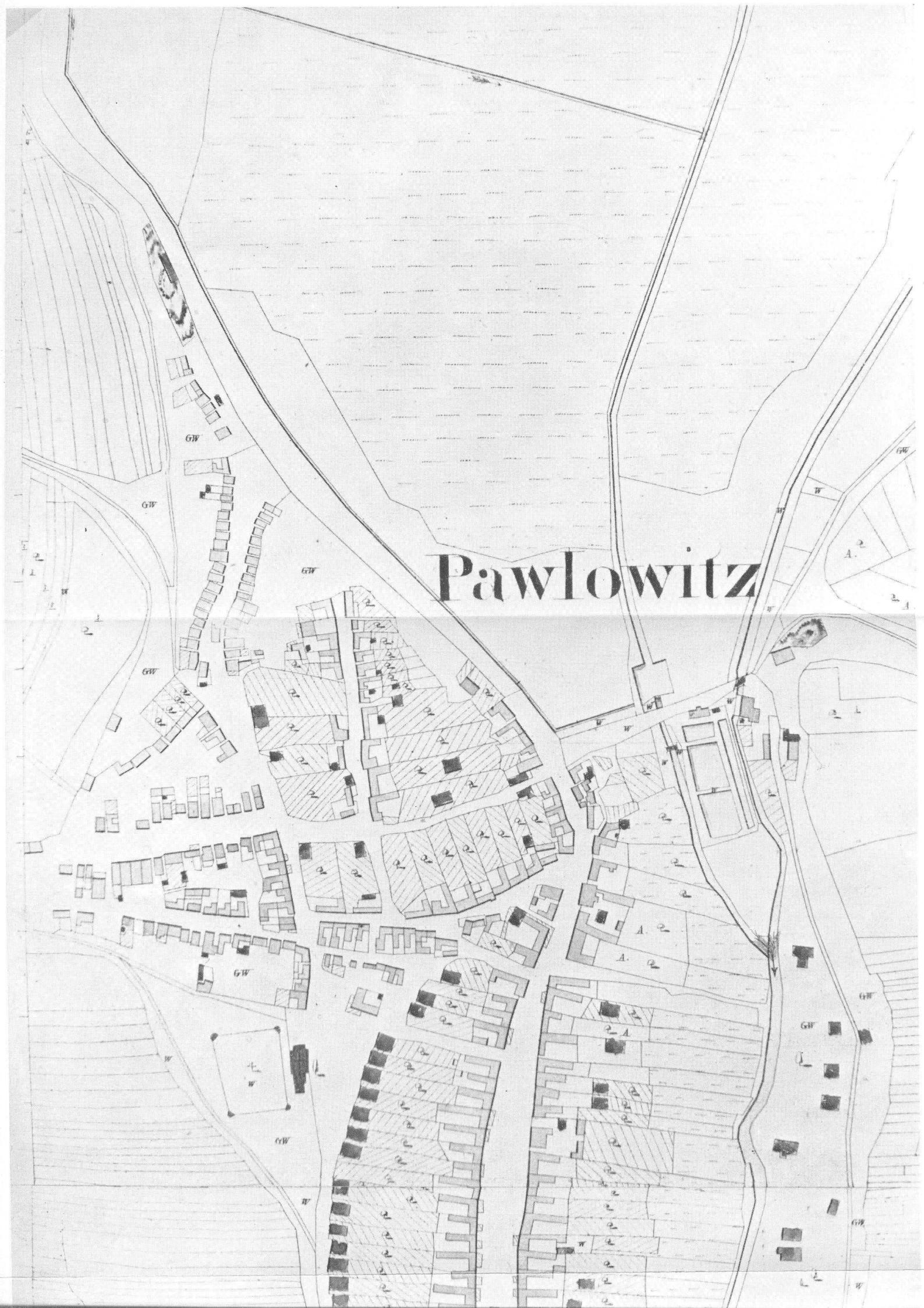

Celkový pohled na městečko Velké Pavlovice.

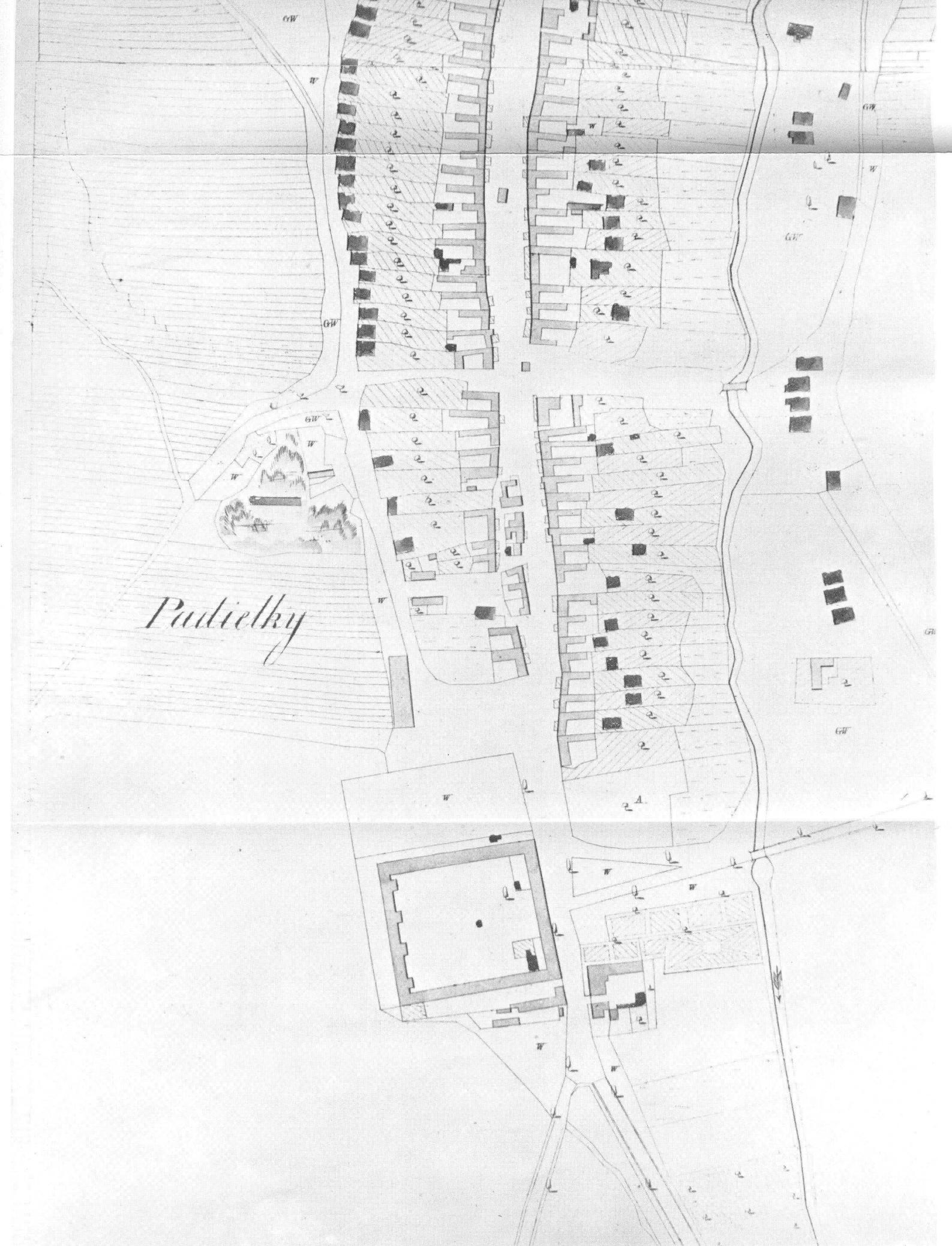

Josefská mapa vojenská: okolí Velkých Pavlovic (r. 1769).

Pawlowitz

Pudielky

Plán Velkých Pavlovic z r. 1820.